

Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab
The Royal Danish Academy of Sciences and Letters

Oversigt
over
Selskabets Virksomhed
2001-2002

Annual Report
With an English Summary

Kommissionær: C. A. Reitzels Forlag · København 2003

Publikationsrækker · *Series of Publications*

The Academy issues the following series of publications:

Oversigt over Selskabets Virksomhed (8°)
(*Annual Report. With an English Summary*)

Bibliographical Abbreviation:
Overs. Dan. Vid. Selsk.

Historisk-filosofiske Meddelelser (8°)
Historisk-filosofiske Skrifter (4°)
(*History, Philology, Philosophy,*
Archaeology, Art History)

Hist. Filos. Medd. Dan. Vid. Selsk.
Hist. Fil. Skr. Dan. Vid. Selsk.

Matematisk-fysiske Meddelelser (8°)
(*Mathematics, Physics, Chemistry,*
Astronomy, Geology)

Mat. Fys. Medd. Dan. Vid. Selsk.

Biologiske Skrifter (4°)
(*Botany, Zoology, General Biology*)

Biol. Skr. Dan. Vid. Selsk.

The majority of the monographs are in English. Those published in Danish contain a summary in either English, German, or French.

Adresse / *The address is:*

*Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab/
The Royal Danish Academy of Sciences and Letters
H. C. Andersens Boulevard 35
DK-1553 Copenhagen V
Denmark*

Selskabets kommissionær / *The publications are sold by the agent of the Academy:*

C.A. REITZEL BOGHANDEL OG FORLAG
C.A. REITZEL BOOKSELLERS AND PUBLISHERS
*Nørregade 20
DK-1165 Copenhagen K
Denmark*

Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab
The Royal Danish Academy of Sciences and Letters

Oversigt

over

Selskabets Virksomhed

2001-2002

Annual Report

With an English Summary

Kommissionær: C. A. Reitzels Forlag · København 2003

Udgivet i overensstemmelse med Vedtægternes § 11
Redaktionen sluttet den 1. juli 2003
Færdig fra trykkeriet september 2003

INDHOLDSFORTEGNELSE

<i>Forkortelser</i>	6
<i>Præsidium og sekretariat</i>	7
 <i>Medlemmer</i>	
Indenlandske medlemmer	8
Udenlandske medlemmer.....	46
Indenlandske medlemmer efter indvalgsår	86
Medlemsantal	88
 <i>Tillidshverv</i>	
Interne hverv	89
Udvalg, kommissioner og råd	94
Fælles for begge klasser	94
Humanistisk klasse	95
Naturvidenskabelig klasse	97
UAI, Union Académique Internationale	98
ICSU, International Council for Science	100
CIOMS, Council for International Organizations of Medical Sciences.....	115
 <i>Medlemsmøder • 260. sæson</i>	 116
 <i>Behandlede sager. Personalia</i>	
Legater.....	137
Møder i Selskabets lokaler.....	143
International repræsentation.....	144
Udgivne og optagne publikationer.....	145
Personalia	147
 <i>Regnskaber</i>	
Videnskabernes Selskab	149
Selskabets Bidragsfond	154
 <i>Beretninger</i>	
Årsberetning	156
Resumé af sæsonens præsidiemøder	156
Udvalget for udadrettet virksomhed i Danmark.....	159
Selskabets Forskningspolitiske Udvalg	181
ESF, European Science Foundation	181
Udforskning af landbrugsredskabernes og agerstrukturernes historie	182
Registrering af litterære kilder til dansk historie.....	183
Undersøgelse af de i dansk privateje bevarede kilder til dansk historie	183
CLG, Corpus Lexicographorum Graecorum. (Etymolog. Gen. & Hesych.) ..	183

TLL, Thesaurus Linguae Latinae	184	
Carlsbergfondets syriske ekspeditioner	184	
Physica Scripta	184	
Acta Zoologica	186	
Danmarks Radios Programråd	186	
Selskabets sommerudflugt 2002	188	
<i>UAI</i>	<i>Union Académique Internationale</i>	190
	Generalforsamling	190
I	CVA, Corpus Vasorum Antiquorum	191
V	NGML, Novum Glossarium Mediae Latinitatis.....	191
XII	MMB, Monumenta Musicae Byzantinae.....	191
XX	CAA, Corpus Antiquitatum Americanensium	193
XXII	FHA, Fontes Historiae Africanae	194
XXVI	SNG, Sylloge Nummorum Graesorum.....	194
XXVIII	ThesCra, Thesaurus Cultus et Rituum Antiquorum	195
<i>ICSU</i>	<i>International Council for Science</i>	196
COSPAR	Committee on Space Research (se SCOSTEP)	197
IAU	International Astronomical Union	197
IBRO	International Brain Research Organization	197
IGBP	International Geosphere-Biosphere Programme	198
IGU	International Geographical Union.....	198
ILP	International Lithosphere Program	199
IMU	International Mathematical Union	199
INQUA	International Union for Quaternary Research	199
IUBMB	International Union of Biochemistry & Molecular Biology ..	200
IUBS	International Union of Biological Sciences.....	202
IUCr	International Union of Crystallography	202
IUGG	International Union of Geodesy and Geophysics.....	203
IUGS	International Union of Geological Sciences.....	204
IMA	International Mineralogical Association	205
IUHPS	International Union of History and Philosophy of Science ..	205
IUIS	International Union of Immunological Societies.....	206
IUMS	International Union of Microbiological Societies	206
IUNS	International Union of Nutritional Sciences.....	206
IUPAB	International Union of Pure and Applied Biophysics.....	207
IUPAP	International Union of Pure and Applied Physics	207
IUPHAR/	International Union of Pharmacology.....	208
IUTOX	International Union of Toxicology	208
IUPS	International Union of Physiological Sciences.....	209
IUSS	International Union of Soil Sciences	209
IUTAM	International Union of Theoretical and Applied Mechanics	209
SCOR	Scientific Committee on Oceanic Research.....	210
SCOSTEP	Scientific Committee on Solar and Terrestrial Physics	211
URSI	Union Radio Scientifique Internationale	211
WCRP	World Climate Research Programme	212

<i>CIOMS Council for International Organizations of Medical Sciences</i>	213
<i>Mindeord</i>	
Mogens Blegvad af C.H. Koch	215
Leif Grane af Jakob Leth Balling	229
Henning Højgaard Jensen af Peter Sigmund	241
Erling Ladewig Petersen af Knud Jespersen	253
Gunnar Seidenfaden af Kai Larsen	267
Hans Henriksen Ussing af Erik Hviid Larsen	279
<i>Summary of the Yearbook 2001-02</i>	293
<i>Henvisninger</i>	312
<i>Sag- og navnefortegnelse</i>	313

FORKORTELSER

I alfabetisk rækkefølge:

ALLEA	All European Academies
ATV	Akademiet for de Tekniske Videnskaber
AU	Aarhus Universitet
AAU	Aalborg Universitet
CNRS	Centre National de la Recherche Scientifique
DADL	Den Almindelige Danske Lægeforening
DFH	Danmarks Farmaceutiske Højskole
DMI	Danmarks Meteorologiske Institut
DMU	Danmarks Miljøundersøgelse
DONG	Dansk Olie og Naturgas
DTU	Danmarks Tekniske Universitet
ESF	European Science Foundation
ESTA	European Science and Technology Assembly
ETH	Eidgenössische Technische Hochschule
GEUS	Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelser
HCØ	H.C. Ørsted Institutet
HHK	Handelshøjskolen i København
ICSU	International Council for Science
IFA	Institut for Fysik og Astronomi, AU
IGEM	Russisk forkortelse for: Institut for malmforekomsters, petrografiens, mineralogiens og geokemiens geologi
IWGIA	International Workgroup for Indigenous Affairs
KB	Det Kongelige Bibliotek
KDVS	Det Kongelige Danske Videnskaberne Selskab
KU	Københavns Universitet
KVL	Den Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole
MIT	Massachusetts Institute of Technology
NBI	Niels Bohr Institutet
NBI&AFG	Niels Bohr Institutet for Astronomi, Fysik og Geofysik
NIAS	Nordisk Institut for Asienstudier
NIH	National Institute of Health
NORDITA	Nordisk Institut for Teoretisk fysik
RH	Rigshospitalet
RUC	Roskilde Universitetscenter
SDU	Syddansk Universitet
SDU, OU	Syddansk Universitet, Odense Universitet
SHF	Statens Humanistiske Forskningsråd
SJVF	Statens Jordbrugs- og Veterinærvidenskabelige Forskningsråd
SNF	Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd
SSVF	Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd
STVF	Statens Teknisk-Videnskabelige Forskningsråd
SUNY	State University of New York
UAI	Union Académique Internationale
UC	University of California
UCLA	University of California, Los Angeles
USC	University of Southern California, Los Angeles
ÖAW	Österreichische Akademie der Wissenschaften

Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab

Protector: HENDES MAJESTÆT DRONNINGEN

PRÆSIDIUM

Præsident: Professor, dr.litt. Birger Munk Olsen

Vicepræsident og formand for den humanistiske klasse:

Docent, dr.phil. C. H. Koch

Vicepræsident og formand for den naturvidenskabelige klasse:

Professor, dr.phil. Christian Berg

Sekretær: Professor, dr.phil. Ole Hansen

Redaktør: Docent, dr.phil. Flemming Lundgreen-Nielsen

Kasserer: Professor, dr.phil. Tom Fenchel

Formand for kassekommissionen:

Professor, dr.scient. Niels Peder Kristensen

Fhv. præsident: Professor, dr.phil. Henning Sørensen

SEKRETARIAT

Adresse: H.C. Andersens Boulevard 35

DK-1553 København V

Telefon: 33 43 53 00

Telefax: 33 43 53 01

E-mail: kdvs@royalacademy.dk

Hjemmeside: <http://www.royalacademy.dk>

Sekretariatschef: Pia Grüner, cand.mag.

Kontorfuldmægtig: Jørgen Maes

Sekretær: Ingeborg Kjær

Overassistent: Bjarne Stavnshøj

Køkkenleder: Bodil Kjær Larsen

Sekretariatet har åbent 9-16.

Medlemmer

Alle medlemmer er nummereret efter indvalgsår i fortsættelse af A. Lomholts fuldstændige medlemsliste 1742-1942 (Samlinger bind I, s. 354-385, 402 medlemmer) og Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab 1942-1992 af Mogens Blegvad.
Nummeret i kursiv svarer til denne liste.

Medlemmernes tilhørsforhold til de to klasser er markeret som følger:
H = Humanistisk klasse;

Nmf = Naturvidenskabelig klasse, matematisk-fysisk gruppe;
Nb = Naturvidenskabelig klasse, biologisk gruppe.

INDENLANDSKE MEDLEMMER

ALS-NIELSEN, JENS Aage, professor, dr.phil. (f. 21.01.1937, 650, 1981, Nmf). Fuglebakkevej 57, 2000 Frederiksberg. Tel: 38109518. NBI, KU, Universitetsparken 5, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35320425. Fax: 35320460. E-mail: als@fys.ku.dk *Fagområder: Fysik, synkrotronstråling, neutroddiffraction, overfladestrukturer, faststoffysik.*

AMBJØRN, JAN, forskningsprofessor, lic.scient. (f. 17.03.1951, 762, 1996, Nmf). Strandboulevarden 106, 3. th., 2100 Kbh. Ø. Tel: 35433008. NBI, KU, Blegdamsvej 17, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35325298. Fax: 35325016. E-mail: ambjorn@nbi.dk *Fagområde: Fysik.*

ANDERSEN, ELLEN, professor, dr.polit. (f. 01.03.1937, 675, 1984, H). Buddingevej 26 A, 2800 Lyngby. Tel: 45879626. Grosserer A. Collstrops Fond, H.C. Andersens Boulevard 37, 5., 1553 København V. Tel: 33432733. E-mail: ellen@andersen.mail.dk *Fagområder: Økonometri, makroøkonomiske modeller.*

ANDERSEN, ERIK SPARRE, professor, dr.phil. (f. 29.12.1919, 498, 1962, Nmf). Høeghsmindeparken 15, 1. th., 2900 Hellerup. Tel:

39612552. E-mail: sparre@math.ku.dk *Fagområder: Sandsynlighedsregning, kombinatorik, forsikringsmatematik.*

ANDERSEN, HENNING HAAHR, forskningsprofessor, ph.d. (f. 09.03.1950, 777, 1998, Nmf). Resedavej 10, 8240 Risskov. Tel: 86177303. Institut for Matematiske Fag, AU, Ny Munkegade, Bygning 530, 8000 Århus C. Tel: 89423453. Fax: 86131769. E-mail: mathha@imf.au.dk *Fagområder: Modulær repræsentationsteori og algebraisk geometri.*

ANDERSEN, JENS ULRIK, professor, mag.scient. (f. 02.09.1941, 660, 1982, Nmf). Hamphøjvej 15, 8270 Højbjerg. Tel: 86276919. IFA, AU, Ny Munkegade, Bygning 520, 8000 Århus C. Tel: 89421111; dir: 89423713. Fax: 86120740. E-mail: jua@phys.au.dk *Fagområder: Fysik.*

ANDERSEN, NIELS MØLLER, docent, dr.scient. (f. 21.11.1940, 763, 1996, Nb). Gl. Holtevej 60, 2840 Holte. Tel: 45804714. Zoologisk Museum, KU, Universitetsparken 15, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35321104. Fax: 35321010. E-mail: nmandersen@zmuc.ku.dk *Fagområder: Zoologi, evolutionsbiologi, taksonomi, økologisk fylogenetik.*

ANDERSEN, NILS OVERGAARD, direktør, professor, dr.scient. (f. 04.04.1947, 748, 1994, Nmf). Roret 95, 3070 Snekkersten. NBI, KU, Universitetsparken 5, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35325292. Fax: 35320460. Ørsted Laboratoriet. Tel.: 35320438. E-mail: noa@fys.ku.dk *Fagområde: Fysik.*

ANDERSEN, SVEND OLAV, professor, dr.phil. (f. 09.10.1929, 586, 1977, Nb). Platanvej 24, 9., 1810 Frederiksberg C. Tel: 33214071. Biokemisk Afd., August Krogh Institutet, Universitetsparken 13, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35321702. Fax: 35321567. E-mail: soandersen@aki.ku.dk *Fagområde: Biokemi.*

ANDERSEN, SVEND THORKILD, fhv. statsgeolog, dr.phil. (f. 12.09.1926, 558, 1974, Nb). R. Nordvangsparken 35, 3460 Birkerød. Tel: 45827069. *Fagområder: Kvartær vegetationshistorie, landbrugshistorie, pollenanalyse, palæolimnologi, mosegeologi.*

ANDERSEN, TORBEN Magnus, professor, ph.d. (f. 27.09.1956, 802, 2001, H). Hjelmgærvej 40, 8541 Skødstrup. Tel: 86990294. Fax: 86990213. Institut for Økonomi, AU, Universitetsparken, Bygning 326, 8000 Århus C. Tel: 89421609. Fax: 89136334. E-mail: tandersen@econ.au.dk *Fagområde: Nationaløkonomi.*

ANDERSEN, TORKILD, professor, dr.phil. (f. 19.06.1934, 624, 1979, Nmf). Klokkebakken 37, 8210 Århus V. Tel: 86158013. IFA, AU, Ny Munkegade, Bygning 520, 8000 Århus C. Tel: 89421111; dir: 89423740. Fax: 86120740. E-mail: fystor@phys.au.dk *Fagområder: Fysik, atom-, molekyl- og optisk fysik.*

ARCTANDER, PETER, professor, ph. d. (f. 01.12.1949, 809, 2002, Nb). Ympehavevej 4, 3792 Askeby. Tel: 55826024. Zoologisk Institut, KU, Universitetsparken 15, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35321310. Fax: 35321250. E-mail: peter.arctander@zi.ku.dk *Fagområder: Biologi, evolution, molekylær genetik.*

† ASMUSSEN, JES Peter, professor, dr.phil. & teol.dr. h.c. (f. 02.11.1928, d. 05.08.2002, 556, 1973, H). *R^l*. Dantes Plads 3, st. tv., 1556 Kbh. V. Tel: 33127675. Carsten Niebuhr Institut, KU, Snorresgade 17-19, 2300 Kbh. S. *Fagområder: Irans sprog, religions- og litteraturhistorie.*

BAK, PER, professor, dr.scient. (f. 08.12.1947, 786, 1999; udenl. 1990, Nmf). Dept of Mathematics, Imperial College, 180 Queen's Gate, London SW7 2BZ. NBI, KU, Blegdamsvej 17, 2100 Kbh. Ø. E-mail: bak@nbi.dk *Fagområde: Fysik.*

BAK, THOR Anders, professor, dr.phil. (f. 28.04.1929, 511, 1965, Nmf). K. Tranegårdsvej 21B, 2900 Hellerup. Tel: 39405584. Fax: 39405583. E-mail: thor@bak.dk Kemisk Institut, KU, Universitetsparken 5, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35320217. Fax: 35320259. *Fagområder: Kemi, kinetik, statistisk mekanik, termodynamik, matematiske modeller.*

BALLHAUSEN, CARL JOHAN, professor, dr.phil. (f. 04.04.1926, 512, 1965, Nmf). *R^l*. Høegsmindeparken 6, st. th., 2900 Hellerup. Tel: 39641671. *Fagområde: Kemi.*

BALLING, JAKOB Leth, professor, dr.theol. (f. 11.02.1928, 711, 1989, H). R'. Voldbækvej 3, 8220 Brabrand. Tel: 86260035. *Fagområder: Kirkehistorie, oldtidens og ældre europæisk kristendomshistorie, grænseområder mellem teologi- og litteraturhistorie.*

BALSLEV, HENRIK, professor, ph.d. (f. 04.01.1951, 778, 1998, Nb). Rensdyrvej 7, Søften, 8382 Hinnerup. Tel: 86911432. Biologisk Institut, Afd. for Systematisk Botanik, AU, Nordlandsvej 68, 8240 Risskov. Tel: 89424707; 89422707. Fax: 89424747. E-mail: henrik.balslev@biology.au.dk *Fagområder: Tropisk botanik.*

BARNDORFF-NIELSEN, OLE Eiler, professor, dr.phil. (f. 18.03.1935, 636, 1980, Nmf). R'. Dalvangen 48, 8270 Højbjerg. Tel: 86271442. Institut for Matematiske Fag, Afd. for Teoretisk Statistik og Operationsanalyse, AU, Ny Munkegade, Bygning 521, 8000 Århus C. Tel: 89421111; dir: 89423521. Fax: 86131769. E-mail: oebn@imf.au.dk *Fagområder: Matematik og statistik.*

BASBØLL, HANS, professor, cand.mag. (f. 12.07.1943, 726, 1991, H). Solvangen 5, 5260 Odense S. Tel: 66151156. Institut for Sprog og Kommunikation, SDU, OU, Campusvej 55, 5230 Odense M. Tel: 65503176. Fax: 65935348. E-mail: hba@language.sdu.dk *Fagområder: Nordiske sprog med særligt henblik på dansk sprog og nyere lingvistiske studieområder.*

BASSE, ELLEN MARGRETHE, professor, dr.jur., jur.dr.h.c. (f. 26.11.1948, 757, 1995, H). Stenvadet 6, 8240 Risskov. Tel: 86171829. Fax: 86171817. E-mail: em@basse.dk Kromann Reumert, Rådhuspladsen 3, 8000 Århus C. Tel: 70121211. Fax: 70121411. E-mail: emb@kromannreumert.dk *Fagområde: Jura (miljøret).*

BECHGAARD, KLAUS, professor, lic.scient. (f. 05.03.1945, 676, 1984, Nmf). Østerled 2, st. tv., 2100 Kbh. Ø. Tel: 39293639. Afd. for Polymerer, Forskningscenter Risø, Postboks 49, 4000 Roskilde. Tel: 46774747. Fax: 46774790. E-mail: klaus.bechgaard@risoe.dk *Fagområder: Organisk kemi, almen kemi, faststoffysik, superledning, materialekemi.*

- BERG, CHRISTIAN, professor, dr.phil. (f. 02.06.1944, 661, 1982, Nmf). R. Kaningårdsvej 23, 2830 Virum. Tel: 45854704. Institut for Matematiske Fag, KU, Universitetsparken 5, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35320728. Fax: 35320704. E-mail: berg@math.ku.dk *Fagområder: Matematik, potentialteori, harmonisk analyse, momentproblemer.*
- BERGSAGEL, JOHN, professor, dr. (f. 19.04.1928, 685, 1985, udenl. 1978, H). R. Strandvejen 63, 1. tv., 2100 Kbh. Ø. Tel: 39200202. E-mail: jberg@hum.ku.dk *Fagområder: Musikhistorie, musik i mid-delalderen og renæssancen, engelsk musik, amerikansk musik (indtil 1950), norsk musik.*
- BERTHELSEN, Svend ASGER, professor, dr.phil. (f. 30.04.1928, 587, 1977, Nmf). R^l. Fredensvej 14, 1., 2920 Charlottenlund. Tel: 39902624. Geologisk Institut, KU, Øster Voldgade 10, 1350 Kbh. K. Tel: 35322458. Fax: 33148322. E-mail: asgerb@geo.geol.ku.dk *Fagområde: Geologi.*
- BERTHELSEN, OLE, fhv. direktør, dr.phil. (f. 24.03.1919, 625, 1979, Nb). R^l. Granhøjvej 18, 2800 Lyngby. Tel: 45879669. *Fagområder: Geologi, palæontologi, hydrogeologi.*
- BESENBACHER, FLEMMING, professor, dr.scient. (f. 04.10.1952, 779, 1998, Nmf). Februarvej 37, 8210 Århus V. Tel: 86155405. IFA, AU, Ny Munkegade, Bygning 522, 8000 Århus C. Tel: 89421111; dir: 89423604. Fax: 86120740. E-mail: fbe@phys.au.dk *Fagområder: Faststoffysik, overfladefysik, heterogen katalyse.*
- BILLING, GERT DUE, professor, dr.scient. (f. 08.04.1946, 717, 1990, Nmf). Frederiksberg Allé 26, 3. tv., 1820 Frederiksberg C. Tel: 33797249. Kemisk Laboratorium III, HCØ, KU, Universitetsparken 5, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35320252. Fax: 35320259. E-mail: gdb@theory.ki.ku.dk Hjemmeside: <http://theochem.ki.ku.dk/~gdb/> *Fagområde: kemi.*
- BJØRNHOLM, SVEN docent, dr.phil. (f. 08.09.1927, 588, 1977, Nmf). Frederiksberg Allé 45, 3. th., 1820 Frederiksberg C. Tel: 33224885. NBI, KU, Blegdamsvej 17, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35325210. Fax: 35421016. E-mail: bjornholm@nbi.dk *Fagområde: Fysik.*

BOCK, KLAUS, direktør, professor, lic.techn. (f. 02.07.1944, 718, 1990, Nb). Skovvænget 10 C, 2970 Hørsholm. Tel: 45863918. Carlsberg Laboratorium, Kemisk Afdeling, Gamle Carlsberg Vej 10, 2500 Valby. Tel: 33275220. Fax: 33274708. E-mail: kbo@crc.dk *Fagområder: Organisk kemi, kulhydratkemi, NMR spektroskopi, kulhydrat protein interaktioner, glykopeptider.*

BOHR, TOMAS, professor, dr.scient. (f. 20.03.1953, 810, 2002, Nmf). Æblevængen 3, 2765 Smørum. Tel: 44660203. Institut for Fysik, DTU, Bygning 309, 2800 Kgs. Lyngby. Tel: 45253310. Fax: 45931669. E-mail: tomas.bohr@fysik.dtu.dk *Fagområder: Fysik, komplekse systemer.*

BOHR, AAGE Niels, professor, dr.phil. & scient. (f. 19.06.1922, 457, 1955, Nmf). K. Strandgade 34, 1., 1401 Kbh. K. Tel: 32958709. E-mail: abohr@nbi.dk *Fagområde: Fysik.*

† BREDSORFF, ELIAS Lunn, dr.phil. (f. 15.01.1912, d. 08.08.2002, 637, 1980, udenl. 1975, H). Kronprinsesse Sofiesvej 28, 2. th., 2000 Frederiksberg. Tel: 38199117. *Fagområder: Dansk litteratur, herunder H.C. Andersen, Georg Brandes, Henrik Pontoppidan.*

BREUNING-MADSEN, HENRIK, professor, dr.scient. (f. 25.02.1949, 732, 1992, Nb). Valdemarsgade 2, 4100 Ringsted. Tel: 57671778. Geografisk Institut, KU, Øster Voldgade 10, 1350 Kbh. K. Tel: 35322500; dir: 35322549. Fax: 35222501. E-mail: hbm@geogr.ku.dk *Fagområde: Naturgeografi.*

BRÆSTRUP, CLAUS, koncerndirektør, dr.med. (f. 18.01.1945, 677, 1984, udenl. 1996-99, Nb). Kastanievej 7, 1876 Frederiksberg C. Tel: 33318621. Fax: 33318634. H. Lundbeck A/S, Ottiliavej 9, 2500 Valby. Tel: 36301311. Fax: 36301940. E-mail: cb@lundbeck.com *Fagområde: Lægemedeldesign.*

BRØNDSTED, MOGENS, professor, dr.phil.h.c. (f. 12.11.1918, 606, 1978, H). Åløkken 50, 5250 Odense SV. Tel: 65961884. *Fagområde: Nordisk litteratur.*

- BUCHWALD, VAGN Fabritius, docent, civilingeniør, dr.scient. (f. 23.06.1929, 626, 1979, Nmf). Ingeborgvej 4, 2920 Charlottenlund. Tel: 39640192. *Fagområder: Metallurgi. Arkæometallurgi, specielt bronze og jern i Danmarks oldtid og middelalder. Meteoritter.*
- BUKDAHL, ELSE MARIE, rektor, dr.phil. (f. 12.06.1937, 686, 1985, H). R^l. Puggaardsgade 10, 1. tv., 1573 Kbh. V. Billedkunstskolerne, Det Kgl. Danske Kunstakademi, Kgs. Nytorv 1, 1050 Kbh. K. Tel: 33744600. Fax: 33744666. *Fagområder: Kunsthistorie, det 20. årh., kunstæstetik, kunstkritik og kunst.*
- BUUS, SØREN, professor, dr.med. (f. 15.03.1956, 764, 1996, Nb). Stenmaglevej 29, 2700 Brønshøj. Tel: 38286907. Institut for Medicinsk Mikrobiologi og Immunologi, Panum Institutet, KU, Blegdamsvej 3, 2200 Kbh. N. Tel: 35327885. Fax: 35327696. E-mail: s.buus@immi.ku.dk *Fagområde: Immunologi.*
- CHRISTENSEN, BENT, professor, dr.phil. (f. 22.08.1930, 543, 1971, Nb). R^l. Rypevej 19, 2970 Hørsholm. Tel: 45864618. Zoologisk Institut, Afd. for Evolutionsbiologi, KU, Universitetsparken 15, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35321307. Fax: 35321300. E-mail: bchristensen@zi.ku.dk *Fagområder: Evolutionsbiologi, oligochætsystematik, kromosom-evolution, molekylær evolution.*
- CHRISTENSEN, JOHNNY, professor, dr.phil. (f. 05.03.1930, 627, 1979, H). Duevej 28, 1. tv., 2000 Frederiksberg. Tel: 38344501. E-mail: johnny.christensen@e-box.dk *Fagområder: Klassisk filologi, antik litteratur og filosofi, græsk og latin og deres indflydelse på de europæiske sprog.*
- CHRISTENSEN-DALSGAARD, JØRGEN, forskningsprofessor, ph.d. (f. 06.10.1950, 719, 1990, Nmf). P. S. Krøyers Vej 14, 8270 Højbjerg. Tel: 86275821. IFA, AU, Ny Munkegade, Bygning 520, 8000 Århus C. Tel: 89421111; dir: 89423614. Fax: 86120740. E-mail: jcd@phys.au.dk *Fagområder: Astronomi, specielt stjerneudvikling og -svingninger; helioseismologi.*
- CHRISTIANSEN, FREDDY Villiom BUGGE, professor, lic.scient. (f. 22.01.1946, 704, 1988, Nb). Geysergade 3 A, 8200 Århus N. Tel:

86163980. Biologisk Institut, Afd. for Genetik og Økologi, AU, Ny Munkegade, Bygning 540, 8000 Århus C. Tel: 89421111; dir: 89423238. Fax: 86127191. E-mail: freddy@biology.au.dk *Fagområder: Genetik, populationsgenetik, populationsøkologi, evolutionsmekanismer.*

CHRISTIANSEN, SOFUS, professor, dr.phil. (f. 23.06.1930, 628, 1979, H). Hummeltoften 16, 2830 Virum. Tel: 45854416. Geografisk Institut, KU, Øster Voldgade 10, 1350 Kbh. K. Tel: 35322500; dir: 35322548. Fax: 35322501. E-mail: sc@geogr.ku.dk *Fagområder: Kulturgeografi, landbrugsgeografi.*

COTTERILL, RODNEY Michael John, professor, dr.phil. & scient. (f. 27.09.1933, 678, 1984, Nmf). R^l. Vibevangen 9, 3520 Farum. Tel: 44952698. Fax: 44993524. Institut for Fysik (Biofysik), Bygning 307, DTU, 2800 Kgs. Lyngby. Tel: 45252525; dir: 45253203. Fax: 45932399. E-mail: rodney.cotterill@fysik.dtu.dk *Fagområder: Hjernefysik, biofysik, neurale netværk, proteinstruktur, materialefysik.*

DAHL, JENS PEDER professor, dr.phil. (f. 30.07.1934, 608, 1978, Nmf). R^l. Digevangen 5, 2730 Herlev. Tel: 44982441. Kemisk Institut, DTU, Bygning 207, 2800 Lyngby. Tel: 45252525; dir: 45252013. Fax: 45934808. E-mail: jpd@kemi.dtu.dk *Fagområder: Teoretisk kemi, kvantekemi, atom- og molekylfysik.*

DAHLERUP, TROELS, professor, dr.theol. (f. 03.12.1925, 672, 1983, H). R^l. Kildevangen 15, 8382 Hinnerup. Tel: 86985960. Institut for Historie og Områdestudier, Historisk Afd., AU, Universitetsparken, 8000 Århus C. Tel: 89421111; dir: 89422054. Fax: 89422047. *Fagområder: Dansk-nordisk historie ca. 1400-1700, adels-historie, kirkehistorie, socialhistorie.*

DAL, Per Johan ERIK, dr.phil. (f. 20.12.1922, 544, 1971, H). K. Forchammersvej 1, 1., 1920 Frederiksberg C. Tel: 33241135. *Fagområde: Bogvæsen.*

DALGÅRD, SUNE Bysted, fhv. landsarkivar, dr.phil. (f. 09.05.1922, 562, 1974, H). R. Italiensvej 56, 2300 Kbh. S. Tel og Fax: 32551802. *Fagområder: Historie, arktiske erhvervsforhold, fremmedpolitik, tidlig merkantilistisk erhvervs politik.*

- DANSGAARD, WILLI, professor, dr.phil. (f. 30.08.1922, 589, 1981, Nmf). Højbovænge 27, 3500 Værløse. Tel: 44488420. *Fagområder: Geofysik, klimaforskning, glaciologi.*
- EBBESEN, STEN, docent, dr.phil. (f. 23.06.1946, 712, 1989, H). Sønderhegnet 63, 4600 Køge. Institut for græsk og latin, KU, Njalsgade 92, 2300 Kbh. S. Tel: 35328140; dir: 35328146. Fax: 35328155; E-mail: se@hum.ku.dk *Fagområder: Senantik og middelalderlig filosofi. Græsk og latin.*
- EJSKJÆR, INGER Jensen, professor, dr.phil. (f. 20.05.1926, 651, 1981, H). R. Høeghsmindeparken 12, 1. th., 2900 Hellerup. Tel: 39402792. Institut for Dansk Dialektforskning, KU, Njalsgade 136, 2300 Kbh. S. Tel: 35328500; dir: 35328505. Fax: 35328512. *Fagområder: Danske dialekter, nordisk filologi, dialektgeografi.*
- ELIASSEN, ERIK, professor, dr.phil. (f. 08.09.1922, 652, 1981, Nmf). R'. Dronningeengen 5, 2950 Vedbæk. Tel: 45892220. *Fagområder: Dynamisk meteorologi, klimaforskning.*
- ELLITSGAARD-RASMUSSEN, KNUD, fhv. direktør, mag.scient., D.Sc. h.c.(f. 23.06.1923, 563, 1974, Nmf). R'. Dammegade 22, 4792 Askeby. Tel: 55817702. *Fagområder: Geokemi, økonomisk geologi, geologi.*
- ENGBERG, INGEMAR, professor, med.dr. (f. 01.03.1935, 590, 1977, Nb). Østtoften 5, 8250 Egå. Tel: 86226559. E-mail: ie@fi.au.dk *Fagområder: Neurofysiologi, synaptisk transmission, centralnervesystemet.*
- ENGBERG-PEDERSEN, TROELS, lektor, dr.phil. et theol. (f. 22.12.1948, 771, 1997, H). Duevej 3, 4000 Roskilde. Tel: 46355504. Institut for Bibelsk Eksegese, KU, Købmagergade 44-46, 1150 Kbh. K. Tel: 35323644. Fax: 35323652. E-mail: tep@teol.ku.dk *Fagområder: Antik filosofi og Ny Testamente.*
- ENGHOFF, HENRIK, professor, dr.scient. (f. 09.12.1948, 793, 2000, Nb). Kirkehøj 6, 2900 Hellerup. Tel: 39681936. Zoologisk Museum, KU, Universitetsparken 15, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35321036.

Fax: 35321010. E-mail: henghoff@zmuc.ku.dk *Fagområder: Biogeografi og taksonomi.*

ESTRUP, HECTOR, professor, dr.polit. (f. 16.01.1934, 638, 1980, H). R. Skaføgård, 8544 Mørke. Tel: 86396340. Fax: 86396640. E-mail: hector_estrup@post.tele.dk Økonomisk Institut, KU, Studiestræde 6, 1455 Kbh. K. Tel: 35323017. Fax: 35323000. E-mail: hector.estrup@econ.ku.dk *Fagområder: Økonomi, økonomisk teoris historie.*

FAVRHOLDT, DAVID, professor, dr.phil. (f. 24.04.1931, 580, 1976, H). Oehlenschlägersvej 57, 5230 Odense M. Tel: 66144783. Institut for Filosofi og Religionsstudier, SDU, OU, Campusvej 55, 5230 Odense M. Tel: 65503319. Fax: 65932375. E-mail: dafa@filos.sdu.dk *Fagområder: Filosofi, videnskabshistorie, Niels Bohrs erkendelsesteori, æstetik.*

FELDBÆK, OLE, professor, dr.phil. (f. 22.07.1936, 700, 1987, H). R. Efterårsvej 15, 2920 Charlottenlund. Tel: 39635968. Fax: 39634336. Institut for Historie, KU, Njalsgade 102, 2300 Kbh. S. Tel: 35328242; dir: 35328286. Fax: 35328241. *Fagområde: Historie 1500-1900.*

FENCHEL, TOM Michael, professor, dr.phil. (f. 19.03.1940, 591, 1977, Nb). Holmegårdsvej 6, 3100 Hornbæk. Tel: 49702606. Marinbiologisk Laboratorium, KU, 3000 Helsingør. Tel: 49213344; dir: 49211633 ■ 325. Fax: 49261165. E-mail: tfenchel@zi.ku.dk *Fagområder: Marinbiologi, økologi, evolutionsbiologi.*

FENGER, OLE, professor, dr.jur. (f. 22.01.1931, 689, 1986, H). R'. Kildegården 15, 3., 8000 Århus C. Tel: 86183986. E-mail: of@jura.au.dk *Fagområde: Retshistorie.*

FIIL, NIELS Peter, forskningsdirektør, lic.scient. (f. 08.02.1941, 664, 1982, Nb). Fuglebakkevej 5, 2000 Frederiksberg. Tel: 38345332. Novo Nordisk A/S, Novo Alle, 2880 Bagsværd. Tel: 44448888. Fax: 44444565. E-mail: fiil@novo.dk *Fagområder: Bioteknologi, molekylær genetik, molekylærbiologi.*

- FISCHER, ERIK Adolf, fhv. overinspektør, lektor, dr.phil.h.c. (f. 08.10.1920, 593, 1977, H). *R, M.I.&A.* Agergårdsvej 5, Ammendrup, 3200 Helsingør. Tel og fax: 48794404. *Fagområde: Kunsthistorie.*
- FISCHER-JØRGENSEN, ELI, professor, dr.phil.h.c. (f. 11.02.1911, 525, 1968, H). Kongestien 45, 2830 Virum. Tel: 45853513. *Fagområder: Fonetik, almen sprogvidenskab.*
- FLENSTED-JENSEN, MOGENS, professor, dr.scient. (f. 02.09.1942, 734, 1992, Nmf). *R.* Enebovænge 27, 3520 Farum. Tel: 44954220. Institut for Matematik og Fysik, KVL, Thorvaldsensvej 40, 1871 Frederiksberg C. Tel: 35282343. Fax: 35282350. E-mail: mfj@dina.kvl.dk *Fagområde: Matematik.*
- FØRCHHAMMER, JES, overlæge, dr.phil. (f. 05.04.1934, 639, 1980, Nb). Krogmosevej 25, 2880 Bagsværd. Tel: 44986933. E-mail: jf@cancer.dk *Fagområder: Kræftforskning, RNA tumor virus, molekylærbiologi, onkogen, suppressorgener.*
- FRIIS, IB, professor, dr.scient. et fil.dr. (f. 12.01.1945, 720, 1990, Nb). Selsøvej 19 A, 2720 Vanløse. Tel: 38749395. Botanisk Museum og Centralbibliotek, KU, Gothersgade 130, 1123 Kbh. K. Tel: 35322197. Fax: 35322210. E-mail: ibf@bot.ku.dk *Fagområder: Botanik, systematik, plantegeografi, diversitet, tropisk vegetation, afrikansk flora, botanikkens historie.*
- FRIIS-JENSEN, KARSTEN, docent, dr.phil. (f. 14.07.1947, 772, 1997, H). C. F. Richsvej 99 D, 2. tv., 2000 Frederiksberg. Tel: 38348045. Institut for Græsk og Latin, KU, Njalsgade 92, 2300 Kbh. S. Tel: 35328147. Fax: 35328155. E-mail: kfj@hum.ku.dk *Fagområder: Middelalder- og renæssancehumanisme, latinsk leksikografi, klassisk filologi.*
- FUGLEDE, BENT, professor, dr.phil. (f. 08.10.1925, 527, 1968, Nmf). *R!* Trongårdsparken 67, 2800 Lyngby. Tel: 45881872. Matematisk Institut, KU, Universitetsparken 5, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35320750. Fax: 35320704. E-mail: fuglede@math.ku.dk *Fagområde: Matematik.*

- GETHER, ULRIK, professor, dr.med. (f. 26.07.1963, 811, 2002, Nb).
Hovmarksvej 85, 2920 Charlottenlund. Tel: 39633330. Farmakologisk Institut, KU, Blegdamsvej 3, 2200 Kbh. N. Tel: 35327548. Fax: 35327555. E-mail: gether@mfi.ku.dk *Fagområde: Molekylær neurofarmakologi.*
- GIVERSEN, SØREN, professor, dr.theol. (f. 09.01.1928, 727, 1991, H).
R. Pile Allé 16, Øverød, 2840 Holte. Tel: 45420380. Institut for Religionshistorie, KU, Artillerivej 86, 2300 Kbh. S. Tel: 35328970. Fax: 35328956. *Fagområder: Koptologi, håndskriftstudier, urkristendommens historie.*
- GLAHN, HENRIK, professor, dr.phil. (f. 29.05.1919, 555, 1972, H). K. Dantes Plads 3, 3. th., 1556 Kbh. V. Tel: 33326890. Fax: 33327890. E-mail: hglahn@post9.tele.dk *Fagområder: Musikvidenskab, renæssancens musik, kirkemusikkens historie, hymnologi.*
- GLAMANN, KRISTOF, professor, dr.phil. (f. 26.08.1923, 528, 1968, H).
Kl. Høeghsmindeparken 10, st., 2900 Hellerup. Tel: 39403977. Fax: 39403976. *Fagområde: Historie.*
- GOMARD, BERNHARD, professor, dr.jur., jur.dr.h.c. (f. 09.01.1926, 574, 1975, H). K. Hammerensgade 3, 4. th., 1267 Kbh. K. Tel: 33328020. Juridisk Inst., HHK, Julius Thomsens Plads 10, 1925 Frederiksberg C. Tel: 38152642. Fax: 38152610. E-mail: bg.jur@cbs.dk *Fagområder: Retsvidenskab, navnlig obligationsret, selskabsret, civilproces.*
- GREGERSEN, FRANS, professor, dr.phil. (f. 07.04.1949, 773, 1997, H).
Gl. Kongevej 142, 2. th., 1850 Frederiksberg C. Tel: 33231547. Institut for Nordisk Filologi, KU, Njalsgade 120, 2300 Kbh. S. Tel: 35328354. Fax: 35328377. E-mail: fg@hum.ku.dk *Fagområder: Dansk sprog, sociolingvistik.*
- GREVE, TORBEN, professor, dr.med.vet. (f. 17.02.1945, 749, 1994, Nb). Nøddehaven 20, 3520 Værløse. Tel: 44484409. E-mail: embryo@inet.uni2.dk Klinisk Institut, Sektion for Reproduktion, KVL, Dyrslægevej 68, 1870 Frederiksberg C. Tel: 35282965. Fax: 35282972. E-mail: tg@kvl.dk *Fagområde: Husdyrenes reproduktionsbiologi (forplantning og frugtbarhed).*

- HALD, ANDERS, professor, dr.phil. (f. 03.06.1913, 490, 1961, Nmf). Furesøvej 87 A, 2830 Virum. Tel: 45857274. *Fagområde: Matematisk statistik.*
- HAMMER, CLAUS Uffe, professor, lic.scient. (f. 03.11.1945, 705, 1988, Nmf). Kobbelsøvej 8, Gedesby Strand, 4874 Gedser. Tel: 54163610. E-mail: cmhammer@get2net.dk NBIfAFG, KU, Afd. for Geofysik, Juliane Maries Vej 30, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35320551; dir: 35320559. Fax: 35365357. E-mail: cuh@gfy.ku.dk *Fagområder: Polarforskning, klima, atmosfærekemi, vulkanisme.*
- HANNESTAD, LISE, docent, dr.phil. (f. 15.10.1943, 728, 1991, H). Rensdyrvej 1, 8270 Højbjerg. Tel: 86270161. Institut for Klassisk Arkæologi, AU, Ndr. Ringgade, Bygning 414, 8000 Århus C. Tel: 89421111; dir: 89422292. Fax: 89422287. E-mail: klalh@hum.au.dk *Fagområde: Klassisk arkæologi.*
- HANSEN, HANS JØRGEN Steen, docent, dr.phil. (f. 06.08.1939, 610, 1978, Nb). Henrik Steffens Vej 1, 1. th., 1866 Frederiksberg C. Tel: 33241829. Geologisk Institut, KU, Øster Voldgade 10, 1350 Kbh. K. Tel: 35322495. Fax: 33148322. E-mail: dinos@geo.geol.ku.dk *Fagområder: Geologi, palæontologi.*
- HANSEN, MOGENS HERMAN, centerleder, dr.phil. (f. 20.08.1940, 701, 1987, H). Wilhelm Marstrandsgade 15, 1., 2100 Kbh. Ø. Tel: 35261588. Polis Centret, KU, Njalsgade 92, 2300 Kbh. S. Tel: 35329103. Fax: 32548954. E-mail: mhh@hum.ku.dk *Fagområder: Klassisk filologi, historie, demografi, politologi.*
- HANSEN, OLE, professor, dr.phil. (f. 14.05.1934, 741, 1993, udenl. 1992, Nmf). Manenvej 11, 3460 Birkerød. Tel: 45817665. NBI, KU, Blegdamsvej 17, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35325447. Fax: 35325443. E-mail: oleh@nbi.dk *Fagområde: Kernefysik.*
- HANSEN, SVEND AAGE, professor, dr.polit. (f. 04.04.1919, 654, 1981, H). R'. Stammen 36, 5220 Odense SØ. Tel: 63330539. *Fagområder: Økonomisk historie, Danmarks statistik.*

- HARDER, PETER, professor, dr.phil. (f. 24.02.1950, 787, 1999, H). Fjordvej 6 D, 4000 Roskilde. Tel: 46361714. Engelsk Institut, KU, Njalsgade 80, 2300 København S. Tel: 35328609. Fax: 35328615. E-mail: harder@hum.ku.dk *Fagområder: Engelsk grammatik, teoretisk lingvistik.*
- HASTRUP, KIRSTEN Blinkenberg, professor, D.Phil., dr.scient.soc. (f. 20.02.1948, 788, 1999, H). Kronprinsessegade 46 A, 4. th., 1306 Kbh. K. Tel: 33126208. Institut for Antropologi, KU, Frederiksholms Kanal 4, 1220 Kbh. K. Tel: 35323460. Fax: 35323465. E-mail: kirsten.hastrup@anthro.ku.dk *Fagområde: Antropologi.*
- HERSLUND, MICHAEL DENCKER, professor, dr.phil. (f. 21.07.1945, 758, 1995, H). Forhåbningssholms Allé 17 A, 2. th., 1904 Frederiksberg C. Tel: 33220876. Institut for fransk, italiensk, russisk, spansk og tysk (FIRST), HHK, Dalgas Have 15, 2000 Frederiksberg. Tel: 38153280. Fax: 38153865. E-mail: mh.first@cbs.dk *Fagområder: Fransk-romansk sprog, lingvistik.*
- HJORT, ØYSTEIN, professor, dr.phil. (f. 15.08.1938, 759, 1995, H). Nitivej 11, 4. tv., 2000 Frederiksberg. Tel og fax: 35424130. E-mail: hjort@pip.dknet.dk Institut for Kunsthistorie, Dans og Teatervidenskab, KU, Karen Blixensvej 1, 2300 Kbh. S. Tel: 35328220 (35328195). Fax: 35328222. E-mail: hjort@hum.ku.dk *Fagområde: Kunsthistorie.*
- HOFFMANN, ELSE KAY, docent, lic.scient. (f. 10.03.1942, 706, 1988, Nb). Holmevej 6, 2950 Vedbæk. Tel: 45892191. August Krogh Institutet, KU, Biokemisk Afd., Universitetsparken 13, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35321550; dir: 35321695. Fax: 35321567. E-mail: ekhoffmann@aki.ku.dk *Fagområder: Cellefysiologi, signaltransduktion, cellulær kommunikation, membranfysiologi, biokemi.*
- HOLMSGAARD, ERIK, fhv. forstander, dr.agro. (f. 21.06.1921, 595, 1977, Nb). R¹. Langebjerg 28, 2. th., 2850 Nærum. Tel: 45806352. *Fagområde: Skovbrugsvidenskab.*

- HOLST, JENS JUUL, professor, dr.med. (f. 31.08.1945, 765, 1996, Nb).
Ole Olsens Allé 30, 2900 Hellerup. Tel: 39653402. Medicinsk Fysiologisk Institut, Panum Institutttet, KU, Blegdamsvej 3, 2200 Kbh. N. Tel: 35327518. Fax: 35327537. E-mail: holst@mfi.ku.dk
Fagområde: Fysiologi.
- HOLSTENER-JØRGENSEN, HELGE, fhv. afdelingsleder, dr.agro. (f. 10. 12.1924, 640, 1980, Nb). R. Solbjærget 44, 3460 Birkerød. Tel: 45812051. *Fagområder: Skovbrug, jordbund, planteernæring, vandbalance.*
- HULTBORN, HANS, professor, med.dr. (f. 17.11.1943, 721, 1990, Nb).
R. Blegdamsvej 10, 4. th., 2200 Kbh. N. Tel: 35353953. Medicinsk Fysiologisk Institut, Panum Institutttet, KU, Blegdamsvej 3, 2200 Kbh. N. Tel: 35327461. Fax: 35327499. E-mail: h.hultborn@mfi.ku.dk
Fagområder: Fysiologi, neurobiologi.
- HUUS, TORBEN, professor, dr.phil. (f. 05.12.1919, 492, 1961, Nmf).
R'. Vordingborggade 5, 1. tv., 2100 Kbh. Ø. Tel: 35420783. E-mail: huus@nbi.dk
Fagområde: Fysik (atom-).
- HVIDBERG-HANSEN, FINN OVE, professor, dr.phil. & lic.theol. (f. 09.09.1935, 742, 1993, H). Dalsagervej 30, 8250 Egå. Tel: 86221963. Institut for Religionsvidenskab, Afd. for Semitisk Filologi, AU, Ndr. Ringgade, Bygning 443, 8000 Århus C. Tel: 89421111; dir: 89422309. Fax: 86130490. E-mail: hvidberg@teologi.au.dk
Fagområder: Semitiske sprog, dvs. arabisk, aramaisk, hebraisk, syrisk, ugaritisk og etiopisk.
- HAAGERUP, UFFE Valentin, professor, cand.scient. (f. 19.12.1949, 691, 1986, Nmf). R. Vestervangen 8, 5260 Odense S. Tel: 66152818. Institut for Matematik og Datalogi, SDU, OU, Campusvej 55, 5230 Odense M. Tel: 65502385. Fax: 65932691. E-mail: haagerup@imada.sdu.dk
Fagområder: Matematik, funktionalanalyse, operatoralgebra.
- JACOBSEN, ERIC August, professor, dr.phil. (f. 05.04.1923, 546, 1971, H). Schweizerdalstien 51, 2610 Rødovre. Tel: 36703589. *Fagområde: Engelsk litteratur.*

† JANSEN, FREDERIK JULIUS BILLESKOV, professor, dr.phil. (f. 30.09.1907, d. 21.06.2002, 465, 1957, H). K, M.I.&A. Frydendalsvej 20, 1809 Frederiksberg C. Tel: 33316369. *Fagområder: Nordisk litteratur, verdenslitteratur, lærdomshistorie, litterær æstetik, Søren Kierkegaard.*

JENSEN, JØRGEN, museumsinspektør, dr.phil. (f. 30.07.1936, 714, 1989, H). R. Ny Vestergade 9 A, 3. tv., 1471 Kbh. K. Tel: 33933248. Fax: 33141662. Nationalmuseet, Danske Afd., Frederiksholms Kanal 12, 1220 Kbh. K. Tel: 33134411; dir: 33473163. Fax: 33473312. E-mail: jorgen.jensen@natmus.dk *Fagområder: Forhistorisk arkæologi, klassisk arkæologi, videnskabshistorie.*

JENSEN, JØRGEN STEEN, overinspektør, cand.mag. (f. 01.11.1938, 803, 2001, H). R. Frihedsvej 1, 2000 Frederiksberg. Tel: 38863973. Nationalmuseet, Den kgl. Mønt- og Medaillesamling, Frederiksholms Kanal 12, 1220 København K. Tel: 33473140. Fax: 33155521. E-mail: joergen.steen.jensen@natmus.dk *Fagområder: Numismatik, historie, herunder især Østeuropa.*

JENSEN, KAJ SAND, professor, cand.scient. (f. 09.07.1950, 794, 2000, Nb). Vildrosevej 7, 3310 Ølsted. Tel: 47748073. Ferskvandsbiologisk Laboratorium, KU, Helsingørsgade 51, 3400 Hillerød. Tel: 48242470 ■ 311. Fax: 48241476. E-mail: ksandjensen@zi.ku.dk *Fagområder: Vandplanters fysiologi og økologi.*

JENSEN, MINNA SKAFTE, professor, dr.phil. (f. 19.05.1937, 743, 1993, H). Søndre Allé 17, 2500 Valby. Tel: 65919789. Center for Græsk-Romerske Studier, SDU, OU, Campusvej 55, 5230 Odense M. Tel: 65503422. Fax: 65932362. E-mail: minna@litcul.sdu.dk *Fagområder: Græsk og latin.*

JENSEN, MOGENS HØGH, forskningsprofessor, dr.scient. (f. 02.03.1955, 795, 2000, Nmf). Skovringen 46, 2950 Vedbæk. Tel: 45662211. Niels Bohr Institutet, KU, Blegdamsvej 17-19, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35325371. Fax: 35325425. E-mail: mhjensen@nbi.dk *Fagområde: Fysik, herunder fraktaler og turbulens.*

- JESPERSEN, KNUD J. V., professor, dr.phil. (f. 08.02.1942, 789, 1999, H). *R'*. Teglbakken 46, 5690 Tommerup. Tel: 64761646. Center for Historie, SDU, OU, Campusvej 55, 5230 Odense M. Tel: 65502136. Fax: 65932974. E-mail: kjvj@hist.sdu.dk *Fagområde: Historie.*
- JOHANSEN, HANS CHRISTIAN, professor, dr.oecon. (f. 27.06.1935, 679, 1984, H). Anne Maries Allé 4 A, 5250 Odense SV. Tel: 66172105. Demografisk Forskningscenter, SDU, OU, Campusvej 55, 5230 Odense M. Tel: 65503360. Fax: 65932974. E-mail: hcj@demfo.sdu.dk *Fagområde: Økonomisk historie.*
- JOHANSEN, KARSTEN FRIIS, professor, dr.phil. (f. 05.12.1930, 611, 1978, H). *R'*. Langebjerg 24, 2. tv., 2850 Nærum. Tel: 45802309. *Fagområder: Antik og middelalderlig filosofi.*
- JOHANSEN, PETER, professor, dr.phil. (f. 29.01.1938, 680, 1984, Nmf). Ørnebakken 72, 2840 Holte. Tel: 45805302. Datalogisk Institut, KU, Universitetsparken 1, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35321442. Fax: 35321401. E-mail: peterjo@diku.dk *Fagområder: Datalogi, digital billedbehandling, mønstergenkendelse, datamatsyn, informations-teori, datakompression.*
- JOHANSEN, SØREN, professor, dr.(f. 06.11.1939, 808, 2002, udenl. 1998, 1264, Nfm). Argentinavej 8, 2800 Lyngby. Tel: 45934945. Afd. for Teoretisk Statistik og Operationsanalyse, KU, Universitetsparken 5, 2100 København Ø. Tel: 35320681. Fax: 35320678. E-mail: sjo@math.ku.dk *Fagområder: Matematisk statistik og sandsynlighedsregning.*
- JÓNASSON, PÉTUR Mikkel, professor, dr.phil., dr.scient.h.c. (f. 18.06.1920, 641, 1980, Nb). *R*. Helsevej 21, 3400 Hillerød. Tel: 48260428. Ferskvandsbiologisk Laboratorium, KU, Helsingørgade 51, 3400 Hillerød. Tel: 48242470 ■ 210. Fax: 48241476. E-mail: pmjonasson@zi.ku.dk *Fagområder: Ferskvandsbiologi, miljø, subarktisk, environmental conservation, fredning.*
- JØRGENSEN, C. C. BARKER, professor, dr.phil. (f. 11.08.1915, 513, 1965, Nb). Slettevej 8, 2860 Søborg. Tel: 39564064. *Fagområder:*

Sammenlignende fysiologi, ernæringsbiologi, endokrinologi, reproduktion, fysiologiens historie.

JØRGENSEN, KARL ANKER, professor, dr.scient. (f. 15.06.1955, 750, 1994, Nmf). Geysergade 6, 8200 Århus N. Tel: 86104960. Kemisk Institut, AU, Langelandsgade 140, Bygning 510, 8000 Århus C. Tel: 89423910. Fax: 86196199. E-mail: kaj@chem.au.dk *Fagområde: Kemi.*

JØRGENSEN, PETER LETH, professor, dr.med. (f. 31.01.1938, 722, 1990, Nb). Frydenlund Park 27, 2950 Vedbæk. Tel: 45660468. August Krogh Institutet, KU, Universitetsparken 13, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35321670. Fax: 35321567. E-mail: pljoergensen@aki.ku.dk *Fagområder: Fysiologi, biologi.*

JØRGENSEN, SVEN-AAGE, professor, mag.art. (f. 22.07.1929, 692, 1986, H). R¹. Ejgårdsparken 5, 1. tv., 2920 Charlottenlund. Tel: 33157604. E-mail: sven.aage@get2net.dk *Fagområder: Tysk litteratur 18. og 19. århundrede, litterære utopier, tysk og dansk kultur i vekselvirkning.*

KIELLAND-BRANDT, MORTEN Christian, professor, lic.scient. (f. 02.04.1944, 751, 1994, Nb). Lundbyesgade 3, 1771 Kbh. V. Tel: 33218171. Carlsberg Laboratorium, Fysiologisk Afdeling, Gamle Carlsbergvej 10, 2500 Valby. Tel: 33275331. Fax: 33274765. E-mail: mkb@crc.dk *Fagområder: Genetik, molekylærbiologi, biokemi.*

KIØRBOE, THOMAS, forskningsprofessor, dr.scient. (f. 13.07.1951, 766, 1996, Nb). Hyrebakken 6, 3140 Ålsgårde. Tel: 49750426. Danmarks Fiskeriundersøgelser, Kavalergården 6, 2920 Charlottenlund. Tel: 33963401. Fax: 33963434. E-mail: tk@dfu.min.dk *Fagområde: Biologisk oceanografi.*

KJELDGAARD, NIELS OLE, professor, dr.phil. (f. 02.06.1926, 547, 1971, Nb). Høegh Guldbergsgade 57, 3., 8000 Århus C. Tel: 86120224. E-mail: nok@imsb.au.dk *Fagområder: Retrovirus, molekylærbiologi, bioteknologi, reguleringsmekanismer, bakteriefysiologi.*

KJEMS, JØRGEN Kristian, adm. direktør, lic.techn. (f. 20.10.1943, 752, 1994, Nmf). Valhalvej 16, 4000 Roskilde. Tel og fax: 46362837. Forskningscenter Risø, Direktionen, Postboks 49, 4000 Roskilde. Tel: 46774600. Fax: 46774607. E-mail: joergen.kjems@risoe.dk *Fagområde: Fysik.*

KJÆR, ANDERS Clausen, professor, dr.phil. (f. 10.08.1919, 505, 1962, Nmf). *R^l*. Opnæsgaard 45, st. th., 2970 Hørsholm. Tel: 45865759. *Fagområder: Organisk kemi, naturstøftekemi, stereokemi, svovlkemi, syntese.*

KLENOW, HANS, professor, dr.phil. (f. 07.02.1923, 576, 1975, Nb). *R^l*. Skovmindevej 21, 2840 Holte. Tel: 45421936. *Fagområde: Biokemi.*

KOCH, CARL HENRIK, docent, dr.phil. (f. 15.11.1938, 729, 1991, H). Fredensvej 47, 2970 Hørsholm. Tel: 45865374. Institut for Filosofi, Pædagogik og Retorik, KU, Njalsgade 80, 2300 Kbh. S. Tel: 35328869; dir: 35328864. Fax: 35328850. *Fagområde: Filosofi.*

KRAGH, HELGE Stjernholm, professor, dr.scient. (f. 13.02.1944, 804, 2001, H). Kantorparken 10, 3. th., 8240 Risskov. Tel: 86212409. Institut for Videnskabshistorie, Ny Munkegade, Bygning 521, 8000 Århus C. Tel: 89423505. Fax: 89423510. E-mail: ivhkh@ivh.au.dk Hjemmeside: http://www.ivh.au.dk/personale/helge_kragh/home.dk *Fagområde: Videnskabshistorie.*

KRISTENSEN, LEIF, professor, ph.d. (f. 04.01.1934, 548, 1971, Nmf). Vesttoften 2, 8250 Egå. Tel: 86221604. E-mail: leif.kristensen@newmail.dk *Fagområder: Matematik, algebraisk topologi, homologisk algebra.*

KRISTENSEN, NIELS PEDER, professor, dr.scient. (f. 02.03.1943, 707, 1988, Nb). Æblehaven 7, 3450 Allerød. Tel og fax: 48171666. Zoologisk Museum, KU, Universitetsparken 15, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35321113. Fax: 35321010. E-mail: npkristens@zmuc.ku.dk *Fagområder: Zoologi, entomologi, evolutionsbiologi, insektanatomi, insektfylogeni.*

- KRISTENSEN, REINHARDT MØBJERG, professor, ph.d. (f. 06.12.1948, 812, 2002, Nb). Tjørnen 101, 2990 Nivå. Tel: 49147181. Zoologisk Museum, KU, Universitetsparken 15, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35321118. Fax: 35321010. E-mail: rmkristensen@zmuc.ku.dk. *Fagområder: Polarforskning, liv under ekstreme betingelser, zoologi, marinbiologi, meiofauna, beskrivelse af nye dyrerækker, taxonomi.*
- KROGSGAARD-LARSEN, POVL, rektor, professor, dr.pharm., dr.h.c. (f. 17.05.1941, 693, 1986, Nmf). Elmevej 25, Blovstrød, 3450 Allerød. Tel: 48171215. Fax: 48175550. Institut for Medicinalkemi, DFH, Universitetsparken 2, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35306000; dir: 35306247. Fax: 35306040. E-mail: ano@dfh.dk *Fagområder: Medicinalkemi, lægemiddelkemi, molekylær farmakologi.*
- KRUHØFFER, POUL Weber, professor, dr.med. (f. 15.11.1914, 549, 1971, Nb). Livjægergade 12, 5. tv., 2100 Kbh. Ø. Tel: 35388116. Sommeradr.: Helsingørsvvej 39, 3480 Fredensborg. Tel: 48481478. *Fagområder: Fysiologi, nyrefunktion, lungefunktion.*
- KUSCHEL, ROLF, professor, dr.phil. (f. 25.10.1939, 744, 1993, H). Havnegade 35, 3. tv., 1058 Kbh. K. Tel: 33125055. Fax: 33910129. Institut for Psykologi, KU, Njalsgade 88, 2300 Kbh. S. Tel: 35328811; dir: 35328762. Fax: 35328745. E-mail: rolf.kuschel@psy.ku.dk *Fagområder: Socialpsykologi og kulturpsykologi.*
- KÆRGÅRD, NIELS, professor, dr.polit. (f. 26.10.1942, 790, 1999, H). R. Tryggvældevej 60, 2700 Brønshøj. Tel: 38717465. Institut for Økonomi, Skov og Landskab, Sektion for Økonomi, KVL, Rolighedsvvej 23, 1958 Frederiksberg C. Tel: 35282264. Fax: 35282295. E-mail: nik@kvl.dk *Fagområder: Jordbrugspolitik, økonomisk politik, økonomiske teories historie, økonomisk historie.*
- LARSEN, ERIK HVIID, professor, dr.scient. (f. 31.07.1940, 735, 1992, Nb). Mågevang 20, 3450 Allerød. Tel: 48174591. August Krogh Institutet, KU, Universitetsparken 13, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35321550; dir: 35321642. Fax: 35321567. E-mail: ehlarsen@aki.ku.dk Hjemmeside: www.aki.ku.dk/aki/staff/ehlarsen/ehlarsen.html *Fagområder: Biologi, fysiologi, biofysik.*

LARSEN, KAI, professor, D.Sc.h.c. (f. 15.11.1926, 629, 1979, Nb). *R^l*. Gråstenvvej 6, Søften, 8382 Hinnerup. Tel: 86985982. Biologisk Institut, AU, Nordlandsvej 68, 8240 Risskov. Tel: 89424700; dir: 89424708. Fax: 89424747. E-mail: kai.larsen@biology.au.dk *Fagområder: Botanik, tropisk plantegeografi, taksonomi af højere planter.*

LARSEN, KIM GULDSTRAND, professor, ph.d., dr.h.c. (f. 23.12.1957, 796, 2000, Nmf). Skovmarken 4, 9510 Arden. Tel: 98562259. Institut for Datalogi, AAU, Fredrik Bajers Vej 7E, 9220 Aalborg Øst. Tel: 96358893. Fax: 98159889. E-mail: kgl@cs.auc.dk Hjemmeside: www.cs.auc.dk/~kgl/ *Fagområde: Datalogi, herunder specifikation og validering af systemer.*

LARSEN, LOTTE MELCHIOR, seniorforsker, dr.scient. (f. 02.08.1946, 780, 1998, Nmf). Marie Grubbes Allé 32, 2800 Lyngby. Tel: 44442088. GEUS, Thoravej 8, 2400 Kbh. NV. Tel: 38142000; dir: 38142252. Fax: 38142050. E-mail: lml@geus.dk *Fagområder: Geologi, specielt geokemi og petrologi.*

LARSEN, MOGENS TROLLE, lektor, dr.phil. (f. 20.05.1937, 760, 1995, H). Kronprinsessegade 46 A, 4. th., 1306 Kbh. K. Tel: 33126208. Carsten Niebuhr Institut, KU, Snorresgade 17-19, 2300 Kbh. S. Tel: 35328900; dir: 35328916. Fax: 35328926. E-mail: trolle@hum.ku.dk *Fagområde: Assyriologi.*

LARSEN, PEDER OLESEN, professor, dr.phil., dr.scient.h.c. (f. 07.09.1934, 581, 1976, Nb). *R^l*. Marievej 10 A, 2., 2900 Hellerup. Tel: 39610572. E-mail: pederol@get2net.dk Institut for Videnskabs-historie, Ny Munkegade, bygning 521, 8000 Århus C. Tel: 89423512; dir: 89423509. Fax: 89423510. E-mail: ivhpol@ivh.au.dk *Fagområder: Biokemi, forskningspolitik.*

LASSEN, NIELS OVE, professor, dr.phil. (f. 18.05.1914, 473, 1958, Nmf). *R^l*. Søndervej 43, 2830 Virum. NBI, KU, Blegdamsvej 17, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35325200. *Fagområde: Eksperimentel kernefysik.*

LASSEN, ULRIK Vilhelm, professor, dr.med. (f. 17.04.1930, 568, 1974, Nb). Skovmindevej 26, 2840 Holte. Tel: 45421412. Fax: 45421413. E-mail: uvl@novo.dk *Fagområder: Industriel forskning,*

samarbejde mellem offentlig og privat forskning, bioteknologi, lægemidler.

LAUSTEN, MARTIN SCHWARZ, professor, dr.theol. (f. 06.07.1938, 791, 1999, H). Klinteager 6, 2950 Vedbæk. Tel: 45892840. Institut for Kirkehistorie, KU, Købmagergade 44-46, 1150 Kbh. K. Tel: 35323619. Fax: 35323639. E-mail: msl@teol.ku.dk *Fagområder: Teologi, kirkehistorie.*

LIDIN, OLOF, professor, ph.d., fil.dr. (f. 03.02.1926, 643, 1980, H). R¹. Øverødvej 67 B, 2840 Holte. Tel: 45425024. *Fagområder: Japansk idéhistorie, japansk historie, japansk litteratur, japansk sproghistorie.*

LINDERBERG, JAN Erik, professor, fil.dr. (f. 27.10.1934, 665, 1982, Nmf). Janus la Cours Gade 20, 1., 8000 Århus C. Tel: 86120241. Kemisk Institut, AU, Langelandsgade 140, Bygning 510, 8000 Århus C. Tel: 89423333; dir: 89423829. Fax: 86196199. E-mail: jan@chem.au.dk Hjemmeside: www.kemi.aau.dk/staff/jan.html *Fagområde: Teoretisk kemi.*

LOUIS-JENSEN, JONNA, professor, dr.phil. (f. 21.10.1936, 774, 1997, H). Hans Egedes Gade 13, 2. th., 2200 Kbh. N. Tel: 35399483. Arnamagnæansk Institut, KU, Njalsgade 136, 2300 Kbh. S. Tel: 35328473. Fax: 35328468. E-mail: jlj@hum.ku.dk *Fagområder: Islandsk sprog og litteratur, især middelalderlitteratur.*

LUND, BODIL JERSLEV, professor, dr.phil. (f. 30.04.1919, 550, 1971, Nmf). R¹. Heslegårdsvej 39, 2900 Hellerup. Tel: 39625223. *Fagområder: Krystalstruktur, kemi, organisk kemi.*

LUND, HANS PETER, docent, dr.phil. (23.07.1943, 805, 2001, H). Boserupvej 512, 3050 Humlebæk. Tel: 49190204. Romansk Institut, KU, Njalsgade 80, 2300 København S. Tel: 35328414. Fax: 35328408. E-mail: hpl@hum.ku.dk *Fagområde: Fransk (litteratur).*

LUND, HENNING, docent, dr.phil., dr.h.c. (f. 15.09.1929, 630, 1979, Nmf). Vinkelvej 8 A, 8240 Risskov. Tel: 86179027. E-mail: lundhenning@hotmail.com; hlund@chem.au.dk *Fagområder: Organisk kemi, specielt organisk elektrokemi.*

- LUNDGREEN-NIELSEN, FLEMMING, docent, dr.phil. (f. 24.01.1937, 715, 1989, H). Upsalagade 22, 1. tv., 2100 Kbh. Ø. Tel: 35434668. Institut for Nordisk Filologi, KU, Njalsgade 120, 2300 Kbh. S. Tel: 35328311; dir: 35328337. Fax: 35328377. E-mail: flemlil@hum.ku.dk *Fagområder: Dansk og nordisk litteratur og litteraturhistorie.*
- LUNDQUIST, FRANK, professor, dr.phil. (f. 31.05.1916, 597, 1977, Nb). Kastanievej 46, 2840 Holte. Tel: 45420511. *Fagområder: Biokemi, alkoholstofsifte, leverfunktion, metabolisk regulation.*
- LÜTZEN, JESPER, docent, dr.scient. (f. 08.10.1951, 767, 1996, Nmf). Gammel Holtetoften 3, 2840 Holte. Tel: 45806483. Matematisk Afdeling, KU, Universitetsparken 5, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35320741. Fax: 35320704. E-mail: lutzen@math.ku.dk *Fagområder: Matematik, eksakte videnskabers historie.*
- MADSEN, IB Henning, professor, ph.d. (f. 12.04.1942, 614, 1978, Nmf). Vestervang 2, lejl. 222, 8000 Århus C. Tel: 86133905. Institut for Matematiske Fag, AU, Ny Munkegade, Bygning 530, 8000 Århus C. Tel: 89421111; dir: 89423451. Fax: 86131769. E-mail: imadsen@imf.au.dk *Fagområde: Matematik.*
- MADSEN, JES, lektor, lic.scient. (f. 15.03.1959, 813, 2002, Nmf). Råhøjvænget 48, Stavtrup, 8260 Viby J. Tel: 86285355. IFA, AU, Ny Munkegade, Bygning 520, 8000 Århus C. Tel: 89423670. Fax: 86120740. E-mail: jesm@ifa.au.dk *Fagområde: Teoretisk astrofysik.*
- MAEGAARD, JAN Carl Christian, professor, komponist, dr.phil. (f. 14.04.1926, 695, 1986, H). R'. Duevej 14, 6. th., 2000 Frederiksberg. Tel: 38880780. *Fagområde: Musikvidenskab.*
- MAKOVICKY, EMIL, professor, dr.rer.nat., ph.d. (f. 18.08.1940, 768, 1996, Nmf). Hjortekærvej 175A, 2800 Lyngby. Geologisk Institut, KU, Øster Voldgade 10, 1350 Kbh. K. Tel: 35322432. Fax: 33148430. E-mail: emilm@geo.geol.ku.dk *Fagområde: Geologi.*
- MARCKER, KJELD Adrian, professor, mag.scient. (f. 27.12.1932, 582, 1976, Nb). Tjørnehegnet 32, 8541 Skødstrup. Tel: 86220118. E-mail: km@mbio.aau.dk *Fagområder: Molekylærbiologi, bioteknologi.*

MATTHIESSEN, POUL CHR., professor, dr.polit. (f. 01.02.1933, 666, 1982, H). R. Prs. Alexandrines Allé 14, 2. th., 2920 Charlottenlund. Tel: 39640948. Grosserer A. Collstrops Fond, H. C. Andersens Boulevard 37, 1553 København V. Tel: 33432734. E-mail: pcm@mail.tele.dk *Fagområde: Demografi.*

MAUNSBACH, ARVID B., professor, med.dr. (f. 09.05.1937, 599, 1977, Nb). R^l. Agrivej 1, 8240 Risskov. Tel og fax: 86176245. Cellebiologisk Afdeling, Anatomisk Institut, AU, Wilhelm Meyers Allé, Bygning 234, Universitetsparken, 8000 Århus C. Tel: 89421122; dir: 89423065. Fax: 89423060. E-mail: maunsbach@ana.au.dk *Fagområder: Cellebiologi, elektronmikroskopi, biomembraner, Na,K-ATP-ase, eksperimentel nyreforskning.*

MELDAL, MORTEN, adj. professor, seniorforsker, ph.d. (f. 16.04.1954, 781, 1998, Nmf). Mosesvinget 78, st., 2400 København NV. Tel: 38287858. Carlsberg Laboratorium, Kemisk Afd., Gamle Carlsbergvej 10, 2500 Valby. Tel: 33275301. Fax: 33274708. E-mail: mpm@crc.dk *Fagområde: Organisk kemi.*

MICHELSEN, AXEL Albert, professor, dr.phil. (f. 01.03.1940, 631, 1979, Nb). R^l. Læssøegade 204, 5230 Odense M. Tel: 66117568. Fax: 66119716. Biologisk Institut, SDU, OU, Campusvej 55, 5230 Odense M. Tel: 65501000; dir: 65502466. Fax: 65930457. E-mail: a.michelsen@biology.sdu.dk *Fagområder: Fysiologi, biofysik, adfærd.*

MICHELSEN, OLAF, professor, dr.phil. (f. 04.11.1938, 753, 1994, Nb). Plantagen 11, Stensballe, 8700 Horsens. Tel: 75655447. Geologisk Institut, AU, C. F. Møllers Allé, Bygning 110, 8000 Århus C. Tel: 89422522. Fax: 89422525. E-mail: olaf.michelsen@geo.au.dk *Fagområde: Geologi.*

MIRDAL, GRETTEY Mizrahi, forskningsprofessor, dr.phil. (f. 24.08.1944, 792, 1999, H). Ekenæsvej 2, 2850 Nærum. Tel: 45802658. Fax: 45806358. Institut for Psykologi, KU, Njalsgade 88, 2300 Kbh. S. Tel: 35328675. Fax: 35328682. E-mail: gretty.mirdal@psy.ku.dk *Fagområder: Klinisk, sundheds- og tværkulturel psykologi.*

- MOESTRUP, ØJVIND, professor, dr.scient. (f. 15.12.1941, 736, 1992, Nb). Plantagevej 4, Døjringe, 4180 Sorø. Tel: 57807342. Botanisk Institut, afd. for alger og svampe, KU, Øster Farimagsgade 2 D, 1353 Kbh. K. Tel: 35322290. Fax: 35322321. E-mail: moestrup@bot.ku.dk *Fagområde: Botanik med særligt henblik på alger.*
- MOLIN, SØREN, professor, lic.scient. (f. 29.11.1947, 696, 1986, Nb). Mothsvej 70, 2840 Holte. Tel: 45807609. BioCentrum, DTU, Bygning 301, 2800 Lyngby. Tel: 45252513. Fax: 45887328. E-mail: soren.molin@biocentrum.dtu.dk *Fagområder: Mikrobiologi, molekylær genetik, bioteknologi.*
- MONBERG, TORBEN, professor, dr.phil. (f. 25.07.1929, 577, 1975, H). Slotsgade 16, 3480 Fredensborg. Tel: 48481031. Fax: 48484531. E-mail: t.monberg@post.tele.dk *Fagområder: Antropologi, kulturso-ciologi.*
- MORTENSEN, FINN HAUBERG, professor, lic.phil. (f. 26.07.1946, 775, 1997, H). R. Læssøegade 26, 5000 Odense C. Tel: 66123129. Dansk Institut for Gymnasiepædagogik. SDU, OU, Campusvej 55, 5230 Odense M. Tel: 65503129. Fax: 65502830. E-mail: finn.hauberg.mortensen@dig.sdu.dk *Fagområder: Nordisk litteratur, danskfagets didaktik.*
- MORTENSEN, PEDER, adj. professor, mag.art. (f. 07.05.1934, 745, 1993, H). R. »Kanalhuset«, Bodenhoffs Plads 2, 5. tv., 1430 Kbh. K. Tel: 32966233. Carsten Niebuhr Institut, Snorresgade 17-19, 2300 København S. Tel: 35329608. Fax: 35328926. E-mail: pmortensen@hum.ku.dk *Fagområde: Arkæologi.*
- MOTTELSON, BEN ROY, professor, dr. (f. 09.07.1926, 569, 1974, udenl. 1958, Nmf). Tårbækdalsvej 9 A, 2930 Klampenborg. Tel: 39643699. NORDITA, Blegdamsvej 17, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35325231. Fax: 35389157. E-mail: mottelson@nbi.dk *Fagområder: Teoretisk fysik, atomkernefysik.*
- MOURITSEN, OLE G., professor, dr.scient. (f. 04.05.1950, 754, 1994, Nmf). Langelinie 44, 5230 Odense M. Tel: 66130096. Fysisk Institut, SDU, OU, Campusvej 55, 5230 Odense. Tel: 65503528. Fax: 66158760. E-mail: ogm@fysik.sdu.dk *Fagområder: Fysisk kemi, statistisk fysik, computerfysik, biofysik.*

MUNCH-PETERSEN, Inger AGNETE, professor, dr.phil. (f. 08.09.1917, 615, 1978, Nb). Prins Valdemarsvej 26, 2820 Gentofte. Tel: 39656928. *Fagområder: Biokemi, molekylærbiologi, nukleinsyreforskning.*

MØLLER, BIRGER LINDBERG, professor, dr.scient. (f. 17.11.1946, 755, 1994, Nb). R. Kongstedvej 5, 2700 Brønshøj. Tel: 38791783. Fax: 35283333. Institut for Plantebiologi, Plantebiokemisk Laboratorium, KVL, Thorvaldsensvej 40, 1871 Frederiksberg C. Tel: 35283352. Fax: 35283333. E-mail: blm@kvl.dk *Fagområder: Plantebiokemi, plantefysiologi, plantemolekylærbiologi.*

MØLLER, CHRISTIAN KNAKKERGÅRD, professor, dr.phil. (f. 04.07.1920, 532, 1968, Nmf). Lindeallé 25, 5000 Odense C. Tel: 66140510. *Fagområder: Uorganisk kemi, fysisk kemi, røntgenkrystallografi, molekylspektroskopi.*

MØLLER, HANS BJERRUM, dr.phil. (f. 11.05.1932, 616, 1978, Nmf). R^l. Frederiksborgvej 71, Himmelev, 4000 Roskilde. Tel og fax: 46359881. E-mail: hbm.fsk@post.tele.dk *Fagområder: Forskningsplanlægning og -ledelse, forskningspolitik og internationalt forsknings-samarbejde, energiforskning, faststoffysik.*

MØLMER, KLAUS, professor, ph.d. (f. 18.04.1963, 797, 2000, Nmf). Brendstrupvej 100, 8200 Århus N. Tel: 86106578. Institut for Fysik og Astronomi, AU, Ny Munkegade, Bygn. 520, 8000 Århus C. Tel: 89423679. Fax: 86120740. E-mail: moelmer@phys.au.dk *Fagområder: Teoretisk atomfysik og kvanteoptik.*

† NATHAN, OVE Heymann Wandall, professor, dr.phil. (f. 12.01.1926, d. 07.02.2002, 583, 1976, Nmf). Bernstorffsvej 144, 2.th., 2900 Hellerup. NBI, KU, Blegdamsvej 17, 2100 Kbh. Ø. *Fagområde: Fysik.*

NICOLAISEN, Agnes IDA, seniorforsker, mag.art. (f. 10.06.1940, 776, 1997, H). R. Borgmester Godskesens Plads 4, 2000 Frederiksberg. Tel: 38863367. NIAS, KU, Leifsgade 33, 2300 Kbh. S. Tel: 32548844. Fax: 32962530. E-mail: nicolaisen@nias.ku.dk *Fagområde: Antropologi.*

- NIELSEN, AKSEL Christopher WIIN, professor, fil.dr., dr.sc.h.c. (f. 17.12.1924, 697, 1986, Nmf). C. F. Richs Vej 101 A, 1. th., 2000 Frederiksberg. Tel: 38102384. Mobil: 21406652. E-mail: wiin.nielsen@mobilixnet.dk Grosserer A. Collstrops Fond, H.C. Andersens Boulevard 37, 1553 Kbh. V. Tel: 33435394. *Fagområder: Meteorologi, klima.*
- NIELSEN, EDUARD Mikael Vandborg, professor, dr.theol. (f. 08.05.1923, 655, 1981, H). Strandvejen 211 C, 3., 2900 Hellerup. Tel: 39401333. E-mail: eduard@image.dk *Fagområder: Gammel Testamente, hebraisk, senjødedommen.*
- NIELSEN, HOLGER BECH, professor (f. 25.08.1941, 709, 1988, Nmf). Falkonervænget 13, 4. tv., 1952 Frederiksberg C. Tel. 35351214. NBI, KU, Blegdamsvej 17, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35325209; dir.: 35325259. Fax: 35325016. E-mail: hbech@nbi.dk *Fagområder: Fysik, højenergifysik, teoretisk højenergifysik, kvantegravitation, fundamental fysik.*
- NIELSEN, LAUGE OLAF, professor, dr.theol. (31.07.1951, 806, 2001, H). Malmøgade 10, 2. th., 2100 København Ø. Tel: 35264143. Institut for Kirkehistorie, KU, Købmagergade 44-46, 1150 København K. Tel: 35323613. Fax: 35323639. E-mail: lon@teol.ku.dk *Fagområde: Kirkehistorie.*
- NIELSEN, NIELS CHRISTIAN, professor, ph.d. (f. 16.09.1962, 814, 2002, Nb). Mariedalsvej 11, 8220 Brabrand. Tel: 86260153/22374120. Institut for Molekylær og Strukturel Biologi, AU, Langelandsgade 140, 8000 Århus C. Tel: 89423841. Fax: 86196199. E-mail: ncn@imsb.au.dk *Fagområder: Kemi, NMR spektroskopi, proteinstrukturer, membranproteiner.*
- NILSSON, JYTTIE REICHSTEIN, dr.phil. (f. 27.04.1932, 682, 1984, Nb). Gåsebæksvej 9, 2500 Valby. Tel: 36306113. E-mail: jytternilsson@post.tele.dk Zoologisk Institut, Afd. for Cellebiologi, KU, Universitetsparken 15, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35321204. Fax: 35321200. E-mail: jrnilsson@zi.ku.dk *Fagområder: Protozoologi, cellebiologi, cytotoksikologi.*

NISSEN, POUL ERIK, docent, lic.scient. (f. 02.09.1939, 633, 1979, Nmf). Januarvej 39, 8210 Århus V. Tel: 86151663. IFA, AU, Bygning 520, Ny Munkegade, 8000 Århus C. Tel: 89421111; dir: 89423608. Fax: 86120740. E-mail: pen@phys.au.dk *Fagområder: Astronomi, astrofysik.*

NOE-NYGAARD, NANNA, docent, dr.scient. (f. 07.12.1940, 769, 1996, Nb). R. Islandsvej 11, 2800 Lyngby. Tel: 45877209. Geologisk Institut, KU, Øster Voldgade 10, 1350 Kbh. K. Tel: 35322491. Fax: 33148322. E-mail: nannan@geo.geol.ku.dk *Fagområde: Geologi.*

NYBORG, JENS, lektor, fil.dr. (f. 06.09.1942, 782, 1998, Nb). Magnoliavej 8, 8260 Viby J. Tel: 86116181. Institut for Molekylær og Strukturel Biologi, AU, Gustav Wieds Vej 10 C, 8000 Århus C. Tel: 89425257. E-mail: jnb@imsb.au.dk *Fagområde: Proteinkrystallografi.*

NØJGAARD, MORTEN, professor, dr.phil. (f. 28.07.1934, 667, 1982, H). Åløkken 48, Bellinge, 5250 Odense SV. Tel: 65961806. Center for Fransk og Frankofone Studier, SDU, OU, Campusvej 55, 5230 Odense M. Tel: 65503280; dir.: 65502187. Fax: 65935149. E-mail: mno@litcul.sdu.dk *Fagområder: Fransk og spansk litteraturvidenskab, moderne fransk syntaks, litteraturteori, græsk-romersk fabeldigtning, romansk filologi.*

NØRSKOV, JENS KEHLET, professor, ph.d. (f. 21.09.1952, 770, 1996, Nmf). Tovesvej 19 B, 2850 Nærum. Tel: 45505025. Institut for Fysik, DTU, Bygning 307, 2800 Lyngby. Tel: 45253175. Fax: 45932399. E-mail: jens.norskov@fysik.dtu.dk *Fagområde: Fysik.*

OLESEN, POUL, professor, mag.scient. (f. 28.04.1939, 645, 1980, Nmf). Malmlosevej 1, 2840 Holte. Tel: 45421652. NBI, KU, Blegdamsvej 17, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35325377. Fax: 35325016. E-mail: polesen@nbi.dk *Fagområder: Teoretisk fysik, partikelfysik, grænseområdet mellem astrofysik og partikelfysik.*

OLESEN, SØREN-PETER Fuchs, professor, dr.med. (f. 13.03.1955, 783, 1998, Nb). Emiliekildevej 43, 2930 Klampenborg. Tel: 39630067. Medicinsk Fysiologisk Institut, Panum Instituttet, KU,

Blegdamsvej 3, 2200 Kbh. N. Tel: 35327400. Fax: 35327555. E-mail: spo@mfi.ku.dk Tel: 44608232 (NEUROSEARCH). *Fagområder: Cellulær og molekylær fysiologi.*

OLSEN, BIRGER MUNK, professor, dr.litt. (f. 26.06.1935, 687, 1985, H). *R^l*. Ny Kongensgade 20, 2. th., 1557 Kbh. V. Tel: 33919181. Institut for Græsk og Latin, KU, Njalsgade 92, 2300 Kbh. S. Tel: 35328140; dir: 35328144. Fax: 35328155. E-mail: bmo@hum.ku.dk *Fagområder: Middelalderfilologi, middelalderkultur, palæografi, bibliotekshistorie.*

Olsen, Olaf, fhv. rigsantikvar, professor, dr.phil. (f. 07.06.1928, 634, 1979, H). *M.I. & A.* Strevelhovedvej 2, Alrø, 8300 Odder. Tel: 86552128 og 33143465. Fax: 86552128. E-mail: olaf.olsen@rikkeslyst.dk *Fagområder: Middelalder-arkæologi og -historie.*

OTTESEN, MARTIN, professor, dr.phil. (f. 14.12.1920, 485, 1960, Nb). Anfangervej 6, Fensmark, 4700 Næstved. Tel: 55547725. E-mail: ottesenm@post3.tele.dk *Fagområde: Proteinkemi.*

OTZEN, BENEDIKT, professor, dr.theol. (f. 16.12.1929, 716, 1989, H). *R^l*. Haslevangsvvej 36, 8210 Århus V. Tel: 86156213. *Fagområder: Gammeltestamentlig og senere jødisk litteratur, Israels klassiske og antikke historie og religion, hebraisk og aramæisk epigrafik.*

PALMGREN, MICHAEL GJEDDE, professor, fil.dr. (f. 17.07.1957, 798, 2000, Nb). Niels Andersens Vej 29, 2900 Hellerup. Tel: 39620444. Institut for Plantebiologi, KVL, Thorvaldsensvej 40, 1871 Frederiksberg C. Tel: 35282592. Fax: 35283365. E-mail: mgp@kvl.dk *Fagområde: Plantefysiologi.*

PAULSON, OLAF Bjarne, professor, overlæge, dr.med. (f. 22.07.1940, 799, 2000, Nb). Heslegårdsvej 33, 2900 Hellerup. Tel og fax: 39623772. Neurobiologisk Forskningsenhed, RH, KU, Blegdamsvej 9, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35456710. Fax: 35456713. E-mail: paulson@pet.rh.dk *Fagområder: Fysiologi, hjernens blodcirkulation.*

PEDERSEN, FINN SKOU, professor, lic.scient. (f. 24.11.1948, 784, 1998, Nb). Præstehaven 47, 8210 Århus V. Tel: 86155654. *Mole-*

kyløerbiologisk Institut, AU, C. F. Møllers Allé, Bygning 130, 8000 Århus C. Tel: 89422614. Fax: 86196500. E-mail: fsp@mb.au.dk
Fagområde: Onkologisk molekylærbiologi.

PEDERSEN, FRITZ SAABY, lektor, lic.phil. (f. 18.08.1945, 807, 2001, H). Laksegade 26, 3. th., 1063 København K. Tel: 33129947. Institut for Historie m.v., Center for Græsk-Romerske studier, SDU, Campusvej 55, 5230 Odense M. Tel: 65503204. Fax: 65932362. E-mail: fsp@dou.dk *Fagområder: Græsk og latin, latinsk middelalderfilologi og videnskabshistorie.*

PEDERSEN, GERT KJÆRGÅRD, professor, dr.phil. (f. 13.04.1940, 600, 1977, Nmf). R¹. Kildeskovsvej 81, 2820 Gentofte. Tel: 39681744. Fax: 39681788. Institut for Matematiske Fag, HCØ, KU, Universitetsparken 5, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35320729. Fax: 35320704. E-mail: gkped@math.ku.dk *Fagområde: Matematik.*

PEDERSEN, PEDER JØRGEN, professor, dr.oecon. (f. 08.11.1941, 746, 1993, H). Moselund 7, Bybæk, 7120 Vejle Ø. Tel: 75815379. Institut for Økonomi, Afdelingen for Nationaløkonomi, AU, Bartholins Allé, Bygning 322, 8000 Århus C. Tel: 89421581. Fax: 89421540. E-mail: ppedersen@econ.au.dk *Fagområder: Nationaløkonomi, arbejdsmarkedsforhold.*

POULSEN, OVE, forskningsdirektør, dr.scient. (f. 23.01.1946, 723, 1990, Nmf). Koefoeds Bakke 7, 2850 Nærum. Tel: 45801808. NKT Research & Innovation A/S, Diplomvej, Bygn. 373, 2800 Kgs. Lyngby. Tel.: 45259000. E-mail: ove.poulsen@nkt-research.dk Hjemmeside: www.nkt-research.dk *Fagområder: Atomfysik, optik og mikroteknologier, forskningspolitik.*

POULSEN, VALDEMAR Jules, professor, dr.phil. (f. 28.11.1929, 656, 1981, Nb). R¹. Murkærvænget 3, Græse, 3600 Frederikssund. Tel: 47385017. E-mail: valdemar.poulsen@get2net.dk *Fagområder: Geologi, biostratigrafi (f. Kambrium-Ordovicium), trilobiter, geostatistik.*

RASMUSSEN, HOLGER, dr.phil. (f. 08.04.1915, 619, 1978, H). R. Fuglsangvej 30, 2830 Virum. Tel: 45852762. *Fagområde: Europæisk etnologi.*

- RASMUSSEN, KAARE LUND, lektor, dr.scient. (f. 05.06.1953, 737, 1992, Nmf). Strandvej 24, 5700 Svendborg. Tel: 62223709. Kemisk Institut og Dansk Institut for Gymnasiepædagogik, SDU, Campusvej 55, 5230 Odense M. Tel: 65502580 og 65502234. Fax: 66158780 og 65502830. E-mail: klr@chem.sdu.dk og kaare.lund.rasmussen@dig.sdu.dk *Fagområder: Kosmokemi, geokemi, arkæometri og naturvidenskabsdidaktik.*
- RASMUSSEN, SVEND ERIK, professor, dr.phil. (f. 19.11.1925, 657, 1981, Nmf). Højkolvej 39, 8210 Århus V. Tel og fax: 86155047. Geologisk Institut, AU, Bygning 120, 8000 Århus C. Tel: 89422503. Fax: 89422525. E-mail: ser@geo.aau.dk *Fagområder: Uorganisk kemi, faststofkemi, krystallografi.*
- REHFELD, JENS Frederik, professor, dr.med. & scient. (f. 11.10.1941, 658, 1981, Nb). R. Esperance Allé 18, 2920 Charlottenlund. Tel: 39629027. Klinisk Biokemisk Afdeling, KU, Rigshospitalet, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35453018. Fax: 35454640. E-mail: rehfeld@rh.dk *Fagområde: Hormoners molekylære biologi.*
- RIIS, POUL JØRGEN, professor, dr.phil. (f. 26.05.1910, 445, 1953, H). Roskildevej 102, 1. tv., 2000 Frederiksberg. Tel: 38713273. Nationalmuseet, Antiksamlingen, Frederiksholms Kanal 12, 1220 Kbh. K. *Fagområder: Klassisk og nærorientalsk arkæologi.*
- RISCHEL, JØRGEN, professor, dr.phil. (f. 10.08.1934, 620, 1978, H). R. Stenhøjgårdsvej 57, 3460 Birkerød. Tel: 45816803. Fax: 45816808. E-mail: jr@cphling.dk *Fagområder: Lingvistik, fonetik, nordiske sprog, grønlandsk, sydøstasiatiske sprog.*
- ROEPSTORFF, PETER, professor, cand.polyt., dr.h.c. (f. 10.06.1942, 724, 1990, Nb). R. Damgaard, Kolding Landevej 43, 7000 Fredericia. Tel: 75940495. Institut for Biokemi og Molekylær Biologi, SDU, OU, Campusvej 55, 5230 Odense M. Tel: 65502404. Fax: 65932661. E-mail: roe@bmb.sdu.dk *Fagområder: Massespektrometri, molekylærbiologi, proteinkemi.*
- RUDKJØBING, MOGENS Hegelund, professor, dr.phil. (f. 06.09.1915, 494, 1961, Nmf). Hejrebakken 22, 8220 Brabrand. Tel:

86252088. IFA, AU, 8000 Århus C. Tel: 89124848. Fax: 86120740. *Fagområde: Astronomi.*

† SCHIØRRING, NILS, professor, dr.phil. (f. 08.04.1910, d. 3.10.2001, 509, 1962, H). *R'. Østervang, Godthåbsvej 83, bolig 108, 2000 Frederiksberg. Fagområder: Dansk musikhistorie, 16. og 17. årh.s verdslige og kirkelige danske visesang, fransk instrumentalmusik i 17. årh., europæisk musik i 20. årh.s første halvdel, dansk balletmusik.*

SCHLICHTKRULL, HENRIK, lektor, lic.scient. (f. 26.11.1954, 815, 2002, Nmf). Kulsvierparken 137, 2800 Kgs. Lyngby. Tel: 45881839. Institut for Matematiske Fag, KU, Universitetsparken 5, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35320748. Fax: 35320704. E-mail: schlicht@math.ku.dk *Fagområde: Matematik (Lie-grupper).*

SCHWARTZ, THUE Walter, professor, dr.med. (f. 20.03.1951, 756, 1994, Nb). Steen Blichers Vej 13, st., 2000 Frederiksberg. Tel: 38332225. Farmakologisk Institut, Panum Instituttet, KU, Blegdamsvej 3, Bygn. 18, 6.12, 2200 Kbh. N. Tel: 35327603. Fax: 35327610. E-mail: schwartz@molpharm.dk *Fagområder: Molekylær endokrinologi og farmakologi, proteinkemi.*

SCHÄFFER, CLAUS Erik, professor, civiling. (f. 31.01.1930, 601, 1977, Nmf). Rønnebærvej 136 B, 2840 Holte. Tel: 45423911. Kemisk Laboratorium I, HCØ, KU, Universitetsparken 5, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35320125. Fax: 35320133. E-mail: ces@kiku.dk *Fagområder: Kemi, uorganisk kemi, koordinationskemi.*

SIGMUND, PETER, professor, dr.rer.nat. (f. 05.04.1936, 710, 1988, Nmf). *R'. Frølichsvej 9, 5230 Odense M. Tel: 66110353. Fysisk Institut, SDU, OU, Campusvej 55, 5230 Odense M. Tel: 65503522. Fax: 66158760. E-mail: psi@dou.dk Fagområder: Fysik, partikel-stof vekselvirkning.*

SIIM, JØRGEN CHRISTIAN, direktør, dr.med. (f. 01.10.1915, 572, 1974, Nb). Rosenørns Allé 10, 4. tv., 1634 Kbh. V. Tel: 35355026. *Fagområder: Lægevidenskab, toxoplasma og toxoplasmose, international postgraduat uddannelse og lægevidenskabeligt samarbejde inden for WHO og EU.*

- † SIMONSEN, MORTEN, professor, dr.med. (f. 31.03.1921, d. 01.02. 2002, 534, 1968, Nb). Thorshavnsgade 28, 4., 2300 Kbh. S. *Fagområde: Immunologi.*
- SKOU, JENS CHR., professor, dr.med., dr.h.c. (f. 08.10.1918, 516, 1965, Nb). Rislundvej 9, 8240 Risskov. Tel: 86177918. Biofysisk Institut, AU, 8000 Århus C. Tel: 89422950; dir: 89422929. Fax: 86129599. E-mail: jcs@biophys.au.dk *Fagområde: Biofysik.*
- SKYDSGAARD, JENS ERIK, professor, dr.phil. (f. 16.04.1932, 683, 1984, H). Duevej 10, 6., 2000 Frederiksberg. Tel: 38104355. *Fagområde: Antikkens historie.*
- SOLOVEJ, JAN PHILIP, professor, ph.d. (f. 14.06.1961, 800, 2000, Nmf). Skolebakken 85, 2830 Virum. Tel: 45838407. Institut for Matematiske Fag, KU, Universitetsparken 5, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35320753. Fax: 35320704. E-mail: solovej@math.ku.dk *Fagområder: Matematik, matematisk fysik.*
- SPANG-HANSEN, EBBE Cato, professor, dr.phil. (f. 14.09.1928, 669, 1982, H). Åsletten 6, 3500 Værløse. Tel: 44981010. E-mail: ebbe.spang-hansen@post.tele.dk *Fagområder: Sprogvidenskab, fransk grammatik, datalingvistik.*
- SPANG-HANSEN, HENNING, professor, dr.phil., dr.ling.merc.h.c. (f. 22.01.1920, 602, 1977, H). Moltkesvej 40, 1. th., 2000 Frederiksberg. Tel: 38865761. *Fagområder: Sprogvidenskab, informationssystemer, fagsprog, sprogstatistik.*
- STEENSGAARD, NIELS, professor, dr.phil. (f. 07.03.1932, 670, 1982, H). R. Lemnosvej 19, 2300 Kbh. S. Tel: 32586172. E-mail: nsteens@hum.ku.dk *Fagområde: Verdenshistorie ca. 1300-1800.*
- STEMMERIK, LARS, forskningsprofessor, dr.scient. (f. 04.01.1956, 816, 2002, Nmf). Bramsvej 5, 1., 2920 Charlottenlund. Tel: 39634414. GEUS, Reservoirgeologisk Afsnit, Øster Voldgade 10, 1350 Kbh. K. Tel: 38142728. Fax: 38142050. E-mail: ls@geus.dk *Fagområde: Geologi.*

STEN-KNUDSEN, OVE, professor, dr.med. (f. 14.03.1919, 535, 1968, Nb). Smakkegårdsvej 8, 2820 Gentofte. Tel: 39652552. E-mail: os-k@gentofte.mail.telia.com *Fagområder: Biofysik, kontraktilitet af tværstribet muskulatur, stoftransport gennem biologiske cellemembraner.*

STOKLUND, BJARNE, professor, (f. 17.01.1928, 730, 1991, H). Uglevangen 13, 2830 Virum. Tel: 45854095. Institut for Arkæologi og Etnologi, KU, Vandkunsten 5, 1467 Kbh. K. Tel: 35324124. Fax: 35324125. E-mail: stoklund@hum.ku.dk *Fagområde: Europæisk etnologi.*

SURLYK, FINN Christian, professor, dr.scient. (f. 17.03.1943, 698, 1986, Nb). Islandsvej 11, 2800 Lyngby. Tel: 45877209. Geologisk Institut, KU, Øster Voldgade 10, 1350 Kbh. K. Tel: 35322455; dir: 35322453. Fax: 33148322. E-mail: finns@geo.geol.ku.dk *Fagområder: Geologi, sedimentologi, olie, stratigrafi, bassiner.*

SVANE, GUNNAR, professor, dr.phil. (f. 25.09.1927, 635, 1979, H). Enebakken 4, 8520 Lystrup. Tel: 86224886. *Fagområder: Slavisk sprog og litteratur, albanologi, balkanlingvistik.*

SVEJGAARD, ARNE, professor, overlæge, dr.med. (f. 13.03.1937, 648, 1980, Nb). R. Skovvang 67, 3450 Allerød. Tel: 48173211. Klinisk Immunologisk Afd., KU, Rigshospitalet, Afsnit 7631, Tagensvej 20, 2200 Kbh. N. Tel: 35457630. Fax: 35398766. E-mail: arnesvej@post4.tele.dk *Fagområder: Immunologi, genetik, medicin, transplantation, blod- og vævstyper.*

SØNDERGAARD Nielsen, MORTEN, professor, ph.d. (f. 30.12.1948, 738, 1992, Nb). Haraldsborgvej 47, 4000 Roskilde. Tel: 46320631. Ferskvandsbiologisk Laboratorium, KU, Helsingørgade 51, 3400 Hillerød. Tel: 48267600; dir: 48242470 # 510. Fax: 48241476. E-mail: msondergaard@zi.ku.dk *Fagområde: Limnologi.*

SØRENSEN, BENGT ALGOT, professor, dr.phil. (f. 24.11.1927, 621, 1978, H). Frederiksberg Allé 100, st. tv., 1820 Frederiksberg C. Tel: 66176499. Center for tyske studier, SDU, OU, Campusvej 55, 5230 Odense M. Tel: 65501000; dir: 65503216. Fax: 65931664. E-mail: bas@language.sdu.dk *Fagområder: Tysk og nordisk litteratur.*

SØRENSEN, HENNING, professor, dr.phil. (f. 20.04.1926, 622, 1978, Nmf). Skovlodden 7, 2840 Holte. Tel: 45425819. Geologisk Institut, KU, Øster Voldgade 10, 1350 Kbh. K. Tel: 35322626; dir: 35322418. Fax: 35322440. E-mail: hennings@geo.geol.ku.dk *Fagområder: Geologi, geokemi, råstoffer, miljø.*

SØRENSEN, KNUD, professor, dr.phil. (f. 02.02.1928, 699, 1986, H). Råhøj Allé 12, 8270 Højbjerg. Tel: 86272106. *Fagområder: Engelsk sprog, anglicismer i dansk.*

† SØRENSEN, SØREN, professor, dr.phil. (f. 29.09.1920, d. 20.11.2001, 603, 1977, H). K. Bethaniahjemmet, 3., Hjarnøgade 3-5, 8000 Århus C. *Fagområde: Musik.*

TAMM, DITLEV, professor, dr.jur. & phil., dr.h.c. (f. 07.03.1946, 702, 1987, H). R. Svanemøllevej 13, 1., 2100 Kbh. Ø. Tel: 39299392. Det Retsvidenskabelige Institut A, KU, Studiestræde 6, 1455 Kbh. K. Tel: 35322626; dir: 35323167. Fax: 35323205. E-mail: ditlev.tamm@jur.ku.dk *Fagområder: Dansk og europæisk retshistorie, historie, romerret, kirkeret.*

THODBERG, CHRISTIAN, professor, dr.phil. (f. 07.02.1929, 703, 1987, H). K!. Vestervang 3, st. 302, 8000 Århus C. Tel: 86124395. *Fagområder: Byzantinsk musik, teologi, liturgi, hymnologi, Grundtvigforskning.*

THOMASSEN, CARSTEN, professor, ph.d. (f. 22.08.1948, 725, 1990, Nmf). R. Skovparken 6, 2990 Nivå. Tel: 49146617. Institut for Matematik, DTU, Bygning 303, 2800 Lyngby. Tel: 45253031; dir: 45253058. Fax: 45881399. E-mail: c.thomassen@mat.dtu.dk *Fagområde: Matematik.*

THOMSEN, NIELS, professor, dr.phil. (f. 21.04.1930, 585, 1976, H). Vitus Berings Allé 15, 2930 Klampenborg. Tel og fax: 39643316. E-mail: thomsen2@mail.tele.dk *Fagområder: Nyere historie, økonomisk historie, dansk politik, pressevæsen, public opinion.*

THOMSEN, RUDI, professor, dr.phil. (f. 21.07.1918, 521, 1967, H). Funch Thomsensgade 4, 8200 Århus N. Tel: 86161532. Historisk

Institut, AU, Ndr. Ringgade, Bygning 410, 8000 Århus C. Tel: 89422044. Fax: 89422047. *Fagområder: Oldtidshistorie, antik numismatik, stormogulernes historie, sikhernes historie.*

THORN, NIELS ANKER, professor, dr.med. (f. 01.08.1924, 671, 1982, Nb). Tonymsvej 17, 2920 Charlottenlund. Tel: 39642705. Medicinsk-fysiologisk Institut, Panum Institutttet, KU, Blegdamsvej 3 C, 2200 Kbh. N. Tel: 35327530. Fax: 35327537. *Fagområder: Fysiologi, neurobiologi, endokrinologi.*

THYBO, HANS, professor, lic.scient. (f. 19.02.1954, 785, 1998, Nmf). Kokkedal Stationsvej 37, 2980 Kokkedal. Tel: 45765513. Geologisk Institut, KU, Øster Voldgade 10, 1350 Kbh. K. Tel: 35322452. Fax: 33148314. E-mail: thybo@geo.geol.ku.dk *Fagområder: Geologisk anvendt geofysik, seismologi.*

THYGESEN, NIELS Christoffer, professor, dr.polit. (f. 13.12.1934, 761, 1995, H). R'. Kronprinsensgade 5, 3., 1114 Kbh. K. Tel og fax: 33149208. Økonomisk Institut, KU, Studiestræde 6, 1455 Kbh. K. Tel: 35323006. Fax: 35323000. E-mail: niels.christoffer.thygesen@econ.ku.dk *Fagområder: International økonomi, europæisk integration.*

THYSSEN, ANDERS PONTOPPIDAN, professor, dr.theol. (f. 17.07.1921, 684, 1984, H). Æblehegnet 7, Hørret, 8320 Mårslet. Tel: 86272758. *Fagområder: Kirkehistorie, religiøse og nationale bevægelser i nyere tid, religionssociologi, Grundtvigforskning, lokalhistorisk forskning.*

TYGSTRUP, NIELS, professor, dr.med. (f. 26.05.1926, 659, 1981, Nb). Wiedeweltsgade 6, st., 2100 Kbh. Ø. Tel: 35383456. E-mail: tygstrup@rh.dk *Fagområde: Hepatologi.*

ULSTRUP, JENS, professor, dr.scient. (f. 23.06.1941, 739, 1992, Nmf). Fabritius Allé 15, 2930 Klampenborg. Tel: 38711135. Institut for Kemi, Bygning 207, DTU, 2800 Lyngby. Tel: 45252359. Fax: 45883136. E-mail: ju@kemi.dtu.dk *Fagområde: Uorganisk og teoretisk kemi, metallers kemi i biologiske systemer, nanoskala kemi.*

- WENGEL, JESPER Thagaard, professor, ph.d. (f. 22.10.1963, 817, 2002, Nmf). Rugmarken 48, 5260 Odense S. Tel: 65916872. Kemisk Institut, SDU, OU, Campusvej 55, 5230 Odense M. Tel: 65502510. Fax: 66158780. E-mail: jwe@chem.sdu.dk *Fagområder: organisk kemi, kemisk molekylær biologi.*
- WESTERGAARD, OLE, docent, mag. scient. (f. 23.07.1940, 740, 1992, Nb). Themssvej 5 B, 8240 Risskov. Tel: 86174784. Institut for Molekylær og Strukturel Biologi, AU, C. F. Møllers Allé, Bygning 130, 8000 Århus C. Tel: 89423188; dir: 89422608. Fax: 89422612. E-mail: ow@mb.au.dk *Fagområde: Biokemi.*
- WETTSTEIN, DITER VON, professor, fil.dr., dr.rer.nat., dr.agro.h.c. (f. 20.09.1929, 518, 1965, Nb). R. Åsevej 13 B, 3500 Værløse. Tel: 44481998. Midlertidig adr.: Washington State University, Dept. of Crop and Soil Sciences, P.O.Box 646420, Pullman, WA 99164-6420, USA. Tel: 509.335.3635. E-mail: diter@wsu.edu *Fagområder: Arvelighedslære, genetik, molekylærbiologi, bioteknologi, planteforædling, gærforædling.*
- WEWER, ULLA Margrethe, professor, dr.med. (f. 07.12.1953, 801, 2000, Nb). Taarbæk Strandvej 60, 2930 Klampenborg. Tel: 39645450. Institut for Molekylær Patologi, KU, Frederik V's Vej 11, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35326056. E-mail: ullaw@pai.ku.dk Hjemmeside: www.ullaw.pai.ku.dk *Fagområder: Cellebiologi og molekylær patologi.*
- WINTHER, AAGE, professor, dr.phil. (f. 08.05.1926, 537, 1968, Nmf). Høeghsmindeparken 8, st. th., 2900 Hellerup. Tel: 39614017. E-mail: winther@nbi.dk *Fagområder: Kernefysik, atomfysik, teoretisk fysik.*
- WAABEN, KNUD, professor, dr.jur., dr.h.c. (f. 06.06.1921, 605, 1977, H). Åmosebakken 8, 2830 Virum. Tel: 45851862. *Fagområde: Retsvidenskab (strafferet).*
- ZAHLE, HENRIK, professor, dr.jur. (f. 26.08.1943, 747, 1993, H). Krusemyntegade 20, 1., 1318 Kbh. K. Tel: 33115727. Det Retsvidenskabelige Institut A, KU, Studiestræde 6, 1455 København K.

Tel: 35323173. Fax: 35324000. E-mail: henrik.zahle@jur.ku.dk
Fagområde: Retsvidenskab.

ØHRGAARD, PER Christian, professor, dr.phil. (f. 06.02.1944, 731, 1991, H). R. Kongensvej 23, 2000 Frederiksberg. Tel: 38333716. Fax: 38333719. Institut for Tysk og Nederlandske, KU, Njalsgade 80, trappe 16, 2., 2300 Kbh. S. Tel: 35328156; dir: 35328169. Fax: 35328171. E-mail: per@hum.ku.dk *Fagområde: Tysk (litteratur, samfund, historie).*

UDENLANDSKE MEDLEMMER

- AKURGAL, EKREM, professor, dr. (f. 30.03.1911, 1066, 1977, H). Yali Cad. 360/7, TR-35530 Karsiyaka, Izmir, Tyrkiet. Ankara Universitet. *Fagområde: Arkæologi.*
- ALFSÉN, ERIK Magnus, professor, dr. (f. 13.05.1930, 1086, 1978, Nmf). Løkebergveien 15, N-1344 Haslum, Norge. Universitetet i Oslo. *Fagområde: Matematik.*
- ALPERS, KLAUS, professor, dr. (f. 27.09.1935, 1155, 1985, H). Kolberger Strasse 12, D-21339 Lüneburg. Tel: +49 413 132366. Universität Hamburg, Institut für Griechische und Lateinische Philologie, D-20146 Hamburg. Tel: +49 40 42838 2675 (4770). Fax: +49 40 42838 4764. E-mail: klaus-alpers@uni-hamburg.de *Fagområder: Klassisk filologi, antik græsk og byzantinsk leksikografi.*
- ALVAREZ, WALTER, professor, dr. (f. 03.10.1940, 1214, 1992, Nmf). 541 San Luis Road, Berkeley, CA 94707. Department of Earth and Planetary Science, 307 McCone Hall, UC, Berkeley, CA 94720-4767. Tel: +1 510 642-2602. Fax: +1 510 643-9980. E-mail: platetec@socrates.berkeley.edu *Fagområder: Geology, stratigraphy, Earth history, impacts and mass extinctions, tectonics of the Mediterranean, geology of Italy.*
- ANDERSEN, HENNING, professor, dr. (f. 18.02.1934, 1239, 1995, H). 10585 Bradbury Road, Los Angeles, CA 90064. Tel: +1 310 867-6743. Slavic Languages and Literatures, University of California, P.O. Box 951502, 115 H Kinsey, Los Angeles, CA 90095-1502. Tel: +1 310 825-8123. Fax: +1 310 206-5263. E-mail: andersen@ucla.edu Hjemmeside: www.ucla.edu/humnet/slavic/slavic.html. *Fagområder: Slaviske og baltiske sprog, almen lingvistik, semiotik.*
- ANDERSEN, OLAF SPARRE, professor, dr. (f. 10.09.1945, 1247, 1996, Nb). 1161 York Avenue, Apt. 2E, New York, NY 10021. Tel: +1 212 751-4812. Weill Medical College, Cornell University, New York, NY 10021-4896. Tel: +1 212 746-6350. Fax: +1 212 746-8369. E-mail: sparre@med.cornell.edu *Fagområder: Membranbiofysik, ionledende kanaler, struktur-funktion relationer i membranproteiner.*

ANDERSEN, OLE KROGH, direktør, professor, dr. (f. 11.05.1942, 1120, 1982, Nmf). Kaindl Strasse 73, D-70569 Stuttgart. Tel: +49 711 681173. Max-Planck-Institut für Festkörperforschung, Heisenbergstrasse 1, D-70569 Stuttgart. Tel: +49 711 6891630/31. Fax: +49 711 6891632. E-mail: oka@fkf.mpg.de Hjemmeside: www.mpi-stuttgart.mpg.de/andersen/ *Fagområder: Fysik, teoretisk faststoffysik, elektronstrukturberegning.*

ANDERSSON, BENGT Erik, professor emer., dr. (f. 12.01.1923, 1067, 177, Nb). Hagalundsgatan 36, 9., S-16964 Solna. Tel: +46 87354313. Sveriges Lantbruksuniversitet, S-750 07 Uppsala. Tel: +46 18671000. Fax: +46 18672852. *Fagområder: Centralnervös kontroll av vätskebalansen. Reglering av kroppstemperaturen.*

ANDERSSON, THORSTEN, professor emer., dr. (f. 23.02.1929, 1158, 1986, H). Grönstenvägen 32, S-752 41 Uppsala. Tel: + 46 1851 3327. Seminariet för nordisk namnforskning, P.O. Box 135, Uppsala Universitet, S-751 04 Uppsala. Tel: +46 184713407. Fax: +46 18183402. E-mail: thorsten.andersson@nordiska.uu.se *Fagområder: Nordiska språk, namnforskning, äldre germansk språkhistorie.*

AVERY, JOHN Scales, lektor, dr. (f. 26.05.1933, 1159, 1986, Nmf). Snebærhaven 42, 2620 Albertslund. Tel: +45 43457630. E-mail: avery@dk-online.dk Kemisk Institut, KU, Universitetsparken 5, 2100 Kbh. Ø. Tel: +45 35320288. Fax: +45 35320299. E-mail: john@pop.ki.ku.dk Hjemmeside: www.fyskem.ki.ku.dk/quantum/john.htm. *Fagområder: Physics, biophysics, quantum chemistry, history and social impact of science.*

BALASSA, IVÁN, direktør, dr. (f. 05.10.1917, 1030, 1975, H). Magyar Mezőgazdasági Múzeum Budapest, XIC. Vajdahunyad-var, H-Bp. 5, Pf. 129. *Fagområde: Landbrug.*

BALDWIN, JOHN Wesley, professor emer., dr. (f. 13.07.1929, 1087, 1978, H). 4828 Roland Avenue, Baltimore, MD 21210. Tel: +1 410 243-5206. Johns Hopkins University, Dept. of History, Baltimore, MD 21218. Tel: +1 410 516-7575. Fax: +1 410 516-7586. E-mail: jwbaldwin@jhu.edu *Fagområder: Politik, kultur og sociale forhold i Vesteuropa i det 12. og 13. århundrede*

- BARNER, WILFRIED, professor, dr. (f. 03.06.1937, 1222, 1993, H). Seminar für Deutsche Philologie, Georg-August-Universität, Käte-Hamburger-Weg 3, D-37073 Göttingen. Tel: + 49 551 39 7540. Fax: + 49 551 39 7511. E-mail: wbarner@gwdg.de *Fagområde: Tysk filologi.*
- BARTH, THOMAS Fredrik Weybye, professor, dr. (f. 22.12.1928, 1049, 1976, H). Rødkleivfaret 16, N-Oslo 3. Universitetet i Oslo. *Fagområder: Socialantropologi og etnografi.*
- † BARTON, DEREK Harold Richard, Sir, professor, dr. (f. 08.09.1918, d. 16.03.1998, 996, 1972, Nmf). Institut de Chimie des Substances Naturelles, C.N.R.S, F-91190 Gif-sur-Yvette. *Fagområde: Organisk kemi.*
- BASS, LUDVIK, professor emer., dr. (f. 09.03.1931, 1181, 1988, Nmf). 19 Repton St., Pullenvale, Q 4069. Tel: +61 7 33741624. Fax: +61 7 33651477. University of Queensland, Brisbane, Q 4072. Tel: +61 7 336 53134. Fax: +61 7 3365 1477. *Fagområder: Anvendt matematik, biomatematik.*
- † BAUER, HEINZ, professor emer., Dr.Dr.h.c.mult. (f. 31.01.1928, d. 15.08.2002, 1121, 1982, Nmf). Eschenweg 17, D-91058 Erlangen. Universität Erlangen-Nürnberg, D-91054 Erlangen. E-mail: bauerh@mi.uni-erlangen.de *Fagområde: Matematik.*
- BENEDIKTSSON, Sigurður JAKOB, professor, dr. (f. 20.07.1907, 851, 1961, H). Stígahlid 2, 105 Reykjavík. Tel: +354 5530087. *Fagområder: Islandsk filologi og leksikografi.*
- BENESTAD, FINN, professor emer., dr., dr.h.c. (f. 30.10.1929, 1207, 1991, H). Agder Allé 4, oppg. A, 2., N-4631 Kristiansand S. Tel: + 47 22508239. Universitetet i Oslo, N-0315 Oslo. Tel: +47 22854754. Fax: +47 22854763. E-mail: finn.benestad@imt.uio.no *Fagområder: Musikkvitenskap, norsk musikkhistorie, Edvard Grieg, Johan Svendsen, musikkestetikk.*
- BENGTSSON, BENGT Olle, professor, dr. (f. 23.11.1946, 1230, 1994, Nb). Tinghögsvägen 16, S-222 40 Lund. Tel: +46 46150906. Ge-

netiska institutionen, Lunds Universitet, S-223 62 Lund. Tel: +46 46 2229890. Fax: +46 46 147874. E-mail: bengt_olle.bengtsson@gen.lu.se *Fagområder: Genetik, evolutionsteori, växtförädling.*

BERGSTRÖM, Lars INGMAR Valeson, professor emer., dr. (f. 06.09.1921, 1015, 1974, Nmf). Egnahemsvägen 15, S-187 50 Täby. Tel: +46 87582271. Manne Siegbahn laboratoriet, S-104 95 Stockholm. Tel: +46 8161042/27. Fax: +46 8158674. *Fagområder: Grenseområder mellem experimentel atom-, kärn- och elementarpartikelfysik, precisionsmätningar av atomare masser, vetenskapshistorie.*

BERNHARD, CARL GUSTAF, professor, dr. (f. 28.04.1910, 1031, 1975, Nb). Ringvägen 39, S-181 33 Lidingö 1. *Fagområde: Fysiologi.*

BERRY, Richard STEPHEN, professor emer., dr. (f. 09.04.1931, 1109, 1980, Nmf). 5317 South University Avenue, Chicago, IL 60615. Tel: +1 773 684-3326. University of Chicago, Chicago, IL 60637. Tel: +1 773 702-7021. Fax: +1 773 834-4049. E-mail: berry@uchicago.edu *Fagområder: Fysisk kemi, molekylær dynamik, termodynamik.*

BJØL, ERLING, professor, dr. (f. 11.12.1918, 1143, 1984, indentl. 1974, 561, H). 10 Boulevard Victor Hugo, F-78100 Saint-Germain-en-Laye. *Fagområde: Statskundskab.*

BLAAUW, ADRIAAN, professor, dr. (f. 12.04.1914, 1122, 1982, Nmf). Nesciolaan 92, NL-9752 HV Haren. Tel: +31 50 5348287. Kapteyn Institute, Postbus 800, NL-9700 AV Groningen. Tel: +31 50 3634084. Fax: +31 50 3636100. E-mail: blaauw@astro.rug.nl *Fagområder: Astronomi, især studiet af galaksestrukturer og stjerneformationsprocessen, astronomiens historiske aspekt.*

BLACKBURN, THOMAS Henry, professor, dr. (f. 08.08.1933, 1136, 1983, Nb). Munkegaardsvej 6 B, 3490 Kvistgaard, Tel: +45 49138363. Marinbiologisk Laboratorium, KU, Strandpromenaden 5, 3000 Helsingør. E-mail: hblackburn@zi.ku.dk Tel: +45 49213344. Fax: +45 49261165. *Fagområder: Mikrobiel økologi, geokemi.*

- BLASI, FRANCESCO, professor, dr. (f. 19.10.1937, 1182, 1988, Nb).
Via Fratelli Cervi, Residenza Sorgente, I-20090 Segrate (Milano). Dipartimento di Genetica e Biologia dei Microorganismi, Università Vita-Salute San Raffaele, via Olgettina 58, I-20132 Milano Tel: +39 2 26434832. Fax: +39 2 26434844. E-mail: blasi.francesco@hsr.it Hjemmeside: w3dibit.hsr.it/molecular_genetics/home.html *Fagområder: Genetik, molekylærbiologi.*
- BOARDMAN, JOHN, Sir, professor, dr. (f. 20.08.1927, 1097, 1979, H).
11 Park St., Woodstock, GB-Oxford OX20 1SJ. Tel: +44 1993811259. Ashmolean Museum, GB-Oxford, OX10 2PH. Fax: +44 1865278082. E-mail: john.boardman@ashmolean-museum.oxford.ac.uk *Fagområder: Klassisk og mellemstlig arkæologi og kunst.*
- BOGORAD, LAWRENCE, professor emer., dr. (f. 29.08.1921, 1069, 1977, Nb). Harvard University, Dept. of Molecular and Cellular Biology, The Biological Laboratories, 16 Divinity Avenue, Cambridge, MA 02138. Tel: +1 617-495-4292. Fax: +1 617-495-4292. E-mail: bogorad@mcb.harvard.edu *Fagområde: Biologi.*
- BOOMSMA, JACOBUS J., professor, Ph.D. (f. 25.02.1951, 1261, 1998, Nb). Sydskrænten 13, 2840 Holte. Tel: + 45 45423992. Institut for Populationsbiologi, Zoologisk Institut, KU, Universitetsparken 15, 2100 København Ø. Tel: +45 35321340. Fax: +45 35321250. E-mail: jjboomsma@zi.ku.dk *Fagområde: Social biologi, især sociale insekters evolutionære økologi.*
- BOSTRÖM, KURT Georg Verner, professor emer., dr. (f. 25.03.1932, 1137, 1983, Nmf). Tel: +46 87555046. Geologiska Institutionen, Stockholms Universitet, S-106 91 Stockholm. Tel: +46 8164754. E-mail: kurt.bostrom@geo.su.se *Fagområder: Mineralogi, petrologi og geokemi.*
- BOTHMER, ROLAND von, professor, dr. (f. 19.12.1943, 1199, 1990, Nb). Gilleskrogen 40, S-222 47 Lund. Sveriges Lantbruksuniversitet, Box 44, SE-750 07 Alnarp. Tel: +46 040 415530. E-mail: roland.von.bothmer@v.sl.u.se *Fagområder: Kulturväxternes genetik og förädling.*

BOTTÉRO, JEAN, professor, dr. (f. 30.08.1914, 1090, 1978, H). 104, rue Gustave Vatonne, F-91190 Gif-sur-Yvette. Tel: + 33 1 69075131. *Fagområde: Assyriologi.*

BOYCE, MARY, professor emer., dr. (f. 02.08.1920, 1091, 1978, H). 30 B, Shepherds Hill, Highgate, GB-London N6 5AH. Tel: + 44 181 3409427. *Fagområder: Religion og litteratur – antikkens Iran, zarathustrismen til i dag.*

BOYER, RÉGIS, professor, dr. (f. 25.06.1932, 1223, 1993, H). 36 rue Marceau, F-94210 La Varenne Saint Hilaire. Tel: +33 1 48854674. Fax: +33 1 48854674. Université de Paris-Sorbonne (Paris-IV), 1 rue Victor-Cousin, F-75005 Paris. Tel: +33 1 40462211. Fax: +33 1 40462588. *Fagområder: Skandinavisk sprog, litteratur og civilisation, især de islandske sagaer, moderne litteratur, middelalderhistorie og religionshistorie.*

BRATTELI, OLA, professor, dr.philos. (f. 24.10.1946, 1276, 2000, Nmf). Schønings Gate 43, N-0362 Oslo. Tel: + 47 22606415. Matematisk Institutt, Universitetet i Oslo, PB 1053 Blindern, N-0316 Oslo. Tel: +47 22855895. Fax: + 47 22854349. E-mail: bratteli@math.uio.no *Fagområde: Matematik.*

BRINCK, PER Simon Valdemar, professor emer., dr. (f. 04.09.1919, 997, 1972, Nb). Magnus Stenbocksgatan 9, S-222 24 Lund. Tel: +46 462119720. Fax: +46 46142213. E-mail: per@brinck.pp.se Ekologiska Institutionen, Lunds Universitet, S-221 00 Lund. Tel: +46 462229326. Fax: +46 462224716. E-mail: per.brinck@zoekol.lu.se *Fagområder: Økologi, evolutionære processer fra vandbiller til menneskelige samfund.*

BROMLEY, RICHARD Granville, lektor, dr. (f. 31.07.1939, 1231, 1994, Nb). Rønnevej 97, 3720 Aakirkeby. Tel: +45 56972707. Fax: +45 56272707. Geologisk Institut, KU, Øster Voldgade 10, 1350 Kbh. K. Tel: +45 35322626; dir: +45 35322442. Fax: +45 36963332. E-mail: rullard@geo.geol.ku.dk *Fagområder: Geologi, palæontologi, ichnologi, sporfossiler, bioerosion.*

- BROOKS, CHARLES KENT, lektor, dr. (f. 16.10.1939, 1160, 1986, Nb). Niels Andersens Vej 86, 2900 Hellerup. Tel: +45 39680651. Geologisk Institut, Afd. for Petrologi, KU, Øster Voldgade 10, 1350 Kbh. K. Tel: +45 35322417. Fax: +45 33110878. E-mail: kentb@geo.geol.ku.dk *Fagområde: Petrologi.*
- BROWN, GERALD Edward, professor, dr. (f. 22.07.1926, 924, 1967, Nmf). Banebrinken 97, 2. 61, 2400 København NV. Tel: + 45 39672669. Physics Dept., State University of New York, Stony Brook, N.Y. 11794. *Fagområde: Fysik.*
- BUCHTHAL, FRITZ, professor, dr. (f. 19.08.1907, 667, 1986, indentl. 1947, 416, Nb). 289 El Cielito Rd., Santa Barbara, CA 93105-2306. Tel: +1 805 966-5304. *Fagområder: Neurofysiologi, klinisk neurofysiologi, neurologi.*
- BUTTREY, THEODORE Vern, professor (f. 29.12.1929, 1240, 1995, H). 6 de Freville Ave., GB-Cambridge CB4 1HR. Tel: +44 1223351156. Fax: +44 1223351156. Fitzwilliam Museum, University of Cambridge, GB-Cambridge CB2 1RB. Tel: +44 1223 332917. Fax: +44 1223 332923. *Fagområder: Antikkens græske litteratur; græsk, romersk og latinamerikansk numismatik.*
- CAILLAT, COLETTE, professor, dr. (f. 05.01.1921, 1224, 1993, H). Parc Eiffel, F-92130 Sèvres. Tel: +33 1 45343066. Académie des Inscriptions et Belles Lettres, 23, Quai de Conti, F-75270 Paris. *Fagområder: De indoariske sprogs historie, (specielt de middel-indoariske), Jaina-studier.*
- CANFIELD, DONALD Eugene, professor, Ph.D. (f. 14.11.1957, 1294, 2002, Nb). Christian IX's Vej 23, 5230 Odense M. Tel: 66118522. Biologisk Institut, SDU, OU, Campusvej 55, 5230 Odense M. Tel: 65502751. Fax: 65930457. E-mail: dec@biology.sdu.dk *Fagområder: Mikrobiel økologi, biogeokemi.*
- CARLESON, LENNART, professor, dr. (f. 18.03.1928, 972, 1970, Nmf). Sjöhagen, S-186 97 Brottbby. Tel: +46 851241588. Institut Mittag-Leffler, Auravägen 17, S-182 62 Djursholm. Tel: +46 87906239. Fax: +46 87121788. E-mail: carleson@math.kth.se *Fagområde: Matematik.*

CARTAN, HENRI-PAUL, professor, dr. (f. 08.07.1904, 858, 1962, Nmf).
95 Boulevard Jourdan, F-75014 Paris. Tel: +33 1 45405178. Fax:
+33 1 45405178. *Fagområde: Matematik.*

CATHCART, Kevin JAMES, professor, dr. (f. 09.10.1939, 1241, 1995,
H). 8 Friarsland Road, Clonskeagh, EI-Dublin 14. Tel: +353
12981589. Department of Near Eastern Languages, University
College, EI-Dublin 4. Tel: + 353 17068330. Fax: +353 12694409.
Fagområder: Semitisk filologi, herunder assyriologi.

CELIS, JULIO Enrique, professor, Ph.D. (f. 21.05.1941, 1144, 1984,
Nb). Peter Bangsvej 151, 2000 Frederiksberg. Tel: 38790258.
Kræftens Bekæmpelse, Institut for Biologisk Kræftforskning,
Strandboulevarden 49, 2100 København Ø. Tel: 35257301. Fax:
35257711. E-mail: jec@cancer.dk *Fagområder: Molekylære mekanis-
mer i cancer. Human 2D-gel-proteindatabaser og deres forbindelse til ge-
nomdata. Signaltransduktion. Den menneskelige hudts biologi.*

CHANOCK, ROBERT M., direktør, dr. (f. 08.07.1924, 1110, 1980, Nb).
National Institutes of Health, Building 50, Room 6134, 50 South
Drive, MSC 8007, Bethesda, MD 20892-8007. *Fagområde: Infek-
tionssygdomme.*

CLARK, BRIAN Frederic Carl, professor, dr. (f. 26.07.1936, 1112,
1980, Nb). Casper Møllers Vej 3, 8240 Risskov. Tel: +45
86174458. Institut for molekylær og strukturel biologi, AU,
Gustav Wieds Vej 10C, 8000 Århus C. Tel: +45 89425055. Fax:
+45 89425068. E-mail: clark@biobase.dk *Fagområder: Moleky-
lærbiologi, biostrukturkemi, proteinopbygning, ældning.*

CONNES, ALAIN, professor, dr. (f. 01.09.1947, 1113, 1980, Nmf).
L'Institut des Hautes Études Scientifiques, 35, Route de Char-
tres, F-91440 Bures-sur-Yvette. Tel: +33 (0) 160926600. Fax: +33
(0) 160926609. E-mail: connes@ihes.fr *Fagområde: Matematik.*

COTTON, FRANK Albert, professor, dr. (f. 09.04.1930, 1034, 1975,
Nmf). 4101 Sand Creek Road, Bryan, TX 77803-8337. Tel: +1
9795892501. Texas A & M University, Department of Chemistry,
TX 77842-3012. Tel:+1 9798454432. Fax: +1 9798459351. E-mail:
cotton@tamu.edu *Fagområde: Kemi.*

- COX, DAVID, sir, professor, dr. (f. 15.07.1924, 1138, 1983, Nmf). Highworth House, 11 B Sunderland Avenue, GB-Oxford, OX2 8DT. Tel: +44 1865512401. Nuffield College, University of Oxford, GB-Oxford OX1 1NF. Tel: +44 1865278690. Fax: +44 1865278621. E-mail: drcox@vax.ox.ac.uk *Fagområder: Teoretisk statistik, anvendt statistik, anvendt sandsynlighed.*
- CVITANOVIĆ, PREDRAG, professor, ph.d. (f. 01.04.1946, 1291, 2002, indenlandsk medl. 1992, 733, Nmf). 979 Rosedale Rd., Atlanta, GA 30306, USA. +1 404 881 6006. School of Physics, Georgia Institute of Technology, Atlanta, GA 30332-0430, USA. Tel. +1 404 385-2502. Fax: +1 404 385 2506. E-mail: predrag.cvitanovic@physics.gatech.edu *Fagområde: Fysik.*
- DAVIE, EARL W., professor, dr. (25.10.1927, 1200, 1990, Nb). Department of Biochemistry, Box 357350, University of Washington, Seattle, WA 98195. E-mail: ewd@u.washington.edu *Fagområde: Biokemi.*
- DAVIES, JOHN Arthur, professor, dr. (f. 28.03.1927, 973, 1970, Nmf). P.O. Box 224, 7 Wolfe Avenue, Deep River, ON K0J 1P0. Tel: +1 613 584-2301. E-mail: davies@magma.ca Institute for Materials Research, McMaster University, Hamilton, ON L8S 4M1. Tel: +1 905 252-9140, ext. 24690. *Fagområde: Vekselvirkning mellem partikel og fast stof.*
- DUCHESNE-GUILLEMIN, JACQUES-Alfred-Maurice, professor, dr. (f. 21.04.1910, 1035, 1975, H). 54 avenue de l'Observatoire, B-4000 Liège. *Fagområder: Iransk sprog og kultur, religionerne, musik, Paul Valéry.*
- EDSALL, JOHN Tileston, professor emer., dr. (f. 03.11.1902, 962, 1969, Nb). Dept. of Molecular and Cellular Biology, 7 Divinity Avenue, Harvard University, Cambridge MA 02138. *Fagområde: Biokemi.*
- EIGEN, MANFRED, professor, dr. (f. 09.05.1927, 982, 1971, Nb). Max-Planck-Institut für biophysikalische Chemie, Abt. für biochemische Kinetik, Am Fassberg 11, D-37077 Göttingen-Nikolausberg.

Tel: 0551 201-1437/1432. Fax: 0551 201-1435. *Fagområde: Biofysisk kemi.*

EVANS, EVAN, professor, Ph.D. (f. 15.08.1940, 1277, 2000, Nb). Shearwater Drive, Nanaimo, British Columbia V9T 5W9, Canada. Dept. of Physics & Dept. of Pathology, University of British Columbia, 6224 Agricultural Road, Vancouver, British Columbia V6T 1Z1, Canada. Tel: +1 604 822-7579. E-mail: evans@physics.ubc.ca *Fagområder: Patologi, biomekanik, biofysik.*

FANT, GUNNAR, professor emer., dr. (f. 08.10.1919, 1192, 1989, H). Skirnervägen 1, S-182 63 Djursholm. Tel: +46 87555095. Kungl. Tekniska Högskolan, S-100 44 Stockholm. Tel: +46 87907872. Fax: +46 87907854. E-mail: gunnar@speech.kth.se *Fagområder: Fonetik og taleteknologi.*

FAUCI, ANTHONY S., direktør, (f. 24.12.1940, 1215, 1992, Nb). 11000 Coastal Highway, Ocean City, MD 21842-2557. Tel: +1 4105248153. National Institute of Allergy and Infectious Diseases, 31 Center Drive, Bldg. 31, Room 7A-03, Bethesda, MD 20892-2520. *Fagområder: Allergi og infektionssygdomme.*

FEHRMAN, CARL Abraham Daniel, professor emer., dr. (f. 03.02.1915, 963, 1969, H). Fakirens Väg 20, S-224 65 Lund. Tel: +46 211 5448. E-mail: carl.fehrman@swipnet.se *Fagområde: Litteraturhistorie.*

FELDMAN, LEONARD Cecil, professor, dr. (f. 08.06.1939, 1231, 1994, Nmf). 510 Belgrave Park, Nashville, TN 37215. Tel: +1 615-385-2344. Vanderbilt University, Nashville, TN 37235. Tel: +1 615 343-7273. Fax: +1 615 343-1708. E-mail: feldman@ctrvax.vanderbilt.edu *Fagområder: Fysik, materiel fysik, vekselvirkning mellem partikel og fast stof.*

FELLOWS-JENSEN, GILLIAN Myra, lektor, dr.phil. (f. 05.07.1936, 1123, 1982, H). Casa Sanavej 9, 2690 Karlslunde Tel: +45 46152153. Institut for Navneforskning, KU, Njalsgade 136, 2300 Kbh. S. Tel: +45 35328567. Fax: +45 35328568. E-mail: gillian@hum.ku.dk *Fagområder: Sted- og personnavneforskning, vikingetidens bebyggelsehistorie.*

- FENTON, ALEXANDER, professor, dr. (f. 26.06.1929, 1100, 1979, H).
132 Blackford Avenue, GB-Edinburgh EH9 3HH. Tel: +44
1316675456. National Museums of Scotland, Chambers Street,
GB-Edinburgh EH1 1JF. Tel: + 44 131 225 7534 (4086). Fax: +44
131 2474312. *Fagområde: Skotsk etnologi.*
- FEY, HANS, professor, dr.med.vet. (f. 30.12.1921, 983, 1971, Nb).
Nelkenweg 32, CH-3097 Liebefeld-Bern. E-mail: hansfey@
bluewin.ch *Fagområde: Veterinær bakteriologi.*
- FIRTH, RAYMOND William, Sir, professor, dr. (f. 25.03.1901, 913,
1966, H). 33 Southwood Avenue, GB-London N6 5SA. Tel: +44
1813480768. *Fagområder: Socialantropologi.*
- FISCHER-HJALMARS, INGA Margrete, professor, dr. (f. 16.01.1918,
1124, 1982, Nmf). Västerkroken 4, S-181 34 Lidingö. Tel: +46
876711118. *Fagområde: Kvantekemi.*
- † FLOOD, HÅKON, professor, dr. (f. 25.09.1905, d. 9.10.2001, 883,
1964, Nmf). Oslovej 4, N-7000 Trondheim. *Fagområde: Kemi.*
- FLØISTAD, GUTTORM, professor, dr. (f. 05.12.1930, 1208, 1991, H).
Suhmsgate 3-2, N-0362 Oslo. Tel: +47 22605730. *Fagområder: Filo-
sofi og idéhistorie, særlig renaissance og nyere tid.*
- FOLKOW, BJÖRN Uno Gottfried, professor emer., dr. (f. 13.10.1921,
942, 1968, Nb). Gamla Särövägen 38, S-436 42 Askim. Tel: +46
31282538. Göteborgs Universitet, S-413 90 Göteborg. Tel: +46
317733528. Fax: +46 317733512. *Fagområder: Fysiologi, specielt cir-
kulationsapparatens och autonoma nervsystemets fysiologi och patofysio-
logi jämte hypertonisjukdomarnas patofysiologi.*
- FRIES, SIGURD, professor emer., dr. (f. 22.04.1924, 1193, 1989, H).
Axtorpsvägen 4, S-903 37 Umeå. Tel: +46 90121674. Umeå Uni-
versitet, Institutionen för litteraturvetenskap och nordiska
språk, S-901 87 Umeå. Tel: +46 (0) 90 7866949. Fax: +46 (0) 90
7867790. E-mail: sigurd.fries@nord.umu.se *Fagområder: Nordiske
sprog, dialektgeografi, stednavne, plantenavne.*

- FRIIS, ELSE MARIE, professor, dr. (f. 18.06.1947, 1201, 1990, Nb). Ekshagsvägen 11, S-104 05 Stockholm / Kirkedammen 15, 8000 Århus C. Sektionen för Paleobotanik, Naturhistoriska Riksmuseet, Box 50007, S-104 05 Stockholm. Tel: +46 8 5195 4155. Fax: +46 8 5195 4221. E-mail: elsemarie.friis@nrm.se *Fagområder: Paläontologi, paläobotanik, evolutionsbiologi, angiospermfylogeni.*
- FRONÆUS, STURE Adolf, professor, dr. (f. 05.10.1916, 1092, 1978, Nmf). Sankt Jörgens park 9, S-224 60 Lund. Tel: +46 46121329. *Fagområder: Uorganisk kemi, koordinationskemi, elektrokemi.*
- FØLLESDAL, DAGFINN, professor (f. 22.06.1932, 1162, 1986, H). Staverhagan 7, N-1312 Slependen. Tel: +47 67541280. Fax: +47 67541280. Universitetet i Oslo, N-0315 Oslo. Tel: +47 22856960. Fax: +47 22856963. E-mail: dagfinn.follesdal@filosofi.uio.no *Fagområder: Filosofi, særlig språkfilosofi og nyere kontinentalfilosofi.*
- † GARD, SVEN, professor, dr. (f. 03.11.1905, d. 27.08.1998, 884, 1964, Nb). Rosengårdsvägen 23, S-186 00 Vallentuna. *Fagområde: Virologi.*
- † GERSHEVITCH, ILYA, professor, dr. (f. 24.10.1914, d. 11.04.2001, 1126, 1982, H). Jesus College, GB-Cambridge CB5 8BL. *Fagområde: Iransk filologi.*
- GILES, NORMAN Henry, professor emer. (f. 06.08.1915, 1127, 1982, Nb). 289 Hanover Drive, Bogart, GA 30622-1734. Tel: +1 7065490900. Dept. of Genetics, University of Georgia, Athens, GA 30602. Tel: +1 7065421418. E-mail: giles@peachnet.campus.mci.net *Fagområde: Genetik.*
- GINZBURG, VITALY LAZAREVICH, professor, dr. (f. 04.10.1916, 1071, 1977, Nmf). Tel: +7 095 135 1096. P. N. Lebedev Physical Institute, Russian Academy of Sciences, Leninsky Prospect, 53, 119991 Moskva. Tel: +7 095 135 8570. Fax: +7 095 938 2251. E-mail: ginzburg@lpi.ru *Fagområder: Teoretisk fysik, astrofysik, partikelfysik, kosmiske strålers oprindelse, radioastronomi etc.*

- GIORGI, AMADEO P., professor, dr. (f. 09.07.1931, 1156, 1985, H). Saybrook Institute, 435 Pacific, 3rd floor, San Francisco, CA 94133. *Fagområde: Almen psykologi.*
- GÍSLASON, GÍSLI Már, professor, Ph.D (f. 18.02.1950, 1295, 2002, Nb). Heidarsel 6, IS-109 Reykjavik. Tel: +354 5578422. Mobil: +354 8615422. Biologisk Institut, Islands Universitet, Grensasvegur 12, IS-108 Reykjavik. Tel: +354 5254617. Fax: +354 5254281. E-mail: gmg@hi.is. *Fagområder: Limnologi og zoologi.*
- † GLICK, DAVID, professor, dr. (f. 03.05.1908, d. 2000, 900, 1956, Nb). 680 Junipero Serra Blvd., Stanford, CA 94305. *Fagområder: Histologi, patologi.*
- GOUGH, DOUGLAS O., professor, dr. (f. 08.02.1941, 1262, 1998, Nmf). 3, Oxford Road, GB-Cambridge CB4 3PH. Tel: +44 1223740574. Institute of Astronomy, University of Cambridge, Madingley Road, GB-Cambridge CB3 0HA. Tel: + 44 1223337518. Fax: +44 1223337523. E-mail: dog1@cam.ac.uk *Fagområde: Stellar teoretisk astrofysik.*
- GRAY, HARRY, profesor, dr. (f. 14.11.1935, 1019, 1974, Nmf). 1415 East California Blvd., Pasadena, CA 91106. *Fagområde: Kemi.*
- GRIMMELIKHUIJZEN, CORNELIS Johannes Pieter, professor, dr. (f. 30.03.1946, 1278, 2000, Nb). Johann Kellersvej 14, 4. tv., 2450 Kbh. SV. Afd. for Cellebiologi, Zoologisk Inst., KU, Universitetsparken 15, 2100 Kbh. Ø. Tel: +45 35321227. Fax: +45 35321200. E-mail: cgrimmelikhuijzen@zi.ku.dk Hjemmeside: www.zi.ku.dk/cellbiology *Fagområder: Molekylær biologi, biokemi, zoologi, molekylær neurobiology, molekylær endokrinologi.*
- GROVE, KARSTEN, professor, dr. (f. 12.08.1946, 1184, 1988, Nmf). Dept. of Mathematics, University of Maryland, College Park, MD 20742-4015. Tel: +1 3014055492. E-mail: kng@math.umd.edu *Fagområde: Matematik.*
- GUSTAFSSON, BENGT, professor (f. 18.07.1943, 1202, 1990, Nmf). Inst. för astronomi och rymdfysik, Uppsala Universitet, Box 515, S-751 20 Uppsala. Tel: +46 (0)18 4715959. E-mail: bengt.gustavsson@uu.se *Fagområde: Astronomi.*

GÅRDING, LARS, professor emer., dr. (f. 07.03.1919, 874, 1963, Nmf). Bengt Lidforss vägen 12, SE-224 65 Lund. Mat. Inst., P.O. Box 118, S-221 00 Lund. Tel: +46 (0)46 2228557. Fax: +46 (0)46 2224213. E-mail: lars.garding@math.lu.se *Fagområde: Matematik.*

HAMAMOTO-KURODA, IKUKO, professor emer., dr. (f. 11.11.1936, 1263, 1998, Nmf). Prennegatan 2E, S-223 53 Lund, Sverige. Institut för matematisk fysik, LTH, Lunds Universitet, P.O. Box 118, S-221 00 Lund. Tel: + 46 46 222 9085. Fax: +46 46 222 4416. E-mail: ikuko.hamamoto-kuroda@matfys.lth.se *Fagområde: Teoretisk atomkernefysik.*

HAMILTON, JAMES, professor, dr. (f. 29.01.1918, 926, 1967, Nmf). 4 Almoners Avenue, GB-Cambridge CB1 4PA. Tel: +44 01223244175. *Fagområder: Kvanteteori, elementær partikelteori, elektromagnetisk udbredelse.*

HAMMEN, THOMAS van der, professor, dr. (f. 27.09.1924, 1054, 1976, Nb). Tel: +31 5718623305. Fax: +31 5718623305. Hugo de Vries-Laboratory, University of Amsterdam, Kluisleen 318, NL-1098 SM Amsterdam. *Fagområder: Geo-økologi, kvartærgeologi, palynologi, beskyttelse af miljø og natur.*

HAMP, ERIC PRATT, professor emer., Ph.D. (f 16.11.1920, 1270, 1999, H). 5200 So. Greenwood Ave, Chicago, IL 60615, USA. Dept. of Linguistics, University of Chicago, Chicago, IL 60637. *Fagområde: Lingvistik.*

HANSEN, Peder GREGERS, professor, dr. (f. 11.01.1933, 1246, 1996, indennl.medl. 1986, 690, Nmf). 1127 Farwood Drive, East Lansing, MI 48823. Tel: +1 517 337-2587. NSCL, Michigan State University, East Lansing, MI 48824-1322. Tel: +1 517 333-6433. Fax: +1 517 355-5967. E-mail: hansen@nscl.msu.edu *Fagområder: Kernefysik, atomfysik, radioaktivitet, ekstremt ustabile atomkerner.*

† HARALDSEN, HAAKON Kristian, professor, dr. (f. 24.04.1904, d. 2001, 998, 1972, Nmf), Cam. Collets Vei 6, N-Oslo 2. *Fagområde: Kemi.*

- HAU, LENE VESTERGAARD, professor, Ph.D. (f. 13.11.1959, 1296, 2002, Nmf). Department of Physics, Harvard University, Cambridge, MA 02138, USA. Tel: +1 617 4965967. Fax: +1 617 4960189. E-mail: hau@physics.harvard.edu *Fagområder: Transport af kolde atomer, ikke-lineær optik.*
- HEDEAGER, LOTTE, professor, dr.phil. (f. 24.02.1948, 1285, 2001, H). Tullebo, Pl 1776, 430 63 Hindås, Sverige. Institutt for Arkeologi, Kunsthistorie og Konserveringsstudier, Universitetet i Oslo, Postbox 1019, Blindern, N-0315 Oslo, Norge. Tel: +47 22841936. Fax: +47 22841901. E-mail: lotte.hedeager@iakk.uio.no *Fagområder: Europæisk og nordisk arkæologi.*
- HEIN, JOTUN John, professor, lic.scient. (f. 19.07.1956, 1297, 2002, Nb). Abbey Cottages 2, Sutton-Courteney, GB-Oxon OX14 4AF. Tel: +44 1235848257. Department of Statistics, Oxford University, The Medawar Building, 1 South Parks Road, GB-Oxford OX1 3SV. Tel: +44 1865281541. E-mail: hein@stats.ox.ac.uk *Fagområder: Bioinformatics and molecular evolution.*
- HELGASON, SIGURÐUR, professor, dr. (f. 30.09.1927, 999, 1972, Nmf). 5 Benton Road, Belmont, MA 02478. Tel: +1 617 489-3161. Massachusetts Institute of Technology, Cambridge, MA 02139. Tel: +1 617 253-3668. Fax: +1 617 253-4358. E-mail: helgason@mit.edu *Fagområder: Lie-grupper, harmonisk analyse, integral geometri.*
- HENNE, HENRY, professor, dr. (f. 21.10.1918, 1103, 1979, H). Allégaten 44, 2., N-5007 Bergen. Tel: +47 55313133. *Fagområder: Øst-asiatisk sprogvidenskab, almen og sammenlignende sprogvidenskab.*
- HOFFMANN, ERICH, professor emer., dr. (f. 16.07.1926, 1128, 1982, H). Abelweg 7, D-24119 Kronshagen. Tel: +49 0431542233. Kiels Universitet, D-24098 Kiel. *Fagområder: Almindelig/politisk historie, Slesvig-Holsten, Nordtyskland, Nordens (især Danmarks) historie, forfatningshistorie, byhistorie, kirkehistorie.*
- HOPKINS, MICHAEL J., professor, Ph.D., D.Phil. (f. 18.04.1958, 1298, 2002, Nmf). 40 Upland Road, Waban, MA 02468, USA. Tel +617

527-4967. Department of Mathematics, MIT, 77 Mass. Ave., Cambridge, MA 02139-4307, USA. Tel: +617 253-7576. Fax: +617 253-4358. E-mail: mjh@math.mit.edu *Fagområde: Algebraic Topology.*

HOPPE, GUNNAR, professor emer., dr. (f. 24.12.1914, 1000, 1972, Nmf). Virebergsvägen 2, S-169 31 Solna. *Fagområder: Naturgeografi, glacialmorfologi, klimaændringer, naturbeskyttelse.*

HORNBLOWER, SIMON, professor, D.Phil. (f.29.05.1949, 1271, 1999, H). 34A, Arlington Square, GB-London N1 7D, England. University College of London, Dept. of History, Gower Street, GB-London WC1E 6BT. Tel: +44 1714193631. Fax: +44 1714138394. E-mail: s.hornblower@ucl.ac.uk *Fagområder: Classics and Ancient History.*

HOTCHKISS, ROLLIN Douglas, professor, dr. (f. 08.09.1911, 1163, 1986, Nb). 2-4 Rolling Hills, Lenox, MA 01240-2165. Tel: +1 4136371093. *Fagområde: Organisk kemi.*

HOWARD, RICHARD Alden, professor, dr. (f. 01.07.1917, 943, 1968, Nb). Harvard University Herbaria, Cambridge, MA 02138. Tel: +1 617 496-8923 Fax: +1 617 495-9484. E-mail: rhoward@fas.harvard.edu *Fagområder: Botanik, systematisk botanik, morfologi/anatomi, Vestindiens flora, dyrkning af træer og buske.*

HUXLEY, ANDREW Fielding, Sir, professor, dr. (f. 22.11.1917, 886, 1964, Nb). 1 Vicarage Drive, Grantchester, GB-Cambridge CB3 9NG. Tel: +44 1223840207. Fax: +44 1223840207. University of Cambridge, GB-Cambridge CB2 3EG. *Fagområde: Muskelkontraktion.*

HUXLEY, HUGH Exmor, professor emer., dr. (f. 25.02.1924, 984, 1971, Nb). 7 Chaucer Road, GB-Cambridge CB2 2EB. Rosenstiel Center, Brandeis University, Waltham, MA 02454-9110. Tel: +1 7817362400. E-mail: huxley@brandeis.edu *Fagområde: Molekylærbiologi.*

HÖKFELT, TOMAS Gustav Magnus, professor, dr. (f. 29.06.1940, 1248, 1996, Nb). Skärviksvägen 27, S-182 61 Djursholm. Tel: +46 8 753

1223. Karolinska Institutet, S-171 77 Stockholm. Tel: +46 8 728 6400; dir.: +46 8 728 7070. Fax: +46 8331692. E-mail: tomas.hokfelt@neuro.ki.se *Fagområder: Neurobiologi, histologi.*

HÖRMANDER, LARS Valter, professor, dr. (f. 24.01.1931, 965, 1969, Nmf). Skogsängavägen 24, S-240 14 Veberöd. Tel: +46 4681284. Lunds Universitet, S-221 00 Lund. Tel: +46 462228556. Fax: +46 462224213. E-mail: lars.hormander@maths.lu.se *Fagområder: Matematiska analyser, partiel differentiale udregninger og komplekse analyser.*

HAAKONSSSEN, KNUD, professor, dr. (f. 09.07.1947, 1242, 1995, H). 28 Maxfield Street, West Roxbury, MA 02132. Tel: +1 617 325 0224. Boston University, Dept. of Philosophy, 745 Commonwealth Ave., Boston, MA 02215. Tel: +1 617 353-4581. Fax: +1 617 353-6805. E-mail: haakon@acs.bu.edu *Fagområder: Den nyere tids filosofihistorie, oplysningstiden, rets- og politisk filosofi.*

HÅKANSON, ROLF, professor, med.dr. (f. 30.12.1937, 1279, 2000, Nb). Tunnbindaregatan 8, S-227 36 Lund. Farmakologiska Institutionen, Lunds Universitet, BMC F13, S-221 84 Lund. Tel: +46 46-222 75 85. Fax: +46 46-222 44 29. E-mail: rolf.hakanson@farm.lu.se *Fagområder: Farmakologi og fysiologi.*

JACKSON, ANDREW Dumont, professor, Ph.D. (f. 20.12.1941, 1280, 2000, Nmf). Østerbrogade 84D, 1. th., 2100 Kbh. Ø. Tel: +45 35387029. NBI, KU, Blegdamsvej 17, 2100 Kbh. Ø. Tel: +45 35325401. Fax: +45 35421016. E-mail: jackson@nbi.dk *Fagområde: Kernefysik.*

JACKSON, GEORGE A., professor, Ph.D. (f. 1947, 1281, 2000, Nb). 1403 Sussex Drive, College Station, TX 77843, USA. Department of Oceanography, Texas A & M University, College Station, TX 77843, USA. Tel: +1 409 845-0405. Fax: +1 409 847-8879. E-mail: gjackson@ocean.tamu.edu *Fagområde: Oceanografi.*

JACOB, FRANÇOIS, professor, dr. (f. 17.06.1920, 863, 1962, Nb). Institut Pasteur, 25, rue du Dr Roux, F-75724 Paris Cedex 15. E-mail: fjacob@pasteur.fr *Fagområde: Genetik.*

JAKOBSSON, SVEINN PETER, fhv. direktør, dr. (f. 20.07.1939, 1038, 1975, Nmf). Egilsgata 32, IS-101 Reykjavik. Naturhistorisk Museum, P.O. Box 5320, IS-125 Reykjavik. E-mail: sjak@ni.is *Fagområde: Naturhistorie.*

JEANNIN, PIERRE, professor (f. 08.12.1924, 1104, 1979, H). 10, Boulevard de Port-Royal, F-75005 Paris. Tel: + 33 1 43319558. CNRS – Centre de Recherches Historiques, 54, Boulevard Raspail, F-75006 Paris. Tel: +33 1 49542445. Fax: + 33 1 49542399. E-mail: crh@msh-paris.fr *Fagområde: Historie.*

JONASSON, SVEN Evert, professor, fil.dr. (f. 04.04.1946, 1299, 2002, Nb). Australiensvej 19, 1. th., 2100 Kbh. Ø. Tel: +45 39291617. Botanisk Institut, KU, Øster Farimagsgade 2D, 1353 Kbh. K. Tel: +45 35322268. Fax: +45 35322321. E-mail: svenj@bot.ku.dk *Fagområder: Økologi, arktisk biologi.*

JONSON, BJÖRN Nils Gustav, professor, dr. (f. 03.11.1941, 1185, 1988, Nmf). Hammarliden 1, S-412 62 Göteborg. Tel: +46 31 209889. Sekt. för fysik och teknisk fysik, Chalmers tekniska högskola, S-412 96 Göteborg. Tel: +46 31 772 3262. Fax: +46 31 772 3269. E-mail: bjn@fy.chalmers.se *Fagområder: Subatomar fysik: Eksotiske kerner og radioaktive stråler.*

JONSSON, BROR Arild, professor, dr. (f. 12.05.1948, 1186, 1988 Nb). Klokkerud, N-1555 Son. E-mail: bror.jonsson@nina.no *Fagområde: Zoologi.*

JORTNER, JOSHUA, professor, dr. (f. 14.03.1933, 1203, 1990, Nmf). 50 Beeri Str., IL-64233 Tel Aviv. Tel: +972 3 6955848. School of Chemistry, Tel Aviv Universitet, Ramat Aviv, IL-69978 Tel Aviv. Tel: +972 3 6408322. Fax: +972 3 6415054. E-mail: jortner@chemsg1.tau.ac.il *Fagområde: Kemi.*

JØRGENSEN, BO BARKER, direktør, professor, dr. (f. 22.09.1946, 1228, 1994, indenl.1984, 681, Nb). Auf den Hornstücken 25, D-28359 Bremen. Tel: +49 4241242336. Max-Planck-Institut, D-28359 Bremen. Tel: +49 4212028602. Fax: +49 4212028690. E-mail: bjoergen@mpi-bremen.de *Fagområder: Mikrobiel økologi, marin bio-geokemi og mikrobiologi, processer i havbunden.*

- KADISON, RICHARD Vincent, professor, dr. (f. 25.07.1925, 1020, 1974, Nmf). 324 Tower Lane, Narberth, PA 19072-1143. Tel: +1 6106675869. Dept. of Mathematics E1, University of Pennsylvania, Philadelphia, PA 19104-6395. Tel: +1 2158987118. E-mail: kadison@math.upenn.edu *Fagområde: Matematik.*
- KAIRESALO, TIMO Antero, professor, dr. (f. 11.08.1951, 1249, 1996, Nb). Vesijärvenkatu 55 A 8, FIN-15140 Lahti. Tel: +358 36332508. Department of Ecological and Environmental Sciences, University of Helsinki, Niemenkatu 73, FIN-15140 Lahti. Tel: +358 3 89220300. Fax: +358 3 89220331. E-mail: timo.kairevalo@helsinki.fi *Fagområder: Ferskvandsøkologi, limnologi.*
- KATZ, BERNHARD, professor, dr. (f. 26.03.1911, 946, 1968, Nb). 28 Kenton Gardens, Harrow, GB-Middlesex HA3 01DE. Tel: +44 2089073689. Department of Physiology, University College London, Gower Street, GB-London WC1 6BT. Tel: +44 2074193273. *Fagområde: Biofysik.*
- KEYNES, RICHARD Darwin, professor, dr. (f. 14.08.1919, 985, 1971, Nb). 4 Herschel Road, GB-Cambridge CB3 9AG. Tel: +44 1223353107. Cambridge University, GB-Cambridge CB2 3EG. Fax: +44 1223333840. *Fagområder: Biophysics of voltage-gated ion channels, editing the early writings of Charles Darwin.*
- KITAIGORODSKII, SERGEI ALEXANDROVICH, professor, dr. (f. 13.09.1934, 1146, 1984, Nmf). Institute of Oceanology, Russian Academy of Sciences, Krasikova 23, Moskva 125315. *Fagområde: Fysisk oceanografi.*
- KLEIMAN, STEVEN Lawrence, professor, dr. (f. 31.03.1942, 1217, 1992, Nmf). 112 Jason Street, Arlington, MA 02476-8012. Tel: +1 617 646-4398. MIT, Cambridge, MA 02139. Tel: +1 617 253-4996. Fax: +1 617 253-4658. E-mail: kleiman@math.mit.edu *Fagområder: Algebraic geometry, commutative algebra.*
- KOGARKO, LIA NIKOLAEVNA, professor, dr. (f. 17.05.1936, 1250, 1996, Nmf). Dmitrii Uljanov str. h. 4, b. 2, fl. 208, 117333 Moskva. Tel:

+7 137-57-35. Vernadsky Institute of Geochemistry and Analytical Chemistry, Kosygin Str. 19, 117975 Moskva. Tel: +7 1373116. Fax: +7 0959382054. E-mail: kogarko@geokhi.msk.ru *Fagområde: Geologi.*

KRAUSE, MARTIN, professor, dr. (f. 07.09.1930, 1272, 1999, H). Kleinmannstrasse 10, D-48149 Münster. Tel: + 49 0251925173. Institut für Ägyptologie und Koptologie, Wilhelms-Universität Münster, Schlaunstrasse 2, D-48143 Münster. Tel: +49 02518328464. Fax: + 49 02518329933. *Fagområder: Ægyptologi og koptologi.*

KUIPER, Franciscus Bernardus Jacobus, professor, dr. (f. 07.07.1907, 948, 1968, H). Huize Valckenbosch, Van Tetslaan 2, 3707 VD Zeist. Tel: +31 306986700. *Fagområder: Sanskrit og indisk oldtidskunst.*

KULLENBERG, GUNNAR, professor, dr. (f. 01.07.1938, 1213, 1992, indenl. 1980, 642, Nmf). UNESCO, IOC, 1 Rue Miollis, F-75732 Paris Cedex 15. Tel: +33 1 45683983; Fax: +33 1 40659976. *Fagområde: Oceanologi.*

KURLAND, CHARLES Gabriel, professor emer., dr. (f. 14.01.1936, 1166, 1996, Nb). Munkarpsvägen 21, S-243 32 Höör. Tel: +46 18 324244. Uppsala Universitet, S-75124 Uppsala. Tel: +46 18551662. Fax: +46 18557723. E-mail: chuck@xray.bmc.uu.se *Fagområde: Molekylær evolution.*

KUZNETSOV, ALEKSANDR M., professor, dr. (f. 05.01.1938, 1233, 1994, Nmf). Warsaw Highway, 108, Apt. 67, 113639 Moskva. Tel: +7 951196309. Fax: +7 951196309. Russian Academy of Sciences, 117071 Moskva. Tel: +7 959554678. Fax: +7 959520846. E-mail: chrush@elchem.rc.ac.ru *Fagområder: Fysik, teoretisk kemi.*

LADFOGED, PETER NIELSEN, professor emer., dr. (f. 17.09.1925, 1225, 1993, H). 10777 Massachusetts Avenue, Los Angeles, CA 90024. Tel: +1 310 441-5909. Fax: +1 310 446-1579. UCLA, Linguistics, Box 951543, 2205 Campbell, Los Angeles 90095-1543.

Tel: +1 310 825-0634. E-mail: oldfogey@ucla.edu *Fagområder: Fonetik, lingvistik.*

LANGWAY, CHESTER Charles, professor, dr. (f. 15.08.1929, 1218, 1992, Nmf). 25 Wendys Way, Harwich, MA 02645-2508. Tel: +1 508 432-7580. *Fagområde: Geofysik.*

LEAF, ALEXANDER, professor emer., dr. (f. 10.04.1920, 1130, 1982, Nb). One Curtis Circle, Winchester, MA 01890. Tel: +1 617 729-5852. Harvard Medical School, Mass. General Hospital, East 149, 13th Street, Charlestown, MA 02129. Tel: +1 617 726-5908. Fax: +1 617 726-6144. E-mail: aleaf@partners.org *Fagområder: Hjertefysiologi, ernæring, membran-biofysik.*

LECLANT, JEAN, professor, dr. (f. 08.08.1920, 1164, 1986, H). 25, Quai de Conti, F-75006 Paris. Institut de France, 23, Quai de Conti, F-75006 Paris. Tel: +33 1 44414310. Fax: +33 1 44414311. E-mail: j.leclant.aibl@dial.oleane.com *Fagområde: Ægyptologi.*

LEHMANN, WINFRED P., professor, (f. 23.06.1916, 1039, 1975, H). 3800 Eck Lane, Austin, TX 78734. University of Texas, Dept. of Linguistics, Box 8148 University Station, Austin, TX 78712. Tel: +1 5124714566. Fax: +1 5124716084. E-mail: lehmann@mail.utexas.edu *Fagområder: Lingvistik og tysk.*

LEVINE, Raphael David, professor, dr. (f. 29.03.1938, 1251, 1996, Nmf). 9 Dor Vedorshav St., IL-Jerusalem 93117. Tel: +972 2 5637181. Inst. of Chemistry, Hebrew University of Jerusalem, IL-Jerusalem 91904. Tel: +972 2 6585260. Fax: +972 2 6513742. E-mail: rafi@fh.huji.ac.il Hjemmeside: www.chem.ucla.edu/dept/Faculty/levine.html *Fagområde: Kemi.*

LIEB, ELLIOTT Herschel, professor, dr. (f. 31.07.1932, 1187, 1988, Nmf). 20 Bouvant Drive, Princeton, NJ 08540. Tel: +1 606 924-7344. Princeton University, Princeton, NJ 08544-0708. Tel: +1 609 258-4420. Fax: +1 609 258-6360. E-mail: lieb@princeton.edu Hjemmeside: www.math.princeton.edu/~lieb/ *Fagområde: Matematisk fysik.*

LIENHARD, SIEGFRIED, professor emer., dr. (f. 29.08.1924, 1165, 1986, H). August Wahlströms väg 1, 8 tr., S-182 31 Danderyd. Tel: +46 87559125. Stockholms Universitet, S-106 91 Stockholm. Tel: +46 8163619. Fax: +46 8155464. *Fagområder: Indiska språk och litteraturer, särskilt sanskrit, pa li, prakrit, hindi, newari, buddhismen i Nepal.*

LIKENS, GENE E., director & president, professor, dr. (f. 06.01.1935, 1234, 1994, Nb). 88 Ridge Road, Clinton Corners, NY 12514. Institute of Ecosystem Studies, PO Box AB, Millbrook, NY. Tel: +1 914 677-5343. Fax: +1 914 677-5976. E-mail: pkhg32a@prodigy.com *Fagområder: Økologi, biogeokemi, limnologi.*

LINDBECK, ASSAR, professor emer., dr. (f. 26.01.1930, 1075, 1977, H). Karlavägen 78, SE-114 59 Stockholm. Tel: +46 8 212337. Institutet för int. ekonomi, Stockholm Universitet, SE-106 91 Stockholm. Tel: +46 8 163078. Fax: +46 8 162946. E-mail: assar.lindbeck@iies.su.se *Fagområde: International økonomi.*

LOESCHCKE, VOLKER, professor, dr.rer.nat. (f. 24.03.1950, 1252, 1996, Nb). Hørhavevej 49, 8270 Højbjerg. Tel: +45 86270948. Biologisk Institut, Afdeling for Genetik og Økologi, AU, 8000 Århus C. Tel: + 45 89421111; dir.: +45 89423268. Fax: +45 86125175. E-mail: volker@biology.au.dk *Fagområder: Genetik, økologi, populationsbiologi, evolutionsbiologi.*

† LOWRY, OLIVER Howe, professor, dr. (f. 18.07.1910, d. 29.06.1996, 950, 1968, Nb). Department of Pharmacology, Washington Univ. Medical School, 660 S. Euclid Avenue, St. Louis, MO 63110. *Fagområde: Farmakologi.*

LUNDBERG, Paul ANDERS, professor (f. 10.09.1920, 1057, 1976, Nb). Dr. Linds Gatan 3, S-413 25 Göteborg. Tel: +46 31418180. *Fagområde: Neurofysiologi.*

LÖNNROTH, Nils ERIK, professor, dr. (f. 01.08.1910, 916, 1966, H). Terrassgatan 13, S-411 33 Göteborg. *Fagområde: Historie.*

- MAC LANE, SAUNDERS, professor, dr. (f. 04.08.1909, 951, 1968, Nmf). 5712 Dorchester Ave., Chicago, IL 60637. Tel: +1 773 363-0099. University of Chicago, Chicago, IL 60637-1546. Tel: +1 773 702-7330. Fax: +1 773 702-9787. *Fagområder: Matematik, algebra, videnskabspolitik.*
- MACZAK, ANTONI Andrzej, professor, dr. (f. 30.03.1928, 1174, 1987, H). Radna 2/4, 21, 00-341 Warszawa. Tel: +48 228267409. Warszawa Universitet, 00-927 Warszawa 64. Tel: +48 228261988. Fax: +48 228261988. E-mail: maczak@mail.uw.edu.pl *Fagområder: Europas historie, 16.-18. århundrede, rejsebeskrivelser.*
- MAIERÙ, ALFONSO, professor (f. 01.04.1939, 1226, 1993, H). Via Eleonora d'Arborea 9, I-00162 Rom (RM). Tel: +39 644233962. Università la Sapienza, Via Nomentana 118, I-00161 Rom. Tel: +39 649917219. Fax: +39 644917306. *Fagområder: Middelalderfilosofi, akademiske institutioner i Middelalderen.*
- MALMQVIST, Niels GÖRAN David, professor, dr. (f. 06.06.1924, 1058, 1976, H). Svalnäs Allé 10 A, SE-182 67 Djursholm. Tel: +46 87555437. *Fagområder: Kinesisk sprog og litteratur.*
- MANN, MATTHIAS, professor, Ph.D. (f. 10.10.1959, 1300, 2002, Nb). Grønningen 10, 5230 Odense M. Tel: +45 66124405. Institut for Biokemi og Molekylærbiologi, SDU, OU, Campusvej 55, 5230 Odense M. Tel: +45 65502364. Fax: +45 65933929. E-mail: mann@bmb.sdu.dk *Fagområder: Bioteknologi, bioinformatik, massepektrometri, proteomanalyse.*
- MARTIN, Thomas PATRICK, professor, dr. (f. 13.09.1936, 1235, 1994, Nmf). Max-Planck-Institut für Festkörperforschung, Heisenbergstrasse 1, D-70569 Stuttgart. Tel: +49 711 6891346. Fax: +49 7116891010. E-mail: tp.martin@fkf.mpg.de *Fagområde: Fysik.*
- MASSON, VADIM M., professor (f. 03.05.1929, 1175, 1987, H). Institute of Archaeology, 191065 St. Petersburg, Dvortzovaya naberezhnaya 18. *Fagområde: Arkæologi.*

MATHIAS, PETER, professor, dr. (f. 10.01.1928, 1132, 1982, H). Basingbourn Mill, Mill Lane, Basingbourn, GB-Royston SG8 5PP. Tel: +44 1763248708. Fax: +44 1763248708. Downing College, Cambridge University, GB-Cambridge CB2 1DQ. Tel: +44 1223334800. *Fagområder: Økonomi- og erhvervshistorie.*

MAYBURY-LEWIS, DAVID Henry Peter, professor (f. 05.05.1929, 1093, 1978, H). 30 Bowdoin St., Cambridge, MA 02138. Tel: +1 617 876-3998. Department of Anthropology, Harvard University, 11 Divinity Ave., Cambridge, MA 02138. Tel: +1 617 495-2233. Fax: +1 617 496-8787. E-mail: dhlewis@fas.harvard.edu *Fagområder: Sociokulturel antropologi, indianere, især i Sydamerika, antropologi og menneskerettigheder, multietniske samfund og staten.*

MAYR, ERNST, professor emer., dr. (f. 05.07.1904, 822, 1956, Nb). 207 Badger Terrace, Bedford, MA 01730. Tel: +1 7812759777. Museum of Comparative Zoology, Harvard University, 26 Oxford Street, Cambridge, MA 02138-2902. Tel: +1 6174952476. Fax: +1 7812755787. E-mail: emayr@oeb.harvard.edu *Fagområde: Zoologi.*

MAYRHOFER, MANFRED, professor, dr. (f. 26.09.1926, 1115, 1980, H). Bauernfeldgasse 9/2/6, A-1190 Wien. Tel: +43 13682500. *Fagområder: Sammenlignende indoeuropæisk sprogvidenskab, almen sprogvidenskab.*

MERISALO, OUTI Kaija Olivia, professor, fil.dr. (f. 09.05.1959, 1286, 2001, H). Cygnaeusgatan 5A 11, FIN-40100 Jyväskylä. Tel og fax: +358 143101059. Institut for romanske og klassiske sprog, Jyväskylä Universitet, Box 35 (P), FIN-40351 Jyväskylä. Tel: +358 142601405. Fax: +358 142601401. E-mail: merisalo@cc.jyu.fi *Fagområder: Middelalderlatin, oldfransk, latin, palæografi.*

MEYENBURG, KASPAR von, professor, Dr.sc.nat. & Dr. phil. (f. 09.12.1941, 1105, 1979, Nb). Schipfgut, Seestrasse 1, CH-8704 Herrliberg. Tel: +41 19153461. Fax: +41 19151740. CIBA-GEIGY. *Fagområder: Mikrobiologi, bioteknologi, oenologi.*

- MODÉER, KJELL ÅKE Otto, professor, dr. (f. 01.01.1939, 1273, 1999, H). Karlavägen 4, S-22240 Lund. Tel: +46 46142585. Juridiska Institutionen, Box 207, Lunds Universitet, S-221 00 Lund. Tel: +46 462221056. Fax: +46 462224444. E-mail: kjell_a.modeer@jur.lu.se *Fagområde: Jura.*
- MOHR, JAN Gunnar Faye, professor, dr.med. (f. 10.01.1921, 1292, 2002, indenl. medl. 1968, 531, Nb). R^l. Silurveien 44, N-0380 Oslo, Tel & fax: +47 22506676. *Fagområder: Medicin, genetik, genkortlægning, human genetik, genetisk rådgivning.*
- MUNCK af Rosenschöld, LARS Mortimer, professor, dr. (f. 19.07.1935, 1094, 1978, Nb). Søstræde 5, 3000 Helsingør. Tel: +45 49203265. Mejeri- og Levnedsmiddelinstittet, KVL, Rolighedsvej 30, 1958 Frederiksberg C. Tel: +45 35283358. Fax: +45 35283245. E-mail: lmu@kvl.dk *Fagområde: Levnedsmiddelteknologi.*
- MYKLAND, KNUT, professor (f. 20.04.1920, 1195, 1989, H). Sølvberget 30, N-5038 Bergen. Tel: +47 55258678. *Fagområde: Historie.*
- MÆHLE, LEIF, professor, dr. (f. 17.05.1927, 1209, 1991, H). Åsdalsveien 28 B, N-1166 Oslo 11. Tel: +47 22290291. *Fagområder: Nordisk, særlig nynorsk litteratur og nynorsk sprogbrug.*
- NAGEL, PETER, professor, dr. (f. 03.04.1938, 1256, 1997, H). Grubenstrasse 26, D-53179 Bonn. Tel: +49 228856764. Rheinische Friedrich-Wilhelms-Universität Bonn, D-53113 Bonn. Tel: + 49 228735599. Fax: +49 228737601. *Fagområder: Koptiske og syriske sprog og litteratur, gnosis- og manikæismeforskning, Septuaginta.*
- NIELSEN, INGE, professor, dr.phil (f. 26.11.1950, 1287, 2001, H). Blütenweg 23, D-22589 Hamburg. Tel: +49 4087971170. Universität Hamburg, Archäologisches Institut, Abt. II, Johnsallee 35, D-20148 Hamburg. Tel: +49 40428383067. Fax: +49 40428383255. E-mail: inge.nielsen@uni-hamburg.de *Fagområder: Klassisk arkæologi, antikkens arkitektur, herunder især i samfundsmæssig og religiøs sammenhæng.*

NILAN, ROBERT A., professor (f. 23.12.1926, 1167, 1986, Nb). 540 SE Derby Street, Pullman, WA 99163. Department of Crop & Soils Sciences, 281 Johnson Hall, Washington State University, Pullman, WA 99164-6420. *Fagområde: Genetik.*

NOMURA, MASAYASU, professor, dr. (f. 27.04.1927, 1077, 1977, Nb). 74 Whitman Court, Irvine, CA 92612. Tel: +1 714 854-3482. UC, Irvine, CA 92697-1700. Tel: +1 9498244673. E-mail: mnomura@uci.edu *Fagområder: Molekylærbiologi, biokemi, genetik.*

NORDAL, INGER, professor, dr. (f. 11.08.1944, 1267, 1998, Nb). Ovenbakken 16C, N-1361 Østerås. Tel: +47 67143931. Biologisk Institutt, Avd. for botanikk og plantefysiologi, Universitetet i Oslo, Postboks 1066, Blindern, N-0316 Oslo. Tel: + 47 22854665. Fax: +47 22854664. E-mail: inger.nordal@bio.uio.no *Fagområder: Systematiske og floristiske studier af afrikanske plantegrupper, spesielt inden for enkimbladede.*

NORMAN, KENNETH ROY, professor emer. (f. 21.07.1925, 1142, 1983, H). 6 Huttles Green, Shepreth, Royston, GB-Herts SG8 6PR. Tel: +44 1763260541. Fax: +44 1763260541. *Fagområde: Middellindiarisk filologi.*

NORTH, JOHN David, professor, dr. (f. 19.05.1934, 1149, 1984, Nmf). 28 Chalfont Road, Oxford OX2 6TH. Tel: +44 1865-558458. E-mail: north@btopenworld.com *Fagområder: Filosofihistorie og de eksakte videnskaber.*

NOVIKOV, IGOR Dmitrievich, professor (f. 10.11.1935, 1253, 1996, Nmf). Høeghsmindeparken 14, 1. th., 2900 Hellerup. Tel: +45 39629477. Teoretisk Astrofysisk Center, KU, Juliane Mariesvej 30, 2100 Kbh. Ø. Tel: +45 35325901. Fax: +45 35325910. E-mail: novikov@tac.dk *Fagområder: Kosmologi, astrofysik, tyngdekraftens fysik.*

NYKROG, PER, professor emer., dr. (f. 01.11.1925, 1133, 1982, indenl. 1975, 578, H). 243 Concord Avenue #9, Cambridge, MA-02138-1360. Tel: +1 6173543631. Department of Romance Languages and Literatures, 201 Boylston Hall, Harvard University,

Cambridge, MA 02138. Tel: +1 617 495-2546. Fax: +1 617 496-4682. E-mail: nykrog@fas.harvard.edu *Fagområder: Fransk litteratur, middelalder, 19. og 20. århundrede.*

ODÉN, BIRGITTA, professor emer., dr. (f. 11.08.1921, 1079, 1977, H). St. Tomtegatan 48, S-223 51 Lund. Tel: +46 462113007. Fax: +46 148823. Historiska Institutionen, Lunds Universitet. Tel: +46 46-222 73 07. E-mail: birgitta.oden@hist.lu.se *Fagområde: Historie.*

OLSEN, JOHAN Peder, professor, dr. (f. 14.08.1939, 1257, 1997, H). Øvre Smestad vei 10A, N-0378 Oslo. Tel: +47 22920543. ARENA (Advanced Research on the Europeanisation of the Nation-State), Universitetet i Oslo, Boks 1143, Blindern, N-0317 Oslo. Tel: +47 22857678. Fax: +47 22857832. E-mail: j.p.olsen@arena.uio.no *Fagområde: Historie.*

OLSSON, LENNART, direktør, dr. (f. 18.09.1949, 1229, 1994, indenl. medl. 1982, 668, Nb). 10 Katrina Ct., Orinda, CA 94563. RECEPTRON Inc., 835 Maude Ave., Mountain View, CA 94043. E-mail: lolsson@mcimail.com *Fagområder: Cancerbiologi, immunologi.*

OURISSON, GUY Henri, professor, dr. (f. 26.03.1926, 1025, 1974, Nmf). 10 rue Geiler, F-67000 Strasbourg. Tel: +33 3 88140421. Centre de Neurochimie, 5 rue Blaise Pascal, F-67084 Strasbourg. Tel: +33 3 88600513. Fax: +33 3 88607020. E-mail: ourisson@chimie.u-strasbg.fr *Fagområde: Kemi.*

PASSMORE, JOHN Arthur, professor emer., (f. 09.09.1914, 1106, 1979, H). 6 Jansz Crescent, Griffith A.C.T. 2603, Australien. Tel: +61 262957745. *Fagområder: Philosophy, history of ideas, environmentalism, aesthetics, education.*

PÉCSELI, HANS László, professor, dr. (f. 01.03.1947, 1268, 1998, Nmf). Jacob Aallsgate 54, N-0364 Oslo. Fysisk institutt, Universitetet i Oslo, Boks 1048, Blindern, N-0316 Oslo. Tel: +47 22855637. Fax: +47 22855671. E-mail: hans.pecseli@fys.uio.no Hjemmeside: <http://folk.uio.no/hanspe> *Fagområde: Plasmafysik, herunder ionosfærefysik, fusionsfysik og turbulensfysik.*

PERSSON, Karl GUNNAR, professor, fil.dr. (f. 19.03.1943, 1288, 2001, H). Ö. Rönneholmsvägen 7, S-21147 Malmö. Tel: +46 40231160. Økonomisk Institut, Københavns Universitet, Studiestræde 6, 1455 København K. Tel: 35323042. Fax: 35323000. E-mail: karlgunnar.persson@econ.ku.dk *Fagområde: Økonomi.*

PETERSEN, OLE Holger, professor, dr. (f. 03.03.1943, 1189, 1988, Nb). 5 Mount Park Court, GB-Liverpool L25 6JP. Tel: +44 1514288085. The Physiological Laboratory, University of Liverpool, Crown Street, GB-Liverpool L69 3BX. Tel: +44 1517945323. Fax: +44 1517945327. E-mail: o.h.petersen@liverpool.ac.uk Hjemmeside: www.liv.ac.uk/physiology/academics/pete.html. *Fagområder: molekylær- og cellefysiologi.*

PETHICK, CHRISTOPHER John, professor, dr. (f. 22.02.1942, 1080, 1977, Nmf). Niels W. Gades Gade 34, 2100 Kbh. Ø. Tel: +45 39299111. NORDITA, 2100 Kbh. Ø. Tel: +45 35325226. Fax: +45 31389157. E-mail: pethick@nordita.dk *Fagområder: Teoretisk fysik og astrofysik.*

PHITOS, DIMITRIOS, professor, dr. (f. 13.07.1928, 1220, 1992, Nb). Thessalonikis 1, GR-264 41 Patras. Tel: +30 61 428025. University of Patras, GR-26 500 Patras. Tel: +30 61 997641. Fax: +30 61 997275. *Fagområder: Systematisk botanik, fytogeografi, særligt Grækenlands flora.*

POPOV, ANDREJ Vladimirovich, professor, dr. (f. 24.10.1939, 1204, 1990, Nb). ul. Bikova 21 kv. 2 Koltushi, Pavlovo, RU-188680 St. Petersburg. Tel: +7 812 70 72308. E-mail: sav@kolt.infran.ru Sechenov Institute, Russian Academy of Sciences, RU-194223 St. Petersburg. E-mail: popov@ief.spb.ru Tel: +7 812 5526870. Fax: +7 8125523012. *Fagområder: Sammenlignende sansefysiologi, insektadfærd, udvikling af sansesystemer.*

POSAMENTIER, HENRY W., direktør, Ph.D. (f. 04.12.1948, 1301, 2002, Nmf). 62 Strathridge Grove SW, Calgary, Alberta, Canada T3H 4L1. Tel: +403 685-3504. E-mail: posamenfam@shaw.ca Anadarko Canada Corporation, Exploration Dept., 425 1st Street SW, Calgary, Alberta, Canada T2P 4V4. Tel: +403 231-0015. Fax: +403

231-0157. E-mail: henry_posamentier@anadarko.com *Fagområder: Sedimentologi, seismisk stratigrafi, seismisk geomorfologi, sekvensstratigrafi.*

PRANCE, GHILLEAN Tolmie, Sir, direktør, professor (f. 13.07.1937, 1190, 1988, Nb). The Old Vicarage, Silver Street, Lyme Regis, GB-Dorset DT7 3HS. E-mail: gtolmiep@aol.com *Fagområder: Plantesystematik, Amazonas flora, etnobotanik og bestøvningsbiologi.*

RAVEN, PETER Hamilton, direktør, dr. (f. 13.06.1936, 1117, 1980, Nb). 2361 Tower Grove Avenue, St. Louis, MO 63110-3410. Tel: +1 314 577-9569. Missouri Botanical Garden, P.O. Box 299, St. Louis, MO 63166-0299. Tel: +1 314 577-5111. Fax: +1 314 577-9595. E-mail: peter.raven@mobot.org *Fagområder: Plantesystematik og plantevolution.*

REYNOLDSON, THOMAS Braban, professor, dr. (f. 21.03.1914, 1150, 1984, Nb). Plot 23, Marina Dev, Y Felinheli, GB-LL61 5YR, Wales. Tel: +44 1248 671632. *Fagområde: Økologi.*

RIAN, ØYSTEIN, professor, dr.philos. (f. 20.07.1941, 1289, 2001, H). Harald Hårfages gate 2 – lejl. 511, N-0363 Oslo. Tel: +47 22608119. Historisk institutt, Universitetet i Oslo, Postbox 1008, Blindern, 0315 Oslo, Norge. Tel: +47 22854940. Fax: +47 22855278. E-mail: oystein.rian@hi.uio.no *Fagområder: Politisk historie, samfundshistorie, norsk og dansk-norsk historisk utvikling, nordisk historie.*

RICE, STUART Alan, professor, dr. (f. 06.01.1932, 1059, 1976, Nmf). 5517 S. Kimbark Ave., Chicago, IL 60637-1618. Tel: +1 773 667-2679. Dept. of Chemistry, University of Chicago, Chicago, IL 60637. Tel: +1 773 702-7199. Fax: +1 773 702-5863. E-mail: s-rice@uchicago.edu *Fagområde: Kemisk fysik.*

RICHTER, DIETMAR, direktør, professor, dr. (f. 16.05.1939, 1205, 1990, Nb). Süderfeldstrasse 44, D-22529 Hamburg. Institut für Zellbiochemie und klinische Neurobiologie, Universität Hamburg, D-20246 Hamburg. Tel: +49 40428033344. Fax: +49 40428034541. E-mail: richter@uke.uni-hamburg.de *Fagområder:*

Molekylærbiologi, neurobiologi, signaloverførsel, neuropeptider, receptorer.

ROMILLY, JACQUELINE de, professor emer., dr. (f. 26.03.1913, 855, 1961, H). Rue Chernoviz 12, F-75016 Paris. Tel: +33 142245907. *Fagområde: Græsk.*

ROSSEL, SVEN HAKON, professor (f. 25.01.1943, 1210, 1991, H). Waldheimstrasse 60, A-3004 Ollern/Waldheim. Tel: +43 22718254. Abteilung für Skandinavistik, Universität Wien, A-1010 Wien. Tel: +43 1427742185. Fax: +43 1427742170. E-mail: sven.hakon.rossel@univie.ac.at *Fagområder: Dansk litteratur, nyere skandinavisk litteratur, sammenlignende litteraturvidenskab.*

RUDOLPH, KURT, professor emer., dr. (f. 03.04.1929, 1060, 1976, H). Holderstrauch 7, D-35041 Marburg. Tel: + 49 642132523. Philipps-Universität Marburg, D-35037 Marburg. Tel & fax: +49 6421283930. E-mail: relgesch@mail.uni-marburg.de *Fagområder: Religionshistorie, gnosis, mandæisme, manikæisme.*

RYABCHIKOV, IGOR DMITRIEVICH, professor (f. 06.08.1937, 1191, 1988, Nmf). Director, IGEN, 35 Staromonetny Peroulok, RU-Moskva 109017. *Fagområde: Geologi, specielt petrologi.*

SALIS Perch-Nielsen, KATHARINA von, professor emer., dr. (f. 26.10.1940, 1269, 1998, Nb). Clausiusstrasse 36, CH-8006 Zürich. Tel: +41 12522264. E-mail: vonsalis@planet.ch *Fagområde: Nanoplankton-stratigrafi.*

SALTIN, BENGT, direktør, professor, dr. (f. 03.06.1935, 1151, 1984, Nb). Toldbodgade 11, 4. th., 1253 København K. Tel.: +45 33910192. Center for Muskelforskning, Rigshospitalet, afsnit 7652, Tagensvej 20, 2200 Kbh. N. Tel: +45 35457582. Fax: +45 35457634. E-mail: cmrc@rh.dk *Fagområde: Muskelfysiologi.*

SARGESON, ALAN McLeod, professor emer., dr. (f. 13.10.1930, 1061, 1976, Nmf). 53 Dunstan Street, Curtin, ACT 2605. Tel: +61 62814704. The Australian National University, Research School

of Chemistry, Canberra, ACT 0200. Tel: +61 261253160. E-mail: alan.sargeson@anu.edu.au *Fagområder: Uorganisk og biouorganisk kemi, metalkatalyseret organisk kemi.*

SATIR, BIRGIT HEGNER, professor (f. 22.03.1934, 1254, 1996, Nb). 7 Byfield Lane, Greenwich, CT 06830. Tel: +1 203 661-2940. Fax: +1 203 661-1438. Albert Einstein College of Medicine, Yeshiva University, Bronx, NY 10461. Tel: +1 718 430-4063. Fax: +1 718 430-8577. E-mail: bsatir@aecom.yu.edu *Fagområder: Celle- og molekylærbiologi, signaloverførsel, sekretion, membranfusion, proteinstruktur.*

SCHAAR, CLAES Göran Gustav Viktor, professor, dr. (f. 18.05.1920, 1177, 1987, H). Per Henrik Lings väg 4, S-224 65 Lund. Tel: +46 462111181. *Fagområder: Oldengelsk og middelengelsk litteratur, engelsk renæssancelitteratur i vekselvirkning med kontinental digtning.*

SCHIFFER, JOHN P., professor, dr. (f. 22.11.1930, 1255, 1996, Nmf). 4525 Downers Drive, Downers Grove, IL 60515-2727. Tel: +1 630 968-8578. Argonne National Laboratory, University of Chicago, Argonne, IL 60439. Tel: +1 630 252-4066. Fax: +1 630 252-2864. E-mail: schiffer@anl.gov *Fagområder: Experimentel fysik, kernefysik, ordering.*

SCHMIDT-NIELSEN, KNUT, professor emer., dr. (f. 24.09.1915, 1042, 1975, Nb). 627 Swift Avenue, Durham, NC 27701-2858. Tel: +1 919 489-3028. Duke University, Durham, NC 27708-0325. Tel: +1 919 684-2687. Fax: +1 919 684-6168. E-mail: knut@duke.edu *Fagområde: Dyrefysiologi.*

SCHMITT, RÜDIGER, professor, dr. (f. 01.06.1939, 1157, 1985, H). Benzstrasse 18, D-66123 Saarbrücken. Tel: +49 681390072. Universität des Saarlandes, D-66041 Saarbrücken. Tel: +49 6813023304. *Fagområder: Sammenlignende indoeuropæisk sprogvidenskab, indoiransk sprog og kultur, gammeliransk (oldiransk).*

SCHNOPPER, HERBERT William, professor, dr. (f. 13.03.1933, 1134, 1982, Nmf). 112 Lake View Avenue, Cambridge, MA 02138-3367. Tel: +1 6178680197. Smithsonian Astrophysical Observa-

tory, MS83, 60 Garden Street, Cambridge, MA 02138-1516. Tel: +1 6174967763. E-mail: hschnopper@cfa.harvard.edu *Fagområde: Rumforskning.*

SCHRIEFFER, J. ROBERT, professor, dr. (f. 31.05.1931, 1107, 1979, Nmf). Highway 27, Monticello, FL 32344. Tel: +1 8509974152. Department of Physics, Florida State University, 411 Keen Building, Tallahassee, FL 32306-1922. Tel: +1 8506443203. Fax: +1 8506445038. E-mail: schrieff@magnet.fsu.edu *Fagområde: Fysik.*

SCHWAB, HEINRICH Wilhelm, professor, dr.phil. (f. 08.05.1938, 1274, 1999, H). Borgergade 26, 3/34, 1300 Kbh. K. Tel: +45 33938125. Sanderweg 11, D-24214 Gettorf. Tel: +49 43467373. Musikvidenskabeligt Institut, KU, Klerkegade 2, 1308 Kbh. K. Tel: +45 35323737, dir: +45 35323760. Fax: +45 35323738. E-mail: schwab@hum.ku.dk *Fagområde: Musikvidenskab.*

SEIP, ANNE-LISE, professor emer., dr. (f. 06.11.1933, 1258, 1997, H). Gamle Drammensvei 144, N-1363 Høvik. Tel: +47 67534039. Historisk institutt, Universitetet i Oslo, Boks 1008, Blindern, N-0315 Oslo. Tel: +47 22856878. Fax: +47 22855278. E-mail: a.l.seip@hi.uio.no *Fagområde: Historie.*

SEJERSTED, FRANCIS, professor emer. (f. 08.02.1936, 1227, 1993, H). Abbedisvingen 9, N-0280 Oslo. Tel: +47 22508174. Historisk institutt, Universitetet i Oslo, Boks 1008, Blindern, N-0315 Oslo. Tel: +47 23086141. *Fagområder: Økonomisk og social historie.*

SELBERG, ATLE, professor, dr. (f.14.06.1917, 931, 1967, Nmf). 7 Maxwell Lane, Princeton, NJ 08540-4931. Tel: +1 6099217112. *Fagområde: Matematik.*

SHELIN, RAYMOND K., professor, dr. (f. 31.03.1922, 1027, 1974, Nmf). 3268 Longleaf Road, Tallahassee, FL 32310-6406. Tel: +1 850 575-1960. *Fagområder: Lavenergi kernefysik. Kerners struktur og spektroskopi.*

SJÖBLUM, GUNNAR, professor, dr. (f. 28.10.1933, 1152, 1984, H). R'. Warholms väg 8B, S-22465 Lund. Tel: +46 46189672. *Fagområde: Statskundskab.*

SMEND, RUDOLF, professor emer., dr., dr.h.c. (f. 17.10.1932, 1275, 1999, H). Thomas-Dehler-Weg 6, D-37075 Göttingen. Tel: +49 55123332. Theologische Fakultät, Georg-August-Universität Göttingen, Platz der Göttinger Sieben 2, D-37073 Göttingen. Tel: +49 551392119. *Fagområde: Teologi.*

STENSTRÖM, THURE Oscar, professor emer., fil. og teol.dr. (f. 12.04.1927, 1135, 1982, H). Götgatan 11, S-753 15 Uppsala. Tel: +46 18548119. Fax: +46 18548119. Uppsala Universitet, Litteraturvetenskapliga institutionen, S-752 37 Uppsala. Tel: +46 184712953. E-mail: thure.stenstrom@littvet.uu.se *Fagområde: Litteraturvidenskab.*

† STERN, HERBERT, professor (f. 22.12.1918, d. 01.01.1998, 1062, 1976, Nb). Biology Department, UC, San Diego, La Jolla, CA 92093. *Fagområde: Biologi.*

STOLLEIS, MICHAEL, professor, director, dr.jur. & dr.h.c. (f. 20.07.1941, 1290, 2001, H). Waldstrasse 15, D-61476 Kronberg im Taunus. Tel: +49 617365651. Max-Planck-Institut für europäische Rechtsgeschichte, Postfach 930227, D-60457 Frankfurt/M. Tel: +49 6978978222. Fax: +49 6978978169. E-mail: stolleis@mpier.uni-frankfurt.de *Fagområder: Retshistorie, offentlig ret, konstitutionel og administrativ ret.*

STRID, ARNE Krister, professor, fil.dr. (f. 07.03.1943, 1293, 2002, indenl. medl. 1976, 584, Nb). *R^l*. Botaniska Trädgården & Naturhistoriska Museet, Carl Skottbergs Gata 22 A, SE-413 19 Göteborg. Tel: +46 317411102. Fax: +46 317411109. E-mail: arne.strid@gotbot.se *Fagområder: Botanik, systematisk botanik, plantegeografi, evolutionslære, Grækenlands flora.*

STRÖMHOLM, STIG Fredrik, professor emer., dr. (f. 16.09.1931, 1211, 1991, H). *K^l*. Norra Rudbecksgatan 5, S-752 36 Uppsala. Tel: +46 18515045. Fax: +46 18548208. Uppsala Universitet, Juridiska institutionen, S-751 05 Uppsala. *Fagområder: Almindelig retslære, op-havsret, international privatret.*

STUMPF, PAUL KARL, professor emer. (f. 23.02.1919, 1043, 1975, Nb). Davis, CA 95616. Tel: +1 5307535022. Section on Molecular and Cell Biology, UC, Davis, CA 95616. Tel: +1 5307523523. E-mail: pkstumpf@ucdavis.edu *Fagområde: Biokemi.*

STØRMER, ERLING, professor, dr. (f. 02.11.1937, 1169, 1986, Nmf). Dagaliveien 31, N-0783 Oslo. Tel: +47 22138960. Matematisk institutt, Universitetet i Oslo, Boks 1053 – Blindern, N-0316 Oslo. Tel: +47 22855880. Fax: +47 22854349. E-mail: erlings@math.uio.no *Fagområder: Matematik, operatoralgebraer.*

SUNDERMANN, WERNER, professor, dr. (f. 22.12.1935, 1196, 1989, H). Moldaustasse 46, D-10319 Berlin. Tel: +49 305125091. Berlin-Brandenburgische Akademie der Wissenschaften, D-10117 Berlin. Tel: +49 3020370472. Fax: +49 3020370467. E-mail: sundermann@bbaw.de *Fagområder: Iranske studier, især middeliranske sprog, manikæiske studier.*

SUNDQVIST, BO Ulf Robert, rektor, professor, dr. scient. (f. 21.09.1941, 1302, 2002, Nmf). Ihres väg 17, S-752 63 Uppsala. Tel: +46 18461929. Institutionen för materialvetenskap, Uppsala Universitet, Universitetsledningens kansli, Box 256, S-751 05, Uppsala. Tel: +46 184713310. Fax: +46 184711640. E-mail: bo.sundqvist@uadm.uu.se *Fagområde: Materialvidenskab.*

SUTCLIFFE, BRIAN Terence, professor, dr. (f. 30.07.1936, 1221, 1992, Nmf). Allée de la Minerva, 3 bte 11, BE-1150 Bruxelles. Tel: +32 771 79 75. E-mail: brian.sutcliffe@skynet.be Université Libre de Bruxelles, Faculté des Sciences, BE-1050 Bruxelles. Tel: +32 2 6504939. Fax: +32 2 650 4232. E-mail: brian.t.sutcliffe@ulb.ac.be *Fagområde: kemi.*

SWIATECKI, WLADYSŁAW Jerzy, dr. (f. 22.04.1926, 1011, 1973, Nmf). 572 Santa Barbara Rd., Berkeley, CA 94702. Tel: +1 5105240153. LBNL 239, Bldg. 70, 1 Cyclotron Road 70R319, Berkeley, CA 94720-5230. Tel: +1 5104865536. Fax: +1 5104865536. E-mail: wjswiatecki@lbl.gov *Fagområde: Kernefysik.*

- SÄFLUND, Lars GÖSTA, professor, dr. (f. 01.03.1903, 970, 1969, H).
Kungstensgatan 55, S-113 59 Stockholm. Tel: +46 87553334. *Fagområde: Klassisk sprogvidenskab.*
- TAUBE, HENRY, professor, dr. (f. 30.11.1915, 1153, 1984, Nmf). 411
Gerona Road, Stanford, CA 94305. Tel: +1 6503264662. *Fagområde: Kemi.*
- † TEICHERT, CURT, professor (f. 08.05.1905, d. 10.05.1996, 1013,
1973, Nmf). Department of Geological Sciences, University of
Rochester, Rochester, NY 14627. *Fagområde: Geologi.*
- THESLEFF, HOLGER, professor, dr. (f. 04.12.1924, 1178, 1987, H).
Bergmansgatan 3, FIN-00140 Helsingfors. *Fagområder: Græsk filologi, antikkens filosofi.*
- THIEDE, JÖRN, direktør, professor, dr. (f. 14.04.1941, 1236, 1994,
Nb). Köperstrasse 8, D-27570 Bremerhaven. Tel: +49
4711700106. Alfred-Wegener-Institut für Polar- und Meeresforschung, Columbusstrasse, Postfach 12 01 61, D-27568 Bremerhaven. Tel: +49 47148311100. Fax: +49 47148311102. E-mail: jthiede@awi-bremerhaven.de *Fagområder: Palæoceanologi, palæontologi, marin geologi.*
- THINGSTAD, Tron FREDE, professor, dr.philos. (f. 21.12.1946, 1282,
2000, Nb). Ekerdalen 9B, N-5251 Søreidgrend. Tel: +47
55121681. Institutt for mikrobiologi, Universitetet i Bergen,
Jahnebakken 5, N-5007 Bergen. Tel: +47 55582683. Fax: +49
55589671. E-mail: frede.thingstad@im.uib.no *Fagområder: Marin mikrobiologi.*
- † THOMPSON, HOMER Armstrong, professor, dr. (f. 07.09.1906, d.
07.05.2000, 991, 1971, H). Institute for Advanced Study, Princeton,
NJ 08540. *Fagområde: Klassisk arkæologi.*
- THORNE, ROBERT Folger, professor emer. (f. 13.07.1920, 1170,
1986, Nb). Rancho Santa Ana Botanic Garden, 1500 N. College
Avenue, Claremont, CA 91711-3157. Tel: +1 9096258767. Fax: +1
9096267670. *Fagområde: Botanik.*

- TOLL, CHRISTOPHER, professor, fil.dr. (f. 09.03.1931, 1197, 1989, H).
R. Valhallvägen 94, 4., S-114 27 Stockholm. Tel og fax: +46 84114183. *Fagområder: Semitisk filologi, arabisk videnskabs- og teknikhistorie, arabisk numismatik.*
- TOSTESON, DANIEL Charles, professor, dr. (f. 05.02.1925, 1014, 1973, Nb). Cell Biology, Harvard Medical School, 220 Longwood Avenue, Boston, MA 02115. Tel: +1 6174323661. Fax: +1 6174323662. *Fagområde: Medicin.*
- TUTIN, WINIFRED, professor emer., dr. (f. 08.10.1915, 1046, 1975, Nb). Priory Cottage, 1 North Street, Kingsclere, Newbury, GB-Berkshire RG15 8QY. Tel: +44 1635299543. *Fagområde: Botanik.*
- UTAS, BO Anders, professor, dr. (f. 26.05.1938, 1259, 1997, H). Svartbäcksgatan 20, S-753 32 Uppsala. Tel: +46 18505877. Institutionen för afro-asiatiska språk, Uppsala Universitet, Box 513, S-751 20 Uppsala. Tel: +46 184711088. Fax: +46 184711094. E-mail: bo.utas@afro.uu.se *Fagområder: Iranske sprog, sufisme.*
- VALLEE, BERT Lester, professor emer. (f. 01.06.1919, 1083, 1977, Nb). 300 Boylston Street, Boston, MA 02116-3923. Tel: +1 6176951701. Harvard Medical School, 250 Longwood Avenue, Cambridge, MA 02115. Tel: +1 6174321367. E-mail: bert_vallee@hms.harvard.edu *Fagområde: Biokemi.*
- VOIGT, EHRHARD, professor, dr. (f. 28.07.1905, 1006, 1972, Nb). Parkallee 7, D-20144 Hamburg. Tel: +49 40453260. Geologisch-Paläontologisches Institut, Bundesstrasse 55, D-20146 Hamburg. Tel: +49 40428384991. *Fagområder: Geologi, paläontologi, bryozoologi.*
- VOZGRIN, VALERIJ E., professor, dr. (f. 25.06.1919, 1212, 1991, H). Malaja Posadskaja 6, kv. 51, RU-197046 St. Petersburg. Tel: +7 8122339185. Ruslands Videnskabsakademi, RU-197110 St. Petersburg. Tel: +7 8122351580. Fax: +7 8122356485. *Fagområder: Krim-tatarernes folkehistorie, Østersølandenes kulturhistorie, Nordens nyeste politiske historie, indbyggernes almindelige retshistorie og aktuelle problemer.*

WALL, Charles TERENCE Clegg, professor, dr. (f. 14.12.1936, 1206, 1990, Nmf). 5 Kirby Park, West Kirby, Wirral, GB-Merseyside CH48 2HA. Tel: +44 1516255063. Dept. of Mathematical Sciences, University of Liverpool, GB-Liverpool L69 7ZL. Tel: +44 1517944060. Fax: +44 1517944061. E-mail: ctcw@liv.ac.uk *Fagområder: Differential topology and related algebra, singularity theory.*

WASSON, JOHN Taylor, professor, dr. (f. 04.07.1934, 1237, 1994, Nmf). 671 Loring Avenue, Los Angeles, CA 90024-2552. Tel: +1 310 475-1140. UCLA, Institute of Geophysics and Planetary Physics, Los Angeles, CA 90095-1567. Tel: +1 310 825-1986. Fax: +1 310 206-3051. E-mail: jtwasson@ucla.edu *Fagområder: Kosmoke-mi, herunder meteoritforskning, dannelse af planeter og andre kosmoke-miske relationer.*

WATSON, JAMES Dewey, president, professor, dr. (f. 06.04.1928, 872, 1962, Nb). Cold Spring Harbor Laboratory, Cold Spring Harbor, NY 11724. Tel: +1 5163678310. Fax: +1 5163678480. E-mail: watson@cshl.org *Fagområde: Molekylærbiologi.*

WEISSKOPF, VICTOR Frederick, professor, dr. (f. 19.09.1908, 873, 1962, Nmf). Dept. of Physics, Massachusetts Institute of Technology, Cambridge, MA 02139. *Fagområde: Fysik.*

WELZIG, WERNER, professor, dr. (f. 13.08.1935, 1244, 1995, H). Enzersdorfer Strasse 6, A-2345 Brunn am Gebirge. Tel: +43 223634269. Institut für Germanistik, Universität Wien, A-1010 Wien. Tel: +43 1427742116. Fax: +43 142779421. E-mail: werner.welzig@univie.ac.at *Fagområde: Nyere tysk litteraturhistorie.*

WETZEL, ROBERT George, professor, dr. (f. 16.08.1936, 1171, 1986, Nb). 102 Songbird Lane, Chapel Hill, NC 27514-2650. Tel: +1 9199331569. Department of Environmental Sciences and Engineering, University of North Carolina, Chapel Hill, NC 27599-7431. Tel: +1 9198434916. Fax: +1 9199667911. E-mail: rwetzel@unc.edu *Fagområder: Botany, limnology, aquatic ecology, aquatic chemistry.*

WHEELER, JOHN Archibald, professor emer., dr. (f. 09.07.1911, 993, 1971, Nmf). Department of Physics, Princeton University, NJ 08544-0708. Tel: +1 6092585824. Fax: +1 6092581124. *Fagområde: Fysik.*

WICKMAN, FRANS-ERIK, professor, dr. (f. 21.03.1915, 994, 1971, Nmf). Runslingan 20 A, S-223 77 Lund. Tel: +46 462112045. *Fagområder: Geologi, geokemi, meteoritter.*

WIGZELL, HANS Lennart Rudolf, professor, dr. (f. 18.10.1938, 1172, 1986, Nb). Oscar Baeckströmögatan 11, S-129 35 Hägersten. Tel: +46 87088003. Fax: +46 8978066. Mikrobiologiskt og Tumörbiologiskt Centrum (MTC), Karolinska Institutet, Box 280, S-171 77 Stockholm. Tel: +46 87286680. Fax: +46 8328878. E-mail: hans.wigzell@mtc.ki.se *Fagområder: Immunbiologi, tumorbiologi, infektionssygdome.*

WILDMAN, SAMUEL Goodnow, professor (f. 26.05.1912, 1085, 1977, Nb). 1024 Centinela Avenue, Santa Monica, CA 90403-2341. Tel: +1 3108285038. E-mail: swildman@ucla.edu *Fagområde: Biologi.*

WINNER, MATTHIAS, professor, dr. (f. 11.03.1931, 1179, 1987, H). Bibliotheca Hertziana, Max-Planck-Institut, 28 via Gregoriana, I-00187 Rom. Tel: + 39 669993221. E-mail: winner@biblhertz.it *Fagområde: Kunsthistorie.*

WRIGHT, GEORG HENRIK von, professor, dr. (f. 14.06.1916, 1028, 1974, H). Skepparegatan 4, FIN-Helsingfors 15. Tel: +358 9655192. Helsingfors. Tel: +358 91917632. Fax: +358 91917627. *Fagområder: Filosofi, logik, videnskabsteori, idehistorie.*

WYLLER, EGIL Anders, professor emer., dr. (f. 24.04.1925, 1007, 1972, H). Kaptein Oppegaardsvei 15, N-1164 Oslo. Tel: +47 22283600. Filosofisk institutt, Universitetet i Oslo, Blindern, N-0315 Oslo. Tel: +47 22844097. E-mail: egil.wyller@filosofi.uio.no *Fagområder: Antikk åndshistorie, spes. platonisme, filosofi, teologi, litteraturvidenskab.*

- ZAMECNIK, PAUL Charles, professor emer., dr. (f. 22.11.1912, 1096, 1978, Nb). 101 Chestnut Street, Boston, MA 02108-1032. Tel: +1 6177421548. Harvard Medical School, 620 Memorial Drive, Cambridge, MA 02139. Tel: +1 6175287047. *Fagområde: Eksperimentel biologi.*
- ZANKER, PAUL, professor, dr. (f. 07.02.1937, 1260, 1997, H). Orffstr. 23, D-80634 München. Tel: +49 89165967. Via Ugo Foscolo, 32, I-00185 Rom. Tel: +39 670476073. *Fagområde: Klassisk arkæologi.*
- ZEWAIL, AHMED H., Linus-Pauling-professor, dr. (26.02.1946, 1283, 2000, Nmf). 871 Winston Avenue, San Marino, CA 91108-1430. Tel: +1 6265841222. Arthur Amos Noyes Laboratory of Chemical Physics, California Institute of Technology, Mail Code 127-72, 1200 East California Boulevard, Pasadena, CA 91125. Tel: +1 6263956536. Fax: +1 6267928456. E-mail: zewail@caltech.edu *Fagområde: Femtokemi.*
- ZIEGLER, TOM, professor, dr. (f. 03.09.1945, 1284, 2000, Nmf). 139 Silver Brook Road NW, Calgary, Alberta T3G 3N5, Canada. Tel: +1 4032884627. Department of Chemistry, University of Calgary, Calgary, Alberta T2N 1N4, Canada. Tel: +1 4032205368. Fax: +1 4032899488. E-mail: ziegler@ucalgary.ca Hjemmeside: www.chem.ucalgary.ca/people/academic/ziegler/index.html *Fagområde: Teoretisk uorganisk kemi.*
- ZUCKERMANN, MARTIN J. J. A., professor, dr. (f. 07.07.1936, 1238, 1994, Nmf). Department of Physics, Simon Fraser University, 8888 University Drive, Burnaby, BC V5A 1S6, Canada. Tel: +1 6042913701. Fax: +1 6042913592. E-mail: martinz@sfu.ca *Fagområde: Materialefysik.*
- ÖHRN, NILS YNGVE, professor, dr. (f. 11.06.1934, 1173, 1986, Nmf). 1823 NW 11th Road, Gainesville, FL 32605-5323. Tel: +1 3523725907. University of Florida, P.O. Box 117200, Gainesville, FL 32611-7200. Tel: +1 3523926979. E-mail: ohrn@qtp.ufl.edu *Fagområde: Teoretisk kemi.*

AABOE, ASGER Hartvig, professor emer., dr. (f. 26.04.1922, 1047, 1975, Nmf). 22 Homewood Avenue, North Haven, CT 06473-2919. Tel: +1 2032881376. Department of Mathematics, Yale University, P.O. Box 208283, New Haven, CT 06520-8283. Tel: +1 2034323106. Fax: +1 2034327316. E-mail: asger.aaboe@yale.edu
Fagområder: Matematik og naturvidenskabernes historie, det nære Østens sprog og litteratur.

AARSLEFF, HANS Christian, professor emer. (f. 19.07.1925, 1154, 1984, H). 120 Longview Dr., Princeton, NJ 08540-5641. Tel: +1 6099245268. Department of English, Princeton University, Princeton, NJ 08544. Tel: +1 6092584060. Fax: +1 6092581607. E-mail: aarsleff@princeton.edu
Fagområde: Engelsk.

INDENLANDSKE MEDLEMMER EFTER INDVALGSÅR

(H = humanistisk klasse; Nmf = Naturvidenskabelig klasse, matematisk-fysisk afd.; Nb = Naturvidenskabelig klasse, biologisk afd.)

- 445 Riis, Poul Jørgen (1953) H
 457 Bohr, Aage Niels (1955) Nmf
 465 †Jansen, Frederik J. Billeskov (1957) H
 473 Lassen, Niels Ove (1958) Nmf
 485 Ottesen, Martin (1960) Nb
 490 Hald, Anders (1961) Nmf
 492 Huus, Torben (1961) Nmf
 494 Rudkjøbing, Mogens H. (1961) Nmf
 498 Andersen, Erik Sparre (1962) Nmf
 505 Kjær, Anders (1962) Nmf
 509 †Schiørring, Nils (1962) H
 511 Bak, Thor Anders (1965) Nmf
 512 Ballhausen, Carl Johan (1965) Nmf
 513 Jørgensen, C. C. Barker (1965) Nb
 516 Skou, Jens Chr. (1965) Nb
 518 Wettstein, Diter von (1965) Nb
 521 Thomsen, Rudi (1967) H
 525 Fischer-Jørgensen, Eli (1968) H
 527 Fuglede, Bent (1968) Nmf
 528 Glamann, Kristof (1968) H
 532 Møller, Chr. Knakkegård (1968) Nmf
 534 †Simonsen, Morten (1968) Nb
 535 Sten-Knudsen, Ove (1968) Nb
 537 Winther, Aage (1968) Nmf
 543 Christensen, Bent (1971) Nb
 544 Dal, Erik (1971) H
 546 Jacobsen, Eric (1971) H
 547 Kjeldgaard, Niels Ole (1971) Nb
 548 Kristensen, Leif (1971) Nmf
 549 Kruhøffer, Poul Weber (1971) Nb
 550 Lund, Bodil Jerslev (1971) Nmf
 555 Glahn, Henrik (1972) H
 556 †Asmussen, Jes Peter (1973) H
 558 Andersen, Svend Thorkild (1974) Nb
 562 Dalgård, Sune (1974) H
 563 Ellitsgaard-Rasmussen, K. (1974) Nmf
 568 Lassen, Ulrik Vilhelm (1974) Nb
 569 Mottelson, Ben Roy (1974) Nmf
 572 Siim, Jørgen Christian (1974) Nb
 574 Gomard, Bernhard (1975) H
 576 Klenow, Hans (1975) Nb
 577 Monberg, Torben (1975) H
 580 Favrhøldt, David (1976) H
 581 Larsen, Peder Olesen (1976) Nb
 582 Marcker, Kjeld Adrian (1976) Nb
 583 †Nathan, Ove (1976), Nmf
 585 Thomsen, Niels (1976) H
 586 Andersen, Svend Olav (1977) Nb
 587 Berthelsen, Asger (1977) Nmf
 588 Bjørnholm, Svend (1977) Nmf
 589 Dansgaard, Willi (1981) Nmf
 590 Engberg, Ingemar (1977) Nb
 591 Fenchel, Tom Michael (1977) Nb
 593 Fischer, Erik (1977) H
 595 Holmsgaard, Erik (1977) Nb
 597 Lundquist, Frank (1977) Nb
 599 Maunsbach, Arvid B. (1977) Nb
 600 Pedersen, Gert Kjærgård (1977) Nmf
 601 Schäffer, Claus Erik (1977) Nmf
 602 Spang-Hanssen, Henning (1977) H
 603 †Sørensen, Søren (1977) H
 605 Waaben, Knud (1977) H
 606 Brøndsted, Mogens (1978) H
 608 Dahl, Jens Peder (1978) Nmf
 610 Hansen, Hans Jørgen Steen (1978) Nb
 611 Johansen, Karsten Friis (1978) H
 614 Madsen, Ib Henning (1978) Nmf
 615 Munch-Petersen, Agnete (1978) Nb
 616 Møller, Hans Bjerrum (1978) Nmf
 619 Rasmussen, Holger (1978) H
 620 Rischel, Jørgen (1978) H
 621 Sørensen, Bengt Algot (1978) H
 622 Sørensen, Henning (1978) Nmf
 624 Andersen, Torkild (1979) Nmf
 625 Berthelsen, Ole (1979) Nb
 626 Buchwald, Vagn Fabritius (1979) Nmf
 627 Christensen, Johnny (1979) H
 628 Christiansen, Sofus (1979) H
 629 Larsen, Kai (1979) Nb
 630 Lund, Henning (1979) Nmf
 631 Michelsen, Axel Albert (1979) Nb
 633 Nissen, Poul Erik (1979) Nmf

- 634 Olsen, Olaf (1979) H
 635 Svane, Gunnar (1979) H
 636 Barndorff-Nielsen, Ole E. (1980) Nmf
 637 †Bredsdorff, Elias Lunn (1980) H
 638 Estrup, Hector (1980) H
 639 Forchhammer, Jes (1980) Nb
 640 Holstener-Jørgensen, Helge (1980) Nb
 641 Jónasson, Pétur Mikkel (1980) Nb
 643 Lidin, Olof (1980) H
 645 Olesen, Poul (1980) Nmf
 648 Svejgaard, Arne (1980) Nb
 650 Als-Nielsen, Jens (1981) Nmf
 651 Ejskjær, Inger (1981) H
 652 Eliassen, Erik (1981) Nmf
 654 Hansen, Svend Aage (1981) H
 655 Nielsen, Eduard (1981) H
 656 Poulsen, Valdemar (1981) Nb
 657 Rasmussen, Svend Erik (1981) Nmf
 658 Rehfeld, Jens Frederik (1981) Nb
 659 Tygstrup, Niels (1981) Nb
 660 Andersen, Jens Ulrik (1982) Nmf
 661 Berg, Christian (1982) Nmf
 664 Fiil, Niels Peter (1982) Nb
 665 Linderberg, Jan Erik (1982) Nmf
 666 Matthiessen, Poul Christian (1982) H
 667 Nøjgaard, Morten (1982) H
 669 Spang-Hanssen, Ebbe Cato (1982) H
 670 Steensgaard, Niels (1982) H
 671 Thorn, Niels Anker (1982) Nb
 672 Dahlerup, Troels (1983) H
 675 Andersen, Ellen (1984) H
 676 Bechgaard, Klaus (1984) Nmf
 677 Claus Bræstrup (1984) Nb
 678 Cotterill, Rodney (1984) Nmf
 679 Johansen, Hans Christian (1984) H
 680 Johansen, Peter (1984) Nmf
 682 Nilsson, Jytte Reichstein (1984) Nb
 683 Skydsgaard, Jens Erik (1984) H
 684 Thyssen, Anders Pontoppidan (1984) H
 685 Bergsagel, John (1985) H
 686 Bukdahl, Else Marie (1985) H
 687 Olsen, Birger Munk (1985) H
 689 Fenger, Ole (1986) H
 691 Haagerup, Uffe Valentin (1986) Nmf
 692 Jørgensen, Sven-Aage (1986) H
 693 Krogsgaard-Larsen, Povl (1986) Nmf
 695 Maegaard, Jan (1986) H
 696 Molin, Søren (1986) Nb
 697 Nielsen, Aksel Wiin (1986) Nmf
 698 Surlyk, Finn Christian (1986) Nb
 699 Sørensen, Knud (1986) H
 700 Feldbæk, Ole (1987) H
 701 Hansen, Mogens Herman (1987) H
 702 Tamm, Ditlev (1987) H
 703 Thodberg, Christian (1987) H
 704 Christiansen, Freddy Bugge (1988) Nb
 705 Hammer, Claus Uffe (1988) Nmf
 706 Hoffmann, Else Kay (1988) Nb
 707 Kristensen, Niels Peder (1988) Nb
 709 Nielsen, Holger Bech (1988) Nmf
 710 Sigmund, Peter (1988) Nmf
 711 Balling, Jakob Leth (1989) H
 712 Ebbesen, Sten (1989) H
 714 Jensen, Jørgen (1989) H
 715 Lundgreen-Nielsen, F. (1989) H
 716 Otzen, Benedikt (1989) H
 717 Billing, Gert Due (1990) Nmf
 718 Bock, Klaus (1990) Nb
 719 Christensen-Dalgaard, J. (1990) Nmf
 720 Friis, Ib (1990) Nb
 721 Hultborn, Hans (1990) Nb
 722 Jørgensen, Peter Leth (1990) Nb
 723 Poulsen, Ove (1990) Nmf
 724 Roepstorff, Peter (1990) Nb
 725 Thomassen, Carsten (1990) Nmf
 726 Basbøll, Hans (1991) H
 727 Giversen, Søren (1991) H
 728 Hannestad, Lise (1991) H
 729 Koch, Carl Henrik (1991) H
 730 Stoklund, Bjarne (1991) H
 731 Øhrgaard, Per (1991) H
 732 Breuning-Madsen, Henrik (1992) Nmf
 733 Cvitanović, Predrag (1992) Nmf
 734 Flensted-Jensen, Mogens (1992) Nmf
 735 Larsen, Erik Hviid (1992) Nb
 736 Moestrup, Øjvind (1992) Nb
 737 Rasmussen, Kaare Lund (1992) Nmf
 738 Søndergaard, Morten (1992) Nb
 739 Ulstrup, Jens (1992) Nmf
 740 Westergaard, Ole (1992) Nb
 741 Hansen, Ole (1993) Nmf
 742 Hvidberg-Hansen, Finn Ove (1993) H

743	Jensen, Minna Skafte (1993) H	781	Meldal, Morten (1998) Nmf
744	Kuschel, Rolf (1993) H	782	Nyborg, Jens (1998) Nb
745	Mortensen, Peder (1993) H	783	Olesen, Søren-Peter (1998) Nb
746	Pedersen, Peder Jørgen (1993) H	784	Pedersen, Finn Skou (1998) Nb
747	Zahle, Henrik (1993) H	785	Thybo, Hans (1998) Nmf
748	Andersen, Nils O. (1994) Nmf	786	Bak, Per (1198/1990; 1999) Nmf
749	Greve, Torben (1994) Nb	787	Harder, Peter (1999) H
750	Jørgensen, Karl Anker (1994) Nmf	788	Hastrup, Kirsten (1999) H
751	Kielland-Brandt, Morten (1994) Nb	789	Jespersen, Knud (1999) H
752	Kjems, Jørgen Kristian (1994) Nmf	790	Kærgård, Niels (1999) H
753	Michelsen, Olaf (1994) Nb	791	Lausten, Martin Schwarz(1999) H
754	Mouritsen, Ole G. (1994) Nmf	792	Mirdal, Gretty M. (1999) H
755	Møller, Birger Lindberg (1994) Nb	793	Enghoff, Henrik (2000) Nb
756	Schwartz, Thue W. (1994) Nb	794	Jensen, Kaj Sand (2000) Nb
757	Basse, Ellen Margrethe (1995) H	795	Jensen, Mogens Høgh (2000) Nmf
758	Herslund, Michael (1995) H	796	Larsen, Kim Guldstrand (2000) Nmf
759	Hjort, Øystein (1995) H	797	Mølmer, Klaus (2000) Nmf
760	Larsen, Mogens Trolle (1995) H	798	Palmgren, M. Gjedde (2000) Nb
761	Thygesen, Niels Christoffer (1995) H	799	Paulson, Olaf (2000) Nb
762	Ambjørn, Jan (1996) Nmf	800	Solovej, Philip (2000) Nmf
763	Andersen, Nils Møller (1996) Nb	801	Wewer, Ulla (2000) Nb
764	Buus, Søren (1996) Nb	802	Andersen, Torben Magnus (2001) H
765	Holst, Jens Juul (1996) Nb	803	Jensen, Jørgen Steen (2001) H
766	Kjørboe, Thomas (1996) Nb	804	Kragh, Helge (2001) H
767	Lützen, Jesper (1996) Nmf	805	Lund, Hans Peter (2001) H
768	Makovicky, Emil (1996) Nmf	806	Nielsen, Lauge Olaf (2001) H
769	Noe-Nygaard, Nanna (1996) Nb	807	Pedersen, Fritz Saaby (2001) H
770	Nørskov, Jens Kehlet (1996) Nmf	808	Johansen, Søren (1264/1998; 2002) Nmf
771	Engberg-Pedersen, Troels (1997) H	809	Arctander, Peter (2002) Nb
772	Friis-Jensen, Karsten (1997) H	810	Bohr, Tomas (2002) Nmf
773	Gregersen, Frans (1997) H	811	Gether, Ulrik (2002) Nb
774	Louis-Jensen, Jonna (1997) H	812	Kristensen, R. Møbjerg (2002) Nb
775	Mortensen, Finn Hauberg (1997) H	813	Madsen, Jes (2002) Nmf
776	Nicolaisen, Ida (1997) H	814	Nielsen, Niels Chr. (2002) Nb
777	Andersen, Henning Haahr (1998) Nmf	815	Schlichtkrull, Henrik (2002) Nmf
778	Balslev, Henrik (1998) Nb	816	Stemmerik, Lars (2002) Nmf
779	Besenbacher, Flemming (1998) Nmf	817	Wengel, Jesper (2002) Nmf
780	Larsen, Lotte Melchior (1998) Nmf		

MEDLEMSANTAL

Indenlandske medlemmer	241	Udenlandske medlemmer	250
Humanistisk klasse	89	Humanistisk klasse	88
Naturvidenskabelig klasse	154	Naturvidenskabelig klasse	162
Mat.fys. gruppe	79	Mat.fys. gruppe	79
Biol. gruppe	73	Biol. gruppe	83

Tillidshverv

Årstallet til højre angiver valgperiodens udløb (normalt i april)

INTERNE HVERV

	valgt	til
<i>Præsident:</i> Birger Munk Olsen	1996	2004
<i>Klasseformænd og vicepræsidenter:</i>		
C. H. Koch	2001	2004
Christian Berg	1999	2005
<i>Sekretær:</i> Ole Hansen	1999	2004
<i>Redaktør:</i> Flemming Lundgreen-Nielsen	1998	2008
<i>Kasserer:</i> Tom Fenchel	2001	2006
<i>Kassekommission:</i>		
Jonna Louis-Jensen	1998	2006
Niels Peder Kristensen, fm.	1995	2005
Niels Kærgård	2000	2004
Carsten Thomassen	1995	2003
<i>Revisorer:</i>		
Jens Rehfeld	1992	2004
Jens E. Skydsgaard, fra 02.02.02 Sten Ebbesen ...	1990	2006
<i>Revisorsuppleanter:</i>		
Freddy Bugge Christiansen	1992	2004
Sten Ebbesen, fra 02.02.02 Rolf Kuschel	1990	2006
<i>Selskabets bibliotekar:</i>		
Finn Ove Hvidberg-Hansen	1995	2006
<i>Selskabets Forskningspolitiske Udvalg (treårs valgperiode):</i>		
Frans Gregersen	2000	2006

Torben Greve	2001	2004
Thomas Kiørboe	2000	2006
Nils Kærgård	2001	2004
Ole G. Mouritsen, fm.	1999	2005
Per Øhrgaard	1999	2005

Udvalget for udadrettet virksomhed i Danmark:

Carl Henrik Koch	1999	2003
Flemming Lundgreen-Nielsen	1997	2005
Peter Sigmund	1996	2004
Ib Friis, fm.	1998	2006

Selskabets symposiestyregruppe (nedsat 9.12.1993):

Christian Berg (i egenskab af klassefm.)	1999	
Tom Fenchel		
Mogens Herman Hansen, fm.		
C. H. Koch (i egenskab af klassefm.)	2001	

Programrådet for Danmarks Radio:

Niels Thomsen (udpeget af ATV og
Videnskabernes Selskab)

Programrådet for TV 2:

Nanna Noe-Nygaard (udpeget af ATV og
Videnskabernes Selskab)

POSTER RELATERET TIL CARLSBERGFONDET

Carlsbergfondets direktion:

	valgt	til
Torkild Andersen	1996	2006
Povl Krogsgaard-Larsen	1993	2004
P. C. Matthiessen, fm.	1989	2002
Axel Michelsen	1986	2010
Per Øhrgaard	1993	2008

Frederiksborg-Museets betyrelse:

Valgt af Selskabet: P. C. Matthiessen	1993	2008
---	------	------

Bestyrelsen for Carlsbergs Mindelegat for Brygger J.C. Jacobsen:

Valgt af Selskabets præsident: Jens Peder Dahl . . . 1998 2003

I priskomiteen for en Forskerpris til støtte for kemi:

Gert Due Billing

Povl Krogsgaard-Larsen

Tilforordnede til bestyrelsen for Carlsberg Laboratorium:

Valgt af Selskabet:

Niels Smedegaard Andersen, adm. direktør 2001 2006

Jørgen P. Jensen, direktør 2001 2005

Kommissionen for Carlsbergfondets syriske ekspeditioner:

Peder Mortensen, redaktør og fm.

Eduard Nielsen

Olaf Olsen

Ingolf Thuesen, kandidatstipendiat, mag.art.

LEGATER OG FONDE

*Bestyrelsen for Selskabets Bidragsfond:*Christian Berg . . . . . valgt til
1991 2003

Jes Forchhammer 1989 2003

Finn Ove Hvidberg-Hansen, fm. 1996 2003

Bestyrelsen for Niels Bohr Legatet:

Ole Hansen (i egenskab af sekretær) 1999

Niels Peder Kristensen (i egenskab af
kassekommissionsfm.) 2000

Birger Munk Olsen (i egenskab af præsident), fm. 1996

Olaf Olsen (udpeget af hum. klasse) 1985

Morten Søndergaard (udpeget af nat.vid. klasse) 1996

*Caix Legatet:*Selskabet indstiller mulige kandidater til *Caix Legatet*
under Dronning Margrethe og Prins Henriks Fond*Bestyrelsen for Grosserer A. Collstrops Fond til støtte til
tilvejebringelse af arbejdssteder for danske videnskabsmænd:*

Tom Fenchel, fm. 1994 2007

C. H. Koch	2001	2007
Finn Surlyk	1994	2007
Henrik Zahle	1996	2002
<i>Bestyrelsen for Lillian og Dan Finks Fond (1987):</i>		
Niels Fink, investeringschef	1994	2007
Carl Henrik Koch	1996	2007
Niels Steensgaard, fm.	1995	2007
Fondets sekretær: Flemming Lundgreen-Nielsen	1998	
<i>Bestyrelsen for Grundforskningsfonden (1986):</i>		
Hector Estrup	1986	2004
Ole Mouritsen	1996	2004
Lennart Olsson, fm., livsvarigt medlem		
<i>Bestyrelsen for Emil Herborgs Legat til unge, danske, mandlige, ubemidlede Naturvidenskabsmænd:</i>		
Nils O. Andersen	2002	2007
Christian Berg, fm.	1998	2003
Bent Christensen	1973	2004
Jens Peder Dahl	1987	2005
Nanna Noe-Nygaard	2001	2006
<i>Bestyrelsen for Aksel Touborg Jensens Legat (1983):</i>		
Ole Hansen (i egenskab af sekretær) fm.	1999	
Klaus Bock	1994	2004
Tom Fenchel (i egenskab af kasserer)	2001	
Carl Henrik Koch	2000	2005
Flemming Lundgreen-Nielsen (i egenskab af redaktør)	1998	
<i>Bestyrelsen for Inge Lehmanns Legat af 1983:</i>		
Niels Balling, lektor, lic.scient.	2000	2005
Søren Gregersen, adj. professor, statsseismolog, fm.		
Rolf Kuschel		
Suppleanter:		
Dorthe Dahl-Jensen, lic.scient.		
Aksel Walløe Hansen, lektor, lic.scient.		
Gretty Mirdal		

<i>Bestyrelsen for Mag.art. Marcus Lorenzens Legat: . . . . .</i>		2006
Henrik Balslev	2002	
Frans Gregersen	1999	
Ole Hansen, fm.	2002	
<i>Bestyrelsen for Julie von Müllens Fond: . . . . .</i>	2000	2002
Valgt af Præsidenten:		
Tom Fenchel		
Henrik Zahle, fm.		
<i>Bestyrelsen for Ole Rømer Fondet:</i>		
Nils O. Andersen	1996	2002
Aksel Wiin Nielsen	1994	2002
Poul Erik Nissen, fm.	1990	2002
<i>Bestyrelsen for Lægen, Professor ved Københavns Universitet, dr.med. & chir. Knud Sands Legat: . . . . .</i>	1988	2008
Hector Estrup		
Jens Peder Dahl, fm.		
Per Harder, advokat		
Suppleanter:		
Tom Fenchel		
Jan Maegaard		
Henrik Zahle		
<i>Beboer af professor Knud Sands bolig:</i>		
Gert Kjærgård Pedersen	1988	

ANDRE HVERV, HVORTIL SELSKABET UDPEGER
ELLER INDSTILLER

<i>Bestyrelsen for Niels Bohr Arkivet:</i>	valgt	til
Valgt af Selskabet: Jørgen Christensen-Dalsgaard	2001	2005
<i>Bestyrelsen for Kaj Linderstrøm-Langs Guldmedaillefond:</i>		
Valgt af Selskabet:		
Morten Kielland-Brandt, Carlsberg Laboratorium	2001	2006

Bestyrelsen for Det Danske Institut i Rom:

Valgt af Selskabet: Jens Erik Skydsgaard 2000 2004

Bestyrelsen for legatet Ole Rømer Medaillen:

Valgt af Selskabet: Jørgen Christensen-Dalsgaard 1993 2001

UDVALG, KOMMISSIONER OG RÅD

hvortil Selskabet vælger eller indstiller et eller flere medlemmer

FÆLLES FOR BEGGE KLASSER

Nedenstående omfatter ikke de komplette udvalg, men kun repræsentanter indstillet eller valgt af Selskabet

Danmarks Grundforskningsfond:

Bestyrelsen består af 9 medlemmer, hvoraf følgende er medlemmer af Videnskabernes Selskab:

Torben Magnus Andersen

Else Marie Friis

Gretty Mirdal

Danmarks Forskningsråd:

Nils O. Andersen

Ellen Margrethe Basse

Kirsten Hastrup

Statens Humanistiske Forskningsråd, SHF:

Karsten Friis-Jensen

Øystein Hjort

Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd, SNF:

Henrik Balslev

Flemming Besenbacher

Statens Jordbrugsvidenskabelige Forskningsråd, SJVF:

Mogens Flensted-Jensen, fm.

Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd, SSVF:

Arne Svejgård

Statens Teknisk-Videnskabelige Forskningsråd, STVF:
Jens Kehlet Nørskov

Forskeruddannelsesrådet, FUR:
Mogens Flensted-Jensen
Povl Krogsgaard-Larsen
Finn Hauberg Mortensen
Nanna Noe-Nygaard

<i>European Science Foundation-udvalget:</i>	valgt	til
Tom Fenchel		2002
Mogens Flensted-Jensen		2003
Claus Hammer		2002
Gretty Mirdal, fm.		2003
Birger Munk Olsen		2002

<i>Kommissionen til udforskning af landbrugsredskabernes og agerstrukturernes historie. . . . .</i>		2004
Sofus Christiansen		
Inger Dübeck, professor, dr.jur.		
Grith Lerche, seniorforsker, dr.agro., sekr.		
Lars Mortimer Munck		
Holger Rasmussen		
Inge Schjellerup, seniorforsker, fil.dr., fm.		

*Kommissionen til udforskning af Danmarks ældste landbrug
og de samtidige naturforhold:*
Svend Th. Andersen
Peder Mortensen
Olaf Olsen

HUMANISTISK KLASSE

udvalg med repræsentation fra Videnskabernes Selskab

*Kommissionen til undersøgelse af de i dansk privatejede bevarede
kilder til dansk historie (Selskabets Arkivkommission):*
Ole Feldbæk
Knud Jespersen, fm.
Birgit Nüchel Thomsen, cand.mag., sekr.

Kommissionen for registrering af litterære kilder til dansk historie:

Valgt af Selskabet:

Ole Feldbæk

Flemming Lundgreen-Nielsen, repræsenterer

også Det Danske Sprog- og Litteraturselskab

Øvrige medlemmer:

Hans Chr. Bjerg, overarkivar, cand.mag., Rigsarkivet

Harald Ilsøe, seniorforsker, cand.mag., KB

Erland Kolding Nielsen, direktør, cand.phil., KB, fm.

Erik Petersen, seniorforsker, dr.phil., KB, sekr.

Kommissionen for Corpus Lexicographorum Graecorum, CLG: 2002

Klaus Alpers

Johnny Christensen

Mogens Herman Hansen, fm.

Fritz Saaby Pedersen

Kommissionen for Thesaurus Linguae Latinae, TLL: 2005

Johnny Christensen

Karsten Friis-Jensen, Inst. for Græsk og Latin, KU, fm.

Minna Skaftte Jensen

Udvalget til forberedelse af indstilling til ESF vedr. evt. udgivelse af prismaterialet i Øresundstoldregnskaberne 1557-1646:

Sune Dalgård

Hans Chr. Johansen

Niels Steensgaard

Bengt Algot Sørensen, observatør

Bestyrelsen for Handels- og Søfartsmuseet på Kronborg:

Valgt af Selskabet: 2004

Ole Feldbæk

Hans Chr. Johansen

Privatarkivudvalget (Kulturministeriet):

Indstillet af Selskabet:

Knud Jespersen 2001 2003

NATURVIDENSKABELIG KLASSE

udvalg med repræsentation fra Videnskaberne Selskab

Styrelsen for Physica Scripta:

Valgt af Selskabet:

Hans L. Pécseli 2003

Peter Leth Christiansen, docent, dr.techn., DTU,
suppleant ..... 2000 2004*Acta Zoologica:*

Valgt af Selskabet:

Claus Nielsen, lektor, dr.phil., Zoologisk Museum,
KU, chefredaktør

Niels Peder Kristensen

Aase Jespersen, lektor, cand.mag., medredaktør

Medlem af Advisory Council:

C. C. Barker Jørgensen

Bestyrelsen for Danmarks Akvarium (31.12.):

Valgt af Selskabet:

Peter Kofoed Bjørnsen, vicedirektør, lic.scient.,
Danmarks Miljøundersøgelser 2000 2006

Internationalt videnskabeligt samarbejde

Selskabet fungerer som paraplyorganisation
for nationalkomiteerne for både UAI og ICSU

UAI, UNION ACADÉMIQUE INTERNATIONALE

UAI-Nationalkomiteen:

† Jes Asmussen (JAI)

Sofus Christiansen (CAA)

Ole Feldbæk (FHA)

Lise Hannestad, delegeret til UAI til 1. juli 2003 (CVA)

Birger Munk Olsen, delegeret til UAI til 1. juli 2003 (NGML,
MMB), fm.

Nationalkomiteer for foretagender under UAI

Romertallet angiver den pågældende UAI-kommissions nummer

I.	<i>CVA, Corpus Vasorum Antiquorum:</i> Jette Christiansen, museumsinspektør, mag.art. Ny Carlsberg Glyptotek, fm. Lise Hannestad, AU og Videnskabernes Selskab Torben Melander, museumsinspektør, mag.art., Thorvaldsens Museum Bodil Bundgaard Rasmussen, museumsinspektør, mag.art., Nationalmuseet	valgt til 2005
V.	<i>NGML, Novum Glossarium Mediae Latinitatis</i> <i>(Den ny Ducange):</i> Sten Ebbesen, Institut for Græsk og Latin, KUA Birger Munk Olsen, Institut for Græsk og Latin, KUA, fm.	2006
XII.	<i>MMB, Monumenta Musicae Byzantinae.</i> John Bergsagel, Musikvidenskabeligt Institut, KU, fm. Birger Munk Olsen, Videnskabernes Selskab Christian Thodberg, Videnskabernes Selskab Christian Troelsgård, lektor, ph.d., Institut for Græsk og Latin, KUA	2004 2004 2006 2006

- XX. *CAA, Corpus Antiquitatum Americanensium:*
 Sofus Christiansen, Videnskabernes Selskab 2001 2005
 Birger Munk Olsen, Videnskabernes Selskab 1999 2005
 Peter Pentz, museumsinspektør, mag.art.,
 Nationalmuseet 1999 2003
 Inge Schjellerup, seniorforsker, fil.dr.,
 Etnografisk Samling, Nationalmuseet, fm. 2001 2005
- XXII. *FHA, Fontes Historiae Africanae.* 2005
 Ole Feldbæk, Videnskabernes Selskab
 Holger Bernt Hansen, professor, dr.theol,
 Institut for Samfundsfag, KU
 Ole Justesen, lektor, Institut for Økonomisk
 Historie, KU
 Niels Steensgaard, Institut for Historie, KU, fm.
- XXVI. *SNG, Sylloge Nummorum Graecorum:* 2005
 Erik Christiansen, docent, dr.phil., Historisk
 Inst., AU
 Niels Hannestad, professor, dr.phil., Institut
 for klassisk og nærorientalsk arkæologi, AU
 Jørgen Steen Jensen, overinspektør, Den kgl.
 Mønt- og Medaillesamling, Nationalmuseet, fm.
 Torben Melander, museumsinspektør, mag.art.,
 Thorvaldsens Museum
- XXVIII. *ThesCra, Thesaurus Cultus et Rituum Antiquorum:* 2005
 Flemming Johansen, fhv. direktør for Ny Carlsberg
 Glyptotek, mag.art., fm.
 John Lund, museumsinspektør, mag.art.,
 Antiksamlingen, Nationalmuseet
 Jens Erik Skydsgaard, Institut for Historie, KU
- XXXV. *JAI, Jewish Art Index:* 2005
 †Jes Asmussen, Videnskabernes Selskab
 Erik Fischer, Den kgl. Kobberstiksamling
 Mirjam Gelfer-Jørgensen, overbibliotekar, dr.phil.
 Kunstindustrimuseet, fm.
 Ulf Haxen, førstebibliotekar, Judaistisk Afdeling, KB

ICSU, INTERNATIONAL COUNCIL OF SCIENCE

Nationalkomiteens forretningsudvalg:

Ole Hansen, fm.

valgt til
marts 2005

Sven E. Harnung, lektor, cand.scient.

C. H. Koch

Erik Hviid Larsen

- COSPAR/SCOSTEP Peter Stauning, civilingeniør
IAU Jens Knude, lektor, dr.scient.
IBRO Aase Frandsen, lektor, dr.scient.
IGBP Claus Hammer
IGU Chr. Wichmann Matthiessen, professor,
dr.scient.
- ILP (tidl. ICL) Hans Thybo
IMU Gert Kjærgård Pedersen
INQUA Kaj Strand Petersen, seniorforsker
IUAES Kirsten Hastrup
IUBMB Steen Gammeltoft, professor, dr.med.
IUBS Ib Friis
IUCr Robert Feidenhans'l, afdelingschef, lic.scient.
IUGG Søren Gregersen, statsseismolog, adj.
professor, dr.scient.
IUGS Bjarne Leth Nielsen, cand.scient.
- IUHPS Helge Kragh
IUIS Arne Svejgaard
IUMS Frank Aarestrup, lic.med.vet.
IUNS Harald S. Hansen, docent, dr.scient.
- IUPAB Ole Mouritsen
IUPAC Sven E. Harnung, lektor, cand.scient.
IUPAP Henrik Bruus, lektor, lic.scient.
- IUHPAR/IUTOX Michael Mulvany, professor, dr.med.
IUPS Erik Hviid Larsen
IUSS Ole K. Borggaard, professor, dr.agro.
IUTAM Niels Olhoff, professor, dr. techn.
- SCOR Birger Larsen, seniorforsker, mag.scient.
URSI Per Høeg, seniorforsker, lic.scient.
WCRP A. Walløe Hansen, lektor, lic.scient.

Nationalkomiteer for unioner under ICSU
 Medlemmerne indstilles af de anførte institutioner.
 Endelig sammensætning af komiteerne besluttet
 af Selskabets plenum.

COSPAR, Committee on Space Research valgt til
SCOSTEP, Scientific Committee on Solar Terrestrial Physics: dec. 2002

Thomas Andersen, civiling., DAMEC Research A/S,
 RH

Jørgen Christensen-Dalsgaard, IFA, AU

Claus Hammer, Videnskabernes Selskab

Jens Knude, lektor, dr.scient., NBIFAFG, KU

Per Knudsen, statsgeodæt, Kort- og Matrikelstyrelsen

Niels Lund, direktør, mag.scient., Dansk Rumforsk-
 ningsinstitut

H. Lundager Madsen, lektor, Kemisk Institut, KVL

Morten Bo Madsen, lektor, NBIFAFG, HCØ, KU

Fritz Primdahl, seniorforsker, civiling., Dansk Rum-
 forskningsinstitut

Torben Risbo, lektor, mag.scient., NBIFAFG,

Peter Stauning, seniorforsker, civiling., DMI, fm. og
 ICSU-repræsentant

Æresmedlem:

Eigil Ungstrup, adj. professor, lic.techn., NBIFAFG

IAEG, International Association of Engineering Geology,
 affilieret IUGS (se s. 107)

IAU, International Astronomical Union: nov. 2005

Johannes Andersen, lektor, dr.scient, NBIFAFG, KU

Per Rex Christensen, lektor, lic.scient., NBI

Jørgen Christensen-Dalsgaard, IFA, AU

Jens Viggo Clausen, lektor, cand.scient., Observato-
 riet i Brorfelde, KU

Jens Knude, lektor, dr.scient., Observatoriet i Kbh.,
 KU, sekr. og ICSU-repræsentant

Leif Kahl Kristensen, lektor, mag.scient., IFA, AU

Poul Erik Nissen, Videnskabernes Selskab, fm.

Hans Ulrik Nørgård-Nielsen, lic.scient., Dansk Rum-
 forskningsinstitut

IBRO, International Brain Research Organization:

Bestyrelsen for Dansk Selskab for Neurovidenskab er
nationalkomite

Bente Finsen, lektor, Institut for Biologi, OU	2003
Aase Frandsen, lektor, dr.scient., Institut for farmakologi, DFH, fm. og ICSU-repræsentant	2003
Albert Gjedde, professor, Patofysiologisk og eksperimentaltomografisk (PET) Center, Aarhus Kommunehospital	2002
Henrik Lublin, overlæge, dr.med., Psykiatrisk Afd., RH	2002
Gitte Moos Knudsen, afdelingslæge, Neurobiologisk Afdeling, RH	2003
Jens Midtgaard, forskningsadjunkt, Medicinsk Fysiologisk Institut, KU, kasserer	2002
Erik Bardrum Nielsen, divisionsleder, ph.d., H. Lundbeck A/S, Neurofarmakologisk forskning	2002
Olaf B. Paulson, PET Center, Neurobiologisk Forskningsenhed, RH, sekr.	2003

IGBP, International Geosphere-Biosphere Programme:

Peter Kofoed Bjørnsen, vicedirektør, Danmarks Miljøundersøgelser	2002
Jørgen Christensen-Dalsgaard, IFA, AU	
René Forsberg, statsgeodæt, Kort- og Matrikelstyrelsen	
Claus Hammer, NBI, Geofysisk Afd., fm. og ICSU- repræsentant	
Niels Otto Jensen, dr., Afd. for Meteorologi og Vind- energi, Forskningscenter Risø	
Ib Johnsen, lektor, lic.scient., Botanisk Inst., Økologisk afd., KU	
Torben Stockfleth Jørgensen, dr.phil., DMI	
Annelise Kjøller, lektor, cand.mag., Afd. for Generel Mikrobiologi, KU	
Morten Meldgaard, direktør, Fonden Den Nord- atlantiske Brygge	
Naja Mikkelsen, lic.scient., GEUS	
Ole John Nielsen, professor, lic.scient., Kemisk Inst., KU	

Henrik Søgaard, lektor, cand.scient., Geografisk
Inst., KU

Suppleanter:

Mogens Bahn, DMU, Roskilde

Søren E. Larsen, dr., Afd. for Vindenergi og Atmo-
sfærefysik, Forskningscenter Risø

Sten Struwe, lektor, Afd. for Generel Mikrobiologi, KU

IGU, International Geographical Union:

2002

Ole Borggaard, professor, dr. agro, Kemisk Inst., KVL

Hanne Brande-Lavridsen, lektor, Dansk Kartografisk
Selskab

Jesper Brandt, lektor, cand.scient., Geografisk Inst., RUC

Chr. Christiansen, lektor, dr.scient., Geografisk Inst., KU

Sofus Christiansen, Det kgl. Danske Geografiske Selskab
og Videnskabernes Selskab, sekr.

Henrik Dupont, forskningsbibliotekar, cand.mag., KB

Bent Flyvbjerg, professor, Geografisk Inst., AAU

Bjarne Holm Jakobsen, lektor, Det kgl. Danske
Geografiske Selskab

Henrik Toft Jensen, rektor, cand.mag., Geografisk Inst.,
RUC

Niels Tvis Knudsen, lektor, det Naturvidenskabelige
Fakultet, AU

Jan Magnussen, rektor, cand.scient., Sydjysk Universitets-
center

Peter Maskell, lektor, dr.merc., HHK

Chr. Wichmann Matthiessen, professor, dr.scient.,

Geografisk Inst., fm. og ICSU-repræsentant

Kirsten Nielsen, lektor, Danmarks Lærerhøjskole

Søren Reeberg Nielsen, statskartograf, Kort- og
Matrikelstyrelsen

Observatører:

Birte Bjørn, skoleinspektør, Geografforbundet

Bjarne Furhauge, lektor, seminarierne

Grethe Heer, lektor, fagkonsulent, gymnasieskolen

Bjørn Laigaard, fagkonsulent, folkeskolen

- ILP, International Lithosphere Program:* nov. 2002
 Niels Balling, lektor, lic.scient., Geologisk Inst., AU,
 sekr.
 C. K. Brooks, Geologisk Inst., KU
 Trine Dahl-Jensen, seniorforsker, ph.d., Dansk
 Litosfærecentrum
 Søren Gregersen, adj. professor, statsseismolog,
 dr.scient., Kort- og Matrikelstyrelsen
 Klaus Mosegaard, lektor, ph.d., NBI, Geofysisk Afd., KU
 Søren Bom Nielsen, lektor, ph.d., Geologisk Inst., AU
 Minik Rosing, lektor, Geologisk Museum, KU
 Hans Thybo, Geologisk Inst., KU, og Videnskabernes
 Selskab, fm. og ICSU-repræsentant
 Ole Vejbæk, seniorforsker, lic.scient., GEUS
 Richard Wilson, docent, dr.scient., Geologisk Inst., AU
 Observatør:
 Asger Berthelsen, professor, dr.phil., Geologisk Inst., KU

IMA, International Mineralogical Association, affilieret IUGS (se s. 107)

- IMU, International Mathematical Union:* nov.
 Martin Bendsøe, docent, Matematisk Inst., DTU 2002
 Christian Berg, Dansk Matematisk Forening og
 Videnskabernes Selskab 2004
 Peter Johansen, Datalogisk Selskab 2002
 Steffen Lilholt Lauritzen, professor, dr.scient., Dansk
 Selskab for Teoretisk Statistik 2004
 Ib Madsen, Dansk Matematisk Forening, fm. 2002
 Hans J. Munkholm, lektor, lic.scient., Videnskabernes
 Selskab 2002
 Gert Kjærgård Pedersen, Videnskabernes Selskab, sekr.
 og ICSU-repræsentant 2004

- INQUA, International Association for Quaternary Research,*
 affilieret IUGS: maj 2003
 Ole Bennike, seniorforsker, lic.scient., GEUS, sekr.
 Svante Björck, professor, fil.dr., Geologisk Institut, KU
 Charlie Christensen, museumsinspektør, cand.scient.,
 Nationalmuseets Naturvidenskabelige Afd.
 Svend Funder, kurator, lic.scient., Geologisk Museum, KU

Claus Hammer, NBI, Geofysisk Afd., KU
 Michael Houmark-Nielsen, lektor, dr.scient.,
 Geologisk Institut, KU
 Johs. Krüger, lektor, dr.scient., Geografisk Institut, KU,
 Kaj Strand Petersen, seniorforsker, mag.scient., GEUS,
 fm. og ICSU-repræsentant
 Jan Pietrowski, forskningsprofessor, Geologisk Institut, AU
 Niels Schrøder, docent, cand.scient., RUC
 Kim Aaris-Sørensen, lektor, lic.scient., Zoologisk
 Museum, KU

*IUAES, International Union of
 Anthropological and Ethnological Sciences:* 2003

Sofus Christiansen, Videnskabernes Selskab
 Kirsten Hastrup, Institut for Antropologi, KU, fm. og
 ICSU-repræsentant
 Poul Pedersen, lektor, mag.scient., Afd. for Etnografi og
 Socialantropologi, AU
 Inger Sjørølev, lektor, mag.scient., Institut for Antro-
 pologi, KU,
 Susan R. Whyte, lektor, Ph.D., Institut for Antropologi, KU

*IUBMB, International Union of
 Biochemistry and Molecular Biology:* marts 2006

Brian F. C. Clark, Videnskabernes Selskab
 Steen Gammeltoft, professor, dr.med., Biokemisk
 Forening, fm. og ICSU-repræsentant
 Cornelis J. P. Grimmelikhuijzen, Biologisk Selskab
 Anders Johnsen, ledende biokemiker, Dansk Selskab
 for Klinisk Kemi
 Susanne Mandrup, lektor, Biokemisk Forening
 Daniel Otzen, lektor, Biokemisk Forening, sekr.

IUBS, International Union of Biological Sciences: marts 2003

Jon Feilberg, konsulent, lic.scient., Jysk
 Naturhistorisk Forening
 Jon Fjeldså, professor, dr.phil., Dansk Ornitologisk
 Forening
 Ib Friis, Videnskabernes Selskab, fm. og
 ICSU-repræsentant

Cornelis J. P. Grimmelikhuijzen, Biologisk Selskab
 Annelise Kjøller, lektor, cand.mag., Dansk
 Mikrobiologisk Selskab
 Niels Peder Kristensen, Entomologisk Forening
 Reinhard Møbjerg Kristensen, professor, lic.scient.,
 Dansk Naturhistorisk Forening
 Gunnar Gissel Nielsen, professor, dr.agro., Danmarks
 Jordbrugsvidenskabelige Ph.d.-Forening, sekr.
 Poul Møller Pedersen, lektor, dr.scient., Dansk Botanisk
 Forening

<i>IUCr, International Union of Crystallography:</i>	sept.
Jens Als-Nielsen, Videnskabernes Selskab	2006
R. Feidenhans'l, , afdelingschef, lic.scient., Forsknings- center Risø, fm. og ICSU-repræsentant	2006
Karla Frydenvang, cand.pharm., DFH, sekr.	2003
J. Jiang, forskningslektor, ph.d., DTU	2006
Jens E. Jørgensen, lektor, lic.scient., AU	2006
Sine Larsen, professor, cand.scient., Kemisk Laboratorium, KU	2003
Bente Lebech, civiling., fysikafd., Forskningscenter Risø	2003
E. Makovicky, Institut for Mineralogi, KU	2006
Jens Nyborg, Inst. for Molekylær og Strukturel Biologi, AU	2003
Hanne Rasmussen, lektor, cand.pharm, Industriel Krystallografi, Novo Nordisk A/S	2003
Kenny Ståhl, lektor, DTU	2003
<i>IUGG, International Union of Geodesy and Geophysics:</i>	okt.
Niels Balling, lektor, lic.scient., Laboratoriet for Geofysik, AU	2005
Dorthe Dahl-Jensen, lektor, lic.scient., NBI, Geofysisk Afd., sekr.	2004
E. Friis-Christensen, mag.scient., DMI	2005
Søren Gregersen, adj. professor, statsseismolog, dr.scient., Kort- og Matrikelstyrelsen, fm. og ICSU-repræsentant	2005
Aksel Walløe Hansen, lektor, NBIfAFG, KU	2005
Paul Martin Holm, lektor, Geologisk Museum, KU	2005

- Niels Kr. Højerslev, lektor, dr.scient., NBI,
Geofysisk Afd., KU 2005
- Frede Madsen, statsgeodæt, Kort- og Matrikelstyrelsen 2005
- Kaare Lund Rasmussen, Videnskabernes Selskab 2004
- C. C. Tscherning, professor, mag.scient., NBI,
Geofysisk Afd., KU 2004
- Tværfagligt medlem:
- Dan Rosbjerg, docent, dr.techn., Institut for
Strømningsteknik og Vandbygning, DTU 2004
- IUGS, International Union of Geological Sciences:* nov.
- Niels Balling, lektor, lic.scient., Geofysisk Afd., AU 2004
- Charlie Christensen, museumsinspektør, cand.scient.,
Nationalmuseets Naturvidenskabelige Undersøgelser 2003
- Lise Holm, cand.scient, Skov- og Naturstyrelsen 2004
- Henning Haack, lektor, lic.scient., Geologisk Museum, sekr. 2004
- T. Jørgart, docent, mag.scient., Det naturvidenskabelige
Hovedområde, RUC 2005
- Niels Tvis Knudsen, lektor, lic.scient., Geologisk Institut,
AU 2005
- Gunnar Larsen, amtsgeolog, Fyns Amt 2004
- Lotte Melchior Larsen, Videnskabernes Selskab 2005
- Bjarne Leth Nielsen, cand.scient., DONG, Hørsholm,
fm. og ICSU-repræsentant 2005
- Gunver Krarup Pedersen, lektor, Geologisk Institut, KU 2005
- IUHPS, International Union for
the History and Philosophy of Science:* april 2006
- Hanne Andersen, lektor, cand.scient.
- David Favrholt, Filosofisk Institut, SDU, OU, og
Videnskabernes Selskab
- Jan Faye, lektor, dr.phil., Institut for Filosofi,
pædagogik og retorik, KU
- Jens Høyrup, lektor, dr.phil., Faggruppen for Filosofi
og Videnskabsteori, RUC
- Helge Kragh, professor, dr.scient., Steno Museet, Århus,
fm. og ICSU-repræsentant
- Jesper Lützen, Matematisk Institut, KU
- Fritz Saaby Pedersen, Institut for klassiske studier,
SDU, OU, sekr.

Thomas Söderqvist, professor, dr.phil., Faggruppen
for Filosofi og Videnskabsteori, RUC
Finn Aaserud, forstander, dr.phil., Niels Bohr Arkivet

IUIS, International Union of Immunological Societies: feb. 2005

Carsten Bindslev-Jensen, afdelingslæge, dr.med.,
Dansk Selskab for Allergologi
Søren Buus, Institut for medicinsk Mikrobiologi og
Immunologi, KU
Lars Fugger, professor, dr.med., AU
Jørgen Georgsen, overlæge, Dansk Selskab for Klinisk
Immunologi
Casper Jersild, overlæge, dr.med., Ålborg Sygehus
Arne Svejgaard, Videnskabernes Selskab, fm. og
ICSU-repræsentant

IUMS, International Union of Microbiological Societies: dec. 2002

Bestyrelsen for Danmarks Mikrobiologiske Selskab er
nationalkomite
Peter Gerner-Schmidt, læge, dr.med., Statens
Seruminstitut, kass.
Kjeld Ingvorsen, lektor, lic.scient., Biologisk Institut,
afd. for Mikrobiel Økologi, AU
Jens J. Lønsmann Iversen, lektor, lic.scient., Biokemisk
Institut, SDU, OU
Lars Bogø Jensen, ph.d., Danmarks Veterinærinstitut,
sekr.
Jacob Sonne-Hansen, cand.scient., Statens Seruminstitut
Jørgen Stenderup, cand.scient., Statens Seruminstitut
Frank Aarestrup, lic.med.vet., Danmarks Veterinær-
institut, fm. og ICSU-repræsentant

IUNS, International Union of Nutritional Sciences: juli 2002

Jens Adler-Nissen, professor, Levnedsmiddelcentret
Jens Lyhne Andersen, akademiingeniør, Veterinær-
og Fødevarerdirektoratet
Arne Astrup, professor, dr.med., SSVF
Harald S. Hansen, docent, dr.scient., Ernæringsrådet,
fm. og ICSU-repræsentant

- Ib Hessov, overlæge, dr.med., SSVF, næstfm.
 Ulla Hølund, specialkonsulent, lic. et dr.odont.,
 Sundhedsstyrelsen
 Nina Due Jensen, fuldmægtig, cand.brom., Forbruger-
 styrelsen
 Jørgen Højmark Jensen, direktør, civiling., Levned-
 middelselskabet
 Jan Mousing, forsknings- og udviklingschef, ph.d., SSJF
 Lars Ovesen, afdelingsforstander, Selskabet for
 Ernæringsforskning
 Bjørn Quistorff, professor, dr.med., Videnskabernes
 Selskab og KU
 Bjørn Richelsen, overlæge, dr.med., Videnskabernes
 Selskab og AU

IUPAB, International Union of Pure and Applied Biophysics: marts 2006

- Rogert Bauer, professor, dr.scient, Fysisk Institut, KVL
 Poul Bennekou, lektor, lic.scient, August Krogh
 Institutet, KU
 Jesper Brahm, lektor, dr.med., Institut for Almen
 Fysiologi og Biofysik, Panum Institutet, KU
 Rodney M. J. Cotterill, Fysisk Institut (Biofysik), DTU
 Mikael Esmann, professor, dr.scient., Biofysisk Institut, AU
 Ole G. Mouritsen, Institut for Kemi, DTU, fm. og
 ICSU-repræsentant
 Niels Chr. Nielsen, professor, Institut for Molekylær og
 Strukturel Biologi, AU
 Steffen B. Petersen, professor, Institut for Bioteknologi,
 AAU

IUPAC, International Union of Pure and Applied Chemistry: maj

- Klaus Bechgaard, Videnskabernes Selskab, fm. 2002
 Rasmus Fehrmann, civiling., lic.techn.,
 Ingeniørforeningen Danmark 2002
 Sven E. Harnung, lektor, cand.scient., Kemisk Forening,
 sekr. og ICSU-repræsentant 2002
 Gurli Mogensen, lic.techn., Dansk Ingeniørforening 2004
 Poul Erik Højlund Nielsen, Haldor Topsøe A/S 2004
 Carl Th. Pedersen, dr.phil., Kemisk Forening 2004

IUPAP, International Union of Pure and Applied Physics: maj 2004
 Bestyrelsen for Dansk Fysisk Selskab er nationalkomite
 Ole Bakander, lektor, mag.scient., Allerød Gymnasium
 Henrik Bruus, lektor, lic.scient., Mikroelektronik
 Centret, DTU, fm. og ICSU-repræsentant
 Per Morgen, lektor, dr.scient., Fysisk Institut, SDU
 Erik Horsdal Pedersen, lektor, dr.scient., IFA, AU, kasserer
 Dorthe Posselt, lektor, ph.d., IMFUFA, RUC,
 Jan W. Thomsen, lektor, ph.d., Ørsted Laboratoriet,
 NBIfAFG, næstfm.
 Poul V. Thomsen, lektor, mag.scient., Center for
 Naturfagenes Didaktik, AU

*IUPHAR, International Union of Pharmacology/
 IUTOX, International Union of Toxicology:* feb. 2004
 Bestyrelsen for Dansk Selskab for Farmakologi og
 Toksikologi er nationalkomite
 Hans Bräuner-Osborne, lektor, Institut for Medicinsk
 Kemi, DFH, kasserer
 Lars Ove Dragsted, sektionsleder, ph.d., Institut for
 Toksikologi, Levnedsmiddelstyrelsen
 Ulrik Gether, Farmakologisk Institut, Panum Institut, KU
 Søren K. Kjærgaard, lektor, ph.d., Institut for Miljø- og
 Arbejdsmedicin, AU
 Steffen Huitfeldt Loft, professor, Afd. for Miljø- og
 Arbejdsmedicin, Institut for Folkesundhed, KU
 Michael J. Mulvany, professor, dr.med., Farmakologisk
 Institut, AU, fm. og ICSU-repræsentant
 Connie Sánchez, forskningsleder, cand.pharm.,
 Lundbeck A/S
 Karsten Wassermann, dr.pharm., seniorforsker,
 HRT Biology, Novo Nordisk

IUPS, International Union of Physiological Sciences: marts 2006
 Jens Peter Andersen, professor, dr.med., Fysiologisk
 Institut, AU
 Peter Bie, professor, dr.med., Institut for Medicinsk
 Biologi, Fysiologi og Farmakologi, SDU
 Henrik Galbo, professor, dr.med., Medicinsk-Fysiologisk
 Institut, Panum Institut, KU

Jens Juul Holst, Medicinsk-Fysiologisk Institut, Panum
 Instituttet, KU
 Erik Hviid Larsen, Zoofysiologisk Laboratorium A,
 August Krogh Institutet, fm. og ICSU-repræsentant
 Erik Richter, professor, dr.med., Institut for Idræt,
 August Krogh Institutet, KU
 Ole Skøtt, professor, dr.med., Institut for Medicinsk
 Biologi, Fysiologi og Farmakologi, SDU
 Roy Weber, professor, dr.phil., Biologisk Institut, AU

IUSS, International Union of Soil Sciences: april 2005

Ole K. Borggaard, professor, dr.agro., Kemisk Institut,
 KVL, fm. og ICSU-repræsentant
 Henrik Breuning-Madsen, Geografisk Institut, KU
 Kristian Dalsgaard, lektor, Geomorfologisk Afd.,
 Geologisk Institut, AU
 Hans Chr. Bruun Hansen, professor, ph.d., Kemisk
 Institut, KVL
 Lars Vesterdal, ph.d., Forskningscentret for Skov &
 Landskab, Miljø & Energiministeriet

*IUTAM, International Union of Theoretical and Applied
 Mechanics:* jan.

Martin Bendsøe, professor, dr.techn., DTU,
 Videnskabernes Selskab 2005
 Niels O. Jensen, civiling., lic.techn., Afd. for vindenergi
 og atmosfærefysik, Forskningscenter Risø 2005
 Thomas Knudsen, afdelingsleder, civilingeniør, ph.d.,
 MAN B&W Diesel, ATV 2003
 Per Madsen, professor, Institut for Mekanik, Energi
 og Konstruktion, DTU 2006
 Niels Olhoff, professor, dr.techn., Institut for
 Maskinteknik, AAU, fm. og ICSU-repræsentant 2006
 Pauli Pedersen, docent, dr.techn., Afd. for
 Faststofmekanik, DTU, sekr. 2005
 Lasse Rosendahl, lektor, ph.d., civiling., Institut for
 Energiteknik, AAU 2004
 Viggo Tvergaard, professor, dr.techn., Institut for
 Faststofmekanik, DTU 2006

<i>SCOR, Scientific Committee on Oceanographic Research:</i>	feb.
Dansk Nationalråd for Oceanologi er nationalkomite	
Peter Kofoed Bjørnsen, vicedirektør, lic.scient., Danmarks Miljøundersøgelser, Miljø- og Energiministeriet, fm.	2003
Erik Buch, seniorforsker, DMI	2003
Christian Christiansen, lektor, lic.scient., Geologisk Institut, AU	2003
Henning Dahlgaard, seniorforsker, Forskningscenter Risø	2005
Henrik Gislason, dr.scient., Danmarks Fiskeri- og Havundersøgelser	2005
Per Juel Hansen, lektor, ph.d., Maringeologisk Laboratorium, KU	2003
Birger Larsen, seniorforsker, mag.scient., GEUS, sekr. og ICSU-repræsentant	2005
Bente Lomstein, lektor, lic.scient., Biologisk Institut, AU	2005
Øjvind Moestrup, Videnskabernes Selskab og Institut for Sporeplanter, KU	2003
Jakob Steen Møller, civiling., ph.d., Dansk Hydraulisk Institut, ATV	2003
Poul Erik Nielsen, konst. kontorchef, Skov- og Naturstyrelsen	2005
Arne Stighøj Pedersen, kommandør, Søværnets Taktik- og Våbeninspektør	2005
Detlef Quadfasel, professor, Geofysisk Inst., KU	2005
Katherine Richardson Christensen, professor, ph.d., Biologisk Institut, AU	2003
Ole S. Tendal, lektor, dr.phil., Zoologisk Museum, KU	2005
<i>URSI, Union Radio Scientifique Internationale</i>	okt.
Niels Chr. Albertsen, lektor., lic.techn., DTU	2004
Jørgen Bach Andersen, professor, dr.techn., AU	2003
Tom Guldbrandsen, afdelingsleder, lektor, lic.techn., Institut for Bygning og Energi, DTU	2003
Per Høeg, forskningsleder, lic.scient., DMI, fm. og ICSU-repræsentant	2002
Jens Knude, lektor, dr.scient., Astronomisk Observa- torium, KU og Videnskabernes Selskab	2002
Knud J. Larsen, docent, lic.techn., Institut for Telekommunikation, DTU	2004

Jens Juul Rasmussen, seniorforsker, lic.techn., Forskningscenter Risø	2003
Niels Skou, professor, lic.techn., Elektromagnetiske Systemer, DTU	2003
Kristian Stubkjær, direktør, professor, lic.techn., Elektromagnetiske Systemer, DTU	2004
Ole Hoffmann Sørensen, civiling., lic.techn., Nokia TCC	2004
<i>WCRP, World Climate Research Programme:</i>	maj
Niels E. Busch, direktør, lic.techn., Forskningscenter Risø	2006
Claus Hammer, SNF og Videnskabernes Selskab	2006
Aksel Walløe Hansen, lektor, lic.scient., NBI – Geofysisk Afd., KU, fm. og ICSU-repræsentant	2004
Antoon Kuijpers, seniorforsker, mag.scient., GEUS	2006
Eigil Kaas, forskningsleder, DMI	2004
Søren Larsen, programleder, Forskningscenter Risø	2006
Ib Steen Mikkelsen, seniorforsker, DMI	2004
Ole John Nielsen, professor, lic.scient., Kemisk Institut, HCØ, KU	2004
Gary Ray Shaffer, professor, dr.scient., Videnskabernes Selskab og NBI, Geofysisk Afd., KU	2006
Henrik Søgaard, lektor, Geografisk Institut, KU	2004
Leif Toudal, seniorforsker, civiling., Institut for Elektroniske Systemer, DTU	2004

Komiteer for andre ICSU-foretagender

*CASAFSA, Interunion Commission on the Application of Science to
Agriculture, Forestry and Aquaculture*

Korrespondent for Danmark: E. Holmsgaard

CODATA, Committee on Data for Science and Technology

Korrespondent for Danmark: Klaus Bock

COSTED, Committee on Science and Technology in Developing Countries

Korrespondent for Danmark: Sofus Christiansen

CTS, Committee on the Teaching of Science

juli 2005

Korrespondent for Danmark:

Professor, ph.d., Vagn Lundsgaard Hansen,

Matematisk Institut, DTU

IAEG, International Association of Engineering Geology,
affilieret IUGS

febr. 2003

John Frederiksen, mag.scient., Dansk Geoteknisk
Forening, sekr.

Jens Galsgaard, cand.scient., Dansk Geoteknisk
Forening

Peter Gravesen, cand.scient., Dansk Geologisk
Forening

Birger Larsen, seniorforsker, mag.scient., Dansk
Geologisk Forening

Niels Schrøder, docent, cand.scient., RUC, Dansk
Geologisk Forening

Grete Thorsen, lektor, civiling., AAU

Arne Willumsen, professor, lic.scient., Institut for teknisk
geologi, DTU, fm.

IMA, International Mineralogical Association, affilieret IUGS

Ole Valdemar Petersen, afdelingsleder, mag.scient.,

Mineralogisk Klub, Dansk Geologisk Forening

COUNCIL FOR INTERNATIONAL ORGANIZATIONS OF
MEDICAL SCIENCES, CIOMS

Nationalkomiteen

Valgt af Selskabet:

til 2004

Povl Krogsgaard-Larsen

Søren Peter Olesen

Jens Sølvér Schou, professor, dr.med.

Valgt af Dansk Medicinsk Selskab:

Bent Harvald, professor, overlæge, dr.med.

Niels Reisby, professor, overlæge, dr.med.

Povl Riis, professor, overlæge, dr.med.

J. Chr. Siim, fm.

Medlemsmøder

260. sæson

Sommerdagbogen

Selskabet har mistet tre indenlandske medlemmer, idet Frederik Julius Billeskov Jansen, professor emer. i dansk litteratur ved Københavns Universitet, f. 30. september 1907, indvalgt i april 1957, er afgang ved døden 21. juni 2002,

Jes Peter Asmussen, professor emer. i iranologi ved Københavns Universitet, f. 2. november 1928, indvalgt i april 1973, er afgang ved døden 5. august 2002, og

Elias Lunn Bredsdorff, fhv. Reader i skandinavisk litteratur ved University of Cambridge, f. 15. januar 1912, indvalgt som udenlandsk medlem i april 1975, overflyttet til indenlandsk medlem i april 1980, er afgang ved døden 8. august 2002.

Der vil senere blive talt mindeord.

Selskabet har mistet følgende udenlandske medlemmer, idet Curt Teichert, adjunct professor emer. i geologi ved University of Rochester, NY, f. 8. maj 1905, indvalgt i april 1973, er afgang ved døden 10. maj 1996,

Oliver H. Lowry, professor emer. i molekylær biologi og farmakologi ved Washington University, St. Louis, f. 18. juli 1910, indvalgt i april 1968, er afgang ved døden 29. juni 1996,

Herbert Stern, professor emer. i biologi ved University of California, La Jolla, CA, f. 22. december 1918, indvalgt i april 1976, er afgang ved døden 1. januar 1998,

Derek H. R. Barton, sir, professor emer. ved CNRS, Frankrig, f. 8. september 1918, indvalgt i april 1972, er afgang ved døden 16. marts 1998,

Sven Gard, professor emer. i virologi ved Karolinska Institutet, Stockholm, f. 3. november 1905, indvalgt i april 1964, er afgang ved døden 27. august 1998,

David Glick, professor emer. ved Department of Pathology, fhv. forstander for Division of Histochemistry ved Stanford University, Stanford, CA, f. 3. maj 1908, indvalgt i april 1956, er afgang ved døden i 2000,

Homer A. Thompson, professor emer. i klassisk arkæologi ved Institute for Advanced Study, Princeton, NJ, f. 7. september 1906, indvalgt i april 1971, er afgang ved døden 7. maj 2000,

Haakon Haraldsen, professor emer. i kemi ved Universitetet i Oslo, f. 24. april 1904, indvalgt i april 1972, er afgang ved døden i 2001,

Ilya Gershevitch, professor emer. i iransk filologi ved University of Cambridge, f. 24. oktober 1914, indvalgt i april 1982, er afgang ved døden 11. april 2001, og

Heinz Bauer, professor emer. i matematik ved Mathematisches Institut, Universität Erlangen-Nürnberg, f. 31. januar 1928, indvalgt i april 1982, er afgang ved døden 15. august 2002.

1. møde, torsdag den 27. september 2001

Til stede var 50 medlemmer. Præsident Birger Munk Olsen. Sekretær Ole Hansen. Udenlandske medlemmer: Lia Kogarko og Igor Ryabchikov, Rusland, Gillian Fellows-Jensen og Heinrich Schwab, begge København. Gæster: mag art. Niels Ege, professor Russel R. Betts, University of Illinois, Chicago, cand.mag. Boel Bøggild-Andersen.

Eli Fischer-Jørgensen: Tryk i ældre dansk, sammensætninger og afledninger

Den svenske filolog Axel Kock har hævdet, at sammensatte ord i det 17. århundrede langt oftere end nu havde tryk på andet led. Om dette er rigtigt, er undersøgt ved en nøjere gennemgang af ældre grammatikeres udtalelser og brugen af ordene i poesi. Et hovedproblem har været udtalen af sammensatte verber, idet de både i det 17. århundrede og indtil midten af det 19. århundrede anvendes med andet led i betonet stilling i poesi, fx oplede, tilbede, oprandt, oplukt (som mange vil huske fra kendte salmer), skønt ingen af de ældre grammatikere nævner, at verberne skulde afvige fra den almindelige førsteledsbetoning.

Lia Kogarko: Genetic models of giant apatite and rare-metal deposits of the Kola Peninsula

The industrial consumption of rare metals is continuously increasing, especially in developed countries. The largest of the world deposits of Nb, REE, Zr, P, and radioactive elements are situated in layered peralkaline complexes of Greenland (Ilimaussaq) and the Kola Peninsula (Lovozero and Khibina). Kola alkaline intrusions hosting rare metal deposits were generated from a depleted mantle source ($^{87}\text{Sr}/^{86}\text{Sr}=0.7035$, $\epsilon_{\text{Nd}}=+4.5-5$) in spite of the tremendous enrichment of incompatible rare elements in these rocks. The enormous concentration of rare elements in the alkaline rocks of this region related to large-scale processes of mantle metasomatism confined to a very narrow time span (371-361 million years).

Thermometric studies of the primary microinclusions in ore minerals (eudialyte, loparite, apatite) indicate that they were formed during the magmatic stage of crystallisation.

The phase equilibria of the ore-bearing alkaline systems (loparite-nepheline-ae-girine, eudialyte-nepheline, apatite-nepheline-diopside) show that the ore-bearing alkaline melts were saturated with respect to ore minerals, and the cotectic concentrations of P, Zr, Nb, REE can be used as geochemical indicators for rare metal prospecting.

The composition of the ore and rock-forming minerals changes systematically upward through the layering of the Lovozero massif. The main trend of loparite evolution is an increase in Na, Sr, Nb, and Th and a decrease in REE and Ti. The composition of the eudialyte also changes systematically upward through the latest Lovozero intrusion with an increase in Ti, Fe, and S and a decrease in Nb, Sr, Ba, Mn. The formation of the loparite, eudialyte, and apatite ores was the result of several factors, including the chemical evolution of alkaline magma and mechanical accumulation of the ore minerals as a result of steady state convection.

Redaktøren meddelte, at følgende publikationer var udkommet:
Historisk-filosofiske Meddelelser 82: *Denmark and Scotland*, redigeret af Gillian Fellows-Jensen.

Historisk-filosofiske Meddelelser 84: Eli Fischer-Jørgensen: *Tryk i ældre dansk, sammensætninger og afledninger*.

Historisk-filosofiske Skrifter 23: Jesper Eidem & Jørgen Læssøe: *The Shemshara Archives 1*.

Selskabet modtager hvert år et rentebeløb på kr. 2.000 fra *Pastor emer. F. J. Ørnborgs Legat* som hjælp til en forsker ved udarbejdelsen af et videnskabeligt arbejde. Medlemmerne anmodedes om inden udgangen af oktober måned at meddele, om man selv ønskede at komme i betragtning eller havde forslag til en videnskabsmand i eller uden for Selskabet som legatmodtager.

Der blev afholdt møde i den naturvidenskabelige klasse med dagsordenen:

1. Udpegning af nyt medlem af Selskabets Forskningspolitiske Udvalg
2. Eventuelt

2. møde, torsdag den 11. oktober 2001

Til stede var 59 medlemmer. Præsident Birger Munk Olsen. Fungerende sekretær Flemming Lundgreen-Nielsen. Udenlandske medlemmer: Gillian Fellows-Jensen og Heinrich Schwab, begge København. Gæster: Tegner Claus Seidel, Anette Seidenfaden, Eva Seidenfaden, Erik Seidenfaden, Kirsten Seidenfaden, Marianne Seidenfaden, Knud Binzer og Bente Bojsen Koefoed.

Selskabet har mistet et indenlandsk medlem, idet Nils Schiørring, professor emer. i dansk musikhistorie, f. 8. april 1910, indvalgt i

april 1962, er afgang ved døden 3. oktober 2001. Der vil senere blive talt mindeord.

Kai Larsen talte mindeord om Gunnar Seidenfaden (s. 267)

Helge Kragh: Georges Lemaître og verdens skabelse

Det gamle filosofiske og teologiske spørgsmål om universets (eller verdens) skabelse er med big bang-teorien blevet til også et videnskabeligt spørgsmål, der søges løst af fysikere. Denne udvikling startede med den kosmologiske teori, Georges Lemaître (1894-1966) foreslog i 1931, og siden da har spørgsmålet om kosmisk skabelse været et centralt, men også kontroversielt begreb, der har præget kosmologiens moderne historie. Mens Lemaître (der var katolsk præst) afviste at tale om egentlig skabelse som et fysisk fænomen, har andre fysikere ikke haft samme skrulper. Dette førte i 1950'erne til en heftig debat, ikke mindst fordi enkelte teologer og fysikere brugte big bang-teorien som argument for den kristne skabelsestro. Med udgangspunkt i Lemaîtres forestillinger opridses dele af denne stadig aktuelle debat, hvori filosofiske og til dels teologiske spørgsmål uundgåeligt synes at indgå. Selvom videnskabs- og idehistorien ikke kan løse problemet (eller pseudoproblemet?) om verdens skabelse, kan den bidrage til en mere kvalificeret diskussion herom.

Valg af tilforordnet til bestyrelsen for Carlsberg Laboratorium efter forslag fra Carlsbergfondets direktion. Adm. direktør Nils Smedegaard Andersen blev udpeget for en 5-årig periode fra 1. oktober 2001 indtil 30. september 2006.

3. møde, torsdag den 25. oktober 2001

Til stede var 66 medlemmer. Præsident Birger Munk Olsen. Fungerende sekretær Flemming Lundgreen-Nielsen. Udenlandske medlemmer: Jan Jacobus Boomsma, Gillian Fellows-Jensen og Heinrich Schwab, alle København, samt Hans Pécseli, Norge. Gæster: Lis Fenger.

Ole Fenger: De to Frankriger. Grænsen imellem skreven ret og sædvaneret i Frankrig – myte eller realitet?

Siden Ludvig den 16.'s tid har Frankrig været en enhed – ifølge fransk opfattelse. Om »deux France« kunne der ikke være tale. I romertiden var Gallien ikke nogen enhed, og en sådan fandtes heller ikke inden for Karl den Stores udstrakte Frankerige, men siden tredelingen af Karlsriget i 843 er et fransk kongerige traditionelt blevet opfattet som ét samlet og udeleligt Frankrig. Alligevel har franske kulturgeografer diskuteret kulturgrænser inden for Frankrig med udgangspunkt i samspillet mellem natur- og kulturlandskab. Man har spurgt, i hvilken grad landskabet er påvirket af forskellige faktorer som landbrugsteknologi, demografiske forhold, centraldirigering, og hvilken betydning sproglige og retskildemæssige forskelle har haft igennem tiderne. Med betoning af de retlige forhold belystes i fore-

draget de sidste århundreders kortlægning af de forskellige indre grænser og deres kulturelle betydning.

Mogens Høgh Jensen: Kaos, fraktaler og turbulens: Komplexitetens fysik

Den klassiske fysik var vel udviklet omkring år 1900, og man havde en god beskrivelse af f.eks. himmellegemers bevægelser. Ikke-lineære effekter gjorde dog den matematiske behandling besværlig, ja, ofte umulig.

Efter kvantefysikkens dominans kom den klassiske fysik tilbage som følge af en videnskabelig revolution: computerens udvikling. Uløste problemer fra den klassiske fysik blev nu løst – på computer! Dette gav en ny erkendelse fra ca. 1980, at simple ikke-lineære ligninger ikke kan løses entydigt frem i tiden. Dette kaldes kaos og er et helt fundamentalt og overraskende fænomen. Kaos er, fra en fysisk synsvinkel, udbredt i naturen og er tæt kædet sammen med begrebet fraktaler, som giver en geometrisk beskrivelse af kaos. Man har opdaget, at kaos og fraktaler besidder nogle grundlæggende egenskaber, som optræder ensartet i vidt forskellige systemer, fra kogende vand, over galakseformationer til biologiske systemer. Den moderne forskning søger derfor at samle disse metoder og begreber under feltet »komplekse systemer«.

Formanden for den naturvidenskabelige klasse aflagde beretning fra mødet den 27. september.

Redaktøren meddelte, at *Biologisk Skrifter* 54 var udkommet: *Biodiversity Research in the Horn of Africa Region*, redigeret af Ib Friis og Olof Ryding. Bogen kunne afhentes mod afkrydsning. Der har ikke været udsendt bestillingssedler.

Sekretæren meddelte, at der fra ICSU var indkaldt ansøgninger til *ICSU Grants Programme 2003*. Yderligere oplysninger i sekretariatet.

4. møde, torsdag den 8. november 2001

Til stede var 73 medlemmer. Præsident Birger Munk Olsen. Sekretær Ole Hansen. Udenlandske medlemmer: Jan Jacobus Boomsma, Gillian Fellows-Jensen og Heinrich Schwab, alle København, samt Kjell Åke Modéer, Sverige. Gæster: Anders Baling, Kirsten Drotner, Inger Engberg, Eva Grane, Peter Grane, Thomas Grane, Vreni Grane, Jane Petersen og Mario Talmamona.

Selskabet har mistet tre udenlandske medlemmer, idet professor emer. Kaj Aage Gunnar Strand, Washington, indvalgt i april 1965, er afgået ved døden 31. oktober 2000, professor emer. i arkæologi, Oliver R. Gurney, Oxford, indvalgt i april 1976, er afgået ved døden 11. januar 2001, og

Håkon Flood, professor emer. i kemi ved Norges tekniske Høgskola, indvalgt i april 1964, er afgangt ved døden 9. oktober 2001.

Jacob Leth Balling talte mindeord om Leif Grane (s. 229)

Ole G. Mouritsen: En magisk kugle

Et af de store problemer i behandlingen af alvorlige sygdomme som kræft og infektioner er, at mange effektive lægemiddelstoffer er giftige og ikke kun dræber de syge celler, men også kroppens raske celler. Begrebet den 'magiske kugle' refererer til en vision, som blev fremlagt i begyndelsen af det 20. århundrede af medicinalkemians fader, Paul Erlich. 'Dr. Erlich's magiske kugle' er det perfekte lægemiddel, som automatisk opsøger og selektivt ødelægger syge celler uden at ramme de raske. – Grundvidenskabelige fysiske studier af fedtstoffer (lipider) har i de senere år vist, at det er muligt at konstruere små fedtkugler (liposomer), der kan indkapsle og maskere giftige lægemiddelstoffer. Liposomerne kan effektivt invadere kroppens immunsystem og bære lægemiddelstoffet frem til de syge celler uden at skade de raske.

Ved at udnytte specielle biofysiske egenskaber af liposomerne på den ene side og særlige fysiologiske og biokemiske egenskaber af f.eks. kræftceller på den anden side, er det muligt på en intelligent måde at målrette liposomerne til de syge celler og med en særlig mekanisme åbne liposomerne netop der og kun der, hvor lægemidlet skal virke.

I anledning af årsskiftet ville der fredag den 4. januar 2002 blive afholdt lykønskingskur hos Hendes Majestæt Dronningen på Christiansborg Slot. Påklædning galla. Selskabets medlemmer kunne deltage efter tilmelding i Selskabets sekretariat. Efter kuren ville der være frokost i Selskabet.

5. møde, torsdag den 22. november 2001

Til stede var 47 medlemmer. Præsident Birger Munk Olsen. Sekretær Ole Hansen. Udenlandske medlemmer: Gillian Fellows-Jensen, København., Björn Jonson, Sverige, P. Gregers Hansen, USA, og Theodore Buttrey, England. Gæster: Dr.agro. Bitten Bisbjerg, cand.mag. Vibeke Ingemann.

Selskabet har mistet et indenlandsk medlem, idet Søren Sørensen, professor emer. i musik ved Aarhus Universitet, indvalgt i april 1977, er afgangt ved døden 20. november 2001. Der vil senere blive talt mindeord.

Selskabet har mistet to udenlandske medlemmer, idet professor emer. i geologi og mineralogi ved Universitetet i Uppsala, Hans Ramberg, indvalgt i april 1964, er afgået ved døden 5. maj 1998, og professor emer. i jordbundslære og geomedicin ved Norges Landbrukshøgskole, Jul Låg, indvalgt i april 1973, er afgået ved døden 2. februar 2000.

Björn Jonsson: Experiment med strålar av radioaktiva isotoper: Ett 50 års perspektiv 1951-2001

Studier av exotiska atomkärnor har under det senaste decenniet fått ett starkt uppsving genom att man fått tillgång till strålar av exotiska atomkärnor som accelereras till hög energi. Resultaten, som är mycket fundamentala till sin natur, ger fascinerande svar på problemställningar både inom kärnfysik och nukleär astrofysik. Den mycket avancerade teknik vi har idag är resultatet av en lång rad vetenskapliga framsteg som följt det första experimentet som gjordes just här i Köpenhamn.

Året var 1951 och platsen var Institutet för teoretisk fysik vid Köpenhamns universitet, det nuvarande Niels Bohr Institut. Här arbetade Otto Kofoed-Hansen med studier av betasönderfall för att testa Wolfgang Paulis neutrinohypotes. Kofoed-Hansen insåg att han kunde utöka antalet tillgängliga radioaktiva isotoper genom att framställa kortlivade atomkärnor med en löpande-band princip. Tillsammans med sin kollega Karl-Ove Nielsen gjorde han ett avgörande pilotexperiment där kortlivade kryptonisotoper producerades genom att koppla ihop institutets cyklotron och isotopseparator. ISOL (Isotope Separator On Line) tekniken var därmed född och visade vägen för en anmärkningsvärd teknisk och vetenskaplig utveckling. I föredraget beskrevs några viktiga milstolpar i den halvsekellånga vägen från Köpenhamn till ett världsomspännande nätverk av acceleratorlaboratorier för studier av exotiska atomkärnor. Dessutom beskrevs några av de forskningsmöjligheter detta kommer att ge under kommande decennier.

Theodor Buttrey: Falsification of historical evidence: The Mexican and American gold bars

This is a study of certain 19th century western American gold coins and ingots which have been appearing on the market for several decades. Because of a general American interest in the Far West they continue to sell at high prices; the largest collection belongs to the national museum, the Smithsonian Institution in Washington. They are in fact 20th century forgeries. Because of pressure from the dealers efforts to expose this fraud have received no support even from scholars who are aware of it.

Der skulle foretages valg i nationalkomiteen for geodæsi og geofysik, IUGG, men valget blev udskudt til senere.

Der blev afholdt møde i den humanistiske klasse med dagsordenen

1. Diskussion af indstilling af medlem til Carlsbergfondets direktion
2. Eventuelt

6. møde, torsdag den 6. december 2001

Til stede var 72 medlemmer. Præsident Birger Munk Olsen. Sekretær Ole Hansen. Udenlandske medlemmer: Jan Jacobus Boomsma og Gillian Fellows-Jensen, begge København. Gæster: Speciallæge, lektor, dr.med. Reidar Albrechtsen, Anne-Marie Ladewig Brøndum, arkivar Leon Jespersen, cand.mag. Christian Larsen, Bent Sørensens.

Selskabet har mistet et udenlandsk medlem, idet professor emer. i astronomi ved Princeton University, NJ, Martin Schwarzschild, f. 31. maj 1912, indvalgt i april 1969, er afgået ved døden 10. april 1997.

Knud Jespersen talte mindeord om Erling Ladewig Petersen (s. 253)

Ulla Wewer: Basalmembranen i cellens liv og død

Et afgørende spørgsmål for en celle må være: »Skal jeg leve, eller skal jeg dø – og hvis jeg skal leve, hvad skal jeg så tage mig til – være en stamcelle, der kan det hele, eller en ekspertcelle, som fx en hjertecelle, en nervecelle, eller skulle jeg slå mig løs som tumorcelle, altså blive ondartet«. I denne »life or death«-beslutning får cellerne afgørende information fra deres omgivelser; vi kalder dem »survival signals« og »death signals«. Som eksempel på betydningen af vekselvirkningen mellem cellerne og deres omgivelser fortalte meddelelsen om laminin, et protein, der findes lige uden for cellerne i den såkaldte basalmembran. Forstyrrelser i laminin-proteinet selv eller i dets samspil med cellerne medfører sygdom. Således forårsager forstyrrelser i den laminin-form, der findes i muskelcellerne, en meget alvorlig form for medfødt muskelsvind. Forskellige dyremodeller anvendes til at undersøge de molekylære mekanismer, der kan forklare, hvad der foregår, når muskelcellerne misinformeres og dør. Afslutningsvis blev der fortalt, hvordan man baseret på denne viden kan bidrage til at skabe nye behandlingsstrategier.

Formanden for den humanistiske klasse aflagde beretning for mødet den 22. november 2001.

Carlsbergfondets direktion har bevilget 2.318.550 kr. som tilskud til Selskabets virksomhed i 2002.

Direktør Jens Otto Veile havde pr. 1. december 2001 afløst direktør A. C. Jacobsen som kvæstor for Carlsbergfondet og Ny Carlsbergfondet.

I Carlsbergfondets direktion ville Poul Chr. Matthiessens valgpe-

riode udløbe 31. december 2002, hvorfor der indstilledes en ny kandidat fra den humanistiske klasse. Denne indstilling behandlede første gang, jf. vedtægternes § 9. Andenbehandling ville finde sted 24. januar 2002.

Der blev foretaget valg til kommissionen for Thesaurus Linguae Latinae, TLL, til nationalkomiteen for astronomi, IAU, under ICSU og til nationalkomiteen for Fontes Historiae Africanae, FHA, under UAI.

Formanden for Udvalget for udadrettet Virksomhed fremlagde forårets program til godkendelse.

Selskabet havde den 23. november indsendt svar på Forskningsministeriets høringskrivelse vedr. Forskningskommissionens betænkning om et styrket og forbedret forskningssystem.

Præsidenten meddelte, at Bidragsfondet havde besluttet at bevilge 90.000 kr. som støtte til afholdelse af VS-møderne i 2002.

Der blev afholdt møde i den naturvidenskabelige klasse med dagsordenen:

1. Om indvalgsprincipper og mulige kandidater i henhold til Selskabets vedtægter, §§4-6 og forretningsordenen § 2. Medlemmerne bedes overveje, om der er (nye) forskningsområder, der bør repræsenteres
2. Forslag til afvikling af valg: Mundtlig anmeldelse 24.1, indvalg af indenlandske medlemmer 7.3, indvalg af udenlandske medlemmer 21.3
3. Eventuelt

7. møde, torsdag den 24. januar 2002

Til stede var 77 medlemmer. Præsident Birger Munk Olsen. Sekretær Ole Hansen. Udenlandske medlemmer: Gillian Fellows-Jensen og Cornelis Grimmelikhuijzen, begge København. Gæster: Kirsten og Steen Geisler, Andreas Geisler, Mette Schwartz, rektor Anne-Marie Wivel.

Erik Hviid Larsen talte mindeord om Hans Henriksen Ussing (s. 279)

Ditlev Tamm: Besættelsestidens fascination

Studiet af Danmarkshistorien i årene 1940-45 fremkalder stadig ny forskning og debat. I de senere år har der især været interesse for erhvervslivets økonomiske samarbejde med besættelsesmagten, for de krigsfrivillige på østfronten og for stikkerlikvideringer og dødsstraffen, men også synet på den officielle politik er under forandring. Der tales om en nedbrydning af den »store fortælling«. Spørgsmålet er imidlertid, om den nye forskning tilfører vort billede af besættelsestiden væsentlig ny viden, eller om der i højere grad er tale om en ny og mere følelsesladet, til dels moraliserende måde at anskue besættelsestidens historie på uden egentlig forståelse for besættelsestidens realpolitiske vilkår.

Formanden for den naturvidenskabelige klasse aflagde beretning fra mødet den 6. december 2001. Det var på mødet besluttet at indvælge ni indenlandske og ni udenlandske medlemmer, fordelt som følger i de to grupper: fire inden for den biologiske gruppe og fem inden for den matematisk-fysiske gruppe, og det omvendte for de udenlandske medlemmer. Det blev ligeledes besluttet, at indvalget af indenlandske medlemmer finder sted den 7. marts og af udenlandske den 21. marts.

Formanden for Udvalget for udadrettet virksomhed aflagde beretning om de første 25 år med offentlige foredrag (se side 159ff).

I Carlsbergfondets direktion ville Poul Chr. Matthiessens valgperiode udløbe den 31. december 2002, hvorfor der indstilledes en ny kandidat fra den humanistiske klasse. Førstebehandling af denne indstilling fandt sted 6. december. Andenbehandling fandt sted ved dette møde, jf. vedtægternes § 9. Niels Kærgård valgtes.

I nationalkomiteen for geologi, IUGS, blev der foretaget valg, og i nationalkomiteen for geografi, IGU, blev der indvalgt en repræsentant for det nyoprettede geografiske institut på Ålborg Universitet, professor Bent Flyvbjerg.

Redaktøren meddelte, at følgende publikationer var udkommet og lå til afhentning: Matematisk-fysiske Meddelelser 48: *On Atmospheric Waves* af A. Wiin Nielsen og Historisk-filosofiske Meddelelser 83: *Na Tau'a o Mungiki* (Raids on Bellona Island) af Daniel Tuhanuku, red. af Rolf Kuschel og 'Angikinui Francis Tekatoha Takiika.

Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd havde bevilget 939.578 kr. og Statens Humanistiske Forskningsråd 58.711 kr. til Danmarks kontingenter til internationale unioner samt rejse- og opholdsudgifter i forbindelse med deltagelse i generalforsamlinger.

Selskabet havde af Carlsbergfondet fået foræret publikationen: *Bryggerens Akademi* af forfatteren, arkitekt Steen Estvad Petersen.

Selskabet havde fra Københavns Universitet fået foræret publikationen: *Københavns Universitet 1479-1979, bind 6, 2. del: Det rets- og statsvidenskabelige Fakultet*, red. Ditlev Tamm og Ejvind Slottved.

Der blev afholdt klassemøde i den naturvidenskabelige klasse med dagsordenen:

1. Mundtlige forslag til indvalg
2. Eventuelt

8. møde, torsdag den 7. februar 2002

Til stede var 69 medlemmer. Præsident Birger Munk Olsen. Sekretær Ole Hansen. Udenlandske medlemmer: Gillian Fellows-Jensen, Cornelis Grimmelhuijzen, Søren Johansen og Lars Munck, alle København.

Selskabet har mistet to indenlandske medlemmer, idet professor emer. i immunologi ved KU, dr.med. Morten Simonsen, f. 31. marts 1921, indvalgt som udenlandsk medlem i april 1965, overflyttet som indenlandsk medlem i april 1968, er afgang ved døden 1. februar 2002, og fhv. rektor, professor emer. ved KU, dr.phil. Ove Heymann Nathan, f. 12. januar 1926, indvalgt i april 1976, er afgang ved døden 7. februar 2002. Der vil senere blive talt mindeord.

Jan Philip Solovej: Atomernes matematik

Matematik hyldes ofte som (natur)videnskabernes sprog, men det er et sprog, der tales i mange dialekter.

Specielt er teorier inden for fysikken og kemien ofte formuleret som meget komplicerede matematiske modeller. Men fysiske og kemiske teorier er ikke blot matematik, de indeholder normalt aspekter af både fortolkningsmæssig og fænomenologisk karakter. Teorierne indeholder også ofte antagelser, der ikke direkte begrundes i den matematiske formulering.

Fra et matematisk synspunkt er det dog interessant at betragte de matematiske modeller fra fysikken og kemien som rene matematiske teorier. Denne synsvinkel leder ofte til overraskende konklusioner, både hvad angår fysikken og kemien, men ofte også hvad angår matematikken selv. Med udgangspunkt i matematiske modeller for atomer blev der givet nogle få eksempler på dette, bl.a. relateret til valenselektroner, atomers rumlige størrelse og stabilitet af makroskopisk stof.

Hans Peter Lund: Klassicistiske elementer i den litterære romantik i Frankrig

Den franske litterære romantik rummer en mængde klassicistiske elementer med rod i antikken og renæssancen i Europa. Det er formålet med det projekt, der blev omtalt, at underbygge en teori om, at litteraturen i denne periode (o. 1800 til o. 1850) rummer en klassicistisk modpol til den nye modernitet, i de første årtier understøttet af betydelige aktører på universitetet, ved tidsskrifter og i litteraturen selv. Hidtidige resultater af projektet (vedr. Chateaubriand, Gautier, Flaubert) peger på, at en klassicistisk forestillingsverden indtager en vigtig plads i den romantiske dualisme. En ny periodisering, der tager hensyn til dette, vil i højere grad end normalt lade romantikken fremstå som traditionsbærer.

Den fungerende formand for den naturvidenskabelige klasse af-
lagde beretning for klassemødet den 24. januar.

Der blev foretaget valg til nationalkomiteen for geodæsi og geo-
fysik, IUGG.

Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd havde meddelt,
at ansøgningen om dækning af udgifter til Danmarks kontingen-
ter til internationale unioner ikke kunne imødekommes.

Det drejede sig om nationalkomiteerne for hjerneforskning,
IBRO, for immunologi, IUIS, for farmakologi og toksikologi,
IUPHAR/IUTOX, samt for medicin, CIOMS.

Der ville være indstilling af nye indenlandske medlemmer på
mødet i den naturvidenskabelige klasse d. 7. marts og indstilling af
udenlandske medlemmer d. 21. marts.

Selskabet havde fået følgende publikationer foræret:

Fra Gyldendal: *Grib tiden*, red. Bente Scavenius (som tak for lån af
Krøyer-foto), og

fra Poul Jørgen Riis: *Proceedings of the British Academy*, 111, Lectures
and Memoirs, *Review January – July 2001* (The British Academy),
Årsbok 2001, Vetenskapssocieteten i Lund, samt *Fornvännen* 2001/3
og 4.

Der blev givet meddelelse om, at Selskabets udflugt ville finde sted
lørdag den 8. juni 2002.

Der blev afholdt møde i den humanistiske klasse med dagsordenen:

1. Valg af nyt medlem til Selskabets forskningspolitiske udvalg
2. Eventuelt

9. møde, torsdag den 21. februar 2002

Til stede var 41 medlemmer. Præsident Birger Munk Olsen. Fungerende sekretær
Flemming Lundgreen-Nielsen. Udenlandske medlemmer: Karl Gunnar Persson,
Sverige, Sven H. Rossel, Østrig, og Heinrich Schwab, København. Gæster: Jens
Højgaard Jensen, Merete Højgaard Jensen, Bodil Højgaard Jensen, Gisle Ag,
Magnus Ag, Søren Højgaard Jensen, Kamilla Manniche.

Peter Sigmund talte mindeord om Henning Højgaard Jensen (s. 241)

Fritz Saaby Pedersen: Toledotabellerne

Toledotabellerne var et sæt astronomiske tabeller, der var almindeligt brugt i det 13. århundrede i det latinske vesten. De var forløbere for de mere kendte Alfonsinske tabeller. De antages at stamme fra arabiske tabeller, udarbejdet omkring 1080 i Toledo og Cordoba af astronomen og instrumentmageren al-Zarqal (den fra månekrateret kendte »Arzachel«). I hvert fald fandtes nogle lignende tabeller i Vesten i 1141, og i det næste halvandet hundrede år formerede kopierne sig, så at der stadig er ca. 100 håndskrifter tilbage ud af formodentlig mange flere. Tabeller blev brugt af alle, der skrev om astronomisk regning, bl.a. af danskeren Peder »Nattergal« omkring 1300. Faktisk er der kun meget lidt originalt ved dem; på nær tabellerne over middelbevægelse er de mest et sammenkog af kendte arabiske forfattere fra det 9. århundrede, særlig al-Battani og al-Khwarizmi.

I håndskrifterne foreligger tabsamlingerne i vidt forskellige versioner, som formentlig er samlet og oversat hver for sig. Det blev ridset op, hvordan versionerne kan genkendes, hvordan de forholder sig til hinanden, og hvad nyt tabsamlingerne kan sige om deres kilder.

Formanden for den humanistiske klasse aflagde beretning fra mødet i klassen den 7. februar.

10. møde, torsdag den 7. marts 2002

Til stede var 79 medlemmer. Præsident Birger Munk Olsen. Sekretær Ole Hansen. Udenlandske medlemmer: Jan Jacobus Boomsma, Gillian Fellows-Jensen og Cornelis Grimmelikhuijzen, alle København.

Sten Ebbesen: Danske filosoffer fra 12. til 17. århundrede

Den første samlede behandling af de danske middelalderfilosoffer kom i 1977, hvor Jan Pinborg fik udgivet en lille afhandling på tolv sider med titlen *Danmarks bidrag til skolastikken*. Siden da er udgaven af de danske middelalderfilosoffer (*Corpus Philosophorum Danicorum Medii Ævi*) næsten fuldendt, og i efteråret 2002 forventes en større samlet behandling af dem at fremkomme som bd. 1 af C. H. Koch & S. Ebbesens *Den danske filosofis historie*. Meddelelsen koncentrerer sig om den nye viden om de danske skolastikere, som er vundet i de 25 år siden Pinborgs korte redegørelse. Dertil var der et par bemærkninger om danske logikere i 16. og 17. århundrede, som vil blive behandlet i bind 2 af den kommende filosofihistorie.

Kim Guldstrand Larsen: Modellering og validering af indlejret og kommunikeret software

80% af al eksisterende software findes skjult (indlejret) i diverse dagligdags apparater såsom TV- og videoapparater, mikrobølgeovne, mobile telefoner og smartcards. I 1995 havde hver dansker dagligt omgang med cirka 25 sådanne systemer. Skønsmæssigt 20% af de totale omkostninger ved udvikling af moderne transportmidler såsom biler, tog og fly er alene knyttet til den kolossale mængde af software, der

indgår i disse. Fejl i sådanne systemer kan have ikke blot voldsomme økonomiske konsekvenser, men kan også være direkte livstruende: Fejl i kontrolprogrammet for sikkerhedskritiske systemer som fx fly, atomkraftværker, varslingsystemer og medicinske apparater kan have katastrofale implikationer. Men hvorledes kan en softwareingeniør sikre sig, at et konstrueret softwaresystem er absolut fejlfrit? Altså, at systemet under hele sin »levetid« og i enhver tænkelig brugssituation vil gøre præcis det, der ønskes? Den forskningsmæssige udfordring er at tilvejebringe matematiske formalismer og metoder, der gør det muligt at modellere komplekse (ofte kommunikerede) softwaresystemer samt præcist specificere deres ønskede egenskaber. Den valgte formalisme skal desuden tillade udledninger af egenskaber ved modellen på simpel vis, og helst så simpel, at »selv« en computer kan foretage dem. I foredraget betones, hvorledes datalogisk grundforskning inden for især algoritmik, semantik og logik i de sidste år har spillet en afgørende rolle i forbindelse med udvikling og effektivisering af sådanne formalismer.

Sekretæren orienterede om Selskabets udvekslingsaftale med Det kinesiske Akademi.

Selskabets medlemmer anmodedes om snarest at indsende forslag til mulige kandidater til et korterevarende ophold i Kina.

Sekretæren meddelte, at Carlsbergs Akademibolig ville være ledig med udgangen af 2002. Selskabets medlemmer havde mulighed for at komme med forslag til en beboer.

Valg til nationalkomiteerne Sylloge Nummorum Graecorum, SNG, og Novum Glossarium Mediae Latinitatis, NGML.

Valg til nationalkomiteerne for Biofysik, IUPAB, og videnskabshistorie og videnskabsfilosofi, IUHPS.

Redaktøren meddelte, at Historisk-filosofiske Skrifter 24:1-4: *The Toledan Tables* af Fritz Saaby Pedersen var udkommet og lå til afhentning.

Den humanistiske klasse havde på mødet den 7. februar udpeget Frans Gregersen til det forskningspolitiske udvalg i stedet for Carl Henrik Koch, som valgte at udtræde. Udvalget består herefter af: Frans Gregersen, Torben Greve, Thomas Kiørboe, Niels Kærgård, Ole Mouritsen (fm) og Per Øhrgaard.

Sekretæren nævnede, at der blev afholdt møde på ICSUs initiativ den 9. april i Stockholm vedr. copyright for databaser. Medlemmerne kunne deltage, dog for egen regning.

Der blev afholdt møde i den naturvidenskabelige klasse med dagsordenen:

1. Flytning af følgende medlemmer: Predrag Cvitanović, Jan Mohr og Søren Johansen

2. Indstilling af indenlandske medlemmer
3. Eventuelt

11. møde, torsdag den 21. marts 2002

Til stede var 58 medlemmer. Præsident Birger Munk Olsen. Fungerende sekretær Flemming Lundgreen-Nielsen. Udenlandske medlemmer: Jan Jacobus Boomsma og Heinrich Schwab, begge København, Hans Pécseli, Norge, samt Martin Zuckermann, Canada.

Niels Peder Kristensen: En ny insektorden

Det skønnes almindeligvis, at de ca. 1 million beskrevne nulevende insekter højest udgør omkring $\frac{1}{5}$ af de faktisk eksisterende, og der beskrives da også årligt tusindvis af nye arter. Men næsten altid drejer det sig om variationer over kendte temer: Antallet – ca. 30 – af alment accepterede insektordner er i mere end 80 år ikke øget på grundlag af nyopdagede former. ('Ordner' er en klassisk betegnelse for et sæt af højere kategorier i det hierarkiske biologiske system; guldsmede, ørentviste og biller er velkendte eksempler på insektordner).

I 2001 opdagedes i ældre museumsmaterialer (tilhørende hhv. Museum für Naturkunde i Berlin og Zoologiska Museet i Lund) to repræsentanter – heldigt nok en af hvert køn – for en insektslægt, som ikke synes at kunne placeres i nogen kendt nulevende orden. Dyrene (som stammer fra hhv. Namibia og Tanzania) – har en vis overfladisk lighed med primitive medlemmer af såvel knælere som vandrende pinde, men de hidtidige anatomiske undersøgelser, udført på Zoologisk Museum i København, har ikke med sikkerhed kunnet besvare spørgsmålet om disse dyrs slægtskabsrelationer. Helt nyligt er yderligere to arter af formentlig samme gruppe fundet i ny-indsamlet museumsmateriale i Namibia. Det forventes derfor, at friskt materiale egnet til undersøgelse af finere strukturelle detaljer såvel som molekylære karakterer snart vil kunne tilvejebringes.

Torben M. Andersen: Internationalisering og den danske velfærdsmodel

International integration ændrer de økonomiske strukturer, hvilket har potentiel betydning for velfærdssamfundets indretning. De væsentligste implikationer udspringer af øget integration af produktmarkederne i Europa. Mobiliteten af jobs på tværs af lande øges, og dermed påvirkes blandt andet arbejdsmarkedet, også selvom arbejdskraften ikke er særlig mobil på tværs af landegrænser. Dette påvirker mulighederne for at finansiere universelle velfærdsordninger med generel beskatning. Selvom mobilitet af skattebaserne ikke er en væsentlig direkte trussel, vil forvridningsomkostninger øges og dermed sætte finansieringen under pres. Behovet for velfærdssamfundets tiltag kan samtidig blive større som følge af både mere volatile økonomiske forhold og øget heterogenitet på arbejdsmarkedet. Det økonomisk politiske problem er at tilpasse finansieringen i en situation, hvor kravene til velfærdssamfundet ikke bliver mindre.

Fungerende formand for den naturvidenskabelige klasse, Tom Fenchel, aflagde beretning for mødet d. 4. marts.

Der blev foretaget valg til Mag.art. Marcus Lorenzens Legat. Alle tre bestyrelsesmedlemmer var på valg. Frans Gregersen blev genvalgt, Thor A. Bak og Kai Larsen ønskede at udtræde, og i deres sted blev Ole Hansen og Henrik Balslev indvalgt indtil april 2006.

Formanden for Carlsbergfondets direktion, Poul Chr. Matthiesen, opfordrede Selskabets medlemmer til at indstille en ny beboer til gæsteboligen på Carlsberg Akademi.

Der blev afholdt møde i den naturvidenskabelige klasse med dagsordenen:

1. Flytning af medlemmer
2. Indstilling af udenlandske medlemmer
3. Eventuelt

12. møde, torsdag den 4. april 2002

Til stede var 70 medlemmer. Præsident Birger Munk Olsen. Sekretær Ole Hansen. Udenlandske medlemmer: Lars Munch og Heinrich Schwab, begge København. Gæster: Inge Lise Pedersen.

Olaf Paulson: Brobygning mellem naturvidenskab og humaniora ved hjerneforskning

Allerede på Hippokrates' tid var man opmærksom på hjernens vigtige rolle for vor adfærd og vore handlinger. Man vidste, at en læsion i én side af hjernen medførte lammelse af den modsidige legemshalvdel, og at læsioner i venstre hjernehalvdel også kunne føre til forstyrrelser i sprogfunktionen. Bevidsthed og tanker er ligeledes knyttet til hjernen. Descartes udtalte »Jeg tænker, derfor eksisterer jeg«.

Når hjernen målrettet løser en opgave, taler man om, at hjernen aktiveres. Et afgørende metodologisk gennembrud for analysen af hjernens aktivering blev etableret i sidste halvdel af 1900-tallet. Man blev klar over, at der under aktivering af hjernen, som fx under tale, sansning eller udførelse af en bevægelse, sker en målbar forøgelse af hjernens lokale blodtilførsel. Dette skyldes den øgede nervecelleaktivitet. Efterhånden som nye teknikker, der tillader afbildning af hjernens funktion hos det levende menneske, er blevet tilgængelige, har denne form for hjernekortlægning revolutioneret vor opfattelse af hjernens funktion.

Vi har således fået nye metoder, som tillader at belyse hjernens komplekse funktioner, herunder komplekse kognitions-psykologiske problemstillinger. Forskningen har således ført til en brobygning mellem humaniora (psykologi) og naturvidenskab (lægevidenskab og matematisk-statistisk videnskab), en brobygning, som ikke længere er spinkel, men som bygger på gode fundament. Hjernens arbejde med og analyse af kognitive opgaver blev illustreret med eksempler.

Jørgen Steen Jensen: Norges og Danmarks møntvæsen i årene lige omkring 1100

Den planlagte tilbagelevering af færøske fortidsminder fra Nationalmuseet til Færøerne har aktualiseret de udsagn, som skattefundet fra Sand (1863) kan give. Dette fund, som er Færøernes eneste middelalderlige skattefund, er i en større sammenhæng vigtigt pga. den forholdsvis betydelige repræsentation af sjældne norske mønter (18 ud af 98). Det har således haft stor betydning for udforskningen af Norges mønthistorie under Magnus Barfod (1093-1103).

Som påvist af Kolbjørn Skaare, Oslo, foretog Magnus Barfod en møntreform tidligt i sin regering. En stempelanalyse af Sandskattens mønter sammenholdt med tilsvarende analyse af det nordjyske fund fra Lundby Krat (1980), hvor 69 ud af 237 mønter var norske og ligeledes fra Magnus Barfods tid, viser, at forbløffende mange af møntstemplerne også optræder i dette fund. Den mest nærliggende konklusion er, at den norske møntproduktion fra årene omkring 1100 må have været forholdsvis beskednen, selvom mønterne – vel pga. deres høje sølvindhold – er nået vidt omkring inden for Norden.

Den norske møntproduktion synes at have været koncentreret i Trondheim (Nidaros, på mønterne angives navnet som Kaupang). Den blev sammenlignet med den tilsvarende danske møntproduktion (Erik Ejegød), som synes at have været betydeligt mere omfattende.

Meddelelsen afsluttedes med overvejelser om de tilfældigheder, der afgør, at vi har kildemateriale med tolkningsmuligheder, som giver mulighed for at udtale sig om få forholdsvis specielle fænomener.

Den fungerende klasseformand for den naturvidenskabelige klasse aflagde beretning for klassemødet den 21. marts.

Flytning af indenlandske og udenlandske medlemmer efter indstilling fra klassen. Det drejede sig om: Predrag Cvitanović [1291], Jan Mohr [1292] og Arne Strid [1293], som er overført til udenlandske medlemmer, og Søren Johansen [808], som er overført til dansk medlem.

Indvalg af nye naturvidenskabelige medlemmer efter indstilling fra den naturvidenskabelige klasse:

Indenlandske medlemmer:

Mat.fys.:

Professor, dr.scient. Tomas Bohr

Lektor, lic.scient. Jes Madsen

Lektor, ph.d. Henrik Schlichtkrull

Professor, dr.scient. Lars Stemmerik

Professor, ph.d. Jesper Wengel

Biol.:

Professor, ph.d. Peter Arctander

Professor, dr.med. Ulrik Gether

Professor, ph.d. Reinhardt Møbjerg Kristensen

Professor, ph.d. Niels Christian Nielsen

Udenlandske medlemmer:

Mat.fys.:

Professor, ph.d. Lene Vestergaard Hau, USA

Professor, Ph.D. Michael J. Hopkins, USA

Manager of Geology, Ph.D. Henry W. Posamentier, Canada

Professor, dr.scient. Bo U. R. Sundqvist, Sverige

Biol.:

Professor, Ph.D. Donald E. Canfield, Danmark

Professor, Ph.D. Gísli Gíslason, Island

Professor, Ph.D. Jotun Hein, England

Professor, fil.dr. Sven Jonasson, Danmark

Professor, Ph.D. Matthias Mann, Danmark

Selskabets naturvidenskabelige symposium med titlen »Cloned embryos in reproduction and therapy« ville blive afholdt den 27. og 28. maj 2002.

I nationalkomiteerne for teoretisk og anvendt mekanik, IUTAM, for radiovidenskab, URSI, for biokemi og molekylærbiologi, IUBMB, mikrobiologi, IUMS og kvartærgeologi, INQUA, blev der foretaget valg.

I nationalkomiteen for klimaforskning, WCRP, blev forslagene til medlemmer ikke godkendt og valget derfor udsat.

Fra Statens Teknisk-Videnskabelige Forskningsråd har Selskabet fået bevilget 27.374 kr. til Danmarks kontingenter til URSI og IUTAM for 2002.

Direktionen for Carlsbergfondet har bevilget Selskabet 29.827 kr. til indkøb af overheadprojektor til 1. sal og diasprojektor samt udskiftning af fjernbetjeningsstik til 3. sal.

Forskningsstyrelsen inviterede til Forskningsforums årsmøde 2002 den 15. april 2002 med temaet »Forskningens Finanslov« – Hvad koster forskningen? Og hvad får samfundet for pengene?

Der blev afholdt møder i begge klasser med dagsordenen:

1. Indkaldelse af medlemmer til samtlige Statens Forskningsråd
2. Eventuelt

13. møde, torsdag den 18. april 2002

Til stede var 56 medlemmer. Præsident Birger Munk Olsen. Sekretær Ole Hansen. Udenlandske medlemmer: Andrew Jackson. Gæster: Michael Blegvad, Niels Blegvad, Karen Jelled.

C. H. Koch talte mindeord om Mogens Blegvad (s. 215)

Andrew Jackson: Random Thoughts about Random Theories

For a variety of systems ranging from acoustic figures to the phase diagram of quantum chromodynamics, the statistical properties of the spectrum play an important role. Unfortunately, it is always difficult and sometimes impossible in principle to obtain this information by direct calculation.

It is thus important that many relevant spectral properties are universal and determined by generic symmetry considerations which are independent of the details of individual theories. For this reason, relevant information can often be obtained by averaging over an ensemble of random theories having appropriate symmetry properties. These ideas, their relation to »chaos theory«, and their practical consequences were discussed.

Klasseformanden for den humanistiske klasse aflagde beretning for mødet den 4. april.

Den fungerende klasseformand for den naturvidenskabelige klasse aflagde beretning for mødet den 4. april.

Formanden for Udvalget for udadrettet virksomhed i Danmark forelagde efterårets program til godkendelse.

14. møde, torsdag den 2. maj 2002

Til stede var 63 medlemmer. Præsident Birger Munk Olsen. Sekretær Ole Hansen. Udenlandske medlemmer: Klaus Alpers, Tyskland, Karl Gunnar Persson, Sverige, og Heinrich Schwab, København. Gæster: Kvæstor Jens Otto Veile, regnskabschef Anders Garrigues.

Henrik Enghoff: Kladogrambaseret biogeografi

Kladogrammer, dvs. hypotetiske fylogenetiske træer over forskellige grupper af levende organismer, er efterhånden til rådighed i stort tal, ikke mindst efter at molekylære metoder har holdt deres indtog i den fylogenetiske forskning. Kender man den geografiske udbredelse af de dyr eller planter, som kladogrammet handler om, kan dette bruges som udgangspunkt for forskellige typer af historisk biogeografisk analyse.

I taxon-biogeografisk analyse anses de geografiske udbredelser for information om organismerne, og man kan analysere sig frem til de mest sandsynlige begivenheder, der har ligget til grund for organismernes nuværende udbredelse.

I areal-biogeografisk analyse anses organismerne og deres slægtskabsforhold for information om de geografiske områder, de bebor, og man kan analysere sig frem til de mest sandsynlige historiske relationer mellem områderne.

Taxon-biogeografisk analyse af et stort antal organismegrupper kan ligeledes bruges til at opstille generelle hypoteser om historiske relationer mellem geografiske områder. Foredragsholderen har medvirket ved en sådan storstilet analyse af relationerne mellem de store landmasser på den nordlige halvkugle, baseret på kladogrammer over en lang række dyregrupper.

Lauge Olaf Nielsen: Petrus Aureolus' teologiske forfatterskab

Petrus Aureolus, der var franciskanermunk, kom i 1316 til Paris for at afslutte sin teologiske uddannelse. Hans officielle pligter var dels at forelæse over Peter Lombarders såkaldte *Sentenser*, tidens teologiske lærebog par excellence, dels at medvirke i det teologiske fakultets offentlige debatter. Aureolus' bidrag i begge sammenhænge fremkaldte stærk modstand fra og forargelse hos flere af de teologiske professorer, og han blev bl.a. stemplet som ignorant og kætter. Til trods for denne modstand i fakultetet opnåede Aureolus den teologiske doktorgrad i 1318, og i de følgende to år virkede han som teologisk professor. Aureolus' filosofiske og teologiske argumenter og synspunkter kender vi fra hans meget omfattende forfatterskab, som afspejler hans offentlige forelæsninger og diskussioner i Paris. Overlevelingen af dette forfatterskab i de middelalderlige håndskrifter er særdeles kompliceret, idet de enkelte værker er bevidnet i flere redaktionelle stadier. Dette forhold gør det muligt at følge udviklingen i Aureolus' tænkning langt tættere, end det normalt er tilfældet med middelalderens tænkere. Over for den realistiske tankeretning, som var fremherskende i samtiden, indtog Aureolus en udpræget kritisk holdning, og hos ham spores begyndelsen til senmiddelalderens nominalisme.

Formanden for Carlsbergfondets direktion, Poul Chr. Matthiessen fremlagde Carlsbergfondets regnskab for 2001.

Efter indstilling fra Carlsbergfondets direktion valgte Selskabet professor Ole Hindsgaul som beboer af gæsteboligen i Carlsberg Akademi for en periode på indtil fem år fra sommeren 2003.

Kassekommissionens formand fremlagde Selskabets regnskab for 2001 til godkendelse og décharge, samt revideret budget for 2002 og budget for 2003.

Formanden for Selskabets Bidragsfond aflagde regnskab for 2001.

Selskabets redaktør blev genvalgt for seks år til april 2008.

Selskabets ene revisor, Jens E. Skydsgaard, valgte at udtræde. I hans sted blev Sten Ebbesen valgt for fire år til april 2006.

Selskabets revisorsuppleant, Sten Ebbesen, blev foreslået erstattet af Rolf Kuschel. Valget gælder for fire år til april 2006.

I Udvalget for udadrettet virksomhed i Danmark var Ib Friis på valg. Han kunne genvælges og blev genvalgt for fire år til april 2006.

I bestyrelsen for Selskabets Bidragsfond var alle på valg, nemlig Christian Berg, Jes Forchhammer og Finn Ove Hvidberg-Hansen. De blev alle genvalgt for et år.

I bestyrelsen for Emil Herborgs Legat var Sven Bjørnholm på valg, og da han ikke ønskede genvalg, blev Nils O. Andersen foreslået og valgt. Valget gælder for fem år til 2007.

I bestyrelsen for Lægen professor dr.med. Knud Sands Legat var alle på valg: De blev alle genvalgt for seks år til 2008.

Selskabet har fra den Kongelige danske Ambassade i Brasilia modtaget publikationen: *Peixes do rio das Velhas – Velhas-Flodens Fiske* på foranledning af professorerne Carlos Bernardo Alves og Paulo dos Santos Pompeu fra Federal University of Minas Gerais, idet Selskabets udgivelse Chr. Fr. Lütken: *Velhas-Flodens Fiske. Et bidrag til Brasiliens Ichtyologi* (Naturvidenskabelige/matematiske Afd. 5.12.2, 1875) indgår i værket i portugisisk oversættelse.

Programrådet for Danmarks Radio, hvor Niels Thomsen har repræsenteret Selskabet, var blevet nedlagt af regeringen. Det samme var sket for programrådet for TV 2, hvor Nanna Noe-Nygaard havde repræsenteret Selskabet.

Behandlede sager

Legater

I regnskabsåret 2001 indgik til *Selskabets Bidragsfond* 74.850 kr. fra i alt 123 bidrag fra Selskabets medlemmer. Bestyrelsen besluttede ultimo 2001 til Selskabets drift at yde 90.000 kr. og til konsolidering at henlægge 30.000 kr. Bestyrelsen holdt møde torsdag den 2. maj 2002, hvor regnskabet for 2001 godkendtes. Samme aften af lagde Bidragsfondets formand regnskab på Selskabets møde.

Niels Bohr Legatet har i denne sæson kun haft få midler til disposition, dels grundet lavere afkast fra Legatets beholdninger, dels som et resultat af en aktiv uddelingspolitik i de nærmest foregående sæsoner.

K. Riisager og B. Jonsson, støtte til symposium om <i>Radioactive Beam Research</i>	25.000 kr.
T. Greve, støtte til symposium om <i>Kloning ved hjælp af embryonale stamceller</i>	50.000 kr.
Rejseudgifter for Th. Buttrey	1.000 kr.
I alt uddelt	76.000 kr.

Caix Legatet under Dronning Margrethes og Prins Henriks Fond har i beretningsperioden uddelt legatportioner til følgende:

Stud.mag. Rasmus Alenius Boserup	100.000 kr.
stud.mag. Marie Skibsted Mogensén	100.000 kr.
I alt uddelt	200.000 kr.

Grosserer A. Collstrops Fond til støtte til tilvejebringelse af arbejdssteder for danske videnskabsmænd

Legatlejligheden har i sæsonen været benyttet af:

Ellen Andersen indtil	juli 2003
Svend Olav Andersen indtil	juli 2003
Poul Chr. Matthiessen indtil	juli 2004
Aksel Wiin Nielsen indtil	juli 2004
Jørgen Chr. Siim indtil	juli 2004

<i>Lillian og Dan Finks Fonds</i> bestyrelse har i 2001-2002 bevilget:	
Mag.art. Helle Thykjær Henriksen støtte til trykning af bogen <i>Det hæsliges filosofi – En bog om grim kunst</i> på forlaget Klim	20.000 kr.
Søren Kjær støtte til trykning af en bibliografi over tegneren Ernst Clausen	8.000 kr.
lektor, dr.theol. Per Bilde støtte til trykning af bogen <i>En religion bliver til</i>	22.434 kr.
museumsinspektør, cand.mag. Henrik Bredmose Simonsen støtte til trykningen af bogen <i>Motorvejene i Vendsyssel – det sorte får i dansk trafikpolitik</i>	25.000 kr.
Peter Olesen støtte til trykning af bogen <i>Hanne Varming</i> (stipuleret udgivelse i foråret 2002)	25.000 kr.
Birgitte Holten og Michael Sterrl, Center for Virksomhedshistorie, støtte til trykning af biografi over den norske fødte maler Peter Andreas Brandt (P.W. Lunds illustratør)	25.000 kr.
Anne Ring Petersen støtte til produktion af bogen <i>Kunstens urbane kartografi. Storbyfortolkninger fra industrialismens æra til informationsalderen</i>	25.000 kr.
Gertrud Købke Sutton støtte til udgivelsen af bog om Giorgio Morandi	25.000 kr.
lektor, arkitekt MAA Flemming Skude, Kunstakademiets Arkitektskoles Bibliotek, støtte til færdiggørelse af retroindeksering af tidsskriftet <i>Arkitekten</i>	50.000 kr.
konservator Else Østergård, Bevaringssanstalten, Brede, støtte til udgivelse af monografi over samtlige tekstilfund fra det norrøne Grønland	50.000 kr.
sekretariatsleder Ulla Tofte, Golden Days in Copenhagen, støtte til trykning af Klaus P. Mortensen (red.) <i>Uden for murene – Historier om København i det moderne gennembrud 1870-90</i>	50.000 kr.
Jan Nielsen støtte til trykning af bogen <i>SHR/Filmfabrikken Danmarks historie og produktion</i>	50.000 kr.
fil.dr. Inge Schjellerup, Nationalmuseet, Udenlandske Afd., støtte til publicering af Lena Bjerregaards udgave af <i>Peruvian Textiles</i> (præ-columbiansk tekstilsamling på Nationalmuseet)	25.000 kr.

dr.med.vet. & h.c. I. Katiç støtte til en illustreret publikation om danske og udenlandske videnskabsmænd inden for veterinærstudiet og andre beslægtede områder	4.000 kr.
Ida Haugsted støtte til produktion af bogen <i>Et complet landskab. Dansk Guldalder ved Albaner- og Nemisøen</i>	50.000 kr.
professor, dr.phil. Finn Collin støtte til engelsk oversættelse af mag.art. Finn Guldmanns bog <i>Sprogfilosofi</i> (1998), som er antaget til udgivelse på forlaget Ashgate, London	15.000 kr.
Ivan Z. Sørensen støtte til udgivelse af bogen »Gid De havde set mig dengang«. <i>Et essay om Karen Blixens heltinder og Tizians gudinder</i>	20.000 kr.
professor Christian Kock, Inst. for Filosofi, Pædagogik og Retorik, KU, støtte til udgivelse af en bog ved Christian Kock (red.) <i>Forstå verden: politisk journalistik for fremtiden</i>	25.000 kr.
lektor Andreas Trier Mørch, Kunstakademiets Arkitekt-skole, støtte til produktionen af bogen <i>Det ukendte Skt. Petersborg – Arkitekturen i perioden 1917 til 1956</i>	25.000 kr..
overbibliotekar Mette Stockmarr, Danmarks Natur- og Lægevidenskabelige Bibliotek, støtte til udgivelse af Jole Schackelford: <i>A Philosophical Path for Paracelsian Medicine: The Ideas, Intellectual Context, and Influence of Petrus Severinus (1540/42-1602)</i>	50.000 kr.
PR-konsulent Anette Mørch, Danmarks Blindebibliotek, støtte til fremstilling af bog vedrørende de digitale landvindinger på informationsområdet i relation til blinde og svagsynede, med indlagt cd-rom	52.000 kr.
museumsinspektør, lic.phil. Inge Adriansen, Museet på Sønderborg Slot, støtte til udgivelse af bogen <i>Nationale Symboler i Det Danske Rige 1830-2000, I-II</i>	40.000 kr.
lektor, dr.theol. Nils Arne Pedersen, Inst. for Kirkekundskab, AU, støtte til engelsk oversættelse af en monografi på 431 sider over Titus af Bostras <i>Contra Manichaeos</i>	50.000 kr.
cand.mag. Marianne Clausen støtte til oversættelse af henholdsvis dansk og færøsk til engelsk af tekst-afsnit i melodibindet til værket <i>Føroya Kvæði</i>	50.000 kr.
Bevillingerne andrager i alt	811.434 kr.

Grundforskningsfonden

Fondens bestyrelsen har ikke i beretningsperioden foranlediget nogen prisuddeling.

Lennart Olsson

Emil Herborgs Legat

Bestyrelsen har til april 2002 bestået af Christian Berg, Sven Bjørnholm, Bent Christensen, Jens Peder Dahl og Nanna Noe-Nygaard med Christian Berg som formand. Nils O. Andersen er blevet indvalgt i bestyrelsen for perioden april 2002 – april 2007, idet Sven Bjørnholm var på valg og ønskede at udtræde.

På bestyrelsesmødet den 22. november 2001 besluttedes at uddele følgende legater til 3 af de 5 ansøgere:

- a) Stud. scient. Anders Drud Jordan tildeltes til rejse-udgifter til Tromsø i forbindelse med deltagelse i et projekt om DNA-variation i torskeslægten *Arctogadus* 6.000 kr.
- b) Stud. scient. Theis Kragh tildeltes som tilskud til rejse- og opholdsudgifter i forbindelse med et felteksperiment i Bergen: »Production, fate and effects of new DOM in coastal ecosystems« 6.000 kr.
Det er en forudsætning for bevillingen, at Theis Kragh ikke oppebærer et ph.d.-stipendium under felteksperimentet
- c) Stud. med. vet. Thomas Wittorff tildeltes som tilskud til rejse- og opholdsudgifter i Bolivia i forbindelse med færdiggørelse af speciale om »Parasitter hos får i Oruro området med henblik på at optimere mælkeproduktionen« 6.000 kr.

Der var enighed om at fortsætte med årlige uddelinger efter gældende praksis.

Selskabet har fra den *Hielmstjerne-Rosencroneske Stiftelse*

modtaget sin andel af overskuddet for 2000: 149.463 kr.

Aksel Tovborg Jensens Legat

Bestyrelsen for Aksel Tovborg Jensens Legat har ikke foretaget uddelinger i beretningsperioden.

Inge Lehmanns Legat af 1983

Beretningsperioden omfatter to år.

Legatbestyrelsen holdt møde den 18. maj 2001 og legatuddeling den 25. juni 2001.

Legatbeløbet for perioden blev på mødet fastsat til i alt ca. 200.000 kr. med forret for geofysikere, men også åbent for psykologer.

En revision af legatannonceringen havde resulteret i færre, men til gengæld seriøse ansøgninger.

På mødet var der en gennemgang af fire ansøgninger, hvoraf tre kunne imødekommes:

Rolf Kuschel blev bevilget til sproglig revision af udskrivning af humoristiske historier på bellonesisk	13.000 kr.
cand.scient., ph.d.-studerende Lykke Gemmer: Støtte til i 7 måneder at studere bassin-modellering ved finite-element-beregninger	116.700 kr.
cand.psych. Christine Schøtt Hvidberg: Støtte til forskningsprojekt med mulighed for ekstra tildeling	63.665 kr.
I alt uddeltes	202.605 kr.

Legatbestyrelsen holdt møde den 13. maj 2002; der blev ikke holdt legatuddeling, da modtagerne ikke skønnedes at kunne være til stede.

Legatbeløbet for perioden blev på mødet fastsat til i alt ca. 200.000 kr. med forret for psykologer, men også åbent for geofysikere.

På mødet var der gennemgang af otte ansøgninger, hvoraf tre kunne imødekommes:

lektor, dr.phil. Arne Friemuth Petersen: Støtte til forskningsprojekt	90.000 kr.
professor, dr.med. Peter Elsass: Indiensrejse i forb. m. DANIDA-projekt for at undersøge tibetanske flygtninges overlevelseshæder	67.705 kr.
cand.scient., ph.d.-studerende Susanne Hanson: Støtte til færdiggørelse af projekt om permafrost og klimaændringer	40.000 kr.
I alt uddeltes	197.705 kr.

Mag.art. Marcus Lorenzens Legat

Selskabet besluttede i løbet af sæsonen at uddele som følger:

Til fremme af studiet af dansk sprog:

ph.d.-studerende Christina Fogtmann til støtte til en rejse i forbindelse med <i>Conference on Language and Social Psychology</i>	6.000 kr.
ph.d.-studerende Marianne Rathje til støtte til en rejse i forbindelse med <i>Conference on Language and Social Psychology</i>	6.000 kr.
ph.d.-studerende Marie Maegaard til støtte til en rejse i forbindelse med <i>Conference on Language and Social Psychology</i>	6.000 kr.
ph.d.-studerende Pia Quist til støtte til en rejse i forbindelse med <i>Conference on Language and Social Psychology</i>	6.000 kr.

Til fremme af studiet af den danske flora:

Stud.scient. Louise Rønde Mønster, til støtte i forbindelse med feltarbejde vedrørende specialeafhandling om <i>Udvikling af overdrevsvegetationen i storebæltregionen</i>	6.000 kr.
I alt uddelt	30.000 kr.

Julie von Müllens Fond

I løbet af sæsonen er uddelt følgende:

Mie Augier, Inst. for Organisation, HHK	50.000 kr.
ph.d.-studerende Anne Burchardi, NIAS, KU	25.000 kr.
arkitekt, m.a.a. Suzanne Eben Ditlevsen	20.000 kr.
ph.d.-studerende Yoko Louise Dupont, Afd. for Genetik og Økologi, AU	20.000 kr.
læge, ph.d. Christian Graugaard	20.000 kr.
ph.d.-studerende Torben Juel Jensen	20.000 kr.
ph.d. Tove Hedegaard Jørgensen, Ekologiska Inst., Lund	20.346 kr.
ph.d. Trine Bilde Kofoed, Afd. for Zoologi, AU	23.810 kr.
dr.phil. Allan A. Lund	25.000 kr.
<i>I alt er uddelt</i>	224.156 kr.

Fra det *Classenske Fideicommis* har Selskabet i 2001

i alt modtaget	5.000 kr.
----------------	-----------

Bestyrelsen for *Ole Rømer Fondet* har i bevillingsperioden ikke foranlediget nogen uddeling.

Poul Erik Nissen

Pastor emer. F. J. Ørnborgs Legat på 2.000 kr. er i 2002 tildelt cand.mag. *Christian Larsen* for medvirken til færdiggørelsen af Erling Ladewig Petersens arbejde *Magtstat og gudsdrift*.

Selskabets fire forskerværelser er indtil videre stillet til rådighed for:
Corpus Lexicographorum Graecorum
F. J. Billeskov Jansen
udvalgsvirksomhed
bibliotekaren og opmagasinering.

Møder i Selskabets lokaler

Der er i løbet af sæsonen afholdt 14 medlemsmøder og 10 offentlige foredrag.

Der har været afholdt præsidiemøder på følgende datoer: 2. oktober og 18. december 2001, 5. februar, 16. april og 25. juni 2002.

Selskabet afholder hvert år to symposier, et humanistisk og et naturvidenskabeligt. I sæsonen afholdtes 4.-7. september 2001 det humanistiske symposium *John Buridan and Beyond – The Language Sciences 1300-1700* og 4.-6. oktober det naturvidenskabelige symposium *RIFT-systems: Their Structure and Origin*. 18.-22. maj 2002 afholdtes det humanistiske symposium *Religious Texts in Iranian Languages* og 27.-28. maj det naturvidenskabelige symposium *Cloned embryos in reproduction and therapy*.

I sæsonen har den amerikanske *ambassadør* aflagt besøg i Selskabet.

Dansk Selskab for Romantikstudier afholdt 10. december 2001 endagsseminaret *Det romantiske paradigme i kunst, natur og videnskab*.

Forskningscenter Risø afholdt 19.-21. sept. 2001 OECD-symposiet *Workshop on Large Facilities for Studying the Structure and Dynamics of Matter*.

Forskningsministeren holdt reception 6. september 2001.

Institut for Fysik og Astronomi, AU, v/lektor, dr.scient. Karsten Riisager afholdt 23.-24. november 2001 symposiet *Radioactive Beam Research: 50 Years Perspective*.

Kemisk Institut, DTU, v/lektor Jens Andersen afholdt 12. oktober 2001 symposiet *Condensed Matter Chemical Physics at Atomic Resolution*.

Følgende *legater* har afholdt bestyrelsesmøder: Niels Bohr Legatet, Lillian og Dan Finks Fond, Einar Hansens Forskningsfond, Emil Herborgs Legat, Aksel Tøvborg Jensens Legat, Inge Lehmanns Legat, Mag.art. Marcus Lorenzens Legat og Selskabets Bidragsfond.

Mindesmærkeselskabet har afholdt møder 5. december 2001 og 3. april 2002.

I sæsonen har der været afholdt møder i forskellige *nationalkomiteer* under ICSU (International Union for Science) og UAI (Union Académique Internationale).

17. september 2001 holdtes *Nordisk Akademimøde*.

Panum Institutet v/Jens S. Schou afholdt 24.-25. maj 2002 symposiet *Structure and Function of CCK Receptors*.

Selskabet for Fædrelandets Historie har afholdt møder på følgende datoer: 26. september og 21. november 2001, 27. februar og 15. maj 2002.

Selskabet for Samtidshistorisk Forskning afholdt 1. februar 2002 årsmøde og symposium.

Møder afholdt uden for Selskabet

Bjerrum-Brønsted-Lang forelæsningsen fandt den 8. februar sted på Carlsberg Laboratorium.

Selskabets Specielle Symposium 2001, *Theory of Darwinian Evolution at the Turn of the Millennium*, afholdtes 28. oktober på Carlsberg Akademi.

Den 23. april 2002 afholdtes der møde i Selskabets kassekommission.

International repræsentation

I årets løb har Birger Munk Olsen og Ole Hansen repræsenteret Selskabet ved ALLEAs generalforsamling i Italien. Desuden har Birger Munk Olsen og Jens Ulrik Andersen deltaget i det baltisk-nordiske akademimøde, som fandt sted i Stockholm. Jørgen Kjems har deltaget i møde i den nystiftede akademisammenslutning

EASAC. Ida Nicolaisen, nyvalgt formand for det nystiftede udvalg vedr. Human Rights, har deltaget i møde i Paris, og endelig har Pia Grüner deltaget i møde i Prag vedr. Standing Committee for the Humanities i ESF.

UDGIVNE OG OPTAGNE PUBLIKATIONER 2001-2002

Alle priser er ekskl. moms

Historisk-filosofiske Skrifter

24:1-4 *Fritz Saaby Pedersen:*

- The Toledan Tables, vol.1. 2002. 323 pp. 400,-
 The Toledan Tables, vol.1. 2002. 413 pp. 400,-
 The Toledan Tables, vol.1. 2002. 501 pp. 400,-
 The Toledan Tables, vol.1. 2002. 425 pp. 400,-
 The Toledan Tables, vol.1-4. 2002. 1.662 pp. . . . 1.200,-

- 25** *Videnskab og Værdier. Den humanistiske udfordring.*
 Beretning fra symposiet 31.3.-2.4.2000. Red.
Kirsten Hastrup. 2002. 288 pp. Ill. 200,-

- 26** *The Nag Hammadi Texts in the History of Religion.*
 Proceedings of the International Conference
 at The Royal Danish Academy of Sciences
 and Letters in Copenhagen, September 19-24,
 1995. Edited by *Søren Giversen, Tage Petersen,*
 and *Jørgen Podemann Sørensen.* 2002. 228 pp. . . . 200,-

Historisk-filosofiske Meddelelser

- 81** *Erling Ladewig Petersen:*
 Magtstat og godsdrift. 2002. 480 pp. 336,-

- 85** *Fereydun Vahman & Garnik Asatrian:*
 Notes on the Language and Ethnography of the
 Zoroastrians of Yazd. 2002. 115 pp. 120,-

Biologiske Skrifter

- 54** *Biodiversity Research in the Horn of Africa Region.*
 Proceedings of the Third International
 Symposium on the Flora of Ethiopia and Eritrea

at the Carlsberg Academy, Copenhagen,
 August 25-27, 1999. Edited by *Ib Friis* and
Olof Ryding. 2001. 439 pp. 500,-

Matematisk-fysiske Meddelelser

- 49** *Anders Hald:*
 On the History of Series Expansions of
 Frequency Functions and Sampling Distri-
 butions, 1873-1944. 2002. 128 pp. 200,-
- 50** *U. Bernth, R. Brousse, R. Frei, H. Sørensen:*
 The Origin of phonolites and trachytes from the
 Col de Guéry area. Le Mont-Dore, Massif
 Central, France. 2002. 64 pp. Fig. 100,-

PERSONALIA

Ole Barndorff-Nielsen modtog Humboldt-Prisen 2002. Alexander von Humboldt-Stiftung uddeler årligt op til 150 Humboldt-Forskerpriser til internationalt anerkendte udenlandske videnskabsmænd. Med tildelingen af prisen belønnes modtagerens samlede videnskabelige indsats.

Vagn F. Buchwald modtog Civilingeniør Aage Rothenborgs Legat (10.000 kr.) og Erik Westerby Prisen (25.000 kr.).

Rodney Cotterill blev udnævnt til Årets Underviser, DTU 2001.

Troels Engberg-Pedersen var 2001 modtager af Biblical Archaeology Society Publication Award 2001 for best book relating to the New Testament published in 1999 and 2000 (for *Paul and the Stoics*).

Ole Feldbæk modtog Amalienborg-Medaljen 2001.

Eli Fischer-Jørgensen blev 2001 udnævnt til æresdoktor ved Bayreuth Universitet; ligeledes i 2001 er udkommet festskriftet *To Honour Eli Fischer-Jørgensen*.

Torben Greve modtog Carlsbergs Forskerpris 2002.

Knud Haakonssen blev valgt til Corresponding Fellow, Royal Society of Edinburgh.

Knud J. V. Jespersen modtog Sven Henningsen Legatet 2001.

Pétur M. Jónasson blev udnævnt til æresdoktor (dr.scient. h.c.) ved Islands Universitet.

Morten Kielland-Brandt blev udnævnt til forstander for Fysiologisk Afdeling på Carlsberg Laboratorium (afd. er en sammenslutning af Gærgenetisk Afd., hvor MK-B var forstander, og den tidligere Fysiologisk Afd.).

Jonna Louis-Jensen blev udnævnt til æresdoktor ved Islands Universitet.

Ib Madsen blev 2001 medlem af Det Kgl. Norske Videnskaberne Selskab.

Birger Munk Olsen blev 2001 udnævnt til Corresponding Fellow, Royal Society of Edinburgh.

Peter Roepstorff blev 2001 udnævnt til æresdoktor ved Universitetet i Uppsala.

Bengt Saltin tildeltes 12. december 2001 IOC Olympic Prize on Sport Sciences for 2002 (uddeltes under vinterlegene i Salt Lake City februar 2002).

Thue W. Schwartz tildeltes Novo Nordisk Prisen 2001.

Henning Sørensen blev 2001 udnævnt til Corresponding Fellow, Royal Society of Edinburgh, og modtog 2002 i Prag Emanuel Boricky-medaljen for sin udforskning af magmabjergarternes petrologi. Prisen tildeles for forskningsindsats på højt internationalt niveau inden for de geologiske fagområder: mineralogi, petrologi og geokemi.

Ulla M. Wewer tiltrådte 2001 professorat i eksperimentel patologi ved KU; modtog 2002 August Krogh Prisen.

Per Øhrgaard modtog Henrik-Steffens-Preis 2001, blev samme år medlem af Det Danske Akademi og i 2002 af bestyrelsen for A/S Dagbladet Politiken.

Flere af Selskabets medlemmer er i årets løb gået af med pension: Ole Hansen, David Favrholt, Ole Fenger, Jes Forchhammer, Olaf Michelsen (2002), Jens Erik Skydsgaard, Niels Steensgaard (2002).

Regnskab

2001

Videnskabernes Selskab Resultatopgørelse for 2001

INDTÆGTER

2000			
tkr.		kr.	kr.
145	<i>Afkast af værdipapirer</i>	158.257	158.257
54	<i>Salg af publikationer</i>	63.530	63.530
	<i>Modtagne tilskud</i>		
920	Staten	920.000	
2.119	Carlsbergfondet	2.219.000	
120	Videnskabernes Selskabs Bidragsfond	90.000	
76	Hielmstjerne-Rosencrone	149.463	
79	Aksel Tovborg Jensens Legat	0	
56	Andre tilskud m.m.	<u>19.594</u>	
3.370		3.398.057	<u>3.398.057</u>
3.569	<i>Indtægter i alt herefter</i>	3.619.844	
90	<i>Kursreguleringer af værdipapirer</i>	<u>12.738</u>	
3.659	<i>Indtægter i alt</i>	<u>3.632.582</u>	

UDGIFTER & HENLÆGGELSER

UDGIFTER

	<i>Publikationer</i>		
749	Meddelelser og skrifter	463.490	
192	Særlige publikationer	13.050	
83	Oversigt over Selskabets Virksomhed	0	
2	Diverse	<u>845</u>	
1.026		477.385	477.385
98	<i>Offentlige foredrag</i>	67.628	67.628
221	<i>Medlemsmøder</i>	206.616	206.616

Administration

88	Løn, embedsmænd	70.977	
1.758	Løn til funktionærer og medhjælp	1.867.924	
97	Lønsumsafgift og arbejdsgiverbidrag	115.777	
7	Regulering af feriepengeforpligtelsen	4.501	
699	Kontorhold og lokaleudgifter	710.662	
70	Repræsentation og rejseudgifter	34.213	
40	Revision og advokat	32.500	
6	Tab på debitorer	0	
<u>13</u>	Andre administrationsudgifter	<u>57.034</u>	
2.778			<u>2.884.586</u>
4.123	<i>Udgifter i alt</i>		3.636.215
<u>10</u>	<i>Uddelinger (Legatkonto)</i>		<u>0</u>
<u>-526</u>	Til disposition	<u>-3.633</u>	
	Fordeles således:		
60	Årets henlæggelser til Legatkontoen	21.590	
<u>-534</u>	Overført overskud (Selskabet)	<u>-25.223</u>	
-474	I alt	3.633	

Balance pr. 31. december 2001

AKTIVER

2000			
tkr.	<i>Finansielle anlægsaktiver</i>		
1.304	Værdipapirer, Selskabet	1.260.438	
<u>929</u>	Værdipapirer, Legatkontoen	<u>989.335</u>	
2.233	Anlægsaktiver i alt	2.249.773	
	<i>Omsætningsaktiver</i>		
	Tilgodehavender		<u>27</u>
	Andre tilgodehavende og udlæg	<u>3.366</u>	
27	Tilgodehavender i alt	3.366	
	<i>Likvide beholdninger</i>		
1.086	Selskabet	1.058.722	
<u>22</u>	Legatkonto	<u>118.623</u>	
1.108	Likvide beholdninger i alt	1.177.345	
1.135	Omsætningsaktiver i alt	1.180.711	
3.368	Aktiver i alt	3.430.484	

PASSIVER

<i>Egenkapital</i>		
2.589	Selskabets egenkapital	2.054.530
<u>-534</u>	Overført af årets overskud	<u>-25.223</u>
2.055	Egenkapital i alt	2.029.307
 <i>Hensættelser</i>		
951	Legatkontoen, kapital	972.951
0	Modtaget, endnu ej konkretiseret tilskud	85.008
<u>0</u>	Modtaget tilskud	<u>50.000</u>
951	Hensættelser i alt	1.107.959
 GÆLD		
<i>Kortfristet gæld</i>		
71	Skyldige skatter og bidrag	54.235
<u>293</u>	Anden gæld	<u>238.983</u>
<u>364</u>	Kortfristet gæld i alt	<u>293.218</u>
<u>364</u>	Gæld i alt	<u>293.218</u>
 3.368	 Passiver i alt	 3.430.484

Ledelsens regnskabspåtegning

Præsidiets har d.d. behandlet og vedtaget årsregnskabet og årsberetningen.

Årsregnskabet er aflagt efter gældende regnskabsbestemmelser. Vi anser den valgte regnskabspraksis for hensigtsmæssig, således at årsregnskabet giver et revtvisende billede.

København, den 2. maj 2002

Birger Munk Olsen
Selskabets præsident

Tom Fenchel
Selskabets kasserer

Revisionserklæring

Undertegnede revisorer har d.d. gennemgået det til grund for regnskabet liggende materiale og har ikke fundet anledning til bemærkninger.

København, den 2. maj 2002

Jens Erik Skydsgaard
Selskabets revisor

Jens F. Rehfeld
Selskabets revisor

Revisionspåtegning

Vi har revideret det af ledelsen aflagte årsregnskab for 2001 for Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab.

Den udførte revision

Vi har tilrettelagt og udført revisionen i overensstemmelse med almindeligt anerkendte danske revisionsprincipper med henblik på at opnå en begrundet overbevisning om, at årsregnskabet er uden væsentlige fejl eller mangler. Under revisionen har vi ud fra en vurdering af væsentlighed og risiko efterprøvet grundlaget og dokumentationen for de i årsregnskabet anførte beløb og øvrige oplysninger. Vi har herunder taget stilling til den anvendte regnskabspraksis og de regnskabsmæssige skøn samt vurderet, om årsregnskabets informationer som helhed er fyldestgørende.

Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

Konklusion

Det er vor opfattelse, at årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med dansk lovgivnings og vedtægternes krav til regnskabsaflæggelsen, og at det giver et retvisende billede af Selskabets aktiver og passiver, økonomiske stilling samt resultat.

København, den 2. maj 2002

KPMG C. Jespersen

Torben Kristensen
Statsaut. revisor

Tina Aggerholm
Statsaut. revisor

BUDGET

2002		2003	
<i>Indtægter</i>		<i>Indtægter</i>	
Renteindtægter	155.000	Renteindtægter	149.000
Tilskud	3.678.000	Tilskud	3.722.000
Publikationer	<u>50.000</u>	Publikationer	<u>65.000</u>
Indtægter i alt	3.883.000	Indtægter i alt	3.936.000
<i>Udgifter</i>		<i>Udgifter</i>	
Lønudgifter	2.054.000	Lønudgifter	1.970.000
Administration	576.000	Administration	611.000
Publikationer	670.000	Publikationer	670.000
Møder m.m.	58.000	Møder m.m.	62.000
Diverse	273.000	Diverse	141.000
Medlemsmøder	219.000	Medlemsmøder	229.000
Offentlige foredrag	<u>87.000</u>	Offentlige foredrag	<u>98.000</u>
Udgifter i alt	3.939.000	Udgifter i alt	3.781.000
Resultatopgørelse	56.000	Resultatopgørelse	155.000

Videnskabernes Selskabs Bidragsfond

2001

Resultatopgørelse for 2001

		INDTÆGTER	
2000			2001
t. kr.			
47	Afkast, værdipapirer		47.479
0	Renter af indestående i bank		189
<u>84</u>	Medlemsbidrag		<u>74.850</u>
131	<i>Indtægter i alt</i>		122.518
UDGIFTER			
2	Administration		1.525
<u>5</u>	Revision		<u>4.500</u>
<u>7</u>	<i>Udgifter i alt</i>		<u>6.025</u>
<u>124</u>	<i>Årets resultat før uddelinger</i>		116.493
-120	Uddelinger		-90.000
<u>16</u>	Hensat til senere uddelinger		<u>6.855</u>
20	<i>Til disposition</i>		19.638
Fordeles således:			
<u>20</u>	Overført til disponibel kapital		<u>19.638</u>
20			19.638
<i>Balance 31.12.2001</i>			
<i>Aktiver</i>			
704	Obligationer		775.123
<u>34</u>	Likvider, kapitalkonto		<u>636</u>
740	<i>Bundne aktiver</i>		<u>775.759</u>
0	Tilgodehavende obligationsrenter		511
<u>7</u>	Likvider, afkastkonto		<u>8.687</u>
<u>7</u>	<i>Disponible aktiver</i>		<u>9.198</u>
745	<i>Aktiver i alt</i>		784.957
<i>Passiver</i>			
<i>Legatkapital</i>			
603	Grundkapital		640.160
<u>137</u>	Disponibel kapital		<u>129.067</u>
<u>740</u>	<i>Legatkapital i alt</i>		<u>769.227</u>

	<i>Hensættelser</i>	
<u>0</u>	Hensættelser til senere uddeling	<u>6.855</u>
<u>0</u>	<i>Hensættelser i alt</i>	<u>6.855</u>

Kortfristet gæld

<u>5</u>	Anden gæld (revision)	<u>8.875</u>
<u>5</u>	<i>Kortfristet gæld i alt</i>	<u>8.875</u>
<u>745</u>	<i>Passiver i alt</i>	<u>784.957</u>

Ledelsens regnskabspåtegning

Bestyrelsen har d.d. behandlet og vedtaget årsregnskabet og årsberetningen.

Årsregnskabet er aflagt efter gældende regnskabsbestemmelser. Vi anser den valgte regnskabspraksis for hensigtsmæssig, således at årsregnskabet giver et retvisende billede.

København, 2. maj 2002

Finn Ove Hvidberg-Hansen
fm.

Jes Forchhammer

Christian Berg

Tom Fenchel
Selskabets kasserer

Beretninger

260. sæson

Resume af sæsonens præsidiemøder

I sæsonens løb har der været afholdt præsidiemøder 2. oktober 2001, 18. december 2001, 5. februar 2002, 16. april 2002 og 25. juni 2002.

Referaterne dækker ikke drøftelser af økonomi o.l., her henvises til s. 149.

2. oktober 2001

Birger Munk Olsen har deltaget i UAIs generalforsamling i Beijing sammen med Lise Hannestad. Det nyoprettede europæiske fællesakademi, EASAC, har afholdt møde i Bruxelles, hvor Jørgen Kjems deltog som repræsentant for Danmark og Selskabet. Der er afholdt Nordisk Akademimøde, hvor bl.a. forskningens vilkår i de nordiske lande blev drøftet. Kun i Finland er der udelukkende positive erfaringer.

Ole Hansen har været bortrejst i godt en måned, og i den tid har redaktøren, Flemming Lundgreen Nielsen, varetaget hvervet. Christian Berg er bortrejst i forårssemestret 2002, hvor Tom Fenchel varetager posten som klasseformand. Der er nedsat et Human Rights-udvalg med Ida Nicolaisen som formand.

Det er besluttet at udarbejde forslag til vedtægtsændringer. Forslagene behandles på et præsidiemøde i december. Gunnar Seidenfaden har testamenteret 50.000 kr. til Selskabet. Redaktøren orienterede om udgivelsesaktiviteterne, og det blev vedtaget at tage netop disse aktiviteter op til drøftelse på det næste præsidiemøde. Der vil i august 2002 blive afholdt et symposium i Edinburgh under samarbejdet mellem Danmark og Skotland. Emnet er Human Rights.

18. december 2001

Det blev vedtaget at tildele cand.mag. Christian Larsen Ørnborgs Legat 2001 til hjælp for hans arbejde med Erling Ladewig Petersens publikation *Magtstat og godsdrift*, som udkommer i løbet af 2002.

Selskabet har fra to modtagere af The Samuel Friedman Rescue Award fået doneret legatbeløbet. Det af Selskabets udenlandske medlem Birgit Hegner Satir donerede vil efter hendes ønske blive anvendt til delvis finansiering af et VS-symposium om *kloning af embryonale stamceller*, og det andet legatbeløb, administreret af VS, er doneret af professor Lene Vestergaard Hau, Harvard, med ønske om, at det anvendes til yngre fysikers rejser.

I bestyrelserne for Niels Bohr Legatet og Aksel Tovborg Jensens Legat er der vedtaget stramninger af reglerne for anvendelse af bevilgede midler.

Selskabets præsident og Jens Ulrik Andersen deltager i det forestående nordisk/baltiske akademimøde, som finder sted i Stockholm i april måned.

Forskningsrådene har strammet reglerne for tildeling af midler til dækning af kontingenter til de internationale forskningsunioner, som Danmark er medlem af. Selskabets sekretær forhandler om en særordning.

Der er udarbejdet et forslag til vedtægtsændringer, som vil blive fremlagt i plenum i løbet af foråret.

Selskabets publikationspraksis blev taget op til drøftelse, men vil blive diskuteret grundigere senere. Publikationsfrekvensen er jævn. Der er en overvægt af humanistiske publikationer.

5. februar 2002

Det blev fremhævet, at Selskabet ikke er blevet genstand for den ny regerings sparerunde, men stadig er på finansloven med det hidtidige beløb indtil 2005, hvor beløbet nedsættes med omkring 11%.

Selskabets ansøgninger om midler til kontingenter til ICSU fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd og Statens Teknisk-Videnskabelige Forskningsråd er blevet afvist. Det blev vedtaget at forfølge sagen for at få en varig løsning på problemet.

Forslaget til ændringer i Selskabets Vedtægter blev drøftet og vil blive viderebehandlet på næste præsidiemøde.

Der er god aktivitet, hvad angår Selskabets publikationer.

Det blev vedtaget at godkende to naturvidenskabelige symposier i Selskabets regi for 2003. Det drejer sig om Nils O. Andersens og Henrik Balslev og Ib Friis' forslag. Der var ikke indkommet forslag fra den humanistiske klasse.

Oversigten er forsinket i år pga. afgang af personale. Den vil udkomme inden sommerferien.

16. april 2002

Vedtægtsændringerne blev behandlet og vil blive forelagt til afstemning i præsidiet inden sommerferien. Herefter vil de blive fremlagt i plenum til afstemning i næste sæson. Forretningsordenen vil blive tilpasset de foreslåede ændringer.

Selskabet har haft vanskeligheder med at få bevilget midler til ICSU formål hos to forskningsråd, men der er nu kommet en afgørelse på sagen, idet pengene er bevilget fra STVF, mens SSVF fastholder afslaget. En varig løsning på problemerne vil søges fundet.

Det blev vedtaget at undersøge, hvilke internationale forskningsorganisationer Selskabet har samarbejde med, og dernæst tage stilling til, om dette samarbejde skal fortsætte.

Der er nu nedsat en komite for Human Rights med Ida Nicolaisen som formand. Komiteen består af medlemmer af Akademiet for de Tekniske Videnskaber, ATV, Danmarks Naturvidenskabelige Akademi, DNA, og Videnskabernes Selskab.

Det blev vedtaget at invitere Ministeren for Videnskab, Teknologi og Udvikling til et møde med nogle få af Selskabets medlemmer. Selskabets økonomi ser tilfredsstillende ud. Den største variabel er publikationsudgifterne. Publikationerne udgives med passende regelmæssighed, dog med overvægt af humanistiske bøger.

25. juni 2002

Birger Munk Olsen refererede fra sine møder i Sverige vedr. det nordisk-baltiske samarbejde og generalforsamlingen i UAI i Bruxelles.

Det blev vedtaget at fremlægge forslaget til ny Vedtægter til afstemning i plenum, ligeså med Forretningsordenen.

Det blev drøftet, hvilke konsekvenser det kunne få for Selskabets medlemskab af ICSU, når SSVF ikke længere ønskede at støtte de danske kontingenter. Andre ICSU-sager blev drøftet.

Selskabet er blevet medlem af en nyoprettet akademikonstellation, og man overvejer relevansen af fortsat medlemskab.

Selskabets hjemmeside vil blive revideret.

Selskabets økonomi ser udmærket ud, og publikationsvirksomheden er blomstrende.

Gretty Mirdals fortsatte kandidatur til ESFs Governing Council

støttes, og det blev vedtaget at udpege Olaf Olsen og Jørgen Jensen til Vikingeskibsmuseets nyoprettede repræsentantskab.

Ole Hansen, Selskabets sekretær

Udvalget for udadrettet virksomhed i Danmark

I serien *Aktuelt for forskningen* er der holdt 10 foredrag:

- 08.10. Professor, ph.d. Minik T. Rosing: *Det tidligste spor af livet på Jorden*
- 22.10. Lektor Aage Westenholz: *Det babylonske epos*
- 05.11. Professor, dr.phil. Bent Foltmann: *Molekylære og generelle perspektiver af den biologiske evolution*
- 19.11. Centerleder, professor, ph.d. Søren Brunak: *Den bioinformatiske analyse af det humane genom*
- 03.12. Rolf Kuschel: *Den sociale påvirknings psykologi*
- 04.02. Seniorforsker, ph.d. Henrik Svensmark: *Solens indvirkning på Jordens klima*
- 18.02. Forskningslektor Lotte Thrane: *Tusmørkemesteren – Lorenz Frølich og den nordiske mytologi*
- 04.03. Lektor, dr.rer.nat. Walter L. Friedrich: *Santorini – et bronzealder Pompeji i Ægæerhavet*
- 18.03. David Favrholt: *Æstetik og filosofi*
- 08.04. Forskningslektor, ph.d. Michael Drewsen: *At eksperimentere med enkelte ioner*

Beretning om de forløbne 25 års offentlige foredrag i Selskabets regi

Den 4. oktober 1976 holdt Mogens Pihl Selskabets første offentlige foredrag i det nyindrettede lokale på loftetagen af H.C. Andersens Boulevard 35. Serien af offentlige foredrag var et resultat af mange diskussioner i de foregående år om Selskabets rolle i det danske samfund. Ved at afholde offentlige foredrag skulle Selskabet arbejde for sin formålsparagraf »at styrke videnskabens stilling i Danmark, navnlig den grundvidenskabelige forskning«, idet foredragene skulle fremme forståelsen for grundforskning i offentligheden eller – som man nu ofte udtrykker sig – synliggøre Selskabet. Den nye aktivitet blev støttet ved den storslåede ombygning af huset finansieret af Carlsbergfondet i forbindelse med fondets 100-

års jubilæum samme år. Siden er der regelmæssigt blevet holdt fem foredrag i forårssemesteret og fem i efterårssemesteret. Arbejdet med at organisere foredragene blev lagt i hænderne på et Udvalg for udadrettet virksomhed i Danmark med tre medlemmer, der efter få år blev udvidet til fire. I alt 15 af Selskabets medlemmer har virket i udvalget.

Ved et møde i 1986 gav Mogens Blegvad, den første udvalgsformand, en oversigt over de første 10 år. Blegvad konstaterede, at der havde været en rimelig god balance såvel mellem emner fra de matematisk-fysiske, de biologiske, de humanistiske og de samfundsvidenskabelige fag som mellem foredrag holdt af Selskabets medlemmer og forskere udefra. Fra starten havde man ønsket, at man primært skulle trække ekspertise hos Selskabets medlemmer. Desuden kunne Blegvad konstatere, at den nye foredragssal ofte havde været fyldt. Det har været naturligt at standse op og se på aktiviteterne igen efter 25 år. I lighed med Blegvad har jeg sammenstillet en oversigt over alle foredragsholdere og foredrag indtil nu med angivelse af, hvilke serier de indgår i. Jeg har også forsøgt at klassificere foredragene med den klassifikation, der blev anvendt af Blegvad ved 10-års jubilæet. Visse tværfaglige foredrag er svære at klassificere, men i disse tilfælde er de indplaceret efter foredragsholderens hovedvirksomhed. Efter disse kriterier er der til og med udgangen af 2001 holdt **71** matematisk-fysiske, **62** biologiske, **96** humanistiske og **26** samfundsvidenskabelige foredrag. Det må betragtes som en rimelig balance mellem fagene i et 25-årigt perspektiv, også mellem Selskabets to hovedgrupperinger, naturvidenskab (**133** foredrag) og humaniora (**122** foredrag). Tallene dækker dog over betydelige svingninger fra år til år og fra serie til serie.

Balancen mellem foredrag holdt af Selskabets egne medlemmer (**138** foredrag; i overensstemmelse med Blegvads fremgangsmåde er foredrag holdt af senere indvalgte regnet med også før de pågældendes indvalg) og forskere fra andre steder (**117** foredrag) virker også helt rimelig. Igennem årene har der været holdt en række foredrag om kliniske og andre anvendelsesorienterede forskningsområder, og disse er ikke så lette at få dækket blandt Selskabets medlemmer. Der har været holdt to typer af foredrag: (1) de tematiske serier, hvor man har lagt mest vægt på en klar sammenhæng mellem seriens foredrag og – i hvert fald i visse temati-

ske serier – mindre vægt på aktualitetsaspektet, og (2) hvad man kan kalde »grundserien« med titlen *Aktuelt fra forskningen*, hvor hovedvægten er lagt på at præsentere nye forskningsresultater og mindre vægt på en snæver sammenhæng mellem foredragene. I de tematiske serier er der ofte indgået indledende og afsluttende oversigtsforedrag, hvor der er lagt vægt på de meget lange linjer i forskningen.

Interessen for de offentlige foredrag har gennem hele perioden været så stor, som lokaleforholdene i bygningen tillader, og det forekommer rimeligt også fremover at betragte foredrag inden for disse rammer som en kerneaktivitet i Selskabets udadrettede virksomhed, selv om det naturligvis ville være ønskværdigt at nå ud i videre kredse. At sende foredragsholderne uden for København i folkeuniversitetsregi har været forsøgt både i Blegvads periode og med serien *Kvantefysikken i dag* i efterårssemesteret 2000; forsøgene har været vellykkede, men forudsætter velvilje fra flere sider uden for Selskabet. Forsøg på at synliggøre Selskabet ved egne publikationer, der indeholder tekster fra de offentlige foredrag, blev gjort i begyndelsen af perioden, men lykkedes ikke rigtigt, og forslag om nye forsøg med dette har ikke vundet tilslutning i de senere år. Udvalgets medlemmer er enige om, at man fremover vil fastholde en fokusering på nye og spændende forskningsresultater fra et bredt felt af forskningsområder, der gerne undertiden må række noget ud over Selskabets egen virksomhed. Vi håber, at også de næste 25 år kan bringe spændende foredrag, der kan fremme forståelsen for forskning i den danske offentlighed.

Ib Friis, fm.

Fortegnelse over offentlige foredrag 1976 – 2001

Nr.	Dato Dag/md./år	Foredragsholder	Titel/ KDVS- medlem	Foredragets titel	Seriens titel
1	04/10/1976	Pihl, Mogens	KDVS	Hvad er grundvidenskab?	Grundvidenskaben i dag
2	25/10/1976	Maaløe, Ole	KDVS	Biologiens molekylære grundlag	Grundvidenskaben i dag
3	08/11/1976	Bengtsson, Ingemar	KDVS	Musikvidenskab nu og i fremtiden	Grundvidenskaben i dag
4	22/11/1976	Nielsen, Erik A.	Lektor	Hvad kan litteraturvidenskaben?	Grundvidenskaben i dag
5	06/12/1976	Pedersen, Olaf	KDVS	Videnskabshistorien og dens aktuelle betydning	Grundvidenskaben i dag
6	31/01/1977	Bjøl, Erling	KDVS	Politik som videnskab	Grundvidenskaben i dag
7	14/02/1977	Noe-Nygaard, Arne	KDVS	Kontinenter i bevægelse	Grundvidenskaben i dag
8	28/02/1977	Gomard, Bernhard	KDVS	Retsvidenskabens opgaver og metoder belyst ved aktieselskabsretten	Grundvidenskaben i dag
9	14/03/1977	Møller, Christian	KDVS	Omvæltninger i fysikernes tankesæt i vort århundrede	Grundvidenskaben i dag
10	28/03/1977	Egerod, Søren	KDVS	Det fjerne østens sprog – sammenhænge og påvirkning	Grundvidenskaben i dag
11	10/10/1977	Strömgen, Bengt	KDVS	Astronomiens udvikling i de sidste halv- treds år	Grundvidenskaben i dag
12	24/10/1977	Fischer, Erik	KDVS	Om kunsthistorie	Grundvidenskaben i dag
13	07/11/1977	Rasmussen, P. Nørregaard	KDVS	Økonomisk vækst	Grundvidenskaben i dag
14	21/11/1977	Nielsen, C. Overgaard	KDVS	Økologien som grundvidenskab	Grundvidenskaben i dag
15	05/12/1977	Thomsen, Niels	KDVS	Historisk forskning omkring opinions- og meningsdannelse	Grundvidenskaben i dag
16	23/01/1978	Ussing, Hans H.	KDVS	Om årsagerne til elektriske fæno- mener i levende organismer	Grundvidenskaben i dag

Nr.	Dato Dag/md./år	Foredragsholder	Titel/ KDVS- medlem	Foredragets titel	Seriens titel
17	06/02/1978	Hvidtfeldt, Arild	KDVS	Religionssociologiens plads blandt humaniora	Grundvidenskaben i dag
18	20/02/1978	Barth, Thomas Frederik W.	KDVS	Sosialantropologien som grundvitenskap	Grundvidenskaben i dag
19	06/03/1978	Fischer-Jørgensen, Eli	KDVS	Sprogets lyde. Hvordan de frembringes, opfattes og bruges	Grundvidenskaben i dag
20	20/03/1978	Simonsen, Morten	KDVS	Den biologiske skelnen mellem eget og fremmed væv	Grundvidenskaben i dag
21	09/10/1978	Bak, Thor A.	KDVS	Kemiske reaktioners hastighed	Grundvidenskaben i dag
22	23/10/1978	Mousgaard, Ib Kristian	KDVS	Psykologien som eksperimentelvidenskab; eksempel: vor rumopfattelse	Grundvidenskaben i dag
23	06/11/1978	Fenchel, Werner	KDVS	Om matematikkens begreber og metoder	Grundvidenskaben i dag
24	20/11/1978	Pinborg, Jan	KDVS	Den mørke middelalder – revision af en klichéforestilling	Grundvidenskaben i dag
25	04/12/1978	Jørgensen, C. C. Barker	KDVS	Dyrene og årstidernes vekseln	Grundvidenskaben i dag
26	05/02/1979	Strid, Arne	KDVS	Det moderne syn på tilpasning og artsdannelse	Grundvidenskaben i dag
27	19/02/1979	Becker, C. J.	KDVS	Hvad sker der i dansk arkæologi? Kendelser og teorier omkring vor opfattelse af Danmarks forhistorie	Grundvidenskaben i dag
28	05/03/1979	Hansen, Erik	Professor	Moderne lingvistik og det danske sprog	Grundvidenskaben i dag
29	19/03/1979	Mackintosh, Allan	KDVS	Fra kaos til orden. Faststoffysikkens udvikling i det 20. århundrede	Grundvidenskaben i dag
30	02/04/1979	Blegvad, Mogens	KDVS	Grundvidenskaben i gåi; i dag og i morgen. Afsluttende videnskabsteoretiske betragtninger	Grundvidenskaben i dag

Nr.	Dato Dag/md./år	Foredragsholder	Titel/ KDVŠ- medlem	Foredragets titel	Seriens titel
31	08/10/1979	Lund, Ebba	KDVŠ	Virus som årsag til kræft	Videnskabelige problemer – løste og uløste
32	22/10/1979	Knudsen, Jens Martin	Docent	Solsystemets oprindelse	Videnskabelige problemer – løste og uløste
33	05/11/1979	Matthiessen, Poul Chr.	KDVŠ	Kan man forudsige befolkningsudviklingen?	Videnskabelige problemer – løste og uløste
34	19/11/1979	Christensen, Johnny	KDVŠ	Hvem var Homer?	Videnskabelige problemer – løste og uløste
35	03/12/1979	Lassen, Niels A.	KDVŠ	Når hjernen arbejder	Videnskabelige problemer – løste og uløste
36	04/02/1980	Jensen, Bent	Professor	Moskvaprocesserne – anklagerne, tilståelserne, tilskuerne	Videnskabelige problemer – løste og uløste
37	18/02/1980	Dansgaard, Willi	KDVŠ	Klimæændringer og vulkansk aktivitet	Videnskabelige problemer – løste og uløste
38	03/03/1980	Jensen, Niels Martin	Lektor	Musikken i dansk middelalder	Videnskabelige problemer – løste og uløste
39	17/03/1980	Hansen, Hans Jørgen	KDVŠ	Biologiske kriser i Jordens historie	Videnskabelige problemer – løste og uløste
40	31/03/1980	Waaben, Knud	KDVŠ	Straffens formål og virkninger	Videnskabelige problemer – løste og uløste
41	13/10/1980	Glamann, Kristof	KDVŠ	Ædelmetaller og verdenshandel i opdagelsens og koloniserings tidsalder	Videnskabelige problemer – løste og uløste
42	27/10/1980	Favrholdt, David	KDVŠ	Det filosofiske omverdensproblem	Videnskabelige problemer – løste og uløste

Nr.	Dato Dag/md./år	Foredragsholder	Titel/ KDVS- medlem	Foredragets titel	Seriens titel
43	10/11/1980	Tornehave, Hans	KDVS	Nogle problemer i den matematiske beskrivelse af naturprocesser	Videnskabelige problemer – løste og uløste
44	24/11/1980	Marcker, Kjeld A.	KDVS	Kvælstofassimilation hos planter ved genetisk manipulation	Videnskabelige problemer – løste og uløste
45	08/12/1980	Mottelson, Ben R.	KDVS	Kvantebegrebet i atomfysikken	Videnskabelige problemer – løste og uløste
46	09/02/1981	Rabøl, Jørgen	Lektor	Hvordan finder trækfluglene vej?	Videnskabelige problemer – løste og uløste
47	23/02/1981	Estrup, Hector	KDVS	Teorier om produktiv beskæftigelse	Videnskabelige problemer – løste og uløste
48	09/03/1981	Holmboe, Henrik	Lektor	Tydningen af døde sprogs skriftsystemer	Videnskabelige problemer – løste og uløste
49	23/03/1981	Olsen, Olaf	KDVS	De store vikingeborges formål og funktion	Videnskabelige problemer – løste og uløste
50	06/04/1981	Nathan, Ove	KDVS	Grundstoffernes oprindelse	Videnskabelige problemer – løste og uløste
51	12/10/1981	Smith, Henrik	Professor	Mærkelige fænomener ved lave temperaturer	Videnskabelige problemer – løste og uløste
52	26/10/1981	Andersen, Erling B.	Professor	Statistikken og samfundsproblemerne	Videnskabelige problemer – løste og uløste
53	09/11/1981	Jerne, Niels K.	KDVS	Antistoffer og anti-antistoffer	Videnskabelige problemer – løste og uløste
54	23/11/1981	Henningsen, Gustav	Arkivar	Hvorfor brændte man hekse?	Videnskabelige problemer – løste og uløste

Nr.	Dato Dag/md./år	Foredragsholder	Titel/ KDVSS- medlem	Foredragets titel	Seriens titel
55	07/12/1981	Nicolaisen, Ida	KDVS	Studiet af et primitivt samfund	Videnskabelige problemer – løste og uløste
56	08/02/1982	Wettstein, Diter von	KDVS	Fotosyntese – fra solenergi til kemisk energi	Videnskabelige problemer – løste og uløste
57	22/02/1982	Schousboe, Torben	Lektor	Carl Nielsen genopdaget	Videnskabelige problemer – løste og uløste
58	08/03/1982	Thygesen, Niels	KDVS	Debatten om monetarismen	Videnskabelige problemer – løste og uløste
59	22/03/1982	Rasmussen, Ib Lundgaard	Cand. scient.	Planeterne set tæt på	Videnskabelige problemer – løste og uløste
60	06/04/1982	Reventlow, Iven	Lektor	Aggressiv adfærd hos dyr og mennesker	Videnskabelige problemer – løste og uløste
61	11/10/1982	Eliassen, Erik	KDVS	Det globale klimasystem	Jordklodens fysik
62	25/10/1982	Kullenberg, Gunnar	KDVS	Teknik og teori vedrørende moderne forskning i havets fysik	Jordklodens fysik
63	08/11/1982	Lassen, Knud	Stats- meteo- rolog	Nordlys – fra mytologi og overtro til moderne videnskab	Jordklodens fysik
64	22/11/1982	Hjelme, Jørgen	Statseis- molog	Jordskælv og Jordens indre. Måling med seismiske bølger	Jordklodens fysik
65	06/12/1982	Laursen, Viggo	Stats- meteo- rolog	1882, 1932, 1957 – milepæle i 100 års geofysisk samarbejde	Jordklodens fysik
66	07/02/1983	Mikkelsen, Margareta	Overlæge	Kromosomundersøgelse af fostre med henblik på arvelige skader	Grundvidenskabens betydning, belyst ved eksempler

Nr.	Dato Dag/md./år	Foredragsholder	Titel/ KDVS- medlem	Foredragets titel	Seriens titel
67	21/02/1983	Thomsen, Niels	KDVS	To-trins-hypotesen om opinionsdannelse	Grundvidenskabens betydning, belyst ved eksempler
68	07/03/1983	Meyer, Niels I.	Professor	Transistoren og dens betydning for teknik og samfund	Grundvidenskabens betydning, belyst ved eksempler
69	21/03/1983	Hjelle, Benedicte	Mag. art.	Fortolkning af Vestens industrialisering som nøgle til U-landsproblematikken	Grundvidenskabens betydning, belyst ved eksempler
70	11/04/1983	Nielsen, Eduard	KDVS	Dødelavstektsternes betydning for forståelsen af kristendommens oprindelse	Grundvidenskabens betydning, belyst ved eksempler
71	20/10/1983	Gelting, Jørgen H.	KDVS	Økonomisk teori om arbejdsløshed	Grundvidenskabens betydning, belyst ved eksempler
72	24/10/1983	Bredsdorff, Elias	KDVS	Litteraturforskning og litteraturoplevelse: Forskningens muligheder belyst ved skiftende fortolkninger af H.C. Andersens eventyr: Skyggen	Grundvidenskabens betydning, belyst ved eksempler
73	07/11/1983	Jensen, Henning Højgaard	KDVS	Ørstedts opdagelse af elektromagnetismen - baggrund og betydning	Grundvidenskabens betydning, belyst ved eksempler
74	21/11/1983	Rafaelsen, Ole J.	Professor	De nye psykofarmakas forskningsmæssige baggrund og sociale virkning	Grundvidenskabens betydning, belyst ved eksempler
75	05/12/1983	Sørensen, John Kousgård	KDVS	Stednavneforskningens betydning	Grundvidenskabens betydning, belyst ved eksempler
76	13/02/1984	Kofoed-Hansen, Otto	KDVS	Om partiklerne W og Z, deres forud- sigelse og opdagelse	Grundvidenskabens betydning, belyst ved eksempler
77	27/02/1984	Blegvad, Mogens	KDVS	Problemer ved demokratiske afstemninger	Grundvidenskabens betydning, belyst ved eksempler

Nr.	Dato Dag/md./år	Foredragsholder	Titel/ KdVS- medlem	Foredragets titel	Seriens titel
78	12/03/1984	Rasmussen, Jens	Civil- ingeniør	Menneske-maskine-samspelet i informa- tions- og atomkraftsamfundet	Grundvidenskabens betydning, belyst ved eksempler
79	26/03/1984	Rasmussen, Holger	KDVS	Kulturhistorie. Museernes rolle i kultur historisk forskning	Grundvidenskabens betydning, belyst ved eksempler
80	09/04/1984	Forchhammer, Jes	KDVS	Ændringer i normale arveanlæg i kræft- celler hos dyr og mennesker	Grundvidenskabens betydning, belyst ved eksempler
81	08/10/1984	Molin, Søren	KDVS	Medicinsk brug og misbrug af genteknologi	Grundvidenskabens betydning, belyst ved eksempler
82	22/10/1984	Asmussen, Jes P.	KDVS	Religionshistoriens betydning for forståelsen af Islam i dag	Grundvidenskabens betydning, belyst ved eksempler
83	05/11/1984	Als-Nielsen, Jens	KDVS	Strukturer i atomar skala: Røntgen- og neutronstrålingseksperimenter	Grundvidenskabens betydning, belyst ved eksempler
84	19/11/1984	Sørensen, Søren	KDVS	Musikforskning og musikfremførelse	Grundvidenskabens betydning, belyst ved eksempler
85	03/12/1984	Christiansen, Sofus	KDVS	De 'umoderne' landbrug i U-landene – deres vurdering og overvågning	Grundvidenskabens betydning, belyst ved eksempler
86	04/02/1985	Rüdinger, Erik	Lektor	Det store gennembrud i atomfysikken 1913	Niels Bohr og den moderne fysik
87	18/02/1985	Kristensen, Povl V.	Professor	Om Bohrs atomteori efter 1913	Niels Bohr og den moderne fysik
88	04/03/1985	Favrholdt, David	KDVS	Niels Bohrs filosofi	Niels Bohr og den moderne fysik
89	18/03/1985	Kalckar, Jørgen	Lektor	Kvantefysikken og vilkårene for vor naturerkendelse	Niels Bohr og den moderne fysik

Nr.	Dato Dag/md./år	Foredragsholder	Titel/ KDVS- medlem	Foredragets titel	Seriens titel
90	01/04/1985	Mottelson, Ben R.	KDVS	Niels Bohrs betydning for kernefysikkens udvikling	Niels Bohr og den moderne fysik
91	14/10/1985	Jensen, Jørgen	KDVS	Vor forhistories udforskning. Fra C.J. Thomsen til den moderne arkæologi	Gennembrud og fornyelse i dansk videnskab
92	28/10/1985	Wolff, Torben	Docent	Havenes udforskning	Gennembrud og fornyelse i dansk videnskab
93	11/11/1985	Rischel, Jørgen	KDVS	Banebrydende forskning inden for dansk almen sprogvidenskab	Gennembrud og fornyelse i dansk videnskab
94	25/11/1985	Hvidt, Aase	Lektor	K. Linderstrøm-Lang og den moderne proteinkemi	Gennembrud og fornyelse i dansk videnskab
95	09/12/1985	Topp, Niels-Henrik	Seniorsti- pendiat	Gennembrud i økonomisk teori i Danmark	Gennembrud og fornyelse i dansk videnskab
96	20/01/1986	Asmussen, Jes P.	KDVS	Orienten i dansk forskning	Gennembrud og fornyelse i dansk videnskab
97	03/02/1986	Gudmandsen, Preben	Professor	Valdemar Poulsen og P.O. Pedersen - radioteknikkens foregangsmænd	Gennembrud og fornyelse i dansk videnskab
98	17/02/1986	Pedersen, Olaf	KDVS	Den teoretiske fysiks gennembrud i Danmark	Gennembrud og fornyelse i dansk videnskab
99	03/03/1986	Moustgaard, Ib Kristian	KDVS	Dansk eksperimentalspsykologi og dens pionerer	Gennembrud og fornyelse i dansk videnskab
100	17/03/1986	Ellehøj, Svend	KDVS	Kristian Erslev og kildekritikkens gennembrud	Gennembrud og fornyelse i dansk videnskab
101	13/10/1986	Knudsen, Jens Martin	Lektor	Kometer og solsystemets oprindelse	Aktuelt fra forskningen
102	27/10/1986	Jansen, F.J. Billeskov	KDVS	Træk af Søren Kierkegaard-forskningen verden rundt	Aktuelt fra forskningen

Nr.	Dato Dag/md./år	Foredragsholder	Titel/ KdVS- medlem	Foredragets titel	Seriens titel
103	10/11/1986	Olsson, Lennart	KDVS	Cancercellens og immunsystemets mangfoldighed	Aktuelt fra forskningen
104	24/11/1986	Ørnsnæs, Mogens	KDVS	Nogle våbenofre fra Danmarks jernalder (2.-5. årh. e.Kr.)	Aktuelt fra forskningen
105	08/12/1986	Thorn, Niels	KDVS	Peptidhormoner – nogle nyopdagede signalstoffer i nervesystemet	Aktuelt fra forskningen
106	26/01/1987	Michelsen, Axel	KDVS	Lydens rolle i biernes sprog	Aktuelt fra forskningen
107	09/02/1987	Eliassen, Erik	KDVS	Klimamodeller	Aktuelt fra forskningen
108	23/02/1987	Matthiessen, Poul Chr.	KDVS	Befolkningsudviklingen i Danmark – årsager og konsekvenser	Aktuelt fra forskningen
109	09/03/1987	Cotterill, Rodney	KDVS	Materialer – i går, i dag og i morgen	Aktuelt fra forskningen
110	23/03/1987	Spang-Hanssen, Ebbe	KDVS	Maskinoversættelse	Aktuelt fra forskningen
111	12/10/1987	Bechgaard, Klaus	KDVS	Højtemperatur superledere, et teknologisk gennembrud?	Aktuelt fra forskningen
112	26/10/1987	Jensen, Leon Dalgas	Forsk- ningssti- pendiat	Danmark og Marshallplanen	Aktuelt fra forskningen
113	09/11/1987	Petersen, G. Høpner	Lektor	Fakta og teorier vedrørende polare økosystemer	Aktuelt fra forskningen
114	23/11/1987	Pedersen, Erik Helmer	Lektor	Den danske udvandringshistorie	Aktuelt fra forskningen
114	07/12/1987	Maegaard, Jan	KDVS	Århundredskiftets Wien og dets musikliv	Aktuelt fra forskningen
116	25/01/1988	Bjørnholm, Sven	KDVS	Klynger af partikler og bølger. Nyt lys på principperne bag naturens orden	Aktuelt fra forskningen
117	08/02/1988	Jørgensen, Sven-Aage	KDVS	At føle og erkende. København som centrum for den tyske oplysningstids kultur	Aktuelt fra forskningen

Nr.	Dato Dag/md./år	Foredragsholder	Titel/ KDVS- medlem	Foredragets titel	Seriens titel
118	22/02/1988	Kristensen, Ole P.	Professor	Væksten i den offentlige sektor	Aktuelt fra forskningen
119	07/03/1988	Trier, Jesper	Ledende konservator	På sporet af Indokinas ældste folk	Aktuelt fra forskningen
120	21/03/1988	Laursen, Erik D.	Civilingeniør	Industriel anvendelse af gensplejsning	Aktuelt fra forskningen
121	10/10/1988	Feldbæk, Ole	KDVS	Landboreformerne: Kongebud eller konjunkturreaktion?	Aktuelt fra forskningen
122	24/10/1988	Bukdahl, Else Marie	KDVS	Kunst og videnskab	Aktuelt fra forskningen
123	07/11/1988	Danø, Keld	Overlæge	Væsnedbrydning i normalt væv ved cancer	Aktuelt fra forskningen
124	21/11/1988	Særmark, Knud	Professor	Biomagnetisme. En ny forskningsdisciplin	Aktuelt fra forskningen
125	05/12/1988	Christensen, Bent	KDVS	Domstolene og lovgivningsmagten	Aktuelt fra forskningen
126	20/01/1989	Skovgaard-Petersen, Inge	Lektor	Det skånske oprør: Saxo som samtids-historiker	Aktuelt fra forskningen
127	13/02/1989	Ehlers, Niels	Professor	Hornhindetransplantation	Aktuelt fra forskningen
128	27/02/1989	Nøjgaard, Morten	KDVS	Fiktion og forførelse. Den oversete beundringsæstetik	Aktuelt fra forskningen
129	13/03/1989	Andersen, Hans Henrik	Professor	Arkæologi og acceleratorer	Aktuelt fra forskningen
130	03/04/1989	Nørby, Søren	Lektor	Arvelige sygdomme i nyt perspektiv	Aktuelt fra forskningen
131	09/10/1989	Poulsen, Ove	KDVS	Laseren og dens anvendelser inden for naturvidenskab	Aktuelt fra forskningen
132	23/10/1989	Øhrgaard, Per	KDVS	Historie, identitet og litteratur i Tyskland	Aktuelt fra forskningen
133	06/11/1989	Mouritsen, Ole G.	KDVS	Biologiske membraners fysik	Aktuelt fra forskningen
134	20/11/1989	Rerup, Lorenz	Professor	Nationalismens udbredelse i Danmark	Aktuelt fra forskningen

Nr.	Dato Dag/md./år	Foredragsholder	Titel/ KDVDS- medlem	Foredragets titel	Seriens titel
135	04/12/1989	Weeke, Bent	Overlæge	Allergologien år 2000	Aktuelt fra forskningen
136	29/01/1990	Branner, Bodil	Lektor	Dynamiske systemer. Kaos og fraktaler	Aktuelt fra forskningen
137	12/02/1990	Nansen, Peter	KDVDS	Parasiternes spredningsbiologi	Aktuelt fra forskningen
138	26/02/1990	Winge, Vibeke	Lektor	Dansk og tysk i København. Fra sam- eksistens til konflikt	Aktuelt fra forskningen
139	12/03/1990	Larsen, Mogens Trolle	KDVDS	Jagten på Edens have	Aktuelt fra forskningen
140	26/03/1990	Tommerup, Niels	Overlæge	Arveanlæg og udvikling af kræft	Aktuelt fra forskningen
141	08/10/1990	Cotterill, Rodney	KDVDS	Neurale netværk og neurale netværk	Aktuelt fra forskningen
142	22/10/1990	Tvergaard, Viggo	Forsk- nings- professor	Mekanik på computer. Store konstruk- tioner og mikromekanik	Aktuelt fra forskningen
143	05/11/1990	Hørby, Kai	KDVDS	Middelalderen alvorlig talt. Det 20. århundredes forskning	Aktuelt fra forskningen
144	19/11/1990	Bromley, Richard G.	KDVDS	Palæoichnologi: Gravende dyr og deres underlag	Aktuelt fra forskningen
145	03/12/1990	Lundgreen-Nielsen, Flemming	KDVDS	Grundtvig og danskhed	Aktuelt fra forskningen
146	04/02/1991	Jensen, Mimma Skaftø	KDVDS	Dansk nylatin	Aktuelt fra forskningen
147	18/02/1991	Rune, Simon	Overlæge	Hvad ved vi om årsagen til mavesår?	Aktuelt fra forskningen
148	04/03/1991	Holbek, Bengt	Lektor	Tolkning af trylleeventyr	Aktuelt fra forskningen
149	18/03/1991	Håkansson, Eckart	Lektor	Geologi i Nordgrønland	Aktuelt fra forskningen
150	08/04/1991	Roepstorff, Peter	KDVDS	Om at veje proteiner	Aktuelt fra forskningen
151	07/10/1991	Svejgaard, Arne	KDVDS	AIDS	Aktuelt fra forskningen
152	21/10/1991	Engberg-Pedersen, Troels	KDVDS	Paulus og hellenistisk filosofi	Aktuelt fra forskningen
153	04/11/1991	Besenbacher, Flemming	KDVDS	Mikroskopet der »ser« enkelte atomer	Aktuelt fra forskningen

Nr.	Dato Dag/md./år	Foredragsholder	Titel/ KdVS- medlem	Foredragets titel	Seriens titel
154	18/11/1991	Peel, John S.	Geolog	Livets tidlige udvikling	Aktuelt fra forskningen
155	02/12/1991	Lund, Jørn	Professor	Danskernes syn på sprog og sprog- udvikling efter 2. verdenskrig	Aktuelt fra forskningen
156	03/02/1992	Elbæk, Bent	Professor	Hvad blev der af energikrisen?	Aktuelt fra forskningen
157	17/02/1992	Hastrup, Kirsten	KDVS	Det antropologiske projekt	Aktuelt fra forskningen
158	02/03/1992	Buchwald, Vagn Fabritius	KDVS	Meteoritter	Aktuelt fra forskningen
159	16/03/1992	Christiansen, Niels Finn	Lektor	Arbejderbevægelsen og den nationale identitet	Aktuelt fra forskningen
160	30/03/1992	Waldemar, Gunhild	Læge	Alzheimers sygdom og andre årsager til senil demens	Aktuelt fra forskningen
161	05/10/1992	Albrechtsen, Esben	Lektor	Da Danmark blev Danmark	Aktuelt fra forskningen
162	19/10/1992	Greve, Torben	KDVS	Dansen om reagensglasalven	Aktuelt fra forskningen
163	02/11/1992	Hansen, Vågn Lundsgaard	Professor	Den geometriske dimension	Aktuelt fra forskningen
164	16/11/1992	Holmboe, Henrik	Lektor	Sprog og datamat	Aktuelt fra forskningen
165	30/11/1992	Rasmussen, Kaare Lund	KDVS	Månens oprindelse	Aktuelt fra forskningen
166	01/02/1993	Hoffmann, Else Kay	KDVS	Den levende celle	Aktuelt fra forskningen
167	15/02/1993	Hass, Jørgen	Lektor	Den moderne filosofi og metafysikken	Aktuelt fra forskningen
168	01/03/1993	Lammers, Karl Christian	Lektor	Nazismens plads i Tysklands historie	Aktuelt fra forskningen
169	15/03/1993	Krøger, Johannes	Lektor	Nutidsgletschere som modeller for istidens landskabsbyggere	Aktuelt fra forskningen
170	29/03/1993	Wildschjødtz, Gordon	I. reser- velæge	Søvnens fysiologi	Aktuelt fra forskningen
171	04/10/1993	Hansen, Mogens Herman	KDVS	Var det athenske demokratia et demokrati?	Demokrati i 2500 år
172	18/10/1993	Koch, Carl Henrik	KDVS	Frihed og lighed	Demokrati i 2500 år
173	01/11/1993	Schmidt, Marcus	Lektor	Direkte demokrati i Danmark	Demokrati i 2500 år

Nr.	Dato Dag/md./år	Foredragsholder	Titel/ KDVS- medlem	Foredragets titel	Seriens titel
174	15/11/1993	Svensson, Palle	Lektor	Det repræsentative demokrati set med en politologs øjne	Demokrati i 2500 år
175	29/11/1993	Haarder, Bertel	Minister	Demokrati i dag – set med en politikers øjne	Demokrati i 2500 år
176	07/02/1994	Bendtsen, Klaus	Professor	Cellesprog og betændelsesygdomme (gigt)	Aktuelt fra forskningen
177	21/02/1994	Steensgaard, Niels	KDVS	Opdagelsernes utilsigtede følger	Aktuelt fra forskningen
178	07/03/1994	Noe-Nygaard, Nanna	KDVS	Jagtmetoder og spisevaner i ældre stenalder. Hvad knogler kan fortælle	Aktuelt fra forskningen
179	21/03/1994	Rosenberg, Raben	Professor	Etiske problemer i psykiatrisk forskning	Aktuelt fra forskningen
180	11/04/1994	Molin, Søren	KDVS	Nye metoder til genkendelse og beskrivelse af mikroorganismer i miljøet	Aktuelt fra forskningen
181	10/10/1994	Bohr, Jakob	Forskningsprofessor	Eksempler fra den moderne strukturfysik	Aktuelt fra forskningen
182	24/10/1994	Hjorth, Ebba	Redaktør	Det danske sprog og Den Danske Ordbog	Aktuelt fra forskningen
183	07/11/1994	Kristensen, Niels Peder	KDVS	Sommerfuglenes udviklingshistorie	Aktuelt fra forskningen
184	21/11/1994	Jensen, Bent	Professor	Rusland: Historisk arv og reformer	Aktuelt fra forskningen
185	05/12/1994	Bonde, Niels	Lektor	Dinosaurer – deres udvikling og slægtskab med fuglene	Aktuelt fra forskningen
186	06/02/1995	Meldgaard, Morten	Centerleder	Stenalderhus i flammer – om arkæologiske forsøg i Lejre	Aktuelt fra forskningen
187	20/02/1995	Schousboe, Arne	Professor	Årsag og mekanismer for ischæmi-induceret neuronød	Aktuelt fra forskningen
188	06/03/1995	Ebbesen, Sten	KDVS	Skolastik – Middelalderens videnskab	Aktuelt fra forskningen

Nr.	Dato Dag/md./år	Foredragsholder	Titel/ KDVS- medlem	Foredragets titel	Seriens titel
189	20/03/1995	Favrholdt, David	KDVS	Arv, miljø og det frie valg	Aktuelt fra forskningen
190	03/04/1995	Møller, Jette Dahl	Lektor	Kreative løsninger: Planternes struktur og funktion	Aktuelt fra forskningen
191	09/10/1995	Christensen, Peter	Lektor	Økohistorie – hvad er det?	Aktuelt fra forskningen
192	23/10/1995	Michelsen, Birgitte Koch	Seniorforsker	Autoimmun diabetes – en forudsigelig sygdom?	Aktuelt fra forskningen
193	06/11/1995	Aaris-Sørensen, Kim	Lektor	Isidens afslutning og genetablering af den danske dyreverden	Aktuelt fra forskningen
194	20/11/1995	Poulsen, Flemming M.	Professor	Proteinfoldning. En vital og gådefuld proces	Aktuelt fra forskningen
195	04/12/1995	Hjorth, Øystein	KDVS	Den inspirerede profet. Vision og ekstase i Middelalderens kunst	Aktuelt fra forskningen
196	05/02/1996	Thomassen, Niels	Lektor	Søren Kierkegaard	Danske bidrag til verdens- kulturen
197	19/02/1996	Nørregaard-Nielsen, Hans Edv.	Direktør	Guldaldermaleren Christen Købke i kristen forstand	Danske bidrag til verdens kulturen
198	04/03/1996	Pedersen, Olaf	KDVS	Niels Steensen	Danske bidrag til verdens- kulturen
199	18/03/1996	Mortensen, Klaus P.	Lektor	Eventyrets dobbeltsprog	Danske bidrag til verdens- kulturen
200	01/04/1996	Jensen, Niels Martin	Forskningsleder	»Musikken er et Ocean« – Carl Nielsens musik og musiksyn i internationalt perspektiv	Danske bidrag til verdens- kulturen
201	07/10/1996	Lundgreen-Nielsen, Flemming	KDVS	Grundtvig	Danmarks bidrag til verdens- kulturen

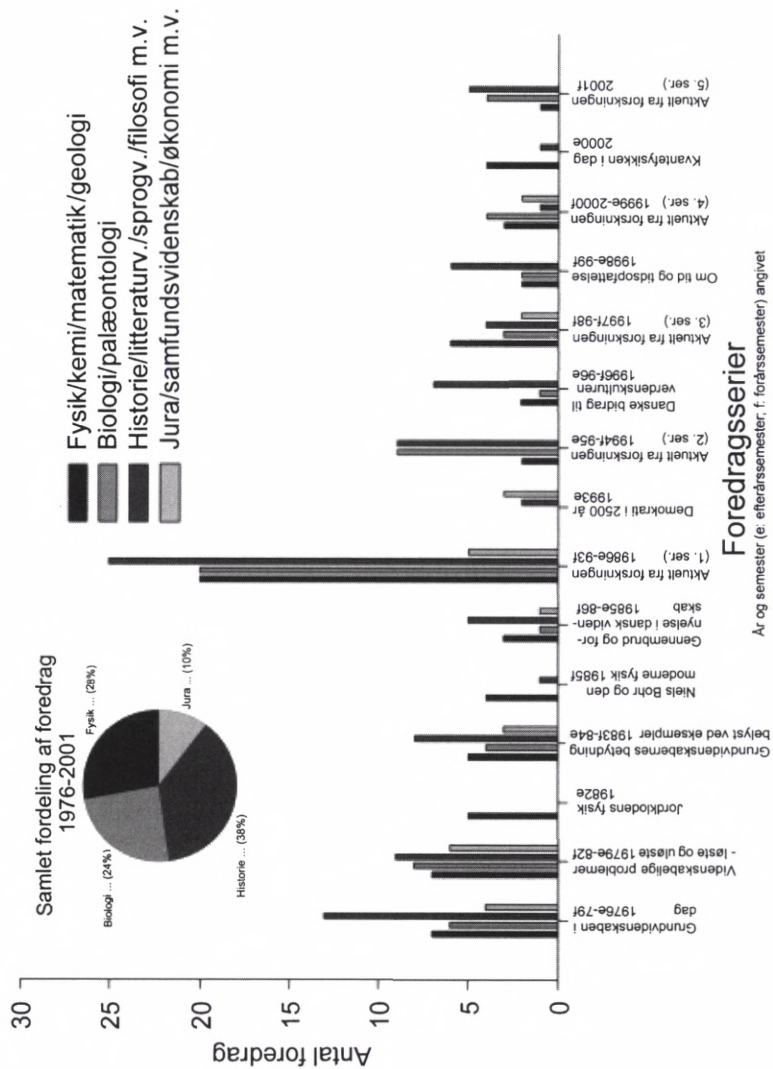
Nr.	Dato Dag/md./år	Foredragsholder	Titel/ KDVS- medlem	Foredragets titel	Seriens titel
202	21/10/1996	Moesgaard, Kristian Peder	Museums- leder	Tycho Brahe – fra den nye stjerne til en ny astronomi	Danmarks bidrag til verdens- kulturen
203	04/11/1996	Gregersen, Frans	KDVS	Københavnerskolen i sprogvidenskaben	Danmarks bidrag til verdens- kulturen
204	18/11/1996	Nathan, Ove	KDVS	Niels Bohr	Danmarks bidrag til verdens- kulturen
205	02/12/1996	Engberg, Charlotte	Forsk- nings- adjunkt	Blixen – med andre ord	Danmarks bidrag til verdens- kulturen
206	10/02/1997	Christensen-Dalsgaard, Jørgen	KDVS	Solens skælven – en kilde til viden om solens indre	Aktuelt fra forskningen
207	24/02/1997	Lind, Gunner	KDVS	Militære kulturer og skabelsen af det civile menneske	Aktuelt fra forskningen
208	10/03/1997	Zahle, Henrik	KDVS	EU og den danske grundlov	Aktuelt fra forskningen
209	24/03/1997	Nielsen, Hans Toftlund	Professor	Hvordan producerer planterne oxygen?	Aktuelt fra forskningen
210	07/04/1997	Thomassen, Carsten	KDVS	Elektriske netværk og tilfældige vandringer	Aktuelt fra forskningen
211	06/10/1997	Heinemeyer, Jan	Labora- torie- leder	Kulstof-14 datering med acceleratormetoden	Aktuelt fra forskningen
212	20/10/1997	Knudsen, Jens	Professor	Den indre varme	Aktuelt fra forskningen
213	03/11/1997	Crumlin-Pedersen, Ole	Forsk- nings- chef	Det maritime Danmarks arkæologi	Aktuelt fra forskningen
214	17/11/1997	Jørgensen, Charlotte	Lektor	Politisk debat i et ny-retorisk perspektiv	Aktuelt fra forskningen

Nr.	Dato Dag/md./år	Foredragsholder	Titel/ KDVS- medlem	Foredragets titel	Seriens titel
215	01/12/1997	Baagøe, Hans	Lektor	Ny viden om de danske flagermus	Aktuelt fra forskningen
216	02/02/1998	Friis-Christensen, Eigil	Direktør	Påvirker solens varierende aktivitet vores klima?	Aktuelt fra forskningen
217	16/02/1998	Dietz, Søren	Museums- direktør	Nye dansk/græske udgravninger i et vestgræsk landskab	Aktuelt fra forskningen
218	02/03/1998	Grey, François	Ph.d.	Nanoteknologi – fakta og fiktion	Aktuelt fra forskningen
219	16/03/1998	Arnsparng, Jens	Lektor	Syns algoritmer	Aktuelt fra forskningen
220	07/04/1998	Nielsen, Marita Akhøj	Ph.d.	Ny udgave af Leonora Christinas Jammers Minde	Aktuelt fra forskningen
221	05/10/1998	Faye, Jan	Lektor	Den gådefulde tid	Om tid og tidsopfattelse
222	19/10/1998	Larsen, Steen Folke	Professor	Tid i erindringen	Om tid og tidsopfattelse
223	02/11/1998	Novikov, Igor	KDVS	Physics and the time machine	Om tid og tidsopfattelse
224	16/11/1998	Hansen, Mogens Herman	KDVS	Tiden som historisk dimension	Om tid og tidsopfattelse
225	30/11/1998	Maegaard, Jan	KDVS	Tid og oplevelse: Musik	Om tid og tidsopfattelse
226	01/02/1999	Madsen, Jes	Lektor	Universets udvikling gennem tiderne	Om tid og tidsopfattelse
227	15/02/1999	Surlyk, Finn	KDVS	Dage, år, årtusinder, årmillioner – tid i geologisk perspektiv	Om tid og tidsopfattelse
228	01/03/1999	Nicolaisen, Ida	KDVS	Tidens kulturelle dimension	Om tid og tidsopfattelse
229	15/03/1999	Heller, Niels Erik	Lektor	Tidsopfattelse i dyrenet	Om tid og tidsopfattelse
230	29/03/1999	Holst, Elisabet	Forsknings- nings- lektor	Tid og fortælling	Om tid og tidsopfattelse
231	05/10/1999	Larsen, Henrik Holt	Professor	Karriereudvikling – dilemmaer i aktuel forskning og praksis	Aktuelt fra forskningen

Nr.	Dato Dag/md./år	Foredragsholder	Titel/ KDVDS- medlem	Foredragets titel	Seriens titel
232	18/10/1999	Christiansen, Per	Forsk- nings- adjunkt	Fjeren's udvikling	Aktuelt fra forskningen
233	01/11/1999	Toft, Bjarne	Lektor	Julius Petersens grafteori	Aktuelt fra forskningen
234	15/11/1999	Arctander, Peter	Lektor	Evolution af store afrikanske planteædere	Aktuelt fra forskningen
235	29/11/1999	Koch, Henning	Professor	Forfatningsorganer til lovprøvelse – i europæisk perspektiv	Aktuelt fra forskningen
236	07/02/2000	Breuning-Madsen, Henrik	KDVDS	Egekirster i bronzealderhøje. Et pedologisk/arkæologisk eksperiment	Aktuelt fra forskningen
237	21/02/2000	Boomsma, Jacobus J.	KDVDS	Konflikt, styring og samarbejde hos insektsamfund	Aktuelt fra forskningen
238	06/03/2000	Olden-Jørgensen, Sebastian	Forsk- nings- adjunkt	Peder Griffenfeld i europæisk belysning	Aktuelt fra forskningen
239	20/03/2000	Larsen, Lotte Melchior	KDVDS	Nordatlantens dannelse og basalter på Grønland og Færøerne	Aktuelt fra forskningen
240	03/04/2000	Surlykke, Annemarie	Lektor	Flagermus' biosonar og insekters hørelse	Aktuelt fra forskningen
241	09/10/2000	Nathan, Ove	KDVDS	Kvante-revolutionen	Kvantefysikken i dag
242	23/10/2000	Nørskov, Jens Kehlet	KDVDS	Matialefysik	Kvantefysikken i dag
243	06/11/2000	Mølmer, Klaus	KDVDS	Kvanteinformatik	Kvantefysikken i dag
244	20/11/2000	Gaardhøje, Jens Jørgen	Lektor	»Det lille big bang«	Kvantefysikken i dag
245	04/12/2000	Favrholdt, David	KDVDS	Den filosofiske fortolkning af kvantemekanikken	Kvantefysikken i dag
246	05/02/2001	Cappelørn, Niels Jørgen	Direktør	Kierkegaards værker og journaler – nyudgivet og kommenteret	Aktuelt fra forskningen

Nr.	Dato Dag/md./år	Foredragsholder	Titel/ KDVS- medlem	Foredragets titel	Seriens titel
247	19/02/2001	Kristensen, Reinhardt Møbjerg	Professor	Tidlig udvikling af hvirvelløse dyr	Aktuelt fra forskningen
248	05/03/2001	Søltøft, Pia	Adjunkt	Kierkegaards etik	Aktuelt fra forskningen
249	19/03/2001	Hansen, Jens Morten	Direktør	Er videnskabelig holisme mulig?	Aktuelt fra forskningen
250	02/04/2001	Garff, Joakim	Lektor	Problemer og perspektiver i at biografere Kierkegaard	Aktuelt fra forskningen
251	08/10/2001	Rosing, Minik T.	Professor	De tidligste spor af livet på jorden	Aktuelt fra forskningen
252	22/10/2001	Westenholz, Aage	Lektor	Det babyloniske epos om Gilgamesh	Aktuelt fra forskningen
253	05/11/2001	Foltmann, Bent	Professor	Molekylære og generelle perspektiver af den biologiske evolution	Aktuelt fra forskningen
254	19/11/2001	Brunak, Søren	Center- leder	Den bioinformatiske analyse af det humane genom	Aktuelt fra forskningen
255	03/12/2001	Kuschel, Rolf	KDVS	Den sociale påvirknings psykologi	Aktuelt fra forskningen

KDVS - offentlige foredrag i 25 år (1976-2001)

Selskabets Forskningspolitiske Udvalg

Udvalget har haft en række møder og løbende drøftet forskningspolitiske emner, bl.a. Forskningskommissionens Betænkning, sektorforskningen, det nye regeringsgrundlag på forsknings- og universitetsområdet og stipendier til styrkelse af grundforskningen. Carl Henrik Koch, Axel Michelsen og Jørgen Rischel er udtrådt af udvalget, og i stedet er indvalgt Frans Gregersen, Torben Greve og Niels Kærgård.

Carl Henrik Koch fungerede som formand indtil 21.2.2002.

Ole G. Mouritsen

ESF, European Science Foundation

Strategiplanen 2002-2006, som også kan læses på internettet, blev færdiggjort og udgivet

(http://www.esf.org/medias/section_5/18/ESFplan20022006.pdf).

Derudover har et af de væsentligste diskussionsemner været relationen mellem ESF og EU, herunder ESFs mulige rolle i etableringen af et europæisk forskningsråd.

Der er foretaget evalueringer af EMRC (Medical Sciences), LESC (Life Environmental and Earth Sciences) og PESC (Physical and Engineering Sciences). Disse evalueringer blev foretaget af Royal Society i London.

Der er optaget tre nye medlemslande i ESF: Bulgarien, Cypern og Luxembourg.

Formanden for SCSS (Social Science), Robert Eriksson (Sverige), afløses af Christopher Whealan (Irland).

De to nye typer af programmer/konferencer er taget i brug, nemlig EUROCORES og Forward Looks. Følgende EUROCORES er nu i gang: Man, Language, and the Languages (SCH), Euro-margins, Earth Sciences Study of Passive Continental Margins (LESC), Controlled Clinical Trials (EMRC) og Self-Organized Nanostructures (PESC).

Den første Forward Looks Conference – *Cultural Diversity, Collective Identity and Political Participation* – er blevet afholdt.

Gretty Mirdal

Kommissionen til udforskning af af landbrugsredskabernes
og agerstrukturernes historie

I det forløbne år har medlemmer af Kommissionen samarbejdet med agrarforskere i EARTH Network og i november i St. Martin de Vesubie (Frankrig) deltaget i dets workshop om landbrugspraksis i et kulturlandskabsperspektiv med fokus på mangfoldighedsproblemet. Inge Schjellerup fremlagde i *Changing Landscapes, Changing People – comparative studies of settlement patterns and land-use in the Andes* resultater og perspektiver fra sine nyeste undersøgelser i Peru, og Grith Lerche havde i *Important Details in a Holistic Perspective. New theories as a consequence of experimental data. Examples from the European farming practice of the 15th-18th century* arbejdet med nye synsmåder på dyrkningspraksis i fælleskabstidens landbrugsdrift, hvor forsøgsdata for hjulplovens nedslidning, spørgsmål om samtidens pløjeintensitet og afgræsningens betydning herfor inddroges. I september havde hun desuden på en konference om landbrugsredskaber i europæisk middelalder i Flaran i Gascogne i Frankrig præsenteret det efterlignende forsøg som en aktiv kilde med betydning for redskabsudforskningen for europæiske agrarforskere. Hendes bidrag til publikationen om Tårnbyudgravningen har været undersøgelserne af det sjældne fund af en firsidet ard, dateret til 1420 e.Kr., der klart dokumenterer en østdansk region (i moderne forstand)/en Øresundsregion med kontinuerlig brug op i 1800-tallet af denne ardtype, der har mange ligheds punkter med de analyserede jyske senmiddelalderhjulplovsfund. I november modtog hun Kungl. Gustav Adolf Akademiens pris for sin forskningsindsats. Kommissionen har i årets løb undersøgt mulighederne for de rette satsningsområder fremover og haft livlig kontakt med forskere med besvarelser af faglig relevante spørgsmål, ofte over e-mails og også fra udlandet, bl.a. Canada, Frankrig, Norge, Slovenien, Sverige, Spanien, Tyrkiet, Tyskland, ud over personlig kontakt med forskningsmiljøer ved bl.a. deltagelse i ovennævnte internationale konferencer.

Sofus Christiansen
Lars Munck, fm.

Inger Dübeck
Holger Rasmussen

Grith Lerche, sekr.
Inge Schjellerup

Kommissionen for registrering af litterære
kilder til dansk historie

Der har hverken i perioden eller de just foregående år været afholdt møder i kommissionen. Dette skyldes, at såvel Det Kongelige Bibliotek i almindelighed som håndskriftsafdelingen i særdeleshed har måttet anvende alle overskydende ressourcer som følge af nybyggerierne på de store omstruktureringer, nyindretningen af afdelingen og servicetilbuddene i det i 1999 indviede *Center for manuskripter og boghistorie*. Kommissionen vil efter en reorganisering genoptage sit arbejde snarest og bl.a. behandle digitaliseringsproblematikken for kommissionens registranter.

Erland Kolding Nielsen, fm.

Kommissionen til undersøgelse af de i dansk privateje
bevarede kilder til dansk historie

Der har i beretningsperioden været afholdt to møder i Privatarkivudvalget, hvor der under forsæde af Rigsarkivaren især blev drøftet kommissorium for udvalgets arbejde 2001-03 samt forslaget til revision af arkivloven. Desuden har privatarkivdatabasen DANPA's fremtid været genstand for overvejelser.

Knud J. V. Jespersen

CLG, Corpus Lexicographorum Graecorum

Etymologicum Genuinum

Tekstrevisionen på edb er fortsat, idet der i det forløbne år blev indtastet en foreløbig tekst til de artikler om bogstaverne *ny*, *pi* og dele af *tau*, som hidtil manglede. Kontrollen og revisionen af tidligere indtastede tekster er videreført.

Indsamlingen af ny sekundærlitteratur og excerpering af de relevante publikationer blev ajourført.

Arbejdet på den planlagte kommenterede kritiske separatudgave af de af udgiveren i *Etymologicum Genuinum* identificerede fragmenter af en hidtil ukendt græsk roman blev videreført ved indsamling af parallelsteder i den antikke litteratur til kommentaren.

Klaus Alpers

Hesychios

Den endelige formulering af tekst + apparat + testimonier inden for bogstavet *sigma* i færdiggørelsen af Kurt Lattes Hesychiosudgave er afsluttet. Der arbejdes nu på bogstavet *tau*.

Den fjerde af de fire stipendieportioner fra Göttingen (finansieret af Fritz-Thyssen-Stiftung i Köln) er modtaget i december 2001.

Peter Allan Hansen

TLL, Thesaurus Linguae Latinae

I 2001 er publiceret Vol. X,1 fasc. XIII (pestifer-pictor). Karsten Friis-Jensen deltog i juli 2002 i den internationale Thesaurus Linguae Latinae-kommissions møde i München, hvor professor Ernst Vogt (München) blev valgt til ny kommissionsformand efter professor Josef Delz.

Karsten Friis-Jensen, fm.

Kommissionen for Carlsbergfondets syriske ekspeditioner

Det 13. bind i serien *Publications of the Carlsberg Expedition to Phoenicia: Topographical Studies in the Gabla Plain*, skrevet af P. J. Riis, Ingolf Thuesen, John Lund og Thomas Riis vil sidst på sommeren 2002 være færdigredigeret med henblik på trykning i Selskabets skriferække. Alexandra Nilssons bog *Hama and Gabla. Water Colours 1932-1961 by the Danish Architect Ejnar Fugmann* med en introduktion af P. J. Riis udsendes med støtte af Carlsbergfondet som bind 2 i *Proceedings of the Danish Institute in Damascus* (2002).

Peder Mortensen   Eduard Nielsen   Olaf Olsen   Ingolf Thuesen

Physica Scripta

Physica Scripta udgives af de videnskabelige akademier og de fysiske foreninger i Danmark, Norge, Sverige, Finland og Island. Hovedredaktionen er i Stockholm hos Kungl. Vetenskapsakademien, med Roger Wäppling som hovedredaktør. Marston Lindsay Ross Int. Ltd. i England har ansvaret for sats, trykning, indbinding samt distribuering af tidsskriftet. Redaktionsmedarbejderne får assistance fra omkring 15 fagredaktører fra udgiverlandene, Europa i øvrigt, samt USA.

Fordelingen af publicerede artikler i de forskellige faggrupper, der er repræsenteret i *Physica Scripta*, har ikke i 2001 ændret sig væsentligt fra de foregående år. Antalmæssigt ligger tyngden blandt de tilsendte artikler på i) Atom- og molekylfysik, ii) Plasma-, gas- og gasudladningsfysik, iii) Faste stoffers fysik og endelig iv) Elementarpartikel- og generel fysik. Også andre emner er repræsenteret, men i et noget reduceret omfang.

Det samlede antal trykte sider var ca. 2.600 i det forløbne år, et tal, som er tæt på det budgetterede. De trykte sider var fordelt på 175 manuskripter i de ordinære numre, bind 63 og 64. Den største andel kom fra Vesteuropa, inkl. Norden (57), fulgt af Mellemøsten og Afrika (27), mens Østeuropa, Nordamerika, Syd- og Østasien ligger på stort set samme niveau (14-18). Tilgangen af manuskripter er klart stigende, men dette modsvares heller ikke i år af nogen stigning i antallet af trykte sider. Ud over de ordinære numre tryktes syv specialnumre, T89 – T95, de såkaldte Topical Issues. Der er allerede nu truffet aftale om fem tilsvarende numre i år 2002, det beløber sig til anslåede 1.300 sider, og der forhandles om trykning af flere særnumre i 2003. Der er en stabil og høj interesse fra konferencearrangører for at trykke bidrag i *Physica Scripta*'s særnumre. De trykte sider i 2001 var fordelt på ca. 1.450 i Topical Issues og ca. 1.150 i ordinære numre.

Den stagnation, som har ramt alle større fagtidsskrifter i verden, har også været mærkbar for *Physica Scripta*, men det er glædeligt, at der for andet år i træk har været en lille stigning i antallet af abonnenter. Flertallet af abonnenter findes ligelig fordelt på Nordamerika og Vesteuropa, herunder specielt de nordiske lande. Den geografiske fordeling af bidrag følger fordelingen af abonnenter. Tidsskriftets økonomi er god, med gode prognoser. Bestyrelsen vedtog at undgå en egentlig prisforøgelse, men måtte foretage en mindre justering af de relative priser i de forskellige valutaer.

På nær korrekturlæsning kan en artikel i princippet behandles helt elektronisk, forudsat at forfatterne fremsender en dertil egnet version, og hen ved 60% af alle tilsendte artikler modtages nu i elektronisk form. Hvad Topical Issues angår, drejer det sig næsten om 100%. Målet er, at forfatterne i fremtiden også kan klare korrekturlæsning over nettet. Den elektroniske manuskriptbehandling har medført mærkbare besparelser for tidsskriftet, og stadig

flere bidragydere benytter sig af de tilbudte faciliteter. Produktionstiden for en artikel er nu nede på typisk otte måneder, men der ses stadig muligheder for effektivisering. *Physica Scripta* har sin egen hjemmeside: <http://www.physica.kva.se/>. Siden 1996 følger en elektronisk udgave af tidsskriftet med et ordinært abonnement; det kan ikke sælges separat, på grund af engelske told- og skattebestemmelser!

Physica Scripta ønsker at indgå en samarbejdsaftale med American Physical Society. Denne vil indebære, blandt andet, at artikler herfra inkluderes i Virtual Journal-projektet, som er beskrevet i detaljer på netsiden <http://www.virtualjournals.org/>. Tidsskrifter, som deltager i projektet, etablerer en elektronisk forbindelse via deres hjemmesider, hvor artikler f.eks. kan organiseres efter indhold. På grund af denne og lignende langsigtede aftaler vil det være en stor fordel om den nye nordiske samarbejdsaftale vedrørende *Physica Scripta* kan forlænges med seks år.

Hans L. Pécseli

Acta Zoologica

I året 2001 er udkommet vol. 82, bestående af fire hefter på tilsammen 352 sider. Tilgangen af manuskripter har været tilfredsstillende; ca. en tredjedel af manuskripterne har måttet forkastes. Samarbejdet med Blackwell Publishers har været gnidningsløst.

I august måned meddelte jeg, at jeg ønsker at holde op som redaktør, efter 15 år, med udgangen af 2002, og diskussioner om mulige efterfølgere er i gangsat.

Claus Nielsen

Danmarks Radios Programråd

Jeg skal herved meddele, at Danmarks Radios Programråd, hvor jeg længe har repræsenteret Videnskabernes Selskab, nyligt er blevet nedlagt. Idet jeg takker for den udviste tillid og beklager, at jeg ikke har kunnet gennemføre en mere levende debat, endsiges egentlige reformer af DRs virksomhed, fremsender jeg herved det svar, jeg gav på formandskabets »evalueringskema« vedr. rådets virksomhed i de forløbne år.

DANMARKS RADIOS PROGRAMRÅD 1998-2001 – og tidligere
 Erfaringer med rådsarbejdet: gode erfaringer
 = dem, man kan blive klogere af
 (jf. kronik i Berlingske Tidende 17. dec. 2001)

Danmarks Radios Programråd, som jeg har været medlem af gennem elleve år, 1990-2002, har omfattet mange positivt indstillede medlemmer, der ønskede at kende og forbedre DRs udsendelser, og en del har haft både kundskab og vilje til denne opgave. Men opgavens omfang var alt for stort, og DRs ledelse ville fra start til slut først og fremmest undgå indblanding i sine planer og sin virksomhed – først og fremmest forhindre direkte og klar kritik udefra, som man mente at have været udsat for i Statsradiofoniens og Radiorådets dage. Programrådsmedlemmerne havde reelt ingen anden viden og basis for kritik end den, DR selv valgte at give dem. Da Programrådsledelsen i 1993 stillede forslag til kulturminister Hilden om at få sit eget sekretariat og egne midler til at gennemføre analyser m.v., blev det afvist af både ministeren og DR.

Programrådets arbejdsfelt har med to tv-kanaler og tre-fire radiokanaler været meget stort – langt større end TV 2-rådets. Og de fire årlige eftermiddagsmøder mellem et stort antal indbyrdes fremmede medlemmer (efterhånden med mange afbud) gav hverken basis for en reel diskussion af DRs programpolitik eller for kritisk gennemgang af bestemte stofområder eller udsendelser. De fremmødte DR-chefer fik godtaget, at konkret kritik forudsatte, at de pågældende medarbejdere var til stede og var orienteret på forhånd, og på de lidt større linjer tog de selv ordet og dominerede debatten til den bitre ende. Programrådets medlemmer, der reelt kun havde de informationer, som DR selv ønskede at give dem, fik aldrig samlet sig om en præcis og væsentlig kritik af programmer, som DR derpå var tvunget til at følge. Det studiekredsarbejde, som skiftende studiekredsgrupper i Programrådet gennemførte fra ét møde til det næste, imponerede ingen mediefolk. På sin højde formåede Programrådet, at DRs beretnings- og publikumstryksager blev gjort mere klare og forståelige – men al programkritik måtte baseres på oplysninger, som DR selv tilbød og forklarede.

Derfor var det forståeligt nok, at de mange årvågne publikumsgruppers kritik af udsendelsernes kvalitet, forståelighed, aktualitet og pålidelighed gik helt uden om Programrådet, som ingen journalister – hverken i eller uden for DR – nogensinde har beskæfti-

get sig med. Normalt gider end ikke DRs husorgan nævne Programrådet – ja, en del er faktisk uvidende om dets eksistens.

Den påtænkte sammensætning af et nyt Programråd er næppe noget fremskridt. Hvis DR selv mener at styrke sine folkelige jordforbindelser og sin vennekreds ad denne vej, bør det ske for DRs egne midler og i DRs eget regi. Denne opgave er nemlig en anden end den at få reelle og meningsfulde *public service*-kriterier gjort retningsgivende for DRs programpolitik i stedet for konkurrenceevnen på fodbold, detektivhistorier, gættekonkurrencer og prinsesex.

Dialogen mellem publikum og DR må i fremtiden ske på et andet grundlag.

Niels Thomsen

Selskabets sommerudflugt lørdag den 8. juni 2002

Selskabets sommerudflugt samlede i alt 72 deltagere, hvoraf størstedelen kom fra Sjælland. Turen gik i år til Skåne, hvor Olaf Olsen, Finn Surlyk og Nanna Noe-Nygaard i samråd med den tidligere direktør for Kulturen i Lund, Anders W. Mårtensson, havde tilrettelagt en spændende og indholdsrig tur, der begyndte på Dantes Plads kl. 9.30 og afsluttedes samme sted tidligt på aftenen.

Anders Mårtensson havde kontaktet ejeren af herregården Övedskloster ved Vombsjön, Hans Ramel, som var så imødekommende, at Selskabet fik tilladelse til at se familiens private hjem, som ellers ikke er åbent for offentligheden. Övedskloster anses for det ypperste svenske herregårdsanlæg fra rokokotiden – »trop royal pour un particulier«, som Gustav 3. sagde. Herregården har også et imponerende parkanlæg. Af dens forgænger, et præmonstratenserkloster, grundlagt af ærkebiskop Eskil i 1160'erne, er der ingen rester.

Efter frokosten, der blev indtaget foran Övedskloster i strålende vejr, gik turen til Bosjö kloster, der ligger smukt mellem Västra og Östra Ringssjön. Klosteret var grundlagt i 1100-årene og var hjemsted for nonner af benediktinerordenen. Efter reformationen blev det omdannet til herregård. Den gamle klosterkirke er bevaret. I de stærkt ombyggede klosterfløjes murværk er der stadig spor fra klostertiden. Der er også indrettet museum i en del af gården.

Vä Kirke var næste mål for turen. Vä var købstad, indtil Chr. IV i

1614 overflyttede købstadsrettighederne til sin nygrundlagte by Kristianstad. Den store kirke er et hovedmonument i dansk romansk bygningskunst med fornem stensulptur og frem for alt en enestående skat af prægtige kalkmalerier fra 1100-årene.

Udflugten sluttede med et besøg i Andrarum Alunskiferbrud. Alunskiferen blev aflejret i havet for næsten 500 millioner år siden. Skiferen har et usædvanligt højt indhold af organisk kulstof, svovlkis og uran. Det skyldes, at den blev aflejret under iltfrie forhold gennem meget lange tidsrum. Skiferen indeholder dog fossiler af trilobitter i spredte tynde lag. Brydning og udvinding af alun til garvning, farvning og blodstilning begyndte i 1637 med Corfitz Ulfeldt som økonomisk bagmand.

Alunskiferens høje organiske indhold betyder endvidere, at den er en potentiel kildebjergart for olie og gas, og endelig har det høje uranindhold medført betydelig interesse i forbindelse med Sveriges atomkraftprogram. Skiferbruddet og det nærliggende Kristinehof Slot er således rammen om en spændende geologisk og industriel historie. Affaldsprodukt fra alunproduktion er rødt slam, der var råmateriale for fremstilling af »faluröd«, der pryder de fleste svenske træhuse.

UAI, Union Académique Internationale

76. generalforsamling i Bruxelles 29. maj til 2. juni 2002

Som delegerede for Videnskaberne Selskab deltog undertegnede Lise Hannestad og Birger Munk Olsen i denne generalforsamling, der fandt sted i det Kongelige Belgiske Akademi i Bruxelles, og som samlede repræsentanter for 43 lande, mens Bulgarien, Elfenbenskysten og Mali havde sendt observatører.

Ud over at deltage i generalforsamlingens plenarmøder og møderne i Unionens 52 kommissioner, hvor disses publikationsforetagender blev drøftet og evalueret, havde Selskabets delegerede følgende specialfunktioner: Lise Hannestad var rapportør for *Antiquités phéniciennes et puniques* og Birger Munk Olsen var rapportør for *Monumenta Musicae Byzantinae*, som Selskabet har ansvaret for, og blev valgt til medlem af generalforsamlingens Commission des affaires internes.

På generalforsamlingens afsluttende møde blev der vedtaget en række ændringer af vedtægterne, der sidst blev revideret i 1955. Bl.a. blev der indført to nye former for medlemskab, nemlig som korresponderende medlemmer og som associerede medlemmer. Den første kategori omfatter akademier, der ikke tidligere har været medlemmer, og gælder maksimalt for en periode af 8 år, hvorefter et korresponderende medlem enten må forlade Unionen eller overgå til fuldt medlemskab med de økonomiske forpligtelser, der følger heraf. Sydafrika, Madagascar, Paraguay, Peru og Uruguay blev ved denne lejlighed optaget som korresponderende medlemmer. Den anden kategori omfatter akademier eller videnskabelige selskaber af international karakter og gjorde det muligt for Académie Internationale d'Histoire des Sciences at blive optaget. Endelig blev en række nye projekter indgående drøftet, og flere blev enstemmigt godkendt og optaget i UAIs forskningsprogram.

Lise Hannestad

Birger Munk Olsen

Romertallet angiver den pågældende UAI-kommissions nummer

I, CVA, Corpus Vasorum Antiquorum

Ny Carlsberg Glyptotek fasc. 1, *Greek Geometric and Archaic Vases*, Nationalmuseet, Antiksamlingen fasc. 9, *Keramik fra Stabiae*, fasc.10, *Attisk sort- og rødfigurskeramik* og Aarhus Universitet fasc. 1 er stadig udskudt på grund af andet arbejde.

Museumsinspektør Bodil Bundgaard Rasmussen har været repræsenteret på et *workshop*-møde i Oxford, angående en web-udgivelse af allerede eksisterende, men udsolgte CVA-udgivelser. Da dette er tilfældet med alle otte fascikler fra Nationalmuseet, var det nærliggende at lade Bodil Bundgaard Rasmussen deltage i mødet.

En mere detaljeret beretning om mødet ligger til gennemsyn i Selskabets sekretariat.

Jette Christiansen

V, NGML, Novum Glossarium Mediae Latinitatis

Tidsskriftet *Archivum Latinitatis Mediae Aevi* udkommer regelmæssigt (bind 59 for 2001 i maj 2002). Fasciklen »Phacolla – Pizus« af ordbogen og et nyt ajourført indeks over forfattere, tekster og udgaver er under udarbejdelse. Af *Ordbog over Dansk Middelalderlatin (Lexicon Mediae Latinitatis Danicae)* forventes fascikel VI (M-P) at blive afsluttet i indeværende år. Grundet økonomiske problemer er de sidste fasciklers skæbne uvis.

Sten Ebbesen

Birger Munk Olsen

XII, MMB, Monumenta Musicae Byzantinae

Videnskabernes Selskabs komité for Monumenta Musicae Byzantinae består uændret af John Bergsagel, fm., Christian Thodberg, Århus, Birger Munk Olsen, KU, og lektor, ph.d. Christian Troelsgård, KU.

1. Der er efter forberedende forhandlinger i 2001 indledt et samarbejde med Akademiet i Athen omkring udgivelsen af et såkaldt

Akolouthiai-håndskrift, et projekt, som længe har været et *desideratum* (se nedenfor under pkt. 2). Akademiet i Athen fremsendte i februar et projektforslag direkte til UAIs generalforsamling i Beijing, og samtidig blev det fremført, at Akademiet i Athen ønskede at stå for en ny serie, *MMB, Series graeca*. Da selve ideen om en særlig græsk serie forekom videnskabeligt og organisatorisk ubegrundet, forhandlede i stedet en samarbejdsaftale igennem, og det foreslåede projekt indplaceredes i *Series principalis*. MMB har således i øjeblikket et officielt samarbejde med arbejdsgrupper under ÖAW og Athens Akademi.

2. Series Principalis (faksimiler).

a) Ikke lang tid efter at Kenneth Levy forrige år meddelte, at han ikke havde kræfter til at videreføre projektet med udgivelsen af et *Akolouthiai*-håndskrift, modtog MMB et forslag fra Athens Akademi om at udgive et håndskrift af denne type, EBE-2406 (dateret 1453 e.Kr.). Efter indledende forhandlinger fremsendtes fra Athen en mere detaljeret projektbeskrivelse, som efterfølgende blev godkendt af Editorial Board (sept. 2001). Projektet finansieres af Athens Akademi. Udgifterne er Dr. E. Makris (Athens Akademi, afd. for Folkemusikforskning) og I. Papathanasiou (Athens Universitet, Musikvidenskabeligt Institut).

b) Christian Hannick (Würzburg, medlem af MMBs Editorial Board og ÖAW) har i 2001 fremsendt en del forslag til fremtidige projekter, herunder en faksimileudgave af en *Ordo Ecclesiae Sanctae Sapientiae Thessalonicenses* (Hs. Athen 2047), delvis forsynet med musikalsk notation til den byzantinske katedralritus. Nærmere projektbeskrivelse afventes.

3. I *Subsidia*-serien arbejdes der med følgende bind:

a) Lektor Christian Troelsgård, København, mangler stadig at fremstille ca. 1/4 af musikeksemplerne til *A New Introduction to the Middle Byzantine Musical Notation*, MMB Subsidia IX. Forsinkelsen skyldes bl.a. Troelsgårds hverv som studieleder og forstander for Center for Europæiske Middelalderstudier. Da de hidtidige frister ikke har kunnet overholdes, vil det nok være bedst at fastlægge færdiggørelse til »så snart som muligt«, forhåbentlig i 2002.

b) Lektor Sysse Engberg (som også er studieleder) arbejder på *Prophetiai I-II*, MMB Subsidia X, men den øjeblikkelige status for projektet kendes desværre ikke.

c) MMB, Subsidia V, † di Salvo/Garofalo: *Canti ecclesiastici della tradizione italo-albanesi in Sicilia*. Christian Troelsgård har i marts 2002 holdt et arbejds møde med Girolamo Garofalo, som kunne dokumentere, at arbejdet skrider planmæssigt fremad. Når MMB, Subsidia IX er udkommet, vil Christian Troelsgård bidrage med et kapitel indeholdende et sammenlignende studie af de albanosicilianske byzantinske kirkesange og den middel- og neobyzantinske tradition.

4. MMB, Corpus Scriptorum de Re Musica (CSRM)

Serien CSRM, *Papadiké*, edd. Maria Alexandru, Thessaloniki og Christian Troelsgård. ÖAW (Wien) har i 2001 forhåndsgodkendt projektet, og lektor, ph.d. Maria Alexandru er gået i gang med det første forberedende arbejde.

5. Nationalkomiteens formand John Bergsagel deltog i januar 2002 i et symposium ved Det Amerikanske Akademi i Rom til minde om MMBs direktør 1961-71, Oliver Strunk (*Oliver Strunk (1901-1980) – The scholar and his legacy*) med et indlæg med følgende titel: *Oliver Strunk and Denmark: Monumenta Musicae Byzantinae*.

John Bergsagel, fm.

Christian Thodberg

Christian Troelsgård

XX, CAA, Corpus Antiquitatum Americanensium

Katalogen: *Precolombian Woven Treasures in the National Museum of Denmark* by Lena Bjerregaard, blev udgivet i juni 2002. Midlerne til publiceringen blev bevilget af Davids Samling og Lillian og Dan Finks Fond.

Arbejdet i CAA ønskes fremmet, da betydelige samlinger af præcolombiansk keramik fra Colombia, Ecuador og Peru ligger upubliceret på Etnografisk Samling. Det drejer sig om indkomne samlinger fra 1920'erne og den sidst erhvervede store samling i 1994 fra Colombia og Ecuador.

Nationalmuseet: Hidtil er kun udkommet katalogen *Chimu Pottery*, Fascicule I. Det er en national forpligtelse at få publiceret museale samlinger fra både ud- og indland. Udbredelsen af de præcolombianske samlinger bidrager til forståelsen af tidligere tiders indsamlingspolitik samt af den kulturelle baggrund for de

pågældende genstande i både oprindelseslandet og i de lande, hvor genstandene nu befinder sig.

Der vil i det kommende år blive søgt midler til færdiggørelse af *Chimu Pottery*, Fascicule II.

Inge Schjellerup, fm.

XXII, FHA, Fontes Historiae Africanæ

Den danske nationalkomité for Fontes Historiae Africanæ omfatter de samme 5 personer som hidtil: Professor, dr.phil. Niels Steensgaard, fm., professor, dr.phil. Ole Feldbæk, landsarkivar, dr.phil. Sune Dalgård, der alle er medlemmer af Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab, samt af professor, dr.phil. Holger Bernt Hansen og lektor, cand.mag. Ole Justesen.

Oversættelse til engelsk af det danske manuskript: *Kilder til Ghanas historie 1658-1754*, blev færdiggjort i år 2001. Det samlede antal dokumenter er 461, og det totale sideantal er 1.026. Dokumenterne er organiseret i 12 kapitler. Kapitlerne 1-7, der omfatter perioden 1657 til 1720, består af dokumenterne 1-156, kapitlerne 8-10, der omfatter perioden 1743 til 1754, består af dokumenterne 303-461.

Den endelige redigering og korrekturlæsning af det engelske manuskript er tilendebragt for perioden op til 1726.

Niels Steensgaard/Ole Justesen

XXVI, SNG, Sylloge Nummorum Graecorum

Rudi Thomsen har efter en lang årrække som formand trukket sig tilbage og er blevet erstattet af docent, dr.phil. Erik Christiansen.

Der har været visse problemer omkring korrekturen til Den kongelige Mønt- og Medaillesamlings Sylloge-supplement, specielt monogrammerne. Disse synes nu løst og i løbet af kort tid vil materialet overgå til Ekblad, kungl. hoftryckeri, i Västervik med henblik på trykning.

Der planlægges et pilotprojekt for at få et overblik over Thorvaldsens møntsamling, som er den sidste upublicerede græske møntsamling i dansk offentlig eje. Pilotprojektet planlægges udført af ph.d. Helle W. Horsnæs.

Jørgen Steen Jensen

XXVIII, ThesCra, Thesaurus Cultus et Rituum Antiquorum

Der er endnu ikke fremkommet væsentligt uddybende materiale fra ThesCras redaktion med henblik på at påbegynde et arbejde med nationalt materiale og nationale institutioner. Der er derfor endnu ikke knyttet medarbejdere til nationalkomiteen.

Flemming Johansen

ICSU, International Council for Science

Den danske nationalkomite for ICSU mødes en gang om året i marts måned, hvor de enkelte internationale unioners nationalkomiteer aflægger en kort beretning, og spørgsmål af fælles interesse drøftes. Beretningerne fra unionerne er gengivet nedenfor. Det vigtigste problem for ICSUs nationalkomite er i øjeblikket et nationalt snarere end internationalt anliggende, som begyndte i slutningen af 2001, hvor to forskningsråd, STVF og SSVF, afslog at bevilge midler til 2002-kontingenterne til en række internationale unioner under Videnskabernes Selskabs sponsorat. De pågældende forskningsråd havde sammenlignet Selskabets meget formelle kontingentansøgning med ansøgninger til forskningsprojekter og havde ikke fundet Selskabets ansøgninger fyldestgørende. SNF og SHF bevilgede de ansøgte kontingenter under deres områder uden kommentarer. To mere fyldestgørende ansøgninger til STVF og SSVF førte til et afslag fra SSVF, som ikke fandt ansøgningen støtteværdig. Undertegnede rejste sagen over for Forskningsstyrelsen i et brev af 7. februar 2002 og gjorde opmærksom på, at unionsmedlemskaberne, som startede i 1919, ikke var videnskabelige forskningsprojekter, men led i en almindelig dansk politik for international videnskabelig deltagelse. Vor henvendelse blev taget op på et formandsmøde blandt forskningsrådene og vandt støtte (hører vi). STVF bevilgede kort efter kontingenterne, medens SSVF ikke har gjort det og (hører vi) ikke agter at gøre det. Forskningsstyrelsen har i skrivende stund ikke besvaret vor henvendelse. I stedet har undertegnede rejst sagen over for Ministeren for Videnskab, Teknologi og Udvikling og bedt om en afklaring af politikken i forhold til danske medlemskaber af de internationale videnskabelige unioner. Dette er sket ved brev til ministeren af 5. august 2002. Der foreligger ikke noget svar fra ministeren. Hvis SSVFs aktion smitter af på de andre forskningsråd, kan udmeldelse af en række vilkårlige unioner hurtigt blive en kendsgerning – en situation, som er uheldig, og som oplagt kræver en politisk stillingtagen.

Ole Hansen

COSPAR, Committee on Space Research

SCOSTEP, Scientific Committee on Solar Terrestrial Physics

Der har ikke i den forgangne periode været afholdt møder.

Peter Stauning

IAU, International Astronomical Union

IAU har afholdt fire symposier og tre kollokvier heraf et (*Radial and nonradial pulsations as probes of stellar physics* i Leuven, Belgien) med dansk deltagelse i organisationskomiteen. Johannes Andersen har som afgående generalsekretær fungeret som rådgiver for IAU. Forberedelsen af IAU-generalforsamlingen i 2003 (Sydney 13.-26. juli) er påbegyndt.

Poul Erik Nissen

IBRO, International Brain Research Organization

Efter omlægningen til to halvårlige symposier med et fokuseret emne og et tredages årsmøde med bredere orientering har møderne i Dansk Selskab for Neurovidenskab (DSfN) været meget velbesøgte. Selskabets hjemmeside findes på adressen www.dsfn.dk. I forbindelse med hjerneugen 2001 arrangerede selskabet i Hjerneforums regi et heldagsmøde om den ustyrlige hjerne, som også var et multidisciplinært og meget velbesøgt møde. DSfN har et medlem i Hjerneforums (www.hjerneforum.dk) repræsentantskab.

Vedr. den neurobiologiske forskningsorganisation kan oplyses, at der er etableret et stærkt europæisk selskab, *Federation of European Neuroscience Societies* (FENS, se også www.fens.org.) Det ser ud til, at dette selskab sammen med det amerikanske *Society of Neuroscience* vil blive de dominerende selskaber, hvad angår møder og videnskabelig aktivitet. Selskabets næste kongresser vil være i Paris i dagene 13.-17. juli 2002 og i Lissabon 10.-14. juli 2004. *International Brain Research Organization* (IBRO, www.ibro.org) er i så henseende mindre og vil fremover mere koncentrere sig om uddannelsesmæssige aspekter. IBROs næste og formentlig sidste store kongres finder sted i Prag i dagene 10.-15. juli 2003.

DSfNs bestyrelse består af Bente Finsen, Aase Frandsen (fm), Albert Gjedde, Gitte Moos Knudsen, Henrik Lublin, Jens Midtgaard (kasserer), Erik Bardrum Nielsen, Olaf B. Paulson (sekr.). Nyvalg

til bestyrelsen vil finde sted ved den kommende generalforsamling 18. marts 2002. Det konstateres, at oplysningerne angående bestyrelsens sammensætning bragt i Videnskaberne Selskabs årbog 2001 af ukendte årsager er forkerte. Dels er den anførte sammensætning af bestyrelsen ikke den aktuelle, men en tidligere, dels står Albert Gjedde anført som selskabets sekretær, hvilket han aldrig har været.

Olaf B. Paulson, sekr.

Aase Frandsen, fm.

IGBP, International Geosphere-Biosphere Programme

Komiteen afholdt et ordinært møde i marts. Den 28. marts arrangeredes et kort møde med IGBPs direktør Will Steffens, som var i København som foredragsholder: Herunder diskuteredes IGBPs fremtidige virke.

Den 12. september deltog formanden og Sten Struwe i et møde i Miljøstyrelsen sammen med WCRP-komiteens formand og sekretær. Mødets formål var et fælles arrangement med Miljøstyrelsen den 20. november. På grund af folketingsvalget samme dag blev arrangementet imidlertid aflyst.

Formændene for WCRP- og IGBP-nationalkomiteerne har i øvrigt diskuteret et muligt fællesmøde om fordele og ulemper ved en evt. sammenlægning af de to komiteer, f.eks. under fællesnavnet »Global Change«. Dette vil blive taget op til drøftelse ved et planlagt fællesmøde i løbet af 2002.

Claus Uffe Hammer

IGU, International Geographical Union

På det internationale plan var 2001 et år uden store arrangementer. Kommissioner og *study groups* har arbejdet og holdt møder. Det kan noteres, at geografien har institutionaliseret et permanent hjemsted, Villa Celimontana i Rom, hvor IGUs bibliotek og samlinger er opstillet.

Nationalkomiteen forsøger at hævde en position som den eneste danske gruppering, der arbejder med alle fagets niveauer, horisontalt ved forskning (som er komiteens hovedopgave) og undervisning, og vertikalt ved at organisere repræsentanter fra alle undervisnings- og forskningsniveauer. Ved to møder pr. år orienteres

som et fast punkt på dagsordenen om nyheder og problemer fra medlemmer og observatører. Nationalt er der etableret et geografistudium ved Aalborg Universitet, så faget nu kan læses tre steder, nemlig foruden i Aalborg ved Københavns Universitet og ved Roskilde Universitetscenter. Som en konsekvens er nationalkomiteen blevet udvidet med en repræsentant for geografi i Aalborg, professor Bent Flyvbjerg. Ved Danmarks Pædagogiske Universitet er geografiuddannelsen under afvikling ligesom de fleste andre faguddannelser. Undervisningsministeriet har iværksat arbejde vedrørende kernefaglighed gennem hele undervisningssystemet. Rapportering pågår. Endelig bemærkes, at Det Kongelige Danske Geografiske Selskab har fået ny præsident: Kronprins Frederik afløser prins Henrik.

Christian Wichmann Matthiessen

ILP, International Lithosphere Programme

Der er intet at berette fra perioden.

Hans Thybo

IMU, International Mathematical Union

Nationalkomiteen for matematik, IMU, informerer danske matematikere om IMUs arbejde igennem Dansk Matematisk Forenings medlemsblad MATILDE.

I august 2002 afholdes IMUs generalforsamling i Shanghai. De danske delegerede er Bodil Branner og Ib Madsen.

Lektor H. C. Hansen (Aalborg seminarium og AUC) er dansk repræsentant i ICMI (International Commission on Mathematical Instruction). Docent Jesper Lützen (KU) er dansk repræsentant i ICHM (International Commission on the History of Mathematics). Lektor Kirsti Andersen (AU) er formand for eksekutivkomiteen for ICHM.

Gert Kjærgård Pedersen

INQUA, International Union for Quaternary Research

Den danske nationalkomite for INQUA har afholdt et møde den 5. marts 2002, hvor aktiviteter i INQUA-regi i år 2001 blev gennemgået.

Nationalkomiteens sammensætning er uændret i forhold til år 2000.

M. Houmark-Nielsen har udarbejdet et manuskript om Danmark til et stort INQUA-bogværk om sidste istid – globalt set, og holdt foredrag i Århus ved møde om palæo-isstrømme, som INQUAs *Commission on Glaciation* var med til at organisere.

Ole Bennike har i Stockholm deltaget i et Østersø-møde, hvis resultater vil blive trykt i INQUAs tidsskrift *Quaternary International*. Er fortsat medlem af INTIMATE (*Integration of Ice Core, Marine and Terrestrial Records of the Last Termination*), der er en arbejdsgruppe under INQUAs *Palaeoclimate Commission*.

Svend Funder arbejder på et manuskript til samme bogværk som Houmark, idet han tager sig af Grønland. Han har deltaget i ekskursion til Ukraine, som EuroMam (*European Quaternary Mammal Research Association*, under INQUAs *Sub-Commission for European Quaternary Stratigraphy*) var med til at organisere.

Kim Aaris-Sørensen er *committee member* i EuroMam, der er aktiv med dannelse af netværk og udsendelse af af newsletter.

K. S. Petersen er medlem af INQUAs *Sub-Commission on Shorelines*.

J. Piotrowski er præsident for INQUAs *Commission on Glaciation* og sekretær for *the Peribaltic Group*, der er en arbejdsgruppe under denne kommission.

Kaj Strand Petersen

Ole Bennike

IUBMB, International Union of Biochemistry and Molecular Biology

Nationalkomiteen for Biokemi og Molekylær Biologi (NBMB) er den danske repræsentant for International Union of Biochemistry and Molecular Biology (IUBMB). Fra år 2000 er Federation of European Biochemical Societies (FEBS) indtrådt i IUBMB som det europæiske regionale medlem i lighed med de tilsvarende afrikanske, pan-amerikanske og asiatisk-australske regionale selskaber. Dermed repræsenterer den danske nationalkomite både FEBS og IUBMB.

Nationalkomiteen består af Biokemisk Forening, Biologisk Selskab og Dansk Selskab for Klinisk Biokemi. Biokemisk Forening (Danish Society for Biochemistry and Molecular Biology) er en vi-

denskabelig organisation for alle med interesse for biokemi, molekylærbiologi og bioteknologi. Biokemisk Forening arrangerer symposier med førende forskere fra ind- og udland. Foreningen har i fem år udgivet medlemsbladet *BioZoom*, som udkommer fire gange årligt med artikler og debat om bl.a. bioteknologi, forskningspolitik og forskeruddannelse. Alle artikler og opslag af symposier offentliggøres på foreningens hjemmeside: <http://www.biokemi.org>. Biokemisk Forening har afholdt 10 symposier og årsmøde i 2001 og har 1400 medlemmer.

Biologisk Selskab er et 105 år gammelt selskab, som traditionelt har været en af de vigtigste formidlere i København af foredrag af høj kvalitet, med en bred vifte af biologiske, biokemiske og molekylærbiologiske emner. Biologisk Selskab inviterer aktivt udenlandske, herunder især oversøiske, foredragsholdere til at give foredrag og medvirker derved til at øge internationaliseringen af den biologiske, biokemiske og molekylærbiologiske forskning i København. Foreningens hjemmeside er <http://biobase.dk/~palmgren/BiologiskSelskab.html>. Biologisk Selskab har afholdt 26 møder i 2001 og har 610 medlemmer.

Dansk Selskab for Klinisk Biokemi (Danish Society for Clinical Biochemistry) repræsenterer anvendt medicinsk biokemi i forhold til officielle institutioner og udenlandske organisationer. Selskabets formål er at fremme teoretiske og praktiske fremskridt i medicinsk biokemi. Dette opfyldes bl.a. ved at arrangere videnskabelige møder og en national kongres hvert andet år. Endvidere afholder selskabet efteruddannelseskurser for læger og biokemikere. Selskabet udpeger medlemmer til en række internationale organisationer inden for klinisk biokemi, medicinsk kemi og laboratoriemedicin. Selskabets hjemmeside er <http://www.dskb.dk>. Dansk Selskab for Klinisk Biokemi har afholdt seks symposier i 2001 og har 350 medlemmer.

IUBMBs næste verdenskongres holdes i 2003 i Toronto, Canada. IUBMBs hjemmeside er <http://www.iubmb.org>. Efter FEBS er blevet medlem af IUBMB har Nationalkomiteen sendt en delegeret til det årlige repræsentantskabsmøde i FEBS i forbindelse med den årlige kongres. I 2001 blev mødet holdt i Lissabon, Portugal, og i 2002 holdes det i Istanbul, Tyrkiet. FEBSs hjemmeside er <http://www.febs.org>.

Steen Gammeltoft

IUBS, International Union of Biological Sciences

Nationalkomiteen har holdt ét møde. Resultaterne af kongressen i Neapel i 2000 er fuldt publiceret i *Biology International* i løbet af 2001. Det ligger nu klart, at den 28. IUBS-generalforsamling vil blive holdt den 29. november-4. december 2003 i Cairo, Egypten, i tilknytning til IUBS-konferencen *Biological Sciences, Development and Society*. Det blev vedtaget i Neapel, at IUBSs statutter skal revideres på mødet i Cairo. Ud over dette og de faste punkter foreligger der endnu ikke nærmere om dagsorden, men det vil være en vigtig opgave for den danske nationalkomite at holde sig orienteret og om fornødent få indflydelse på dagsorden og sagernes behandling. Nationalkomiteen har drøftet det danske engagement i IUBSs løbende programmer. Bortset fra generalforsamlingerne, tidsskriftet *Biology International* og de løbende administrative aktiviteter er DIVERSITAS, der har løbet siden 1991 i forlængelse af *Decade of the Tropics*-programmet, IUBSs mest aktive program. Det er delvis selvstændigt under ICSU. Hovedinteressenterne i DIVERSITAS er USA, Tyskland, Svejs, Holland, Norge, Mexico, Sverige, Storbritannien og Østrig. Der er og har ikke været danske aktiviteter under DIVERSITAS, men man drøfter løbende muligheder for at Danmark kunne deltage. Dette skyldes, at interessen for biodiversitetsforskning og -bevarelse er stor her i landet, og man har netop fået sekretariatet for den internationale organisation Global Biodiversity Information Facility (GBIF) placeret i tilknytning til Zoologisk Museum, KU.

I forbindelse med mødet i Cairo 2003 er der indsendt en foreløbig ansøgning til Videnskabernes Selskab om rejsepenge. De emner, der skal behandles, er meget interessante, især spørgsmålet om nomenklatur, der beslutes på generalforsamlingen.

Ib Friis

IUCr, International Union of Crystallography

I denne unions regi arrangeres hvert tredje år en stor international kongres. På grund af forholdene i Israel er 19th International Congress and General Assembly, der skulle have været afholdt i august 2002 i Jerusalem, flyttet til Genève, Schweiz. IUCr udgiver de anerkendte tidsskrifter *Acta Crystallografica* A, B, C, D og E samt *Journal of Applied Crystallography* og *Journal of Synchrotron Radiation*.

Alle journalerne er blevet lagt ud på Internettet med årgangene helt tilbage fra 1948, hvilket er en kolossal hjælp for brugerne. Desuden udgives de meget anvendte tabelværker *International Tables of Crystallography*, hvor vol. F udsendtes i 2001. Vol. F omhandler makromolekylær krystallografi. Endvidere vedligeholder unionen fortegnelsen *World Directory of Crystallographers* og udsender også nyhedsbrevet *IUCr Newsletter*. En væsentlig del af arbejdet i IUCr udføres af kommissionerne, hvori der for tiden er en væsentlig dansk repræsentation. Professor Sine Larsen, Københavns Universitet, er medlem af IUCrs *Executive Committee*, hvor hun varetager posten som *general secretary and treasurer*, og er i den egenskab *ex officio* medlem af unionens kommissioner. Forbindelsen til IUCr varetages af den danske nationalkomite, der også sørger for afholdelsen af de nationale danske krystallografimøder. I 2001 afholdtes der ikke noget dansk krystallografimøde, idet sådanne ikke holdes de år, hvor der afholdes Nordiske Strukturkemikermøder. Dette blev holdt i januar i Århus med Kemisk Institut, Aarhus Universitet, som arrangør. Nationalkomiteen er endvidere ansvarlig for at *Cambridge Structural Database* (CSD), som forvaltes af Cambridge Crystallographic Data Centre (CCDC), er tilgængelig for danske forskere.

Robert Feidenhans'l

IUGG, International Union of Geodesy and Geophysics

Nationalkomiteen for IUGG (International Union of Geodesy and Geophysics) har holdt ordinære årlige møder 2. februar 2001 og 5. februar 2002 med repræsentanter for henholdsvis fire og seks af de syv associationer til stede sammen med de tværfaglige medlemmer af nationalkomiteen. På møderne blev skriftlige rapporter fra hver af associationerne præsenteret og diskuteret sammen med mundtlige rapporter fra nationalkomiteens repræsentanter i nationalkomiteerne for ICSU, IUGS, SCL og IGBP. Den danske nationalkomite for IGBP (Global Change) har ikke indkaldt sit IUGG-medlem til nogen aktivitet i 2001. Det er fortsat værd at notere, at Danmark gør sig fordelagtigt bemærket ved succesen med Ørsted-satellitten til måling af jordens magnetfelt.

IUGG som helhed har ikke haft generalforsamling i år 2001, mens alle associationerne har haft separate videnskabelige stormø-

der. Desværre var den danske repræsentation ikke tilfredsstillende i flere associationer. Forskningsrådets rejsebevilling blev kun delvis udnyttet. Lektor Aksel Walløe Hansen er på grundlag af valg i 1999 IUGGs kasserer, og professor Carl Christian Tscherning er fortsat generalsekretær i associationen for geodæsi (International Association of Geodesy). Statsseismolog Søren Gregersen er fortsat repræsentant for IUGG i ICSUs Scientific Committee on the Lithosphere (SCL). Adskillige danske forskere er valgt til ledende poster i associationerne.

Den løbende information om IUGG og dens syv associationer er tilgængelig på internet-adressen www.IUGG.org.

Søren Gregersen

IUGS, International Union of Geological Sciences

Nationalkomiteen har i 2001 afholdt to møder. Aktiviteterne har fortsat været rettet mod en information til de geologiske forskningsmiljøer om aktiviteter og initiativer i IUGS. Den 32. Internationale Geologiske Kongres vil blive afholdt i Firenze i 2004. Nationalkomiteen deltager i et nordisk samarbejde med henblik på – under kongressen i Firenze – at få vedtaget afholdelse af den næstfølgende kongres i Norge i 2008. Der vil blive tale om et tæt nordisk samarbejde i forbindelse med afholdelse af kongresekursionser.

Som en del af sine bestræbelser på at formidle geologi – også på et nationalt plan – har Nationalkomiteen i 2001 lanceret netportalen www.geologi.dk. Portalen er primært en samling links til en bred vifte af danske georelaterede emner inden for bl.a. forskning, undervisning, naturbeskyttelse, offentlig forvaltning og erhverv. Det er hensigten gradvis at udvide netsiden med information inden for udvalgte geoemner. Således er der igangsat arbejde med oplysning om energiråstoffer, specielt olie og gas.

Nationalkomiteen har søgt penge til projektet *Danmarks Geologi på Internettet*. Gennem præsentation af ca. 150 danske geologiske lokaliteter på et danmarkskort under www.naturnet.dk er det hensigten at gøre danske geologiske seværdigheder tilgængelige for naturinteresserede borgere. Det er komiteens forventning, at materialet på længere sigt vil komme til at indgå i undervisningen i folkeskole og gymnasium og ad denne vej fremme rekruttering til

faget og styrke den fremtidige geologiske forskningsinteresse i landet. Projektet ventes igansat i 2002.

Bjarne Leth Nielsen

IMA, International Mineralogical Association

Følgende danske forskere har, i kraft af deres medlemskab af en eller flere af IMAs kommissioner og arbejdsgrupper, deltaget i IMAs arbejde:

Mag.scient O. Jørgensen: *Crystal Growth of Minerals*

Professor dr. E. Makovicky: *Physics of Minerals* og *Classification of Minerals*

Cand scient. P. Toft: *Gem Materials* og *Abstracts*

Lektor cand.scient. O. Johnsen: *New Minerals and Mineral Names* og *National Representative and voting delegate*

Lektor, dr.scient. V. F. Buchwald: *Cosmic Mineralogy*

Dr. T. B. Zunic: *Applied Mineralogy* og *Databases and Computer Application*

Lektor, mag. scient. J. Rose-Hansen: *Inclusions in Minerals*

Lektor, lic. scient. O. V. Petersen: *Museums*

Aktiviteten har som i tidligere år været størst i kommissionen for nye mineraler og mineralnavne (CNMMN), hvor 70 forslag til nye mineraler har været behandlet. Hertil kommer diskrediteringer og redefinitioner tillige med rapporter fra subkommissioner om nomenklaturforhold inden for enkelte mineralgrupper. Der er bl.a. nedsat en subkommission om eudialytgruppens mineraler, hvor Ole Johnsen er formand. Denne subkommission vil aflægge rapport i begyndelsen af 2002.

Ole Johnsen

IUHPS, International Union of History and Philosophy of Science

Nationalkomiteen har holdt et enkelt møde. På grund af indtrufne omstændigheder måtte årsmødet aflyses. Ved IUHPSs generalforsamling i Mexico City 10. juli 2001 var nationalkomiteen repræsenteret af Helge Kragh.

Carl Henrik Koch

IUIS, International Union of Immunological Sciences

Der er afholdt et enkelt komitemøde samt et årsmøde i beretningsåret. Det sidstnævnte fandt sted i Aalborg med 45 deltagere, og det var en stor succes. En stor del af nationalkomiteens arbejde består i katalogarbejde for arkiver.

Arne Svejgaard

IUMS, International Union of Microbiology

Nationalkomiteen har orienteret danske mikrobiologer om unionens arbejde gennem Danmarks Mikrobiologiske Selskab. Der har i de forløbne år været begrænset mødeaktivitet nationalt, og foreningens arbejdsområde har været taget op til vurdering. Næste IUMS-generalforsamling vil være i 2002 i Paris.

Frank Møller Aarestrup

IUNS, International Union of Nutritional Sciences

Nationalkomiteen »har til formål at administrere Danmarks medlemskab af og virke inden for International Union of Nutritional Sciences, IUNS«.

Denne nationalkomite har ikke spillet nogen aktiv rolle i mange år, og i konsekvens heraf kom medlemmerne ikke til møderne.

Selskabet for Ernæringsforskning (www.sfe.dk) har haft repræsentanter til IUNS-møderne, og de har også virket som repræsentanter for Nationalkomiteen. Det var min og flere andre nationalkomitemedlemmers mening, at der burde ske en omstrukturering af vores nationalkomite.

Det blev derfor foreslået at lade funktionen som nationalkomite overgå til bestyrelsen af Selskabet for Ernæringsforskning, som er det aktive videnskabelige selskab med kontakt til IUNS.

En tilsvarende ordning eksisterer i forbindelse med IBRO, hvor bestyrelsen af Dansk Selskab for Neurovidenskab er nationalkomite.

Der blev således indkaldt til og afholdt et møde i vores nationalkomite 12. april 2002 angående dette forslag. Til dette møde kom tre medlemmer inklusive formanden, som alle tre støttede forslaget, og to andre medlemmer gav mundtligt tilsagn til forslaget. Forslaget har været fremført på ICSU-nationalkomitemødet 22. marts 2002, hvor der var en positiv holdning.

Udkast af dette brev har herefter været til høring hos nationalkomite-medlemmerne i 14 dage samt til høring hos bestyrelsen af Selskabet for Ernæringsforskning.

I referat af ICSU-nationalkomitemødet 22. marts står der: »Det er så spørgsmålet, om Selskabet for Ernæringsforskning er villig til at acceptere, at Videnskabernes Selskab i princippet skal godkende sammensætningen af bestyrelsen«. Dette må så blot betyde, at hvis Videnskabernes Selskab af uforudsigelige grunde ikke kan acceptere bestyrelsen for Selskabet for Ernæringsforskning, så må Videnskabernes Selskab finde en anden nationalkomite.

Videnskabernes Selskab behandlede og godkendte dette forslag.

Harald S. Hansen

IUPAB, International Union of Pure and Applied Biophysics

IUPABs væsentligste aktiviteter er afholdelse af internationale kongresser i biofysik samt cirkulation af information om møder inden for det biofysiske område.

Der har ingen internationale møder været i beretningsåret. Nationalkomiteen var medarrangør af the *Fourth Topical Meeting on Biophysics-Biological Physics-Physical Biology* på Københavns Universitet den 22. maj.

Ole G. Mouritsen, fm.

IUPAP, International Union of Pure and Applied Physics

Aktiviteterne foregår i regi af Dansk Fysisk Selskab, hvis bestyrelse på otte medlemmer fungerer som nationalkomite. IUPAPs arbejde foregår i 20 kommissioner, der dækker forskellige grene af fysikken. Frem til næste generalforsamling i Berlin 2002 har Danmark repræsentanter i to kommissioner, Kurt N. Clausen i C9, kommissionen for magnetisme, og Jakob Bohr i C10, kommissionen for struktur og dynamik af faste stoffer.

IUPAP afholdt 7.-9. marts 2002 en konference i Paris, *IUPAP Working Group on Women in Physics*. Konferencen havde mere end 300 deltagere (15% mænd) fra 65 lande, heriblandt en delegation på seks deltagere fra Danmark. Som opstart til mødet var der bl.a. blevet lavet en større statistisk analyse med input fra de deltagende

lande. De indsamlede data viser bl.a., at den største andel af kvindelige ph.d.-studerende i fysik findes i Indien, Australien, Polen og Frankrig (20-27%), mens de laveste tal findes i Japan, Sydkorea, Holland og Tyskland (8-9%). På konferencen blev følgende emner behandlet i diskussionsgrupper: *Attracting Girls into Physics*, *Launching a Successful Physics Career*, *Getting Women into the Physics Leadership Structure Nationally and Internationally*, *Improving the Institutional Climate for Women in Physics*, *Learning from Regional Differences of Balancing Family and Career*. Derudover var der plenarforedrag af en række internationale kapaciteter, og en række resolutioner og anbefalinger blev vedtaget. De danske deltagere betegner konferencen som en stor succes. Yderligere information kan findes: www.if.ufrgs.br/%7Ebarbosa/conference.html.

IUPAPs 24. generalforsamling finder sted i Berlin 7.-12. oktober 2002 (bifrost.physik.tu-berlin.de/~iupap).

Nærmere oplysninger om IUPAP og de sponsorerede konferencer samt kommissionernes arbejde kan findes på hjemmesiden www.iupap.org.

Dorthe Posselt

IUPHAR, International Union of Pharmacological Sciences

IUTOX, International Union of Toxicological Sciences

Dansk Selskab for Farmakologi og Toksikologis formål er at fremme udviklingen inden for farmakologi, toksikologi og medicinalkemi; det har ca. 350 medlemmer. Selskabet har i det forløbne år holdt ca. otte møder, herunder det årlige weekendseminar. Selskabet har i samarbejde med Dansk Selskab for Klinisk Farmakologi budt på at holde IUPHARs *World Congress of Pharmacology 2010* i København og er her i konkurrence med fire andre europæiske lande. Sagen afgøres ved IUPHARs generalforsamling i San Francisco juli 2002. Selskabet vil være vært ved NORDTOX-mødet i Rønne juni 2003. I samarbejde med Nordisk Forening for Fysiologi holder Selskabet og de øvrige nordiske farmakologiske selskaber en joint-congress for nordiske fysiologer og farmakologer i Odense oktober 2003. Information om tilbuddet for IUPHAR 2010 samt om Selskabets øvrige aktiviteter findes på www.dsft.dk

Michael J. Mulvany

IUPS, International Union of Physiological Sciences

Planlægning og gennemførelse af internationale møder udgør den danske nationalkomites væsentligste opgave. I marts 2001 har der været afholdt videnskabeligt møde i Berlin arrangeret i samarbejde mellem Scandinavian Physiological Society og German Physiological Society. I oktober 2001 afholdtes internationalt symposium på Aarhus Universitet i regi af Scandinavian Physiological Society om *Pumps, Channels and Their Physiological Significance*. Medlemmer af komiteen har deltaget i planlægningen af IUPSs 34. Internationale kongres, der fandt sted august 2001 i Christchurch, New Zealand. Efter indstilling fra Danmark gav Bengt Saltin kongressens *August Krogh Lecture* om *Skeletal Muscle Metabolism: From Genes to Function*. Komiteen har foranlediget, at de fremtidige *August Krogh Lectures* er overført i regi af Scandinavian Physiological Society, der således sikrer den økonomiske gennemførelse af forelæserne på de fremtidige IUPS-kongresser. Efter forhandlinger med IUPSs præsidium blev ordningen formelt bekræftet og underskrevet i Christchurch i august 2001.

Erik Hviid Larsen

IUSS, International Union of Soil Sciences

Nationalkomiteens arbejde foregår fortsat gennem den nationale forening, Dansk Forening for Jordbundsvidenskab, idet foreningens bestyrelse også indgår i nationalkomiteen. I årets løb har Nordic Chapter of International Humic Substances Society (IHSS) afholdt *8th Nordic IHSS Symposium* på KVL, 28.-30. maj. Foreningen arrangerede ekskursion til Skallingen, 26.-28. oktober. Desuden har Foreningen budt på fire foredrag i beretningsåret. I august 2002 afholder IUSS *17th World Congress of Soil Science* i Bangkok.

Ole Borggaard

IUTAM, International Union of Theoretical
and Applied Mechanics

Nationalkomiteen for Teoretisk og Anvendt Mekanik arbejder meget nært sammen med Dansk Center for Anvendt Matematik og Mekanik (DCAMM). DCAMMs medlemskreds blev i 2001 udvidet

med institutterne for henholdsvis Bygningsteknik og Maskinteknik ved Aalborg Universitet og tæller nu ca. 148 danske medlemmer.

DCAMMs aktiviteter har fra begyndelsen omfattet udgivelse af videnskabelige afhandlinger og rapporter samt arrangement af seminarer og symposier. Specielt afholder DCAMM hvert andet år et stort internt symposium med henblik på at fremme kontakterne mellem centrets ph.d.-studerende og øvrige medlemmer, og det ottende i rækken blev i dagene 12.-14. marts 2001 afholdt på Örenäs Slott i Skåne med temaet *Mekanik Matematik Materialer med meget mere*. DCAMM Symposiet, der var meget vellykket, samlede 74 deltagere, heraf 27 ph.d.-studerende.

DCAMM har desuden siden 1997 med økonomisk støtte fra Forskeruddannelsesrådet (tidligere Forskerakademiet) drevet en *international graduate research school* i anvendt mekanik, og der blev i 2001 afholdt i alt fem kurser.

I dagene 11.-13. august 2001 afholdt IUTAMs bureau samt eksekutivkomité for kongreskomiteen deres årlige møder i Warszawa, der er valgt som værtsby for *21st International Congress of Theoretical and Applied Mechanics*.

Bureauet behandlede bl.a. en række sager vedrørende medlemskab af nye nationalkomiteer og affilierede videnskabelige organisationer, IUTAMs finansielle status samt sager med relation til ICSU, mens eksekutivkomiteens møde centrerede sig om den indledende planlægning af ovennævnte *21. Kongres*, der skal afholdes i 2004. Det blev allerede nu vedtaget at udpege Viggo Tvergaard, DTU, som medlem af *The International Papers Committee* og Henrik Myhre Jensen, DTU, som formand for et mini-symposium, *Mechanics of Thin Films and Nanostructures*, der skal afholdes inden for rammerne af kongressen.

Niels Olhoff

SCOR, Scientific Committee on Oceanic Research

Den danske nationalkomité for SCOR udgøres af Dansk Nationalråd for Oceanologi (DNO).

Dette har 17 medlemmer, som repræsenterer en bred kreds af de institutioner, der i Danmark er beskæftiget med havundersøgelser. De danske medlemmer af SCOR er vicedirektør Peter Koefoed Bjørnsen (DMU), sektionschef Erik Buch (DMI) og seniorforsker

Birger Larsen (GEUS). SCOR afholdt sit 35. møde i eksekutivkomiteen i La Plata, Argentina, i oktober 2001. DNO var ikke repræsenteret. Danmark er nu repræsenteret i en af SCORs *working groups*. Arbejdet med organisering af operationel oceanografi, GOOS, har været meget aktivt i perioden, fra dansk side på europæisk plan i EUROGOOS under ledelse af Erik Buch. DNO organiserer i samarbejde med AU det 12. danske *Havforsker møde* i Århus.

Peter Kofoed Bjørnsen Birger Larsen

SCOSTEP, Scientific Committee on Solar Terrestrial Physics
(se COSPAR s. 197)

URSI, Union Radio Scientifique Internationale

URSI, en af de ældste internationale unioner inden for ICSU, blev dannet i 1919. Hovedformålet med URSI er: *på international basis at udbrede, fremme og koordinere forskning inden for »Fields of Radio, Telecommunication and Electronic Sciences«*. Det vil sige, URSI forsøger at fremme forskningen inden for felter såsom elektromagnetisk bølge teori, elektroniske analysesystemer og deres anvendelser samt ionosfærefysik, plasmafysik og radioastronomi – alle forskningsområder, der indgår i de 10 kommissioner, som URSI er opdelt i. Den danske URSI-nationalkomite består af en dansk forskningsrepræsentant inden for hvert af disse forskningsområder.

En af de helt store europæiske nye satsninger er beslutningen om at etablere et europæisk GSP system med navnet GALILEO. Det har allerede sat en række nye forskningsprojekter i gang for at bedre udnyttelsen af et sådant målesystem for hastighed, tid og sted.

Desværre er status i Danmark inden for forskningsfelterne dækket af GALILEO-projektet, at der ikke her forekommer samme aktive indsats som i resten af Europa. Det er samfundsmæssigt ikke så hensigtsmæssigt, idet EU forventer, at industrien for anvendelser af systemet (*down-stream*-produkter) primært vil bestå af små, avancerede innovative firmaer på omkring 10-12 ansatte. En firmatype og struktur (i størrelse og niveau), som burde være rigt repræsenteret i det danske samfund.

Næste URSI-generalforsamling foregår i Maastricht, Holland, i

perioden 17.-24. august 2002. I den forbindelse har den danske URSI-nationalkomite igen besluttet ikke at følge de nationale og internationale opfordringer til at søge at få URSI-generalforsamlingen for 2008 til Danmark.

Per Høeg

WCRP, World Climate Research Programme

Klimakomiteen har, som traditionen byder, afholdt to møder i året 2001.

Komiteens opgaver er at holde sig orienteret inden for klimaforskningen, både nationalt og internationalt, og at tage skridt til at fremme og styrke denne.

Det første gøres ved mundtlige beretninger fra komiteens medlemmer, der dækker stort set hele det danske forskningsspektrum inden for klima. Vores andet hovedmål blev i 2001 søgt opfyldt via deltagelse i Energistyrelsens udvalgsarbejde vedrørende kortlægning af dansk klimaforskning med henblik på udarbejdelse af et større forslag til et nationalt klimaforskningsprogram. Desværre kunne udvalget ikke helt overleve de politiske forandringer ved valget den 20. november 2001.

Nationalkomiteen har ikke for nærværende egentlige internationale aktiviteter, men via medlemmernes personlige kontakter følges den internationale udvikling nøje. En dansk forsker inviteres fx ofte med til komiteens møder, hvor et emne/projekt diskuteres i detaljer. Komiteen har besluttet at styrke indsatsen inden for formidling, således at man vil rette henvendelse til medierne (såsom videnskabssektionerne i de større aviser) og tilbyde fagligt kompetente vurderinger af klimaspørgsmål.

Vi håber at få etableret en brugbar hjemmeside med start i foråret 2002.

Komiteen har i perioden 2000-2002 haft 11 medlemmer. Vi foreslår uændret sammensætning i de næste to år, dvs. 2002-2003. Men vi vil i perioden søge at inddrage yngre forskere i komiteen arbejde.

Aksel Walløe Hansen

CIOMS, Council for International Organization of Medical Sciences

CIOMS Executive Board afholdt det årlige møde i Genève den 27. februar 2002. Her forelagde den nye generalsekretær, J. E. Idän-pään-Heikila, Finland, en *Report on CIOMS Activities 2000-2001, and Programme and Budget Proposal for 2002-2003*, som vedrører de sædvanlige hovedområder *Bioethics* og *Drug Safety*. Rapporten findes i sekretariatet.

Budget: For 2002 er midlerne til stede, men for 2003 udtales, at det er meget vanskeligt at se, i hvilken grad det vil være muligt at finde midler til gennemførelse af projekter.

Bioethics: Fra december 2000 foreligger hovedpublikationen fra CIOMS *Biomedical Research Ethics: Updating International Guidelines. A Consultation*, redigeret af R. J. Levine og S. Gerovitz sammen med J. Gallagher, Genève, december 2000.

Drug Safety: Under den nye generalsekretær er linien fra Zbigniew Bankowskis succesfulde række af initiativer inden for dette område fortsat. Der er nu etableret to arbejdsgrupper, CIOMS Working Group VI og VII, den ene vedrørende *Surveillance and Assessment of Drug Safety Data from Clinical Trials*, den anden *Pharmacogenetics and Pharmacoeconomics*. De forventes afsluttet inden for det kommende år.

CIOMS Working Group V er afsluttet med udsendelsen af publikationerne *Current Challenges in Pharmacovigilance: Pragmatic Approaches*, Genève, 2001.

Website: www.cioms.ch etableret i 2001.

Calendar of Congresses of Medical Sciences, som er udsendt årligt siden 1949, ophører fra 2001 grundet økonomiske indskrænkninger.

General Assembly er udskudt til efteråret 2003.

Dansk deltagelse i CIOMS og CIOMS' aktiviteter: Povl Krogs-gaard-Larsen og Jens Sølvér Schou er indstillet på at videreføre de danske interesser i CIOMS. Schou har deltaget i en række af de tidligere arbejdsgrupper vedrørende *Drug Safety*. Han er medlem af *WG on Pharmacogenetics and Pharmacoeconomics* og har foreslået *Pharmacovigilance and Drug Safety in Developing Countries* som et nyt

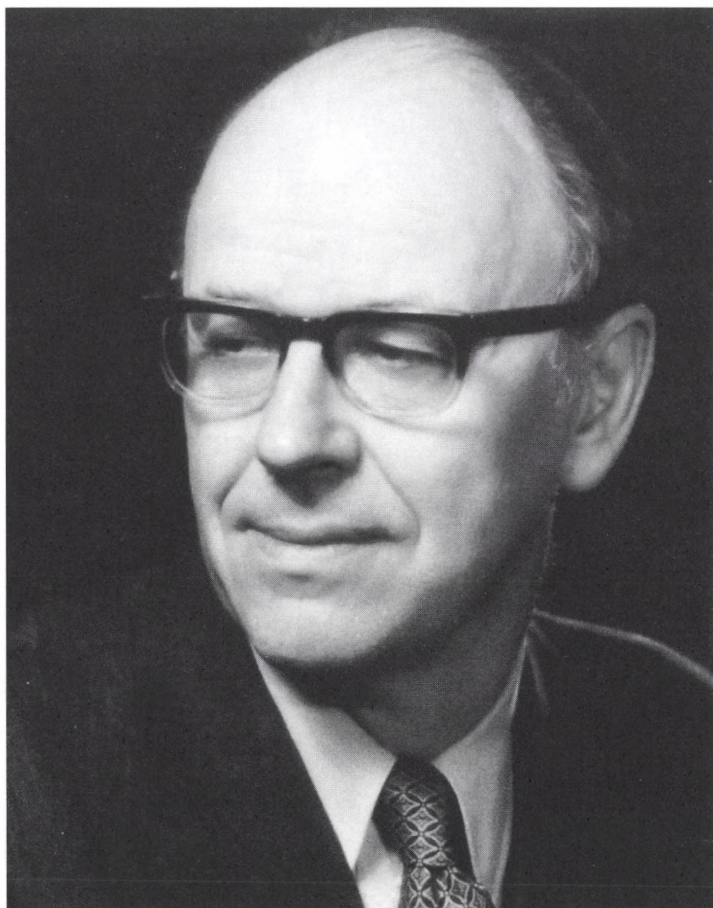
emne. Jens S. Schou er villig til at overtage formandskabet for den danske følgegruppe fra 2003.

Kontingent: Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd har beklageligvis meddelt Videnskabernes Selskab, at ansøgningen om støtte til kontingenter til internationale unioner o.l. ikke har kunnet imødekommes. Det drejer sig om et mindre beløb, som følgegruppen vil søge etableret ad andre veje, da vi finder aktiviteterne særdeles relevante for danske interesser.

Jens Sølvner Schou

Jørgen Chr. Siim

Alfred P. Blum

Mogens Blegvad

25. juni 1917-12. august 2001

Af Carl Henrik Koch

Mogens Blegvad døde d. 12. august 2001 84 år gammel. De sidste år havde været meget svære. Problemer med ryggen havde berøvet den tidligere meget aktive og omkringfarende mand hans forlighed, og hans knap 10 år yngre kones tiltagende alderdomssvækkelse havde gjort den daglige tilværelse til en næsten ubærlig byrde. De gange, jeg igennem de sidste år besøgte ham, stod det mig klart, at Mogens' livskraft og livsvilje var brudt. Skønt hans intellekt var usvækket, var han sunket sammen i passivitet, og hans bidrag til samtalen indskrænkede sig stort set til et »ja« eller et »nej«. Når jeg tog derfra, var hans afskedshilsen dog: »Kom snart igen«. I løbet af sommeren 2001 blev parret til hans store lettelse overflyttet til en plejebolig. Før han forlod sit hjem gennem mange år, udvalgte han de ganske få bøger fra sit store fagbibliotek, han ønskede at tage med sig. Det var, som om han fornemmede, at hans tid ville blive kort. En halv snes dage efter flytningen døde Mogens af lungebetændelse. Efter at hans kone Britt-Mari var sikret en tryk tilværelse, var der intet, der bandt ham til livet. Knap fire måneder senere fulgte hun efter. Ved hendes bisættelse blev sunget *Den första gång jag såg dig*. Jeg følte, at det var Mogens' sidste hilsen til hende. Både menneskeligt og fagligt havde de stået hinanden nær.

Mogens og jeg har kendt hinanden i mange år. Som en af de få magisterkonferensstuderende i filosofi gik jeg til undervisning hos ham omkring 1960. Siden blev vi kolleger, vi arbejdede sammen i Folkeuniversitetsanligger, og vi blev efterhånden venner. Fagligt dyrkede vi hver vort område, og da filosoffer næsten er et lige så stridbart folkefærd som teologer, var det måske en af grundene til, at vi kom så godt ud af det med hinanden. Mine mindeord om Mogens vil bære præg af, at jeg havde kendt ham i mere end 40 år.

Som menneske kunne Mogens være vanskelig at komme ind på livet af. Mest afslappet og glad har jeg mødt ham i familiens kreds, ved fødselsdage og på festdage, hvor han selv var vært. Han var og-

så altid en veloplagt og imødekommende gæst og havde, når han følte sig tilpas, en rungende og smittende latter. Til daglig kunne man, afhængigt af hans humør, afvekslende møde ham som en noget studs og professoral person og som meget åben og interesseret.

Min kone har fortalt, at Mogens var en ypperlig danser. Inden i det lidt stive ydre gemte sig en musisk person. Selv oplevede jeg ham engang som en overdådig og engageret bordtennis-spiller, som med sine lange arme og ben, der syntes at bevæge sig, som de selv ville, nærmest var ved at rydde hele lokalet. Men det var sjældent, at han gav sig selv lov til at lade denne side af sin personlighed komme til orde.

Som videnskabsmand hørte Mogens så afgjort til den analytiske type. Han kunne distingvere som få, var inde i hele det begrebsapparat, der var gængs inden for de områder, han dyrkede – og det var mange – og kendte argumenter og modargumenter. Han fordrerede præcision og var selv præcis. Mogens havde en bred filosofisk uddannelse, hans speciale var moralfilosofi; men han havde også en omfattende viden om psykologi, sociologi, politologi og økonomi og om disse videnskabers filosofi og metodik. Det var karakteristisk for Mogens' forhold til filosofien, at nok beherskede han begrebsanalysen, men han holdt sig ikke kun til det begrebsmæssige plan. Analyse skulle der til for at klare begreberne, men deres psykologiske og sociologiske oprindelse var mindst lige så vigtig for ham. Fx var det ham ikke nok kun at diskutere indholdet af de moralske begreber og deres indbyrdes logiske relationer; det var kun et oprydningssarbejde, der skulle til, for at man derefter indgående kunne drøfte de moralske forestillingers konkrete oprindelse i det menneskelige sind.

Et blik i den *Blå Bog* viser, hvor engageret han var i samfundsvidenskaberne både organisatorisk og indholdsmæssigt. Han var medstifter af Dansk Psykologforening og medlem af dets bestyrelse 1947-48 og var i 1948 næstformand; han var ligeledes medlem af bestyrelsen for Dansk Sociologisk Selskab 1953-57 og var næstformand i 1956. Fra 1953 til 1957 og igen fra 1959 til 1965 var han medlem af bestyrelsen for Nordisk Sociologisk Selskab. Han var med til at stifte Dansk Forening for Rets- og Samfundsfilosofi og dets formand fra 1989 til 1996. Samtidig med, at han for fuld kraft deltog i dette organisatoriske arbejde, var Mogens i midten af 1960'erne også med til at udforme studieordninger for det nye fag

kultursociologi, som blev oprettet i 1964, og han kom dermed til at præge fagets indhold i dets første år. Fagets videre udvikling indtil dets endelige nedlæggelse i 1994 har givet smertet ham. Til alle disse aktiviteter kom hans medlemskab af Den danske nationalkomite for videnskabshistorie og videnskabsfilosofi, som han var medlem af fra 1978 til 1990 og formand for de sidste otte år af sit medlemskab. Det siger sig selv, at han i årtier var medlem af Selskabet for Filosofi og Psykologi og både har været næstformand og formand igennem længere årrækker. Denne liste over tillidshverv viser bredden af hans interesser. Med sin analytiske stringens og sin omfattende viden skabte han stor respekt om sin person i samfundsvidenskabelige kredse, og han var igennem et par årtier en central skikkelse inden for dansk samfundsvidenskab. Der er ingen tvivl om, at han efterhånden fandt samfundsvidenskabelige og psykologiske problemer langt mere interessante end filosofiens abstrakte diskussioner. Jeg kan ikke forestille mig, at han nogen sinde har interesseret sig for problemet om omverdenens eksistens. Men han mente, at fagvidenskaberne havde brug for filosofien til at afklare begrebsapparatet og til at afsløre skjulte forudsætninger.

Mogens var meget belæst, men ikke lærd i klassisk forstand. Jørgen Jørgensen, vores fælles lærer og Mogens' forgænger som professor i filosofi, sagde engang til mig om sig selv, at han havde læst for meget og tænkt for lidt. Det samme gjaldt måske også i et vist omfang for Mogens. I hvert fald syntes han mere tryk ved at gengive og analysere andres meninger end ved at fremsætte sine egne. Det er undertiden blevet udlagt som udtryk for en vis skepsis over for muligheden af at nå til en endelig stillingtagen, men er måske snarere resultatet af den filosofiske opdragelse, som Mogens havde været udsat for i sin tid som studerende i filosofi. Man skulle kunne anføre gode argumenter for sine meninger. Det var Jørgensens krav til den studerende ungdom. Men argumenterne og modargumenterne var så mange, og Mogens kendte dem alle, at det næsten synes at have virket lammende.

Som lærer var Mogens af den strikse type. Han var selv velforberedt og krævede ikke mindre af os end af sig selv. Han lærte os håndværket: at skeletonere en filosofisk tekst, reformulere bevisgangen og overveje for og imod. Det var ikke altid lige morsomt; den tankeflugt, som efter vores forudfattede meninger måtte karakterisere filosofistudiet, syntes snarere at være jordsøgende end en him-

melflugt. Men det var nyttigt. Og år efter, da mange af de unge blev grebet af tidens moderetninger, var der adskillige, der, når specialet stod for døren, valgte Mogens som vejleder i mere traditionelle emner. Her vidste de, at de fik god og engageret vejledning. Han kunne sine ting og vidste at give sin viden videre.

Som kollega var Mogens altid loyal. Til de mange og ofte ørkesløse møder, som universitetsfolket både før og siden plager sig selv med, var han velforberedt. Det var både betryggende og givende at arbejde sammen med ham i fagkyndige udvalg.

Mogens kom til verden d. 25. juni 1917 i København, som barn i et akademisk lægehjem. Faderen var læge, senere overlæge, dr. med. Olaf Blegvad, moderen gymnastikdirektør Gudrun Schrøder ud af den kendte schrøderske slægt. Hans oldefar på mødrene side var således den legendariske højskoleforstander Ludvig Schrøder, grundlæggeren af Askov Højskole. Faderens familie stammede oprindelig fra Samsø, og Mogens bevarede livet igennem tilknytning til øen. De gamle blegvad'er var skolelærere, og både Mogens' oldefar og farfar var lærere på Samsø. Farfaderen havde grundlagt en realskole i Tranebjerg. Her havde Olaf Blegvad og hans brødre gået, og herfra var de med en solid ballast draget ud i livet. Både fra moderens og fra faderens slægt havde Mogens modtaget en pædagogisk arv, som han i sit senere virke forvaltede til gavn for de mange, der kom til at sidde under hans kateder.

Som dreng var Mogens med liv og sjæl spejder. Dengang stod spejderbevægelsen som indtil for et par årtier siden, hvor den slags gik af mode, for en træning af såvel sjæl som krop iblandet ikke så lidt karaktertræning. Mogens' ranke holdning både fysisk og åndeligt, var ikke uden forbindelse med hans spejderår. 1935 blev Mogens matematisk student fra Øregård og indledte umiddelbart efter studentereksamen – hvilket på den tid var usædvanligt – det filosofiske studium med en konferens for øje. Faderen var næppe tilfreds med hans valg af studiefag og havde, ledsaget af sin håbefulde pøde, hvem han hellere havde set som medicinsk student, opsøgt filosofiprofessoren Victor Kuhr, muligvis for at denne skulle fraråde et så brødløst studium. Men efter den lidet trøsterige bemærkning, at »endnu er da ingen af dem, vi har gjort til magistre, døde af sult«, havde Kuhr foreslået, at Mogens, som lige var fyldt 18 år, skulle indrømmes et propædeutisk år. Han skulle gå til filosofikumundervisning hos Kuhr selv, men skulle også følge Jørgen

Jørgensens og Frithiof Brandts forelæsninger, samtidig med at han snusede til andre fag for at se, om ikke han hellere ville vælge et af dem som studiefag. Måske blev grunden her lagt for Mogens' mangesidighed. Men interessen for filosofien bestod prøven.

Allerede i december 1942 blev Mogens magister i filosofi med moralfilosofi som hovedfag. Et af konferensens bifag var psykologi, og Mogens virkede som psykolog ved Københavns Kommunes psykotekniske Institut fra 1943 til 1948, først som medhjælper, senere som fuldmægtig. Fra disse år foreligger nogle artikler med titler som *Erhvervsvejledning og psykologi*, *Ungdommens forberedelse til valg af erhverv* og *Om psykologiske prøver og deres anvendelse i erhvervsvejledningen* foruden et stort antal leksikonartikler om filosofiske, psykologiske og sociologiske emner til *Hagerups illustrerede Konversationsleksikon* og *Salmonsens Leksikon-Tidsskrift*. De filosofiske studier inden for især moralfilosofi blev genoptaget under et studieophold i USA ved University of North Carolina at Chapel Hill fra 1948 til 1949, men Mogens synes også at have beskæftiget sig med den amerikanske pragmatisme med et disputatsarbejde for øje. Men det blev moralfilosofien, der sejrede. Resultatet forelå i 1959 med afhandlingen *Den naturalistiske fejlslutning*. Datidens boghandlere havde lidt svært ved titlen. På min regning fra Munksgaard havde bogen fået den tankevækkende titel »Den valutariske fejltagelse«.

Hjemvendt fra Amerika fik Mogens et vikariat ved Det Kongelige Bibliotek, året efter blev han aspirant, og var fra 1951 til 1958 fastansat ved biblioteket som bibliotekar og fagreferent i filosofi, psykologi og sociologi. Kuhr var død i 1948, og året efter blev professoratet opslået. Med sine få og små artikler og et indledende kapitel til en afhandling om den amerikanske pragmatisme i hånden indgav det håbefulde unge menneske sin ansøgning, men fik i det sagkyndige udvalgs indstilling kort og knapt at vide, at han ikke skønnedes kvalificeret.

Men det gik foruden. Efter at Povl Johannes Jensen havde forladt Det kongelige Bibliotek, havde Mogens overtaget ledelsen af arbejdet med at udforme et nyt systematisk katalog for bibliotekets udenlandske samling efter 1950. Arbejdet lå godt for Mogens' analytiske sans, og med årene udarbejdede han et originalt og fintmasket klassifikationssystem. Sine teoretiske overvejelser og praktiske erfaringer fremlagde han i den store artikel *Katalogisering og klassifikation* i tredje bind af *Nordisk håndbog i bibliotekskundskab* fra 1960.

Året før havde Mogens forladt sin faste stilling på biblioteket og var blevet lektor ved Danmarks Biblioteksskole. Her underviste han i katalogisering og klassifikation, indførte de kommende bibliotekarer i psykologiens og sociologiens bibliografi og var den første leder af skolens biblioteks-sociologiske laboratorium. Mogens synes at have lagt an til en karriere inden for biblioteksverdenen, der meget vel kunne have ført ham til pyramidens top. Når man mødte ham på Det Kongelige Bibliotek var det indlysende, at han befandt sig godt i bøgernes verden. I disse år var han også meget aktiv i Nordisk Sommeruniversitet, var i 1959 dets studierektor, og bidrog med indledninger, indlæg og beretninger, der tryktes i de bind af tværvideenskabelig natur, som blev udsendt. Fra 1955 og så langt som til 1964 var han desuden, hvad der i dag kaldes ekstern lektor i sociologisk psykologi ved København Universitets psykologiske laboratorium. Hans alsidighed, energi og omfattende virke er forbløffende og ikke mindst hans praktiske og organisatoriske talenter, som i disse år kom til fuld udfoldelse. Dertil kom, at Mogens på baggrund af et omfattende litteraturkendskab arbejdede på den afhandling, der i 1959 indbragte ham den filosofiske doktorgrad. Dette mangesidige og virksomme menneske formåede endog at skrive med begge hænder, skråskrift med højre og stejlskrift med venstre. Jeg har dog kun ved et par meget langstrakte møder set ham forsøge at gøre begge dele på en gang.

Disputatsen *Den naturalistiske fejlslutning* blev forsvaret d. 2. juni 1959 under stor opmærksomhed. Forsvaret måtte flyttes fra det sædvanlige disputatsauditorium i Studiegården til det medicinsk-anatomiske instituts største auditorium på Nørre Fælle. På grund af erhvervsarbejde overværede jeg ikke forsvaret; men samme aften eller et par aftener senere hørte jeg K.E. Løgstrup annoncere bogen i radioen. Løgstrup havde i 1956 udgivet *Den etiske fordring* og stod som tidens førende og mest omdiskuterede moralfilosof. Hans anmeldelse var både kritisk og respektfuld. Løgstrup havde argumenteret for, at vi i forholdet til et andet menneske umiddelbart oplever en moralsk forpligtelse til at tage vare på det. I disputatsen hældede Mogens til den opfattelse, som var inspireret af psykologen Wolfgang Köhler, at vi umiddelbart oplever moralske værdier. Skønt Løgstrup bevægede sig inden for moralens sfære, hvorimod Mogens teoretiserede over moralen, dvs. bedrev metaetik, stod de to, teologen på den ene side, og den absolut verdsligt tænkende humanist på den anden, måske ikke hinanden så fjernt.

Hvor moral eller etik består af systemer af regler for vurdering og adfærd, beskæftiger metaetik sig med, i hvilken udstrækning og hvorledes moralske udsagn kan retfærdiggøres. Mogens' disputats bekræfter fuldt ud Schopenhauers berømte dictum: »Moral predigen ist leicht, Moral begründen schwer.«

Den metaetiske debat i det 20. århundredes første halvdel udspillede sig på tre fronter. For det første var der diskussionen imellem naturalister og non-naturalister, dvs. mellem dem, der opfattede værdier og normer som i en eller anden forstand naturgivne, og dem, der henlagde dem til en særlig ikke-naturlig sfære. For det andet var der diskussionen imellem kognitivister og non-kognitivister, dvs. mellem de moralfilosoffer, der opfattede moralske udsagn og værdiudsagn som objektive erkendelsesudsagn, og dem, der blot opfattede vurdering og moralsk stillingtagen som subjektive, følelsesmæssige reaktioner eller som forsøg på at få andre til at handle eller vurdere på en bestemt måde. Endelig, for det tredje, var der kontroversen imellem pligtetikere og konsekvensetikere. Det var disse diskussioner, som Mogens beskrev og belyste kritisk i sin disputats. Ved at fremdrage en række stiltiende forudsætninger for de førte debatter og fejl og mangler i diskussionerne ydede han et væsentligt bidrag til den dengang aktuelle metaetiske diskussion samtidig med, at han ved at henvise til Köhler tentativt havde foreslået en mulighed for at komme ud over de tilsyneladende fastlåste positioner.

»Den naturalistiske fejlslutning« var den engelske filosof G. E. Moores betegnelse for en slutning fra, at noget fx er nyttigt, brugbart eller lystfremkaldende til, at det er godt, eller til at det bør virkeliggøres eller fremmes. Fejlslutningen beror på, at der sluttes fra, at noget er på en bestemt måde, til et udsagn, der indeholder et bør, dvs. en slutning fra et beskrivende eller faktisk udsagn til et foreskrivende udsagn. Allerede David Hume havde peget på uholdbarheden af en sådan slutning, og Moore brugte denne logiske pointe i sin gendrivelse af John Stuart Mills utilitarisme. Moore argumenterede også imod ethvert forsøg på at definere ordet »god«. Hvis det var muligt at definere prædikatet »god« ved hjælp af prædikaterne X og Y, fx at »god« betyder, at noget er til gavn for andre og til glæde for én selv, har det ingen mening at spørge om det, der tillægges disse prædikater, også er godt. Men faktisk giver det god mening at spørge om, hvorvidt det, der gavner andre, rent

faktisk er godt. Moore konkluderede derfor, at prædikatet »god« er indefinabelt, og at vor forståelse af dets mening er givet intuitivt.

I og med at Moore havde kappet forbindelsen mellem det faktuelle og det moralske over, synes han at have ret i, at »god« er undefinerbar. Og hvis det faktuelle i overensstemmelse med non-kognitivismen må forstås som det objektive, kan moralske udsagn kun tilskrives subjektiv gyldighed. Men i sin disputats lykkedes det Mogens at problematisere både Moores moralintuitionisme og non-kognitivismens subjektivism. Hvis Wolfgang Köhler har ret i, at værdier og normer opleves på lige fod med oplevelser af fx forhold i den ydre verden, må både intuitionister og non-kognitivistiske afkræves et bevis for, at det normative ikke samtidig også kan være noget faktisk og dermed objektivt. Eller sagt på en anden måde: den verden, vi oplever, er en verden, som ikke kun består af faktuelle forhold, men også af værdier og normer. Disse kan undersøges og beskrives empirisk, deres oprindelse kan forklares psykologisk og sociologisk. Herved åbnes mulighed for en objektiv videnskab om moralen, som imidlertid ikke må forveksles med en objektiv eller videnskabelig moral. Nogle år efter skitserede Mogens sit bud på en sådan moralvidenskab i den lille bog *Moral og samvittighed*, som var udsprunget af en serie forelæsninger i Danmarks Radios Søndagsuniversitet i vinteren 1963.

Disputatsen blev Mogens' eneste større videnskabelige arbejde. De næste mange år var det især samfundsvidenskabernes filosofi og metodik, der havde hans hovedinteresse. I *Samfundsvidenskab og samfundsvidenskaber* fra 1969 gav han således en klar og pædagogisk redegørelse for de filosofiske problemer, der knytter sig til udviklingen af teorier om sociale fænomener. Med årene blev han også i stigende grad optaget af den liberalistiske tradition i europæisk politisk tænkning. Som universitetslærer gennemgik han således i de år, der var præget af universitetsmarxismens hærgen, en række centrale liberalistiske tænkere. Efterhånden var det især den skotske oplysningsfilosofi med dens lære om, at samfundsudviklingen er et produkt af ikke-intenderede konsekvenser af menneskelig handling, der optog ham. I en række artikler fra de senere år gjorde han udførligt rede for denne opfattelse. Derudover synes hans mange artikler og diskussionsindlæg især at have været af født af undervisningsopgaver, indlæg på kongresser og foredragsvirksomhed i øvrigt.

Mogens havde i 1960 fået tildelt et af de såkaldte forskerstipendier, hvis formål var at holde på unge fremtrædende forskere, der ellers kunne frygtes at forsvinde til udlandet på grund af manglende universitetsstillinger. Samme år blev han ekstern lektor i filosofi. I disse stipendieår varetog han foruden dette lektorat også lektoratet på biblioteksskolen og på Psykologisk Laboratorium. Det må have været en travl tid; men skønt Mogens, bestandig bærende på en mindre kuffert med bøger, altid var meget omkringfarende, virkede han aldrig fortravlet.

Mogens havde i 1957 ansøgt om det ledige professorat i filosofi efter Frithiof Brandt. Bedømmelsesudvalget med Jørgen Jørgensen i spidsen havde dog foretrukket den knap ti år ældre Johannes Witt-Hansen. Men da Jørgen Jørgensen i 1964 gik af på grund af alder, blev Mogens hans efterfølger i det professorat, der havde været varetaget af så prominente navne i dansk filosofi som Poul Martin Møller, Rasmus Nielsen og Harald Høffding. Ved Mogens' afgang i 1987 blev stillingen sparet væk.

De første professorår frem til styrelsesloven i 1970 var nok Mogens' lykkeligste universitetsår. Med sin sædvanlige energi deltog han i en række udvalg, der skulle stille forslag om reform af filosofikum. Arbejdet endte resultatløst og brat, da den siddende undervisningsminister, Helge Larsen, i maj 1971 resolverede, at filosofikum skulle afskaffes. Mere held havde Mogens med sit arbejde for at reformere filosofistudiet. Der stak ikke så lidt af en formalist i Mogens. Han satte pris på arbejdet med studieordninger. Jeg kan huske, at han en gang argumenterede for, at der kunne placeres tre undervisningstimer på to formiddagstimer, hvis hver undervisningstime var på 36,5 minutter. Det blev ikke gennemført. Det lykkedes også for Mogens at skaffe det daværende Filosofisk Institut nye og større lokaler. Siden midten af halvtredserne havde instituttet haft til huse på øverste etage i Metro-annekset. Da jeg studerede, var der varmt om sommeren og koldt om vinteren, det regnede ned gennem det utætte tag, og der kunne antræffes flyvende duer i lokalerne. Skønt forholdene var blevet kendeligt forbedrede op igennem tresserne, var pladsen for trang. De nye lokaler i Købmagergadeannekset svarede langt bedre til instituttets behov.

Arbejdet i det gamle professorfakultet passede Mogens godt. En lang række af medlemmerne kendte han på forhånd. Psykologen Franz From og kultursociologen Verner Goldschmidt var hans go-

de venner, og også Sven Henningsen, der var professor i moderne historie og samfundskundskab og en magtfaktor i fakultetet, knyttede han sig til. Henningsen synes også omkring 1970 at have arbejdet for Mogens' overflytning til et professorat i samfundskundskab, hvilket ville have passet dem begge godt. Men bestræbelserne løb ud i sandet. Mogens blev hos filosoferne. Hans tilknytning til samfundsfag kom bl.a. til udtryk i *Introduktion til Samfundsfag* fra 1971, som han var medforfatter til.

Styrelsesloven af 4. juni 1970 afskaffede det gamle kollegiale styre. Den ny tid huede ikke Mogens. Dertil kom, at der op igennem tresserne og begyndelsen af halvfjerdserne var opstået et modsætningsforhold imellem Mogens og kollegaen Witt-Hansen, først i forbindelse med administrationen af filosofikum, senere også i forbindelse med ansættelsessager. Modsætningsforholdet spaltede instituttets lærerstab i to fraktioner. Der var barske møder i institutrådet, positionerne var fastlåste og stemmeføringen høj. Der kom næppe noget frugtbart ud af stridighederne, men for en ung deltager i skænderierne var det nu ganske morsomt. Mogens, derimod, gik det meget på. Han var yderst aktiv både før og efter møderne, men deltog sjældent i selve slagudvekslingen. Det har vist også pint ham, at han, der organisatorisk var veltrænet, besad administrative evner og havde en stor arbejdssevne, ikke fik mulighed for at prøve sine kræfter hverken i studienævn eller som institutbestyrer. Han var i en valgperiode i begyndelsen af 1980'erne medlem af fakultetsrådet, men hverken de yngre lærere i rådet eller de studerende satte pris på hans lidt professorale fremtræden, og hans indflydelse var minimal. Ophold i USA som gæsteforsker i sociologi ved University of California, Santa Barbara i 1970, og som gæsteforelæser ved University of Chicago, Committee on Social Thought, i 1982 synes at have være lyspunkter i denne periode af Mogens' professionelle liv.

Skønt Mogens i årene efter 1970 underviste og vejledte for fuld kraft og til stadighed fornyede sine undervisningstilbud, var det klart for os, der stod ham nær, at hans engagement i universitære anliggender i disse år formindskedes mærkbart. I stedet fik to andre institutioner, Folkeuniversitetet og vort Selskab, som Mogens blev medlem af i 1973, gavn af hans initiativrigdom og energi.

Mogens er en betydningsfuld skikkelse i Folkeuniversitetets nyere historie. Sammen med især John Danstrup var han med til at

genrejse denne institution efter anden verdenskrig. I mere end 40 år – fra 1954 til 1997 var han et meget aktivt medlem af programrådet ved Folkeuniversitetet i København og var i en tiårsperiode fra 1978 til 1988 rådets næstformand. Forskningsformidling var stedse et anliggende, der stod hans hjerte nær. Mange af Selskabets medlemmer har delt denne interesse med Mogens og har arbejdet sammen med ham på Folkeuniversitetet, fx Henrik Glahn, Johnny Christensen, Per Øhrgaard og jeg selv – for ikke at forglemme Henning Højgaard Jensen, som Peter Sigmund talte mindeord om for et par måneder siden. Folkeuniversitetet betød så meget for Mogens, at han ligefrem – hvilket kun skete få gange i de mange år, jeg har kendt ham – gik ind i en åben konflikt.

Op igennem halvfjerdserne var Folkeuniversitetets sprogundervisning udvidet betydeligt. I 1974 blev der således annonceret ca. 1500 sproghold. Lærerne på disse hold var stort set yngre mennesker og langt mere politisk engagerede end den øvrige lærergruppe. Dette førte til konflikter og forsøg på fra »fjendtlig« side at overtage hele Folkeuniversitetet i København. I 1975 skulle Det humanistiske Fakultet vælge ny repræsentant i Folkeuniversitetets styrelse, og en repræsentant for den mere oprørske fløj stillede op. Mogens meldte sig da som kandidat og redegjorde i en skrivelse med titlen »Mogens Blegvad og Folkeuniversitetet« for sit mangeårige virke ved institutionen. Modkandidaten indså, at det var udsigtsløst at begive sig ud i et kampvalg imod en så velfunderet modstander. Han trak sig, og Mogens blev valgt. Året efter udskiltes sprogundervisningen og blev til Studieskolen.

Som tidligere nævnt blev Mogens medlem af vort selskab i 1973. Allerede året efter blev han indvalgt i det såkaldte byggeplansudvalg, der skulle forberede den ombygning, som Carlsbergfondet finansierede i anledning af sit 100-års jubilæum. 1975 indvalgte han i »Udvalget for foredrags-, symposie- og klubvirksomhed«, 1976 i den arbejdsgruppe, som udgik fra udvalget, og som skulle planlægge en offentlig forelæsningsvirksomhed. Med vedtægtsændringen i 1977 blev denne arbejdsgruppe til »Udvalget for udadvendt virksomhed«, som i sit første år foruden Mogens bestod af Henrik Glahn, Christian Overgaard Nielsen og Henning Højgaard Jensen. Nogle af de gamle Folkeuniversitetsfolk var atter samlede om en forskningsformidlende opgave, denne gang i Selskabets regi. Mogens blev valgt til formand og fungerede som sådan frem til

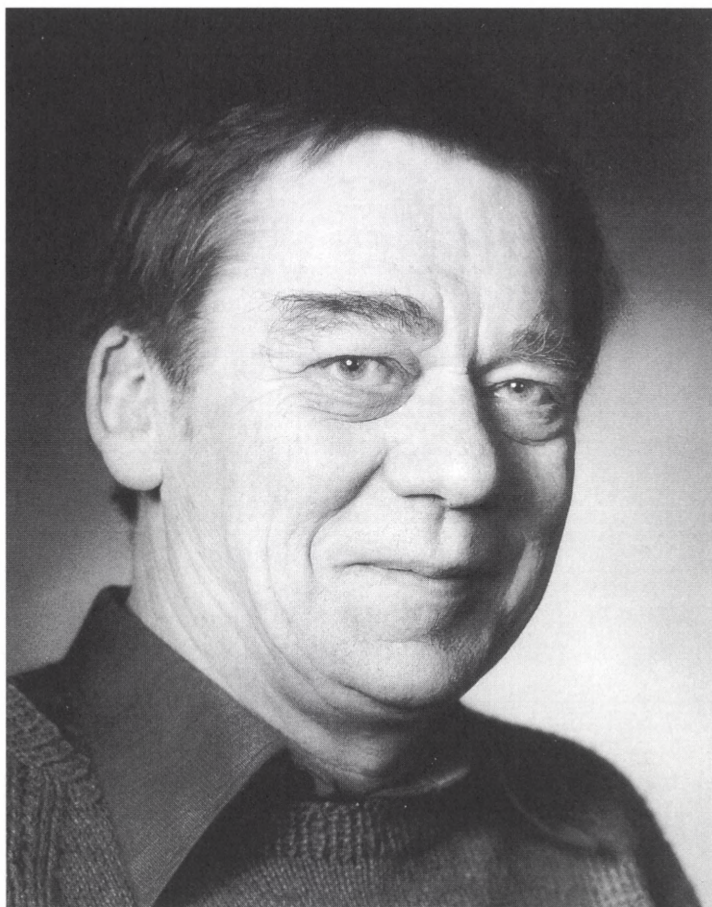
1988. I medfør af vedtægtsændringerne sad han også i præsidiet. Efter at han var udtrådt af udvalget, ændredes vedtægterne igen, således at udvalgets formand ikke længere var præsidiemedlem. Som tidligere formand for udvalget fandt han dog, så længe han kom i Selskabet, sin plads ved præsidiebordet.

Mogens' sidste, men måske væsentligste indsats for Selskabet var, at han i anledning af dets 250-års jubilæum i 1992 påtog sig at skrive Selskabets historie fra 1942 til 1992 som en fortsættelse af Asger Lomholts fem bind Samlinger til Selskabets historie. På sin sædvanlige grundige og energiske måde løste Mogens den bundne opgave. Resultatet blev et smukt bind, der naturligt følger sig til Lomholts store værk.

I alt det, Mogens igennem sit lange liv deltog i, investerede han fuldt og helt sig selv. Hans retlinede karakter, hans faglige dygtighed på en lang række felter og hans store arbejdsøve gjorde ham velkommen i mange videnskabelige kredse i vort land. Vi vælges ind i vort Selskab i forventningen om, at vi vil virke for dets formål, nemlig at styrke videnskabens og især grundvidenskabernes stilling i Danmark, og at fremme den tværvideenskabelige forskning. I kraft af sine mangesidige interesser og utallige gøremål indfrieede Mogens fuldt og helt denne forventning. Hans indsats vil blive husket.

Æret være hans minde!

I festskriftet til Mogens Blegvad, *Filosofiske Studier*, bd. 9, 1987, findes en fortegnelse over hans publicerede arbejder frem til 1987.

Herz Grane

Leif Grane

11. januar 1928 – 22. marts 2000

Af Jakob Balling

Da Leif Granes tresårs fødselsdag blev fejret i 1988, sagde en af talerne om ham, under anvendelse af den lidt pudsige udtryksform, der er blevet gængs i nyere tid, at han havde et »rimelig vulkansk temperament«.

Enhver, der har kendt manden og husker de pludselige eruptioner af vrede eller begejstring, som formelig gjorde det svært for ham at stå stille på fødderne, kan godt tilslutte sig den karakteristisk, så langt den rækker. Alligevel er den langtfra rammende nok. Det temperament, der er tale om, når talen er om Leif Grane, er et, der frem for alt er kendetegnet ved noget andet end det vulkansk uberegnelige, nemlig ved sagligt disciplineret lidenskab.

I den afdeling af den offentlige sammenhæng, som alene er til betragtning her, vil dette, sagligt disciplineret lidenskab, frem for alt sige: lidenskab for teologien og historien, for universitetet, og for Regensen; og det vil også sige: indsatsberedt og beslutsom protest mod alt, hvad Grane så som anslag mod deres væsen, deres autonomi, og deres bestemmelse.

Lidenskab, siger jeg, for teologien og historien, de to studier (Grane brød sig ikke om ordet forskning, det smagte ham vist for meget af det afpersonaliserede, bureaukratisk styrede og teknokratiserede), de to studier altså, som han hele livet igennem, men på stadig mere fordybet måde, betragtede som hinandens nødvendige ledsagere, som akademiske bestræbelser, der i sidste instans begge måtte blive fattigere uden det lys, de kastede på hinanden. Og ikke at forglemme: de to studier, som forudsatte og inspireredes af samarbejde og udveksling mellem yngre og ældre dyrkere: deres fælles angreb på en tekst og dens kontekst. Tekster var, hvad det gjaldt om: konkrete, tids- og situationsbundne vidnesbyrd om konkrete fortidsmennesker i deres kamp for sammenhæng og mening i spændingsfeltet mellem kulturelle tvangsmæssigheder og personligt valg.

Lidenskab for universitetet, nærmere betegnet Københavns Universitet, hvis jubilæumshistorie Grane var medarbejder på og til sidst hovedredaktør for, og som han omfattede med en nidkær lokalpatriotisk ømhed, der ikke anfægtedes, men snarere styrkedes af hans ængstelse for dets fremtid under bureaukratiseringens, teknokratiseringens og den industrimæssige produktivitetsdyrkelses vilkår. Grane rasede – om man vil: med vulkansk temperament – mod disse forræderiske tendenser; det var den ene side af forholdet. Den anden kan man i al korthed gøre sig bekendt med ved at læse eller genlæse hans tale ved universitetets morgensang på 500-års jubilæumsdagen i 1979, med opfordringen til, i en situation, der var kendetegnet af mangfoldige trusler mod universitetets væsen, at mindes »den patos, de gamle var grebet af i deres drøm om et studium generale, hvis væsentligste stræben var bestemt af en brændende og skærende længsel efter at aflokke naturen dens hemmeligheder og at kende menneskets bestemmelse og veje«.

Og altså: lidenskab for Regensen, den institution, og især det menneskelivsmiljø, som i løbet af Granes tid som dets leder og toneangiver appellerede til hele viften af hans evner og aspirationer. Atter her udgjorde protesten og de hyppigt udøste vredesskåler den anden side af hengivenheden, således som regensprovstens årelange fejde med de ministerielle myndigheder viser, de bureaukrater, hvis tiltag han så som skamløse overgreb mod husets liv.

Endelig: Det er værd at tilføje, inden jeg går over til en nærmere betragtning af de enkelte sider af mandens levnedsløb og virksomhed, at også hans færden i et andet hus, nemlig det, vi befinder os i her, bød ham rige muligheder for udfoldelse af de evner og passioner, jeg har omtalt. Også dette er en længere historie; her nøjes jeg med at nævne hans bidrag til Selskabets dronningefestskrifter 1990 og 1997, hvoraf især det første, om »Videnskaben og det menneskelige. Enhed og adskillelse« er egnet til at kaste lys over forholdet.

Leif Henning Grane var født i København 11. januar 1928. Efter studentereksamen vaklede han mellem historie og teologi. Han valgte det sidste og blev kirkehistoriker, men under udnyttelse af de rige muligheder, det teologiske studium byder for krydsbelysning mellem forskellige måder, filologiske og filosofiske såvel som historiske, at gå til temaet kristendom på. Allerede i studieårene, hvor den lærer, han knyttede sig tættest til, var K. E. Skydsgaard,

blev han fascineret af Luther; og endnu som student debuterede han som forfatter med en artikel om det danske reformationsjubileum 1817. Efter kandidateksamen virkede han som en højt værdsat seminarielærer, samtidig med at han drev de studier, som 1962 nåede en foreløbig afslutning med doktorafhandlingen *Contra Gabrielem*, en dybtgående og detaljeret analyse af den senmiddelalderlige skolastiske teolog Gabriel Biel og af Luthers opgør med hans tænkning. To år senere udnævntes han til professor i kirkehistorie ved Københavns universitet og virkede her, efterhånden som noget i retning af fakultetets stærke mand, til sin afgang i 1998. Ud over sin igangsættende øvelsesundervisning og den lange række publikationer, hvoraf nogle skal komme til betragtning om lidt, gjorde han sig gældende som medstifter af det nye teologiske tidskrift *Fønix* og som initiativtager til internationale symposier under udnyttelse af de talrige europæiske og amerikanske kontakter, han knyttede i sin egenskab af en af den internationale Lutherforsknings førstemænd. Han hædredes med æresdoktorgrader i München, Oslo, Helsinki og Reykjavik. Han var Regensens efor, eller som den korrekte betegnelse lyder: provst, fra 1979 og virkede i mange år som hjælpepræst ved Trinitatis kirke. Han indvalgtes i Selskabet her i 1981 og var i øvrigt medlem af adskillige andre danske og udenlandske selskaber.

Granes forfatterskab spænder usædvanlig vidt. I centrum står bøgerne og artiklerne om Luther, hans tid, og hans efterliv; men derudover skrev han med lærdom, indsigt og sikkerhed om så forskellige emner som Augustin, Pierre Abélard, Grundtvig, P. C. Kierkegaard, det teologiske fakultets historie, ligesom han publicerede overordnede fremstillinger af oldtidens, middelalderens og det nittende århundredes kirkehistorie. Ved læsningen hæfter man sig ikke mindst ved den respekt for emne og læser, som kendetegner de publikationer, der henvender sig til læsere uden for de professionelles kreds. Grane slog ikke af på kravene til stringens og dybde; man kan med rette sige, at han iagttog det princip, Augustin omkring år 400 statuerede med ordene: »Jeg vil, at den, der hører mig, skal forstå alt det, jeg forstår.« Det er rigtignok lettere sagt end gjort, men Granes sikre og følsomme omgang med det danske sprogs muligheder udvirker, at det almentrettede forfatterskabs grænse mod det strengt faglige atter og atter fortøner sig på frugtbar måde.

I det følgende indskrænker jeg mig til en nærmere omtale af en mindre gruppe vigtige værker.

Blandt Granes videnskabelige indsatser på det arbejdsområde, som han frem for alt gjorde til sit, Lutherstudiet, rager to modne og banebrydende værker frem: undersøgelsen fra 1975 af, hvordan Luthers måde at tænke teologisk på blev til i årene 1515-1518: *Modus loquendi theologicus: Luthers Kampf um die Erneuerung der Theologie*, og bogen fra 1994 om Luthers forhold til den humanistiske reformbevægelse: *Martinus noster: Luther in the German Reform Movement (1518-1521)*.

Det er karakteristisk, at begge disse arbejder, ganske som disputatsen fra 1962, og i forlængelse af den, samler sig om den tidlige fase af Luthers virksomhed, den periode, i hvilken de væsentligste af reformatorens nyansatser tog form, i teoretisk opgør med den skolastiske tradition og i praktisk stillingtagen, fra situation til situation, til den kirkelige og kulturelle omverden og ikke mindst til den reaktion fra de kirkelige autoriteters side, som i en række henseender var helt uforudset af Luther selv. En vis afsmag gør sig gældende hos Grane over for store systematiske sammenfatninger af luthersk tænkning, stykket sammen af elementer fra hele reformatorens karriere: synteser, der kun alt for ofte øver vold mod den individuelle historiske situation, dens særpræg og dens pres, dens åbne fremtid, og ikke mindst mod den måde, Luther møder situationerne på, nemlig gennem arbejde med ganske bestemte tekster og deres iboende muligheder. Granes spørgsmål lyder stedse: Hvad sker der, når den teolog og universitetslærer, Luther var, før han blev noget som helst andet – det, der dannede grundlag for alt det andet, han blev – hvad sker der, når han bøjer sig over en tekst og fortolker den i traditionens og samtidens lys?

Dette: Luthers konkrete møde med tekster, og den teologiske refleksion, der så at sige presses frem ved mødet, er temaet for den første af de to bøger. Gennem en omhyggelig nærlæsning og myndig fortolkning af Luthers teologiske gennembrudsværk, forelæsningerne fra 1515-16 over apostlen Paulus' brev til Romerne, demonstrerer Grane, hvorledes Luthers teologiske grundpåstand om menneskets forhold til Gud, den der sammenfattes i formen om mennesket som *simul peccator et iustus* – på én gang helt og holdent dømt som synder, som selvsk vilje, og antaget af Gud som helt og holdent retfærdig gennem Kristi selvhengivelse for de for-

tabte, og følgelig befriet fra bekymring for sin frelse og befriet til tjeneste for andre end sig selv – hvordan den grundpåstand bliver til gennem en konfrontation af Paulus med den tænkning, Luther var vokset op med, altså skolastikernes konception af Gudsforholdets menneske som den person, der ved nådens hjælp og under udnyttelse af sine naturlige evner gradvis overvinder selviskhedens og kødets tilskyndelser og når frem til den status som retfærdig og fri, der belønnes med Guds endegyldige accept. Det vises i detaljer, hvordan Luthers møde med den paulinske tekst – samt, ikke at forglemme, hans suveræne og temmelig u-augustinske udnyttelse af Augustin i bestræbelsen på at forstå Paulus – fører ham til totalt brud med den toneangivende teologis sammensmeltning af kristen tradition og aristotelisk metafysik og dydslære – den teologi altså, som i Luthers øjne var bygget på en illusion om, hvad det vil sige at være menneske over for Gud, hans krav og hans barmhjerlighed, en illusion om både selviskhedens og retfærdighedens væsen. I bogens sidste del redegør Grane så for de praktiske konsekvenser, det akademiske opgør med skolastikken førte med sig. Det vises, hvordan det, efter det teologiske opgør og gennem den kirkelige reaktion derpå, blev klart for Luther selv, hvilke følger for kirkesyn og kirkelig praksis forelæsningerne indebar. Det er ikke mindst i disse afsnit, nyten ved Granes konsekvent historisk situationsbevidste og tekstorienterede tilgang viser sig. De vækker et stærkt indtryk af noget, et historisk arbejde altid bør styrke bevidstheden om, men langt fra altid gør, nemlig at folk i gamle dage levede med lige så mangetydig en nutidsbevidsthed og lige så åbne og problembefængte fremtidsudsigter som vi selv. Luther vidste i 1515-16 ikke noget om Reformationen med stort R. Hans anliggende gik ud på to og kun to ting, nemlig for det første: opgør – af hensyn til det, han kaldte »brødrenes frelse«, altså det almindelige kristne folk – med en forfejlet teologi inden for den kirke, der var den eneste, han kendte, og hvis trofaste søn han på det tidspunkt anså sig selv for at være; og som konsekvens deraf for det andet: en reform af universitetsvæsenet under udnyttelse af de indsigter, han havde vundet som Pauluslæser, og af de filologiske og historiske metoder – ikke mindst for så vidt angik bibelstudiet – som han var kommet under vejrs med gennem sine humanistiske kontakter.

Netop disse kontakter, i ordets videste forstand, deres karakter, deres udvikling og deres konsekvenser, er emnet for den anden

store Lutherbog, jeg nævnte ovenfor, den fra Granes senere år, bogen med den velklingende og megetsigende latinske titel: *Martinus noster* – »Vores Martin«, som den tyske renæssancehumanismes lærde publicister og kirkekritikere kaldte Luther i de første år af hans offentlige fremtræden. Under udnyttelse af et meget omfattende pamflet- og brevmateriale fra årene 1518-21 leverer Grane her en detaljeret redegørelse for det forløb, som begyndte med humanisternes og Luthers opdagelse af hinanden og af det interessefællesskab, der forbandt dem; som fortsattes med deres alliance og gensidige påvirkning i kirkekritikkens og reformkravenes tjeneste; og som endte med, at det konfliktstof, der stedse havde luret under alliancens overflade, kom til udladning ved Luthers oprør mod pavekirken og gav anledning til en deling af den humanistiske bevægelse imellem dem, der tilsluttede sig Luthers radikale kurs og dem, som, i Erasmus af Rotterdams spor, afviste den til fordel for en traditionelt reformkatolsk. – Det hører til de hævdvundne erkendelser i reformationstidsstudierne, at – på den ene side – den humanistiske kirkekritik aldrig ville have fået sin folkelige gennemslagskraft uden Luther, og at – på den anden side – den specifikt lutherske reformation er utænkelig uden den støtte, Luther, i kraft af et ægte fællesskab i bestræbelsen for kirkelig og videnskabelig reform, i begyndelsen fandt hos indflydelsesrige humanister. Det er et velkendt generelt faktum. Men Grane giver det livets farver gennem sin rigt nuancerede redegørelse for et væld af tekster fra nær og fjern og gennem sin dertil knyttede detailanalyse af de enkelte stationer på Luthers oprørs vej, den, der endte med bandlysningen og fredløshedsdommen 1521. Grane gør klart, at oprøret frem for alt udløstes af, at Luther drog praktiske konsekvenser af en nyvunden teologisk indsigt, som i sidste instans var fremmed for traditionel humanisme; men det fremgår også, at de videnskabelige og polemiske virkemidler, oprøret betjente sig af, var dybt præget af den humanistiske bevægelses filologiske og historisk-kildekritiske landvindinger. Ikke for ingenting var det kirkehistorie og kirkeret, Luther studerede under sin forberedelse til den skæbnesvangre stridssamtale i Leipzig 1519 om pavedømmets autoritet. I øvrigt: Uanset om humanisterne endte med at følge Luther eller lægge afstand til ham, viste disse stridsårs forløb, at én ting var der bred enighed om: en harmfuld foragt for underlødigheden i de romerske ledelsesinstansers svar på Luthers kritik, de-

res fattigdom på argumenter, deres hjælpeløshed over for kravet om rationel diskussion og regnskabsaflæggelse, deres tilflugt til rene magtsprog, deres begrundelse af autoritet med autoritet, dvs. med det, Luther træffende kaldte »nøgne ord«, *nuda verba*. Det er, parentetisk bemærket, typisk for Grane, at han netop tog dette lutherske udtryk i brug i sin analyse af den nuværende paves tale i Roskilde under hans besøg i Danmark.

Det vil føre for vidt at gå nærmere ind på Granes øvrige bidrag til dansk og internationalt Lutherstudium. De findes i to bredere anlagte bøger (den ene, fra 1968, med den typisk Graneske titel: *Protest og konsekvens*) og i et stort antal artikler og kongresbidrag. Nogle af dem er samlet i bogen *Den uberegnelige Luther* fra 1992 og har speciel interesse ved at samle sig om Luthers efterliv og spørgsmålet om hans aktualitet. Granes overvejelser over dette sidste spørgsmål har sat en moden frugt i forelæsningsen ved Københavns Universitets årsfest 1983, som der vil blive anledning til at knytte et par korte bemærkninger til om lidt.

Men først et blik på et par af hans indsatser på andre felter end det Lutherstudium, som var hans særlige domæne, og som ville give folk med mere normal flid og arbejdskraft hænderne fulde.

En af dem foreligger i *Pierre Abélard: Filosofi og kristendom i middelalderen* fra 1964. Det er et arbejde, som imponerer ved forfatterens sikre evne til at føje analysen af en enkelt original og banebrydende 12. århundredes-tænder, skildret ud fra hans særlige historiske situations udfordringer, ind i redegørelsen for et langt filosofihistorisk forløb således, at det ene kaster uundværligt lys over det andet og omvendt. Men dertil kommer – især i beretningen om Abélards og Héloises kærlighed, dens fryd og dens smerte – et litterært talent og en human indfølelse, som uvilkårligt får læseren til at ty til den forslidte flovse: »spændende som en roman«.

Endnu et helt tredje arbejdsfelt betrædtes af Grane i hans bidrag til Københavns Universitets jubilæumshistorier bind V (Det teologiske fakultet) fra 1980. Ud over at redigere det omfangsrige bind skrev Grane selv den halvtredje hundrede sider lange redegørelse for fakultetets historie fra 1830 til 1979. Denne vidtspændende, gennemdokumenterede og originalt reflekterende beretning er en lærdomsbedrift af rang. Ud over at besvare opgavens mest nærliggende organisatoriske, personelle, studie-, undervisnings- og forskningsmæssige spørgsmål gør Grane med sikkert makrohisto-

risk hånddelag rede for fakultetets skiftende roller i forhold til de akademiske, kulturelle og kirkelige sammenhænge og omgivelser. Især er det værd at hæfte sig ved skildringen af, hvordan fakultetet i løbet af nittende og nogle år ind i tyvende århundrede undergik en række kriser i forhold til den almenkulturelle udvikling: hvordan fakultetet, efter at have stået som hovedrepræsentanten for en almindeligt akcepteret syntese mellem kristendom og kultur, skridt for skridt så denne syntese anfægtet og nedbrudt både fra naturvidenskabernes og de øvrige humanvidenskabers side, fra politisk hold og fra de nye kirkelige bevægelser, især grundtvigianismen, og hvordan det lod sig trænge ind i en defensiv pindsvinstilling i forhold til disse tendenser, en holdning, hvis pinlige karakter ikke mindst blev åbenbar gennem den omstændighed, at langt hovedparten af de væsentligste teologiske og kristent kulturkritiske indsatser flere generationer igennem blev gjort uden for fakultetet, af mænd som Grundtvig, brødrene Kierkegaard, Frederik Helveg, Otto Møller og F. C. Krarup. Afsnittene om det tyvende århundredes videre forløb er ifølge sagens natur holdt i en mere summarisk form; men skildringen af fakultetets gradvise tilpasning til de positivistiske metoder, som var rådende i de akademiske omgivelser, og antydningen af de nye problemer, teologien i nyeste tid er kommet ud for, denne gang sammen med alle andre humaniora, i medfør af positivismens stadigt mere anfægtede stilling, er lærerig, og i øvrigt isprængt et meget Granesk sardonisk vid. Vi læser for eksempel følgende i forbindelse med en omtale af de tidlige 1930'ere:

»Under alle omstændigheder er det påfaldende, at medens fakultetet førte an, når det drejede sig om den fagspecialiserede 'saglighed', var det andre kredse, der satte kursen i den teologiske debat. Man kan spørge, om det her antydede skel, der, så vidt det kan skønnes, virkelig svarer til datidens realiteter, i sig selv er vidnesbyrd om en sen og valen, men dog utvetydig reverens til det positivistiske videnskabsbegreb, der tidligere havde været ved at skræmme fakultetet fra selvrespekt og samvittighedsro. I så fald ville den større forsonlighed mellem teologerne og de kredse i andre fakulteter, der lidt letsindigt mente at have videnskabelig dækning for deres ugudelighed, alene hænge sammen med, at også teologerne nu var hoppet på vognen. Der var ellers nok af træk i tidens åndsliv, og også mere specielt inden for teologien, som varslede om positivismens fallit«.

Grane var, som det antydes her og mange andre steder i forfatter-skabet, ingen ven af humanistiske tendenser til at konkurrere med naturvidenskaberne på deres betingelser. De udsprang i hans øjne af ganske banale mindreværdskomplekser.

Jeg vender mig til nogle korte sammenfattende og afsluttende bemærkninger:

Granes livslange samliv med Luther stod i intim forbindelse med hans dybtføjte ønske om og bestræbelse for at sammenholde de to studier, han som ganske ung havde vaklet imellem, historien og teologien. Den, der som Grane ikke så mening i at befatte sig med andet, end hvad der – ganske nøgternt udtrykt – havde med eksistensen at gøre, men som tillige vidste, at det var en historisk eksistens, underkastet tidens vilkår, og at alt det, der udfordrede den, kom til ham fra historie og tradition, fandt i Luther, såvel som i øvrigt i Grundtvig og Peter Christian Kierkegaard og Pierre Abélard, en beslægtet ånd. Det var netop den røde tråd i Luthers tænkning, at – på den ene side – det, han kaldte Guds ord, gjaldt livet, og at – på den anden side – kristendom var noget, han kun havde adgang til gennem traditionen. Tænker man sådan, tager man altså begge dele alvorligt, bliver resultatet en holdning, der gennemfører et kritisk opgør med traditionen uden at glemme, at man har sagen fra den og er bundet op i den. Sådan tænkte også Grane, på sin tids vilkår, og det førte følgerigtigt med sig, at han aldrig forfaldt til dyrkelse af Luther, en kritikløs repristination af Luthers tænkning, som i virkeligheden ville betyde traditionens død. Traditionen fra Luther, Luthers måde at omgås noget, der gjaldt livet, på, talte til noget dybtliggende i Granes personlighed; men han fandt, i god saglig overensstemmelse med den holdning, Luther i det sekstende århundrede indtog til *sin* fortid, at den ifølge sit væsen krævede et kritisk og samtidig solidarisk opgør i det tyvende århundredes situation, den situation, som ikke for ingenting havde det syttende, attende og nittende som led af *sin* problematiserende og problematiske tradition. Det er netop under den forudsætning, og kun under den, Luther kan blive i ægte forstand nærværende, og bruges, i nutiden. Men så kan han også bruges, sådan som Grane under en bestemt synsvinkel, men med fynd og klem gjorde det i sin årsfestforelæsning 1983.

»Luthers insisteren på sandheden«, hedder det her, »forandrede verden og satte et dybt præg på europæisk kultur, hvis virknin-

ger den dag i dag er stærkere, end vi i almindelighed aner. Ved sit nej til pave og kejser i sandhedens navn banede han vej for friheden til at være bundet til det, der er større end alt og alle. Men samtidig gav han mennesket tilbage til dets næste ved at sætte skel mellem himmel og jord, så at alle undskyldninger for at svigte næsten for gudelige formåls skyld blev elimineret. Hvad Luther i den tids sprog kaldte 'gerningsretfærdighed', er kun tilsyneladende mindre aktuelt i vore dage. Der skal ikke megen fantasi til for at finde fortrinlige paralleller i vor egen tid til de valfarter, processioner, relikviedyrkelse og ustandselig messelæsning, som Luther rettede sit skyts imod med den anklage, at mennesker ved disse aktiviteter stræbte efter at overvinde synden, døden og djævelen, men kun for at blive des mere indfanget af magternes rænker«.

Eftersom en nærmere betragtning og forståelse af Granes kritisk-solidariske, nutidsorienterede forarbejdning af den lutherske arv forudsætter en redegørelse for de bidrag, han ydede til sin tids *kirkelige* meningsudveksling på *dens* præmisser, er det ikke stedet her til at gå videre ad denne linje. Jeg tillader mig i stedet at slutte med min personlige erindring om mit sidste samvær med ham, fordi den har noget karakteristisk at fortælle om manden, og om hans nøgterne lidenskab for faget. Han var meget hårdt medtaget af den sygdom, der gjorde en ende på hans liv to uger senere, men hans tanker kredsede om nødvendigheden af at komme i arbejde igen. Vi diskuterede, hvilke tekniske muligheder man kunne finde på for at hjælpe ham til at stable sig op til at håndtere sin computer og få givet form til nogle ideer. Som man vil forstå: Den holdning lå i tråd med alt, hvad der var gået forud. Det var et flittigt, frugtbart og inspirerende historiker- og teologliv, der endte den 22. marts 2000. Leif Grane er savnet og vil fremdeles blive det.

Vi vil ære hans minde.

H. Høigaard Jensen

Henning Højgaard Jensen

21. november 1918 – 26. februar 2001

Af Peter Sigmund

Henning Højgaard Jensen blev født den 21. november 1918 i Emb, Blistrup sogn på Mors, som søn af lærer Knud Højgaard Jensen og hustru Nanni Frauke Bruhn. Han blev student fra Viborg Katedralskole i 1937 og cand. mag. med fysik som hovedfag fra Københavns Universitet i 1942. Samme år blev han tilknyttet Polyteknisk Lærestanstalt som amanuensis, i 1948 som lektor og i 1952 som professor i fysik. I 1960 kaldtes han til et professorat ved Københavns Universitet, som var ledigt efter Ebbe Rasmussen, og som han varetog indtil sin afgang i 1988. Han var aktiv som fysiker indtil ca. 1993. Derved er der tale om et halvt århundredes virke som en af de mest respekterede og indflydelsesrige fysikere i Danmark.

Mit personlige kendskab til Højgaard Jensen går tilbage til 1962, men i modsætning til et par generationer af danske fysikere er jeg ikke uddannet under hans brede vinger. Jeg må derfor i nogen grad støtte mig til andres vidnesbyrd i det følgende.

Højgaards studietid er ikke mindst præget af hans ophold på Regensen. Medlemmerne af sin forening 'HOF', der blandt andre talte matematikeren Olaf Schmidt, holdt han livslang kontakt med, og det var også ved en fest i denne forening, han mødte sin senere hustru Bodil Arendse Møller. Regensianerne kaldte ham 'Topholm'. Det må være tilladt at formode, at dette kælenavn for en studerende fra det nordlige Jylland med interesse for teoretisk fysik repræsenterede en vis symbolværdi, men det benægtes energisk af det eneste nulevende medlem af foreningen. På Lærestalten blev Højgaard ansat under Fysisk Samling, det senere Fysisk Laboratorium II, hvor han fik ansvaret for de demonstrationsforsøg, der dengang endnu spillede en hovedrolle i den grundlæggende fysikundervisning og indprentede sig i de studerendes bevidsthed. Det berettes, at man ved demonstrationen af snurretoppens gyroskopeffekt benyttede et stativ på størrelse med en mindre lygtepæl, og at omdrejningshastigheden af toppen, som var af

støbejern og på størrelse med et cykelhjul, var så stor, at man måtte slå hårdt til med en tung hammer for at demonstrere nutations-effekten. Mit vidne fortæller, at Højgaard – som professor i 1950'erne – tog jakken af til denne demonstration, noget, jeg ikke selv kan mindes at have oplevet.

I 1948 etableredes en egentlig fysikuddannelse ved Læreanstalten på foranledning af Torkild Bjerge, og denne uddannelse blev lagt under et lektorat, som besattes med Højgaard Jensen. Det drejede sig om en overbygningsuddannelse med en skrap adgangsbe-grænsning. Denne uddannelse tiltrak nogle af de bedste studeren-de. Blandt de første absolventer finder man navne som Ove Nathan og Povl Ølgaard, Otto Gram Jeppesen og Verner Frank. Det er måske svært nu at forestille sig, hvordan Højgaard, støttet af sin assistent Asger Nielsen, kunne overkomme at undervise i alle fysikfag, men det var ret almindelige vilkår i første halvdel af sidste århundrede, og det var bestemt ikke nogen ulempe for de stude-rende at have en lærer, der var klar over, at det, de ikke lærte hos ham, var der risiko for, at de aldrig lærte. Resultatet var da, at Læreanstalten i en årrække blev fast leverandør af glimrende fysi-kere, først til Risø og siden til selve DtH under udbygningen og flytningen til Lundtofte. Derudover etablerede cand. polyt.'er i fy-sik sig med succes på gamle og nye universiteter samt de traditio-nelle arbejdspladser for ingeniører.

I 1952 blev Højgaard Jensen i en alder af 34 år udnævnt til pro-fessor ved Fysisk Laboratorium, Polyteknisk Læreanstalt. Det vakte opsigt, at Læreanstalten valgte 'en af sine egne' og ikke en af ad-skillige medansøgere fra Niels Bohrs institut på Blegdamsvej med en meget stærkere international forskningsprofil. Da eftertiden har vist, at Højgaard var det rigtige valg, kunne det have interesse at lære noget om de overvejelser, bedømmelsesudvalget gjorde sig den gang. Desværre lykkedes det ikke for mig at få indblik i pro-fessoratsindstillingen, men noget kan konkluderes ud fra Høj-gaards publikationsliste.

Højgaard havde siden 1945 mindst én gang om året givet et stør-re bidrag til Fysisk Tidsskrift, Kirstine Meyers traditionsrige jour-nal. Det var fyldige fremstillinger af nye udviklinger i fysikken, som fysikersamfundet, ikke mindst den del, der virkede ude i gymna-sierne, må have suget til sig efter de magre år i besættelsestiden. Fra denne tid stammer en stor artikel om partikelacceleratorer,

som forfatteren blev inspireret til under et længere ophold i Birmingham, om stoffers egenskaber ved højt tryk, om magnetisme og kvanteteori og adskilligt andet. Også Højgaards første publikation, en detaljeret kritik af J. N. Brønstedes varmeteori, udkom her. Artiklen, som han skrev sammen med sin ældre kollega E. Krüger, vakte stor harme hos adressaten – en internationalt anerkendt fysikokemiker og medlem af dette Selskab – som denne gav udtryk for i en særdeles udførlig replik i samme tidsskrift. Set med nutidens øjne er måske det mest bemærkelsesværdige, at denne kontrovers – hvor Højgaard efter alt at dømme havde fat i den lange ende – blev offentliggjort på dansk i Fysisk Tidsskrift og ikke i et internationalt forum.

Det samlede antal fysikere i Danmark på denne tid lå langt under det, vi kender i dag. Ikke desto mindre kunne miljøet bære sit eget fysiktidsskrift med en kvalitet og med et omfang, der var fuldt på højde med det, tidsskriftets efterfølger leverer i dag. Lærestaltens fysikere, deriblandt Højgaard Jensen, satte høj prioritet på denne aktivitet. Nok var Niels Bohrs institut det internationale flagskib, men Lærestalten var i høj grad med til at sikre baglandet og rekrutteringen. Det var dog ikke kun oversigtsartikler til Fysisk Tidsskrift – og noget senere til bladet Ingeniøren – der kom fra Højgaards pen. Hans første arbejde på engelsk drejede sig om teorien for proton-synkrotronen, dvs. om acceleratorfysik. Højgaard var her, i 1947, med i en gruppe der gjorde pionerarbejde for den udvikling, der fandt sted nogle år senere ved CERN i Genève.

Et arbejde om varmeovergang ved stråling, trykt i vort Selskabs meddelelser i 1948, udviser karakteristiske træk ved Højgaard som fysiker: Problemstillingen har praktisk betydning, den behandles på baggrund af helt grundlæggende ligninger, matematikken behandles med omhu, og der gås i hjørnerne for at være sikker på, at man får det hele med. Endelig er der et arbejde fra 1951 sammen med Asger Nielsen om tynde films magnetiske egenskaber, som må være et af de første i en serie på adskillige tusind studier inden for dette teknologisk kolossalt vigtige emne.

Disse tre arbejder ligger inden for områder, som man i dag ville anse som adskilte discipliner. De vidner om bredden af Højgaards videnskabelige horisont. Denne bredde, sammen med Højgaards præstationer som underviser og formidler, må have vejet tungt ved professoratbedømmelsen.

Det er ikke mindst i årene som professor ved Læreanstalten, da Højgaard forelæste for den samlede årgang ingeniørstuderende plus adskillige fra Københavns Universitet, i alt 4-500 hvert år, at han etablerede sit ry som en forelæser med en usædvanlig evne til at fremstille vanskeligt stof med gennemskuelige og overbevisende argumenter og, som allerede nævnt, mere eller mindre dramatiske demonstrationsforsøg. Det er også i denne tid, Højgaard under matematiske udledninger indskærpede sine elever, at 'Tilnærmelser skal gøres på så sent et stadium som muligt'. Niels Meyer, der står for overleveringen af citatet, antyder, at Højgaard næppe var opmærksom på en alternativ fortolkning af udsagnet.

Måske det mest overbevisende vidnesbyrd om Højgaard som forelæser stammer fra en senere periode: 'Højgaards forelæsninger var ikke kun det bedste, jeg oplevede under mit studium. Han fik mig ligefrem til at stå tidligt op'. Højgaard forelæste kl. 9-11, og den pågældende studerende boede få hundrede meter fra auditoriet. Men her taler vi også om året 1972.

I tiden som professor ved Læreanstalten falder Højgaards færdiggørelse af et større lærebogsprojekt, som var startet af hans forgænger E. S. Johansen. Højgaards *Deformerbare stoffers mekanik* er det sidste bind i rækken, og i forordet giver han næsten al kredit til Johansen og dennes forelæsninger over 30 år. Uanset dette er der tale om en ualmindelig klar og kompakt fremstilling af et omfattende problemkompleks, som set fra i dag kun har den ene store ulempe, at man ikke længere kan købe bogen.

Det er også den tid, John Wilkins må have haft i tankerne, da han mange år senere konstaterede, at Højgaard kun publicerede en afhandling, når en af hans yngre kolleger havde brug for at etablere sin karriere, mens han ellers akkumulerede sin erhvervede viden i diverse skrivebordsskuffer. Der er rigtig nok ét arbejde sammen med hhv. Asger Nielsen, Verner Frank, Knud Særmark og Niels Meyer, som alle blev professorer ved DtH. Men det skal bestemt ikke forstås således, at Højgaard var uinteresseret i forskning. Det var nemlig Højgaard, der havde visionen om at etablere faststoffysikken som en ny disciplin i dansk videnskab. Én ingrediens i denne plan var etableringen af Danmarks første halvlederlaboratorium efter initiativ fra Akademiet for de Tekniske Videnskaber. Et bredere grundlag blev skabt med støtte fra Jens Lindhard og Otto Kofoed-Hansen i form af Studiegruppen for Faste Stoffers

Fysik og Kemi, et firkløver med hjemsted på DtH, Risø, Aarhus Universitet og, efter Højgaard's overflytning til H. C. Ørsted Institutet, Københavns Universitet. Studiegruppen blev senere til Faststoffselskabet og siden hen til kernen i Dansk Fysisk Selskab, som dannedes i 1972, og som fortsat har faststoffysikken som sit største aktivitetsområde.

Hen imod slutningen af 1950'erne blev meget af Højgaard's tid absorberet af planlægningen af Højskolens flytning til Lundtofte. For fysikkens vedkommende betød det, som Hans Henrik Andersen dengang formulerede det, at enhver, der havde et kontor i Sølvgade, fik en bygning eller i det mindste en hel etage på Lundtoftesletten. Det var Højgaard, der stod for den nye struktur, hvor Fysisk Samling og Fysisk Laboratorium blev udvidet til ialt tre fysiske laboratorier, hvor Teknisk Fysik ligeledes blev delt op i tre selvstændige enheder, og hvor en række tilknyttede fagområder, bl.a. reaktorfysikken, blev samlet i et Laboratorium for Elektrofysik. Denne konstruktion reflekterede en helt enestående ekspansion af fysikfaget, men i nogen grad også personlige relationer i en tid, hvor et fagområde stadig personificeredes ved en professor.

Højgaard Jensen blev den 17. maj 1974 af DTH udnævnt til æresdoktor 'som anerkendelse for betydningsfuld indsats til fremme af undervisnings- og forskningsmiljøet ved Den Polytekniske Lærestanstalt – især i forbindelse med opbygningen af elektrofysikretningen og den faststoffysiske forskning'. Det skyldes givetvis en svipser, at hans navn ikke er nævnt fem år senere i en gennemgang af fysikfagets historie i DtH's jubilæumsskrift, men det er beklageligt, at ingen ansvarlig tilsyneladende har opdaget fejlen i tide.

Højgaard's rekonstruktion af fysikmiljøet på DtH holdt i mange år og blev først udsat for gennemgribende reformer efter fysikevalueringen i 1992. Højgaard selv flyttede aldrig til Lundtofte, men også hans nye arbejdsplads, Fysisk Laboratorium ved Københavns Universitet, kom til at flytte, om end kun til den modsatte ende af Fælledparken. Også denne overflytning og den dermed forbundne reorganisering af fysikken ved Københavns Universitet havde Højgaard Jensen andel i. Fysisk Laboratorium I etableredes i de tre nederste etager på H. C. Ørsted Institutet, hvor det lykkedes for ham, i samarbejde med Mogens Pihl og yngre kolleger, at opbygge et aktivt forsknings- og undervisningsmiljø.

Det må ikke mindst være Højgaard Jensens fortjeneste, at Styrel-

seslovene af 1969 og 1972 på hans institut fortrinsvis blev opfattet positivt og udnyttet til at styrke forskningsmiljøet. Han havde faktisk nået at etablere institutråd og institutbestyrelse på sit laboratorium, inden de blev indført ved lov.

På det tidspunkt havde Højgaard etableret et ry som effektiv og fremadskuende planlægger, og det ry lykkedes det aldrig for ham at gendrive. Han blev medlem af Atomenergikommissionens forretningsudvalg i 1960, han var kommissionens tredje og sidste formand og fortsatte i Risøs bestyrelse i adskillige år. Han var formand for Studieplansudvalget vedrørende højere forberedelseseksamen, for Planlægningsrådet for de højere uddannelser, medlem af Planlægningsrådet for forskning og af Norditas bestyrelse, samt vicepræsident for ATV.

Det var især formandsskabet for Atomenergikommissionen, som var en meget udsat post, med elværkerne som modpart inden oliekrisen og græsrodsbevægelserne siden hen. Højgaard overlod den udadvendte virksomhed til andre og virkede selv bag kulisserne. Det er ikke mindst Højgaards fortjeneste, at Risø fortsat kunne spille rollen som et flagskib i international forskning.

I vort Selskab, hvor han blev indvalgt i 1974, blev Højgaard en nøgleperson i etableringen af den offentlige foredragsserie, samtidig med at han var formand for Selskabet for Naturlærers Udbredelse, som han havde tjent som sekretær i adskillige år. Jeg mindes en generalforsamling i det gamle Ørstedeske Selskab, som Højgaard ledede som formand, kasserer og dirigent i én og samme person. Seancen varede næppe mere end 10-15 minutter for at leve tid til det, der var væsentligt, nemlig det efterfølgende foredrag, som vel at mærke ikke blev holdt af Højgaard. Højgaards saglige og venlige effektivitet som leder af dette møde var en velgørende afveksling fra de diskussioner, man oplevede i Universitetets styrende organer på samme tid. Som sekretær for Faststofelskabet havde jeg selv regelmæssig kontakt med Højgaard i adskillige år, hvor han med overblik og sans for kvalitet var god til at identificere foredragsholdere med noget nyt i skuffen.

Ud over at være en fremragende administrator var Højgaard en skattet og meget benyttet disputatsopponent. Hans grundighed på dette område stod ikke tilbage for den, han havde udvist under sin gennemgang af Brønstedes varmeteori, og hans legendariske viden om fysik var det svært at leve op til. Men tonen var gennemgående

venlig, og drilleriets kulmination var normalt en trykfejlsliste af en længde, præses næppe havde regnet med.

Der blev ikke megen tid tilovers til forskning i de første år på Ørsted Institutet, men det er tydeligt, at John Wilkins har haft held til at mobilisere Højgaard som en udtømmelig ressource i teoretisk fysik, og at især vekselvirkningen med hans elev og senere kollega Henrik Smith har været overordentlig inspirerende for dem begge. Jeg tror i øvrigt ikke, at John Wilkins har ret med sin karakteristik af Højgaards publikationsvaner. Der er snarere tale om det modsatte: At Højgaard tilhørte den type lærde folk, der i mange år har haft det vanskeligt i Wilkins' hjemland, og som i disse tider også gør det i vor del af verden, nemlig folk, der kun publicerer, når et problem er undersøgt tilbunds, og ikke bare når der er brug for en forskningsbevilling.

Der er adskilligt flere eksempler i Højgaards produktion, som jeg ikke kan komme ind på her, men alle har det til fælles, at når et bestemt problem var belyst, så kom der en enkelt mønstergyldig publikation, hvorefter man gik over til at undersøge noget helt andet.

Det blev især samarbejdet med Henrik Smith, der fik indfanget Højgaard til et regulært forskningsprogram, der løb over en længere årrække. Selv om emnet, transportegenskaber af kvantevæsker, ligger meget langt fra min horisont, vil jeg alligevel forsøge en lille karakteristik. Superfluiditet er et fænomen, der optræder ved lav temperatur, og som på mange måder ligner superledning. Blot er det materialets mekaniske, i stedet for de elektriske og magnetiske egenskaber, der er exceptionelle.

Et af de centrale problemer inden for superledning er, hvordan en elektrisk strøm går gennem en superledende tråd. Tilsvarende er man nødt til at spørge, hvordan en superflydende væske kommer gennem et rør. Problemet beherskes rimeligt godt for almindelige væsker, både ved velkendte hydrodynamiske ligninger og atomistisk fortolkning af de indgående parametre. Der indgår imidlertid den antagelse, at de enkelte atomer bevæger sig som individer, og det gør de slet ikke i kvantevæsker. Imidlertid findes der såkaldte kvasipartikler i disse systemer, som repræsenterer et fåtal kollektive excitationer. Højgaard og medarbejdere arbejder så ud fra den forestilling, at disse kvasipartikler kan indgå som erstatning for atomer i teorien. Da der imidlertid er meget få af dem,

er den relevante teori ikke hydrodynamikken, men kinetisk gasteori, og tilmed teorien for fortyndede gasser, hvor der ligger en fornem dansk forskningstradition ved en af Højgaards forgængere på Lærestalten, Martin Knudsen, en af vakuumteknikkens fædre. Denne ide viste sig overordentlig frugtbar. Selv om der her er tale om et internationalt projekt med en håndfuld medarbejdere, er det tydeligt, at Højgaards personlige bidrag må have været helt centralt. Arbejderne har nærmest encyklopædisk karakter i bedste Højgaardske tradition. Problemstillingerne behandles på flere trin med stigende kompleksitet og hele tiden med konkrete eksperimentelle konfigurationer for øje.

Samarbejdet med Henrik Smith resulterede iøvrigt i en omfattende monografi om transportfænomener, der udkom kort efter Højgaards pensionering og dækker et imponerende bredt område spændende fra gasser og metaller til halvledere, superledere og supervæsker.

Højgaard gik meget op i sit virke inden for den Internationale kommission for mål og vægt. Denne interesse kan spores helt tilbage til 1945, da han sammen med Torkild Bjerge udgav en artikel i *Fysisk Tidsskrift* om Ole Rømers målestokke og vægtlodder, som lå i *Fysisk Samling*. Efter Bjerges udnævnelse til direktør for Risø blev Højgaard dennes efterfølger som kontakt mellem Dansk Standardiseringsråd og et antal internationale organisationer. I praksis medførte dette Højgaards formandsskab for en centralt placeret arbejdsgruppe samt for en hel serie plenarmøder over en projektperiode frem til 1980. Projektets resultat er sammenfattet i rapporten *Quantities, symbols, units and conversion tables*, der udkom i forskellige udgaver. Efter sin afgang i 1988 fortsatte Højgaard i nogen tid som formand for kommissionen.

Højgaard berettede om en ny meterdefinition i *Fysisk Tidsskrift* i 1983, et emne, de færreste fysikere ville kunne aftvinge nogen synderlig interesse, hvis ikke det lige var Højgaard, der med vanlig klarhed beskrev det overraskende forhold, at den grundlæggende længdeenhed fra da af baseredes på en tidsmåling. Det skyldes det faktum, at forholdet mellem længde og tid kan baseres på en universel naturkonstant, nemlig lysets hastighed i vakuum.

De første standarder for vore nuværende enheder blev etableret i løbet af 1800-tallet, og sammen med grundenheder som meteren indførte man betegnelserne mikro, milli, kilo og mega for hen-

holdsvis 10^{-6} , 10^{-3} , 10^3 og 10^6 . Det var selvfølgelig ikke tilstrækkeligt for 1900-tallets fysik, hvorfor man gik videre til bl.a. nano og pico for hhv. 10^{-9} og 10^{-12} , men da behovet for 10^{-15} blev påtrængende, var man løbet tør for brugbare betegnelser baseret på græsk og latin. Det blev så Højgaard, der pegede på det hensigtsmæssige i at gå over fra oldgræsk til nudansk. Derfor er femtosekund og femtometer nu de officielle internationale betegnelser for hhv. 10^{-15} sekund og 10^{-15} meter, og samtidig sørgede Højgaard for, at også attosekundet og attometeren blev optaget på listen. Jeg er ikke bekendt med, om nogen spurgte Højgaard, hvordan man skulle fortsætte, når der var brug for 10^{-21} , og hvad han i givet fald svarede.

Henning Højgaard Jensen var, med Mogens Pihls ord, 'en fysiker der i vidt omfang stiller sine rige evner for forhandling og planlægning i samfundets tjeneste, altid stærkt opfordret hertil og med stor støtte bakket op af sine kolleger, i hvis kreds han nyder enestående tillid på grund af sin store hæderlighed og objektive og kloge dømmekraft'. I lighed med adskillige andre i sin generation blev han aldrig grebet af 'publish or perish'-syndromet, men de bøger og afhandlinger, han nåede at skrive, har blivende værdi. Han nåede at præge mere end én fysikergeneration ved sine legendariske forelæsninger, sine igangsættende aktiviteter, sin omfattende viden og sine høje etiske krav.

Æret være hans minde!

Kilder

- H. Højgaard Jensen 70 år, med bidrag af Jan de Boer, John W. Wilkins og N. I. Meyer, H. C. Ørsted Institutet, Københavns Universitet (1988).
 Dansk Biografisk Leksikon, bind 7, side 50, Gyldendal (1981).
 DtH – Polyteknisk undervisning og forskning i det 20. århundrede, side 78-83, Polyteknisk Forlag 1979.
 Jens Martin Knudsen, Mindeord, Politiken, 6. marts 2001.
 Konsultationer med Jens Als-Nielsen, Hans Henrik Andersen, Thor A. Bak, Jan de Boer, Jens Peder Dahl, Verner Frank, Jens Højgaard Jensen, Ove Nathan, Asger Nielsen, Clemens Pedersen, Jørgen Schou, Henrik Smith og Knud Særmark.

Kristian Petersen

Erling Ladewig Petersen

1. april 1929 – 25. juni 2000

Af Knud J. V. Jespersen

Professor, dr. phil. Erling Ladewig Petersen døde den 25. juni 2000 i en alder af 71 år efter længere tids svagelighed, der mærkede ham stærkt de sidste leveår. Som hans ældste student fra det i 1966 nyoprettede Odense Universitet og siden hen institutkollega gennem mange år er det faldet i min lod at udtale mindeordene om ham her i Selskabet. Det vil jeg gøre ved til indledning at forsøge at karakterisere Ladewig som person, således som jeg oplevede ham. Derefter vil jeg gå lidt nærmere ind på de sider af hans virke, der i denne sammenhæng er relevante, dvs. hans fagorganisatoriske arbejde, hans indsats som underviser og hans profil som faghistorisk forsker.

Personen

Det er mere end almindeligt vanskeligt at finde oplysninger om Ladewig i de opslagsværker, som man ellers i en sådan situation tyer til. Han var nemlig et menneske, der i den grad skyede offentlighed om sin person, at han protesterede voldsomt, da han efter sin udnævnelse til professor i Odense blev opført i Kraks Blå Bog. I årevis derefter lå han i åben fejde med Den Blå Bogs redaktion for at slippe ud igen. Det lykkedes ham omsider i begyndelsen af 1990'erne: Årgang 1991 er, så vidt jeg kan se, den sidste, hvori hans navn optræder. I de mellemliggende år var oplysningerne om ham udpræget minimalistiske. Under hans navn oplystes nemlig kun de få data, som redaktionen var i stand til at indhente fra åbne kilder uden Ladewigs bistand. Hans bopæl blev således slet og ret opgivet til: Institut for Historie, Odense Universitet, 5230 Odense M.

Kun ved yderst sjældne lejligheder trådte han i karakter over for en større offentlighed – i alle tilfældene kun, når noget lå ham personligt særlig stærkt på sinde. Et af disse var sagen om de islandske håndskrifter, hvor Ladewig i begyndelsen af 1960'erne – i åbenlys modstrid med sin natur, men i den højere sags tjeneste –

var blandt de velmenende forskere, der rejste rundt til landets gymnasier osv. for at tale imod udleveringen – som bekendt uden det ønskede resultat. Og i sine senere år fór han ofte i blækkhuset som læserbrevsskribent i aviserne, hvis han mødte, hvad han opfattede som åbenbar uvidenhed om den arabiske verden, eller for at påtale offentlige myndigheders efterladenhed i hans nærområde.

Dette i bund og grund meget private menneske – Erling Ladewig Petersen – blev født i Lyngby den 1. april 1929 som søn af overingeniør S.W. Petersen og hustru Ella Ladewig. I 1948 blev han matematisk-naturvidenskabelig student fra Lyngby Statsskole. I modstrid med familietraditionen, der havde naturvidenskabelig hældning, valgte han derefter det historiske studium, som han afsluttede med magisterkonferens fra Københavns Universitet i 1955. Allerede i slutningen af studietiden fik han ansættelse som videnskabelig assistent ved universitetets historiske institut; i 1957 fulgte en stilling som undervisningsassistent og i 1959 en amanuensis-ansættelse. I denne periode var det, at han knyttede sig tæt til professor Aksel E. Christensen, hvis synspunkter og metodiske tilgangsvinkler til faget historie kom til at sætte sig varige spor både i Ladewigs undervisning og i hele hans tilgang til faget.

Da det nye Odense Universitet i 1966 blev oprettet, var han naturlig kandidat til professoratet i historie. Han havde et par år forinden disputeret på en afhandling om Islams tidlige historie og traditionsudvikling og var således klar til at søge. Han blev dermed det unge universitets første professor i historie i en alder af kun 37 år, og i denne stilling forblev han indtil sin pensionering som 66-årig den 1. februar 1996. Hans korte tid som emeritus blev dog formørket af tiltagende sygdom. Han bar imidlertid de deraf følgende legemlige svagheder med stor værdighed; men sidst på vinteren år 2000 ramtes han af den hjerneblødning, der sluttelig gjorde en ende på hans liv.

Ladewig var en yderst sammensat og reserveret natur, og kun ganske få kom tæt ind på livet af ham. Han kunne i sin færd virke fordringsløs – som når han f. eks. gjorde turen mellem hjem og universitet på sin veltjente knallert, forskriftsmæssigt udstyret med styrthjelm – men han var til gengæld ulastelig i sin fremtoning, når han færdedes på universitetet – striktrøje og åbenstående skjorteflip var ikke ham. Og én luksus gav han aldrig afkald på: Den uundværlige cerut, hvormed han trak sit let genkendelige duftspor gennem universitetets gange og korridorer.

Fordringsløsheden hørte dog op, når det kom til selve faget. Uden anstrøg af beskedenhed yndede han således at omtale Historisk Institut i Odense som »Danmarks bedste historiske institut«. Han koketterede ofte med, at hans faglige ansvarsområde strakte sig fra Adam og Eva til de store landboreformer. Dette kronologiske stræk var for ham den egentlige historie. Samtidshistorien af-færdigede han således kort som »astrologi«. I forhold til yngre fag-fæller kunne han være uendelig hjælpsom og tålmodig; men til gengæld faldt dommen over kolleger, der efter hans mening ikke levede op til videnskabelig standard, med skånselsløs præcision. Han kunne, når det stak ham, optræde yderst selvbevidst professoralt, men kunne til gengæld også i muntert og sluttet lag, hvor han følte sig tryk, være ganske løssluppen og divertere med sit faste lager af anekdoter, hvori yndlingsaversionen Astrid Friis ufravigeligt spillede en central rolle.

Straks ved tiltrædelsen af professoratet flyttede han med sin familie til Odense, men faldt ikke i første omgang til i det – i sammenligning med Frue Plads og omegn – noget rustikke odenseanske miljø. Han rykkede derfor ret hurtigt tilbage til københavnsområdet igen og indskrænkede – i øvrigt i lighed med flere andre af de nye professorer – sin tilstedeværelse på universitetet til et par dage om ugen. Denne ukloge manøvre skabte en overgang megen uvilje i det lokale miljø og gav anledning til, at han blev hvirvlet ind i en kortvarig, men ganske intens pressestorm mod »lyntogsprofessorerne«. Det havde dagspressen i slutningen af 1960'erne megen fornøjelse af; men kampagnens voldsomhed overraskede til gengæld Ladewig og berørte ham dybt. Jeg tror, at denne episode blev ham en lærestreg for livet om omkostningerne ved at befinde sig i pressens søgelys, og den lærte ham at sky journalister som pesten. Sidenhen flyttede han i øvrigt i al ubemærkethed tilbage til Odense, der således trods alt endte med at blive hans hjemby. Med Ovids ord drog han den lære af episoden, at den lever godt, som lever skjult – og denne leveregel fulgte han resten af livet.

Organisatoren

Med disse bemærkninger har jeg søgt at tegne et groft omrids af Ladewigs sammensatte personlighed, således som jeg på nogen afstand oplevede den. Jeg skal herefter forsøge at karakterisere det

organisatoriske virke, som han udfoldede med professoratet i Odense som platform, idet jeg dog til en begyndelse må bemærke, at der ligger en vis skæbnens ironi gemt i det faktum, at Ladewigs navn endte med at blive så nært knyttet til det historiske institut i Odense, som tilfældet faktisk blev. Selv havde han vist nemlig oprindelig tænkt sig, at tilknytningen dertil kun skulle have været kortvarig. Til at begynde med lagde han ikke skjul på, at hans hjerte fortsat lå hos miljøet omkring Frue Plads, og han søgte da også ved et par lejligheder ledige professorater ved det gamle historiske institut i København. Først da disse muligheder glippede, slog han sig endelig til ro og blev – som jeg før bemærkede – efterhånden fuldblods odenseaner.

Med udnævnelsen til professor blev det Ladewigs vigtigste opgave at opbygge et akademisk historisk studium og et forskningsmiljø bogstaveligt talt på den bare mark i Odense – i begyndelsen kun assisteret af en enkelt amanuensis og nogle få løst tilknyttede lærerkrafter. Det var en meget betydelig udfordring, som han imidlertid løste upåklageligt i kraft af utrættelig flid og ved med sit eget eksempel at sætte en solid forskningsstandard. Sideløbende med dette arbejde fungerede han de første par år af universitetets eksistens som dekan for dets humanistiske fakultet, hvilket – fakultetets lidenskab til trods – repræsenterede en betragtelig administrativ arbejdsbyrde netop i opbygningsfasen. Først da han efter nogle års forløb fik to professorkolleger i faget – Tage Kaarsted og Hans Chr. Johansen – der begge medbragte betydelig organisatorisk erfaring og administrativt talent, gled Ladewig efterhånden ud af det administrative arbejde. I stedet helligede han sig de sider af professorgerningen, der trods alt stod hans hjerte nærmest og lå bedre for ham, nemlig undervisningen og forskningen.

Han blev også en trofast støtte for de lærde selskaber, som han efterhånden blev medlem af – Det kgl. danske Selskab for Fædrelandets Historie, Landbohistorisk Selskab, Kildeskriftselskabet, hvis arbejdsomme formand han var i en periode, samt flere andre – og i 1978 indvalgte han i Videnskabernes Selskab, i hvis møder han næsten til sin død var en flittig deltager. I en meget lang årrække var han aktiv i bestyrelsen for Den danske historiske Forening – i en længere periode lige til sin død som formand for foreningen. I årene 1974-82 var han tillige medredaktør af dansk historisk forsknings traditionelle hovedorgan og væsentligste debat-

forum, *Historisk Tidsskrift*, hvortil han også selv i tidens løb har leveret talrige lødige bidrag.

Disse mange medlemsskaber og tillidshverv gav Ladewig en meget bred kontaktflade og tillige en stor, stille indflydelse i det indenlandske historikermiljø; men også med fagkolleger i udlandet plejede han livlige forbindelser. Dette førte ham i en periode ud på en hel del rejser til internationale konferencer, ligesom han fik publiceret et betydeligt antal arbejder i internationale tidsskrifter, hvilket gjorde ham til en velkendt skikkelse også uden for landets grænser. Da vi i begyndelsen af 1980'erne igangsatte det nordiske magtstatsprojekt, der kronologisk dækkede 1600-tallet, blev Ladewig helt naturligt en central skikkelse deri. Ikke mindst takket være hans gode kontakter med nordiske kolleger, som Sven A. Nilsson i Uppsala og Knut Mykland i Bergen, udviklede projektet sig til et ægte stykke nordisk samarbejde, der etablerede varige faglige kontakter hen over grænserne i Norden. Selv om Ladewig af natur og temperament var en enspænder, der arbejdede mest intenst og befandt sig bedst i sit lønkammer, medvirkede han ikke desto mindre i kraft af sådanne kontakter til at åbne dansk historieforskning udadtil og give den ansigt på den internationale forskningsarena. Hans fremmedsprogede arbejder om den tidlige nytids danske historie citeres fortsat i den internationale fagpresse.

Underviseren

Ladewig var en fremragende og flittig underviser. Og fra først til sidst nød han stor popularitet blandt de studerende, som satte pris på hans pædagogiske og grundigt gennemarbejdede fremlæggelse af udviklede problemer og sammenhænge og værdsatte den knastørre humor, hvormed han undertiden krydrede stoffet. De store ideologiske slagsmål i 1970'erne anfægtede ham ikke – han supplerede måske nok sit ordforråd med enkelte nye glosser fra ideologikritikkens vokabularium, men fortsatte i øvrigt med at gøre, som han altid havde gjort. I modsætning til andre af sine professorskolleger blev han således aldrig skydeskive for venstrefløjssudenternes kritik – måske nok også fordi han ikke var så rede som de til at tage en direkte konfrontation.

Som lærer i historisk metode videreførte og videreudviklede han som nævnt traditionen fra Aksel E. Christensen. Og få formåede som han at dissekere et middelalderdiplom, så tekstens

komposition, tendens og tolkningsmuligheder efterfølgende stod lysende klart. Han var en klassisk skolet kildekritiker, der i sin undervisning formåede at åbne de studerendes øjne for fascinationen ved lag for lag at trænge ned i en tekst for til slut at øjne den virkelighed, der skjulte sig bag teksten. Det er derfor ikke overraskende, at han var en meget søgt metodelærer og specialevejleder, foran hvis dør de studerende trængtes. – For en del år siden hang der i trappeskakten op til hans kontor en seddel, hvorpå en vittig student med store bogstaver havde prentet »The Erling Stairways«. Dette udslag af ungdommelig humor beskriver egentlig meget godt det kærligt-hengivne forhold, som studenterne havde til ham – og han til dem.

I det hele taget tror jeg at kunne sige, at Ladewig befandt sig langt bedre blandt de studerende end sammen med sine institutkolleger, som han med årene i stigende grad isolerede sig fra. Det var således langt fra ualmindeligt at se ham sidde i kantinen eller i en sofagrube på gangarealerne i hyggelig passiar med grupper af studerende – naturligvis iført den obligate cerut. Han følte sig helt åbenlyst i sit es, når han i sådanne situationer gavmildt kunne dele ud af sin store, nærmest leksikalske viden og samtidig kunne lade sit tørre vid spille frit. Ladewig var i sine velmagtsdage et sjældent godt eksempel på den betydelige inspirationskraft, der kunne udgå fra en aktiv forsker, der tillige var en dygtig underviser.

Forskeren

Jeg skal herefter vende mig til Ladewigs forskningsindsats, som jeg allerede på det generelle plan har strejft. Og det er her kun rimeligt til indledning at fastslå, at han hørte til blandt sin generations mest produktive og alsidige forskere. I festskriftet i anledning af hans 65-års fødselsdag i 1994 fylder fortegnelsen over hans større trykte arbejder godt 10 dobbeltspaltede sider. Det første udkom allerede i 1956 – året efter konferensen – og det seneste er faktisk endnu ikke udkommet. Ved sin død efterlod han nemlig et stort manuskript om *Godsdrift og magtstat*, som var antaget til udgivelse i dette Selskabs skriftserie. Det kan, efter hvad jeg har fået oplyst, ventes udsendt i overskuelig fremtid.

Det kan være ganske svært at pege på et felt inden for middelalderens og nyere tids historie, hvor Ladewig ikke på en eller anden måde har gjort sig gældende. Men i forenklingens navn kan hans

forskningsindsats sammenfattes under tre meget grove hovedoverskrifter, nemlig Islams tidlige historie og historieskrivning, dansk økonomisk og social historie i 15-1600-tallene samt endelig nyere dansk historiografi. Jeg skal ikke i aften indlade mig på nærmere at kommentere hans arbejder om Islam og om dansk historiografi. Det første savner jeg forudsætningerne for, og det sidste forblev trods alt et mindre tema i sammenligning med det felt, som han videde hovedparten af sine kræfter, nemlig Danmarks sociale og økonomiske historie fra 1500 til 1700. Sidstnævnte skal jeg til gengæld kommentere lidt nærmere.

På dette felt har Ladewig med sin alsidige forskning åbnet for mange nye indsigter og skabt øget erkendelse på en måde, som på afgørende vis har præget den senere forskning. Men for helt at forstå rækkevidden af og perspektiverne i hans indsats på dette felt er det nødvendigt forinden at give et lille rids af den historiografiske tradition, som han dermed skrev sig ind i og også på flere punkter gjorde op med. Det drejer sig om det, som man kunne kalde Fridericia-traditionen i den kritiske udforskning af 1600-tallets danske historie – således benævnt efter professor J. A. Fridericia, der var en af det kritiske gennembruds kulturradikalt orienterede mænd og professorkollega til Kristian Erslev.

I 1894 udsendte Fridericia et stort værk, der stadig står som en klassiker i dansk historieskrivning. 1894 var også året for det store forlig mellem Folketingets Højre og Venstre, der banede vej for Systemskiftet i 1901. Med et sigende sideblik til Estruptidens godsejerregeneringer gav Fridericia sit værk titlen *Adelsvældens sidste Dage*, og hans overordnede mål var da også at forklare, hvorfor det tilsyneladende så veletablerede rigsrådsstyre nærmest af sig selv faldt sammen ved statsomvæltningen i 1660. I forlængelse af nationalliberalismens aristokratfordømmelse og inspireret af sin egen tids biologiske degenerationsteorier tegnede Fridericia i værket et storladent billede af en adelstand i sædeligt og biologisk forfald og føjede dertil forklaringer af økonomisk-social art. Disse faktorer rummede for ham tilstrækkelig begrundelse for adelens fallit i 1660 og forklarede kongemagtens ubesværede sejr. Dette perspektiv og forklaringsunivers – magttabet i 1660 og dets forudsætninger i adelstandens indre forhold – blev derefter styrende for al videre udforskning af 1600-tallets danske historie helt frem til 1964, hvad enten denne udfoldede sig i tilslutning eller opposition til Fridericias teser.

Erik Arup skrev sig således med sin Danmarkshistorie med stort talent ind i denne tradition, hvorimod gyldigheden af Fridericias mere specifikke forfaldsteorier efterhånden blev så stærkt anfægtet af forskere som Albert Fabritius, Johan Jørgensen, Hans Henrik Fussing og Gunnar Olsen, at de én efter én måtte opgives. Tilbage af Fridericias bygningsværk stod derefter kun de økonomisk-sociale forklaringer, der dog tilsammen tegnede et billede af en falleret adelstand i årtierne op mod 1660. Men også disse fik et grundskud med Svend Aage Hansens disputats, *Adelsvældens grundlag*, fra 1964.

I dette stærkt undervurderede og ofte med urette kritiserede værk kunne statistikerens Svend Aage Hansen nemlig på grundlag af et meget omfattende talmateriale – som han selv havde tilvejebragt – vise, at årsags-virkningsforholdene faktisk var præcis de modsatte af dem, som den Fridericia-inspirerede forskning havde postuleret. Dennes udgangspunkt var jo, at adelsvælden faldt i 1660, *fordi* adelstanden forfaldt, hvilket bl.a. skulle have givet sig udslag i en betydelig talmæssig tilbagegang i adelspopulationen allerede inden 1660. Den statsbærende danske adel var ifølge Fridericia-traditionen med andre ord langsomt i færd med at uddø og var derfor et let offer, da kongemagten i 1660 satte angrebet ind. Med sine statistikker kunne Svend Aage Hansen imidlertid vise, at adelens talmæssige tilbagegang rent faktisk først satte ind *efter* 1660 og især var følelig i den del af standen, der blev økonomisk hårdest ramt af den politiske omvæltning. Han tolkede med andre ord tilbagegangen som et *resultat* af statsomvæltningen.

Af denne indsigt fulgte jo også, at forklaringerne på selve statsomvæltningen nødvendigvis måtte søges andre steder end dér, hvor den Fridericia-inspirerede forskning hidtil havde søgt – f.eks. i mere omfattende krise- og konjunkturfænomener og i selve statsmagtens ændrede position i det tidligt-moderne samfund. Men som følge af den urimeligt hårde medfart, der især fra faghistorisk side blev Svend Aage Hansen til del, opgav han imidlertid selv at forfølge dette spor yderligere. Denne opgave tilfaldt i stedet Ladewig.

Allerede i sin tidlige lille afhandling om *Dansk adelig økonomi 1600-1660* fra 1965 formulerede Ladewig således det langt mere omfattende koncept, som han i konsekvens af Svend Aage Hansens konklusioner ønskede at lægge til grund for sine egne under-

søgelse, nemlig »at forklare, hvorfor det 16. århundredes handels-ekspansion og agrarrevolution ikke direkte ledte over i det 18. århundredes industrialiseringsproces, men blev afbrudt af økonomisk stilstand eller krise i det 17. århundrede.« Inspireret af international forskning formulerede Ladewig dermed et omfattende forskningsprogram, der var frigjort fra Fridericia-traditionens bundethed til 1660-problematikken og forfaldsteoriene og i stedet til sigtede at bringe dansk 1600-tals forskning ind i den internationale forsknings hovedstrøm. Dette program forfulgte han vedholdende og konsistent resten af sit aktive forskerliv.

Åbenlyst inspireret af Niels Steensgaards innovative afhandling fra 1970 om *Det syttende århundredes krise*, hvori denne argumenterede for, at det 17. århundredes generelle krise skyldtes en voldsom ressourceoverførsel i løbet af perioden fra den »private« til den »offentlige« sektor, formulerede Ladewig med udgangspunkt i Joseph Schumpeters moderniseringsteorier de væsentligste begrebsmæssige rammer omkring en fortolkningsmodel, der i stedet for adelstandens forfald satte statsmagtens vækst i centrum. Det skete i den programmatisk afhandling *Fra domænestat til skattestat. Syntese og fortolkning* fra 1974, der i alt væsentligt kom til at udstikke retningslinierne for 1600-tals forskningen de følgende 20 år. Sammen med inddragelsen af den militære dimension – statens overtagelse af det militære magtmonopol – kom den siden til at udgøre det begrebsmæssige fundament for det nordiske magtstatsprojekt, som jeg allerede kort har omtalt.

Den omfortolkning af den tidlige nytids Danmarkshistorie, som var en naturlig følge af den ændrede tilgang, sammenfattede Ladewig selv i to store oversigtsværker, der begge udkom i 1980. I andet bind andet halvbind af Gyldendals universitetslærebog i Danmarks historie, som han forfattede sammen med Helge Gamrath, fremlagde han således for første gang i samlet form sin nye tolkning af den økonomisk-sociale udvikling i perioden 1559-1648.

Det bærende tema i denne fremstilling var netop transformationen af den ældre, selvfinansierende og nærmest usynlige domænestat – hvis vigtigste opgave var at opretholde stændersamfundets lovfæstede ulighed – til den langt mere synlige og indgribende skattestat. Sidstnævnte var karakteriseret ved, at statens indtægter nu hovedsageligt stammede fra direkte beskatning af undersåtterne, og kendetegnet af et hastigt voksende statsligt bureaukrati

og kontrolapparat. Overgangen mellem de to væsensforskellige strukturer daterede Ladewig overbevisende til tiden efter Christian 4.s mislykkede indblanding i Trediveårskrigen, dvs. 1630'rne og 1640'rne, med den deraf følgende finansnød. Dette glidende strukturbrud gav efter hans fortolkning anledning til de sociale og økonomiske konflikter samfundsgrupperne imellem, som var den egentlige forudsætning for den politiske omvæltning i 1660. Denne tolkede han med andre ord som en sen politisk tilpasning til de grundlæggende strukturforandringer 20-30 år forinden.

På denne vis lykkedes det Ladewig at opstille en sammenhængende og troværdig forklaring på adelens magttab i 1660, der ikke – som den ældre Fridericia-skole – hentede sin argumentation i uholdbare forfaldsteorier og adelens postulerede udygtighed, men derimod i langt mere omfattende strukturelle forandringer, der havde at gøre med selve statsdannelsens dynamik og i øvrigt havde paralleller overalt i samtidens Europa. Kort udtrykt lå værkets egentlige fortjeneste i to forhold. For det første drog Ladewig dermed den fulde logiske konsekvens af Svend Aage Hansens nye indsigter. Og for det andet fik han i kraft af sin internationalt inspirerede teoridannelse bragt arbejdet med 1600-tallets danske historie ind i den internationale forsknings hovedstrøm – med det gunstige resultat, at det også set udefra nu blev interessant og ikke blot endnu en eksotisk fortælling fra de kolde lande. Inspirationen fra den franske Annales-skoles strukturalister var åbenlys, og hans dybe fortrolighed med den internationale speciallitteratur kom her til sin fulde ret.

I tredje bind af Dansk Socialhistorie, der ligeledes udkom i 1980, udvidede Ladewig tidsperspektivet til to hele århundreder, nemlig tiden 1500-1700. Tesen i bindet er kort udtrykt i dets titel, *Fra standssamfund til rangssamfund*. Det ligger jo i sagens natur, at denne fremstilling blev båret af lignende hovedsynspunkter som i Danmarkshistorien. Men i kraft af den udvidede tidsramme havde han her langt bedre albuerum til at analysere og beskrive det middelalderlige standssamfunds gradvise transformation til enevældens rangopdelte samfundsorden og til at eftervise de omfattende sociale konsekvenser deraf for de forskellige samfundsgrupper.

Ladewigs bind af Socialhistorien er efter min mening noget af det bedste, han har skrevet. Her kom kan også nærmest til den populære og alment tilgængelige fremstillingsform, som ellers ikke lå

lige for hans pen, og heri tillod han sig for en gangs skyld undertiden at lade sin tørre humor glimte igennem den analytiske og abstrakte skrivestil, som han ellers i almindelighed betjente sig af.

Med disse hovedværker bag sig var det kun naturligt, at han følte behov for også at bringe sine resultater ind i en større nordisk sammenhæng og få afprøvet sine teser i denne bredere kontekst. Dette ønske gjorde Ladewig til en af initiativtagerne til det tidligere omtalte nordiske magtstatsprojekt, som blev offentligt igangsat i forbindelse med det 19. nordiske historikermøde i Odense i 1984. Den afsluttende publikation – på engelsk – inden for projektets rammer udkom i år 2000, et halvt år efter Ladewigs død.

Det egentlige arbejde med dette projekt blev dog gennemført af yngre kræfter. Selv bidrog Ladewig kun sporadisk; i stedet påtog han sig rollen som vidende og erfaren vejleder i forhold til de yngre forskere, der var tilknyttet projektet, og hans senere offentliggjorte afhandlinger om temaet har i hovedsagen karakter af opfølgende detailanalyser inden for den tolkningsramme, som han etablerede med værkerne fra 1980 – eller lejlighedsvis sammenfatninger deraf. Egentlige nybrud i stil med den omfattende omtænkning af 1600-tallets Danmarkshistorie, som han gennemførte i 1970'erne, forekom derimod ikke. Om et sådant skulle foreligge i det arbejde, som dette Selskab er i færd med at gøre klar til udgivelse, skal jeg ikke kunne sige, idet jeg ikke har haft mulighed for at gøre mig bekendt med det.

Når man i dag lader blikket glide tilbage over Ladewigs forskningsvirksomhed, fremstår 1970'erne klart som hans mest produktive – og vel også i andre henseender lykkeligste – tiår. Det var i dette tidsrum, at hans ideer til en ændret forståelse af den tidlige nytids danske historie modnedes og satte frugt i form af en lang række nybrydende afhandlinger og sammenhængende originale tolkningsforsøg. Det var i kraft af virksomheden i dette tiår, at han kom til at sætte sit afgørende præg på dansk historieforskning. Hvad der kom fra hans hånd derefter, havde derimod i hovedsagen efterskriftens tilbageskuende karakter. Og efterhånden fjernede fagets positioner og interesselængdepunkter sig vel også gradvis længere og længere fra hans udgangspunkt og ståsted. Nok fortsatte han ufortrødent med at publicere sine forskningsresultater; men de faldt efterhånden længere og længere uden for den forskningens hovedstrøm, som han ikke mindst i 1970'erne selv havde befundet sig midt i.

Symptomatisk nok løb et storstilet projekt om en *Cambridge History of Scandinavia*, som han sammen med en norsk, en svensk og en finsk kollega i begyndelsen af 1990'erne havde sat sig i spidsen for og søgt at præge med de synspunkter, som han havde udviklet i 1970'erne, stille ud i sandet. Det var – og er – en skam, for behovet for et sådant værk er evident.

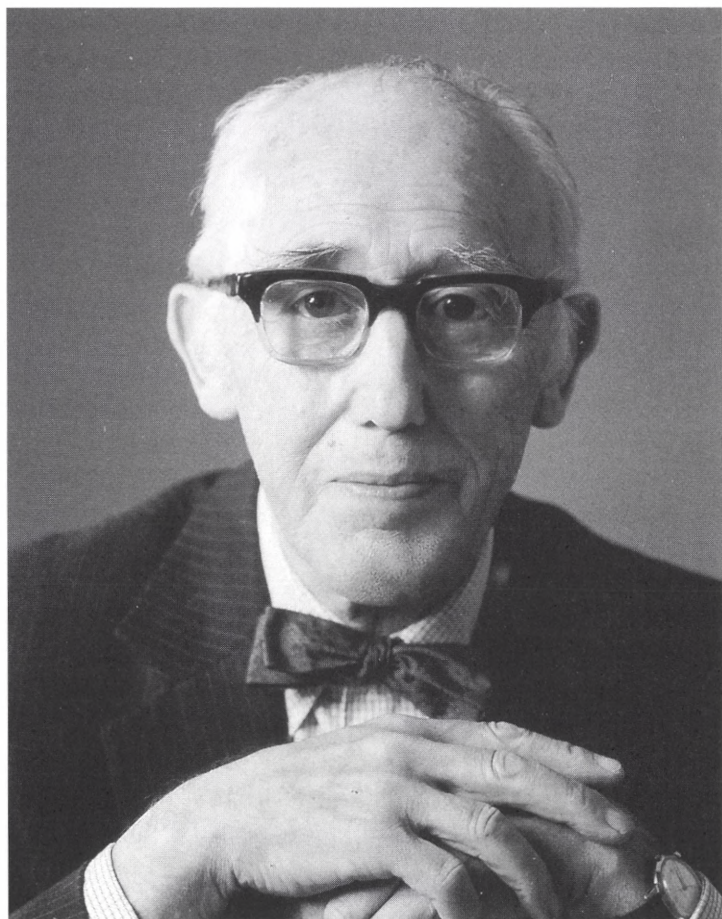
Sammenfattende

Skulle jeg til slut forsøge at sammenføje de linjer, som jeg her har ridset op, til en samlet karakteristik, må det blive noget i retning af følgende:

De fleste, som har kendt Ladewig, vil sikkert medgive, at han som person godt kunne virke sky og utilnærmelig – en facade, som imidlertid dækkede over et gavmildt og hjælpsomt menneske, som var parat til at gå langt for at hjælpe de studerende og fagfæller, som han fattede tillid til. Selv tilhørte jeg ganske vist ikke denne kreds. Vi blev således først dus, efter at jeg i 1977 havde disputeret – med visse kolleger forblev han i øvrigt. Des livet igennem, selv efter at denne omgangsform for længst var gået af brug.

I kraft af sin faglige kompetence og sin redelige flid sikrede Ladewig imidlertid, at det lille nye historiske institut i Odense kom godt fra start og formåede at hævde sig pænt i forhold til de ældre søsterinstitutter. Som inspirerende forelæser, dygtig underviser og samvittighedsfuld vejleder har han præget mange af de historikere, der i dag befolker vore historiske institutter, forskningsinstitutioner og gymnasieskoler. Og som følge af sin omfattende – og på centrale punkter originale – forskningsindsats har han sat sig varige spor i dansk historieforskning. – Det er derfor ikke en indholdsløs gestus, når jeg – som traditionen byder – afslutter disse mindeord med at udtale et:

Æret være historikeren Erling Ladewig Petersens minde!

Gunnar Seidenfaden

Gunnar Seidenfaden

24. februar 1908 – 9. februar 2001

Af Kai Larsen

Den 9. februar 2001, to uger før sin 93. fødselsdag, afgik ambassadør Gunnar Seidenfaden ved døden. Han fødtes den 24. februar 1908 som søn af senere politidirektør Aage Seidenfaden og Annelise f. Teilmann-Harck i Randers, men voksede op på Bornholm, hvor faderen da var amtsfuldmægtig i Rønne. Han blev student fra Sorø i 1926 og valgte straks at studere botanik. Allerede i rusåret besvarede han årets prisopgave: *Danske Ferskvandsperidineer*, for hvilken han i 1927 opnåede accessit. Professor C. H. Ostenfeld så for sig en lovende, ung forsker og sendte ham i 1928 til Grønland med Godthaab-Ekspeditionen som marinebiolog. Her blev han grebet af landets storslåede natur og deltog hvert år indtil 1934 i Lauge Kochs ekspeditioner til Østgrønland. Fra 1930 til '34 var han sekretær og udrustningschef for Lauge Koch. Han benyttede tiden flittigt til studier over den arktiske flora og publicerede flere større arbejder i *Meddelelser om Grønland* om især Østgrønlands vegetation. Blandt disse kan nævnes hans første botaniske publikation fra 1930: *Botanical investigations during the Danish East-Greenland expedition 1929* og fra 1931: *Moving soil and vegetation in East Greenland. A preliminary report*. I 1932 overdrog Professor Knud Jensen ham hele det botaniske materiale fra Knud Rasmussens 7. Thule-Ekspedition til Sydøstgrønland. Dette omfangsrige materiale blev bearbejdet og publiceret som: *The Vascular Plants of South-East Greenland 60° 04' to 64° 30' n. lat.*. Allerede her møder vi hans evne til kritisk bearbejdelse af et større plantemateriale. Han publicerede også mindre artikler om Grønlands mosser og bregner. Det marine miljø, som var anledningen til hans første Grønlandsfærd, blev også emnet for hans sidste Grønlandspublikation fra 1938 sammen med Johs. Grøntved, Botanisk Museum: *The Phytoplankton of the Waters West of Greenland*.

Under sin studietid var han blevet ven med en anden ung Grønlandsforsker, Thorvald Sørensen. De publicerede i 1933 en lille af-

handling om en arktisk Cyperacé, *Eriophorum callitrix* og senere et større arbejde: *The Vascular Plants of Northeast Greenland from 74° 30' to 79° 00' n. lat. and a summary of all species found in East Greenland*. Thorvald Sørensen blev senere professor i botanik og direktør for Botanisk Have i København. Dette venskab, der startedes i Grønland, varede livet ud og fik stor betydning for udforskningen af Thailands flora.

I 1934 gik Seidenfaden op til sin afsluttende eksamen til magisterkonferens. Hans kendskab til den arktiske flora, både til lands og til vands, var, som det kan forstås, upåklageligt, men han havde glemmt, at der også krævedes kendskab til den syddanske vegetation. Resultatet var: »ikke bestået«. Senere samme år rejste han til Thailand for at besøge sin onkel, major Erik Seidenfaden, der havde været ansat i det siamesiske gendarmeri. Han var blevet pensioneret få år tidligere, men forblev i Thailand med sin siamesiske hustru og helligede sig nu helt etnografiske og arkæologiske undersøgelser og publicerede flere afhandlinger og bøger, især kendt og velrenommeret er bogen: *The Thai People*. Under sit ophold hos onkelen samlede Gunnar omkring 400 planter, som nu er at finde i Botanisk Museum i København.

I 1937 publicerede han sin første afhandling om thailandske orkideer: *Plantejagt paa Khao Sabab (Siam)*, tre sider i *Brugsforenings Bladet*. Der var endnu lang vej til berømmelsens tinde. Det skal dog nævnes, at han publicerede to populære bøger: *Eventyret om Østgrønland* i 1936 og *Moderne arktisk Forskning* i 1937. Sidstnævnte indbragte ham 1. præmien i en nordisk priskonkurrence.

Efter opholdet i Thailand gik Gunnar i gang med studiet af nationaløkonomi. Under sin studietid tog han sig dog tid til at delta-ge i Pearyland ekspeditionen til Spitsbergen i 1938. I 1940 blev han cand. polit. og dagen efter eksamen ansat i udenrigsministeriet. Han var året før blevet gift med Alix f. Arnstedt, blandt venner altid Lulu.

De første mange år i udenrigstjenesten førte ham langt væk fra botanikken. Efter Befrielsen blev han økonomisk rådgiver ved ambassaden i Washington. Derefter fulgte nogle år som kontorchef på Christiansborg. Men så skete det i 1955, at han blev sendt til Bangkok for at representere Danmark i syv lande: Thailand, Burma, Cambodia, Laos, Vietnam, Malaysia og Filippinerne. Først som Overordentlig Gesandt og befuldmægtiget Minister, som det da

hed, senere som ambassadør. Det var 20 år efter, at han som student først havde besøgt Østen.

Nu vågnede interessen for botanikken igen. Han traf en ung forstmand fra Royal Forest Department i Bangkok, Tem Smitinand. De begyndte at rejse sammen og foretage indsamlinger af orkideer i Thailands provinser. Samtidig så Seidenfaden de store muligheder i Thailand for et dansk botanisk forskningsprojekt i det sidste land i Sydøstasien, der på det tidspunkt, set fra et botanisk synspunkt, var delvis uudforsket. Han kontaktede derfor sin gamle studie- og ekspeditions-kammerat Thorvald Sørensen, der netop var blevet professor i botanik og direktør for Botanisk Have. I 1957 blev så jeg kontaktet af Thorvald Sørensen, som tilbød mig at blive leder af, hvad vi senere kaldte den 1. Thai-Danske Botaniske Ekspedition 1958-59. Hermed var (på det tidspunkt os uafvendende) et internationalt forskningsprojekt etableret, som skulle blive det største danske botaniske forskningsprojekt i tropenerne.

Seidenfadens initiativ var ikke alene med til at styrke den botaniske grundforskning i Thailand, men initierede også et frugtbart samarbejde mellem Landbohøjskolen og Royal Forest Department, idet han også havde kontaktet professor Kaj Gram og dr. C. Syrach Larsen, begge tilknyttet Landbohøjskolen, og inviteret dem til Thailand. Dette blev begyndelsen til danske forstfolks arbejde med reetablering af Thailands forsvindende teaskove i form af plantager af teak, baseret på udvalgte kloner udviklet af danske og thailandske forstfolk i forening, samt genskovning af store områder i Nordthailand med lokale fyrrearter. Miljøpolitik var allerede da en vigtig sag for Seidenfaden.

I ambassaden voksede samlingen af levende orkideer, og en særlig skyggehal blev konstrueret til dyrkningen. I en lille tilbygning til ambassaden havde Gunnar indrettet sit bibliotek og arbejdsværelse. Her tilbragtes aftenerne og en del af natten med analyser af planterne, så snart de kom i blomst, samt af spritkonserveret materiale indsamlet i naturen. Weekenderne blev benyttet til ekskursioner udgående fra ambassaden. Det var en tid, da der endnu var jungle i overkommelig afstand fra Bangkok. En strøm af kasser med levende planter begyndte også at dukke op i Botanisk Have i København, hvor dyrkningen af thaiorkideer tog sin begyndelse.

Det første større bidrag til Thailands orkideflora var publikatio-

nen: *The Orchids of Thailand*, som udkom i 4 dele 1959-1965 med to forfattere: G. Seidenfaden og T. Smitinand. I betragtning af, at værket omfatter næsten 900 sider med hundreder af tegninger og adskillige farvetavler, lyder undertitlen *A Preliminary List* yderst beskeden. Det er imidlertid den første samlede fremstilling af den største plantefamilie i Thailands flora og er for længst blevet et klassisk værk, der er næsten umuligt at opdrive. Alt i alt bearbejder forfatterne omkring 750 arter af orkideer. De fleste forskere ville have benyttet lejligheden til at beskrive en lang række af nye arter. Her finder man kun 11 nybeskrivelser. Det er udtryk for forfatternes, eller rettere sagt den egentlige forfatter, Gunnar Seidenfadens strenge krav til videnskabelig forskning, at han ikke ville beskrive nye arter, før han havde studeret en slægt i hele dens udbredelsesområde. Der er imidlertid 80 beskrivelser af planter, der ikke umiddelbart kunne henføres til kendte arter, og som derfor kun fik et nummer. Langt størstedelen af disse har senere vist sig at være nye arter. Efter 30 års intenst feltarbejde og forskning er antallet af orkidearter i Thailand steget fra 750 til omkring 1200.

De følgende år var også travle i udenrigstjenesten. Efter Bangkok gik turen til Moskva som ambassadør og herfra hjem som udenrigsråd og chef for udenrigsministeriets politisk-juridiske afdeling. Indimellem blev der dog tid til adskillige Thailand-ekspeditioner. Som 65-årig i 1973 tog Seidenfaden sin afsked fra udenrigstjenesten for helt at hellige sig studiet af orkideerne. Dog repræsenterede han Danmark i de nærmest følgende år ved en række internationale miljøkonferencer, bl. a. Helsingfors-Konventionen om forureningen i Østersøen og Nordsøen, samt Bern-Konventionen om beskyttelse af truede planter og dyr i Europa. Især skal dog fremhæves hans arbejde med udformningen af CITES-lovgivningen om handel med truede arter. Det var derfor helt absurd, da den danske skov- og naturstyrelse i begyndelse af 90'erne ville lægge hindringer i vejen for ham i forbindelse med lån af orkidemateriale fra udenlandske museer og indgav politianmeldelse. Sagen endte på miljøministerens bord og med en undskyldning, samt som han selv fortalte: en god frokost i Helsingør sammen med med ministeren.

Seidenfaden var et uhyre flittigt menneske. I sit otium arbejdede han hver dag med sine orkideer. Han bevilgede sig selv hvert år en måneds ferie i sit skønt beliggende sommerhus »Rævedal« ved Sal-

ten Langsø. »Sommerferien« gik dog ofte med korrekturlæsning og besøg af udenlandske forskere. Her fik han også besøg af sin gamle thai-ven og medforfatter, nu professor Tem Smitinand.

Orkidepublikationerne begyndte med *The Orchids of Thailand*, som allerede er omtalt. Publikationen af de store taxonomiske arbejder begynder i 1975, dvs. da Gunnar var 66 år. Han kunne på det tidspunkt se tilbage på et liv, der allerede havde gjort ham berømt både inden for diplomatiet, i internationale naturbevarings-sammenhænge, samt i den videnskabelige verden som en anerkendt orkideforsker. Men han stod faktisk først ved begyndelsen af sit enorme livsværk, som har gjort Thailand til tropernes bedst udforskede land, hvad orkidefloraen angår. Få botanikere har på 25 år præsteret en publikationsserie af dette omfang og denne kvalitet så sent i livet. I 1992, da han således var 84, udkom to meget store publikationer.

Først *The Orchids of Peninsular Malaysia and Singapore*. Floraen i Vestmalaysia er at betragte som en af de bedst kendte i Sydøstasien takket være engelske botanikers utrættelige feltarbejde gennem hele koloniperioden. Dette bar først frugt i H. N. Ridleys *Flora of the Malay Peninsula*, som udkom 1922-1925. Senere var det den ligeledes engelske botaniker og direktør for den botaniske have i Singapore, R. E. Holttum, som berigede orkidelitteraturen med *Orchids of Malaya*. En bog som, ikke mindst takket være den store interesse for orkidedyrkning inspireret af netop *Singapore Botanic Garden*, kom i tre udgaver, den sidste i 1964. Bogen er en flora, men den henvender sig også til en bredere kreds af naturelskere og orkidedyrkere og rummer tillige en vejledning i dyrkning af orkideer. Et stort antal arter er summarisk behandlet, og mange beskrivelser er ret upræcise, ligesom illustrationerne bestående af stregtegninger er af ret ringe kvalitet. Efter udgivelsen af sidste udgave, der stort set er et uændret optryk af den tidligere udgave, helligede Holttum sig helt studiet af områdets bregner. Orkideforskningen havde imidlertid ikke stået stille i århundredets sidste halvdel, og omkring 1990 var tiden kommet til en fuldstændig nybearbejdelse af Malaccahalvøens orkideflora. Initiativet kom fra Seidenfaden, som foreslog *Royal Botanic Gardens, Kew*, den botaniske verdens flagskib, at samarbejde om udgivelsen af en ny udgave. Dette tilbud blev modtaget med taknemmelighed af Kews egen orkidespecialist, Jeffrey J. Wood. Der er ingen tvivl om, hvem der trak

det store læs. Alle illustrationer er udskiftet med Seidenfadens egne, og mange af hans fremragende farvefotografier blev også indarbejdet. Teksten har også meget lidt til fælles med tidligere udgaver, det er helt Seidenfadens egne dybtgående beskrivelser og analyser. Han besluttede også, for at være så nær publikationsprocessen som muligt, at arbejdet skulle trykkes i Danmark, så han kunne følge hele processen inklusive korrekturlæsning. Det blev et lille trykkeri i Fredensborg få kilometer fra hans hjem, Olsen & Olsen, der fik opgaven, som de løste på fremragende vis. Samme trykkeri stod også for Gunnars to sidste publikationer.

Samme år som Malajafloraen, der er på ca. 800 sider, udkom *The Orchids of Indochina* på ca. 500 sider. Dette værk omfatter orkidefloraen i Cambodia, Laos og Vietnam, med et samlet areal på ca. 700.000 km² et område væsentligt større end Thailand. I sin indledning skriver forfatteren, at efter bearbejdelsen af Thailands og Vestmalasias orkideflora tilstræber han med dette arbejde at udfylde det sidste hul i vort kendskab til orkidefloraen på det sydøstasiatiske fastland. Områdets flora var behandlet af franske forskere ved museet i Paris, i *Flore Général de l'Indo-Chine*, hvori orkideerne blev publiceret i hefter i perioden 1932-1942. Familien omfatter her ca. 500 arter. I Seidenfadens udgave behandles ca. 800 arter. I sin indledning til nybearbejdelsen gør han opmærksom på, at medens vi fra Thailand med et areal på ca. 500.000 km² har over 12.000 indsamlinger, så er det langt større indokinesiske område kun repræsenteret ved ca. 4.000 indsamlinger. Først i de allerseneeste år har den russiske orkideforsker L. V. Averyanov, der betragter sig som en elev af Seidenfaden, i samarbejde med det naturhistoriske museum i Hanoi og amerikanske forskere, understøttet fra USA, påbegyndt systematiske indsamlinger af orkideer i Vietnam, hvorfra der nu beskrives talrige nye arter. Laos og Cambodia er stadig at betragte som yderst ringe udforskede områder, hvilket også fremhæves i indledningen til *Orchids of Indochina*.

Seidenfadens mest dybtgående taxonomiske arbejde er imidlertid den store monografi over Thailands orkideer, ialt ca. 1.200. Den udkom i 14 dele under navnet *Orchid Genera of Thailand*, ialt ca. 2.200 sider med tusinder af analytiske tegninger og hundreder af farvefotos. Udgivelsen strakte sig over 11 år, 1975-1988. Det er klart, at et værk af denne karakter i lyset af den stadige strøm af nye fund og nye arter kræver en hyppig opdatering. Derfor udkom

parallelt med *Orchid Genera* en anden publikationsserie: *Contributions to the orchid flora of Thailand*, som i årene 1969-1997 udkom i 13 dele, først som en slags forpublikationer for *Orchid Genera*, senere som supplement hertil. Der er tale om dybtgående taxonomiske arbejder, hvor systematik og nomenklatur bliver endevendt, vurderet og diskuteret med kolleger ved museer og universitetsinstitutioner i mange lande. *Contribution* 13 udkom i 1997, og arbejdet med det afsluttende bind *Contribution* 14 var langt fremskredet, da jeg sidste gang besøgte Gunnar kort før julen 2000. Det meget store manuskript med talrige tegninger forsøges nu udgivet af lektor Henrik Ærenlund Pedersen, Botanisk Museums orkidespecialist.

En lille speciel publikation fra 1995 fortjener særlig omtale: *The Descriptiones Epidendrorum of J. G. König*. Johann Gerhard König, som var født i polsk Livland, blev elev af Linné og kom senere i dansk tjeneste. Han rejste i 1768 som læge til Trankebar. Han blev en af tidens største samlere af naturhistoriske objekter fra Indien og østpå til Thailand. Han var den første, der foretog videnskabelige indsamlinger af planter i Siam, som landet da hed. Han efterlod sig en meget stor manuskriptsamling, der nu er samlet i 21 store bind i British Museum, London. Hans botaniske samlinger fra Thailand blev længe betragtet som forsvundne. De blev imidlertid genfundet i København i Botanisk Museum i slutningen af 1980'erne. I 1791, seks år efter Königs død, publicerede den svenske botaniker A. J. Retzius et efterladt manuskript, Königs eneste omhandlende orkideer, *Descriptiones Epidendrorum*. Dette arbejde blev stort set negligeret af samtidens – og eftertidens – orkideforskere. Seidenfaden allierede sig med den dansk-australske filolog Paul Ormerod, som tog sig af studiet af den latinske tekst, medens han selv studerede Königs typemateriale. Resultatet blev, som han havde forventet, at mange af Königs navne måtte betragtes som havende prioritet og således efter de for tiden gældende nomenklaturregler skulle erstatte navne, der havde været benyttet gennem 200 år. I forordet skriver forfatteren, som nu er 87: »The Carlsberg Foundation has graciously supplied me with a computer and my grandchildren have eagerly initiated me in its intricacies«.

Den sidste publikation udkom et par måneder efter Seidenfadens død. Det er beskrivelsen af en ny orkideart fra Thailand, *Corybas ecarinatus*, tilhørende en slægt, som ikke tidligere havde været fundet i landet. Han insisterede på, at hans mangeårige assi-

stant Katja Anker, som i de seneste år, da synet begyndte at svigte, hjalp ham med at mikroskopere og rentegne hans skitser, skulle stå som første forfatter. Det blev også hende, der kom til at læse korrektur.

Seidenfaden følte sig hele sit liv nært knyttet til Thailand og foretog efter sin ambassadørtid adskillige indsamlingsekspeditioner til landet i samarbejde med lokale botanikere. Under en af de sidste fik han hjælp af det thailandske flyvevåben, der stillede en helikopter til hans rådighed, så han kunne lande på nogle vanskeligt tilgængelige og uudforskede plateau bjerge.

I 1964 blev han æresdoktor ved Chulalongkorn University i Bangkok, landets ældste og mest prestigefyldte, senere også ved det unge Mejo University i Chiang Mai. I 1969 blev han æresdoktor ved Københavns Universitet »til hvilket også jeg selv staar i stor taknemmelighedsgæld for gode læreaar«, som han skriver i sin selvbiografi i universitetets årsskrift. Han blev medlem af Videnskaberne Selskab i 1974 og året efter Honorary Research Associate ved Harvard University og i 1990 Honorary Research Associate ved Royal Botanic Gardens, Kew.

Talrige arter af orkideer er opkaldt efter Gunnar Seidenfaden, samt orkideslægterne *Gunnarella* og *Seidenfadenia*. Det skal da heller ikke glemmes, at en tre m lang fossil haj fra Grønland bærer navnet *Fadenia crenulata*. Og så er der naturligvis miljøskibet *Gunnar Seidenfaden*, der overvåger de danske farvande sammen med *Gunnar Thorson*.

Orkideerne fyldte helt de sidste årtier af hans liv. Betegnelsen idealist ville han givetvis ikke have brudt sig om, men for ham var studiet af orkideerne en slags besættelse. Han skabte på sit herlige landsted Borsholmgaard ved Hornbæk et internationalt center for studiet af Sydøstasiens orkideer, og forskere fra nær og fjern valfartede hertil. De var også altid velkomne til at bo der. I kældrene opbevarede han de tusinder af indsamlinger af orkideer konserveret i sprit, medens herbariemateriale gik til Botanisk Museum. Forsendelser af levende planter blev oftest sendt til dyrkning i Botanisk Have, hvor samlingerne truede med at sprænge rammerne, indtil et nyt væksthuse blev etableret for midler fra Augustinusfondet med det formål at samle hele Havens thailandske orkidesamling, som er enestående i verden. Han var med ved indvielsen, der blev foretaget af Prinsesse Alexandra i sommeren 2000 i forbindelse med

Havens 400 års jubilæum. Hele Seidenfadens samling af spritmateriale, ca. 12.000 glas, hans botaniske bibliotek og omfattende samling af farvefotos, samt de tusinder af tegninger fra alle hans bøger og videnskabelige artikler var doneret til og nu overført til Botanisk Museum.

Gunnar var også på anden måde et gavmildt og hjertevarmt menneske. Han var altid villig til at hjælpe unge forskere både økonomisk og med råd, vejledning og gode ideer. Mange unge, ikke mindst i Thailand, var lidt bange for Ambassadøren. Når jeg besøgte ham, sagde han ofte: »Hvorfor er der ingen, der skriver til mig mere – nåh, de tror nok, at jeg er død.« Han havde en dyb sans for humor. Engang sagde han: »Når man bliver gammel, er dødsannoncerne det første, man læser i avisen. Dem er jeg nu holdt op med at læse – alle, jeg kendte, er døde.«

Gunnar var et engageret medlem af Selskabet. Han kom flittigt til møderne, indtil det blev for besværligt for ham at tage turen fra Borsholmgaard til København. Han gav også meddelelser om sin forskning og var formand for Selskabets Bidragsfond fra starten i 1974 indtil 1985, samt medlem af komitéen for International Science Foundation. Han tog hyppigt del i diskussioner, når nye medlemmer skulle indvælges, og når statutter og lignende skulle drøftes.

Gunnar Seidenfaden døde på sit elskede Borsholmgaard. Med hans bortgang har vi mistet en internationalt højt respekteret forsker og et stort menneske.

Æret være hans minde.

Walter H. Clancy

Hans Henriksen Ussing

30. december 1911 – 22. december 2000

Af Erik Hviid Larsen

Hans H. Ussings død 22. december 2000 markerede afslutningen på en epoke, der tog sin begyndelse med Georg de Hevesys og August Kroghs forskning i 1930'erne, hvor kunstigt fremstillede radioaktive sporstoffer blev introduceret i biologien. Ussings undersøgelser af frøskindets aktive natriumtransport og ionpermeabilitet blev skelsættende for denne epoke. Hans metoder og eksperimentelle undersøgelser grundlagde teorien om epitelers bioelektricitet og transportfysiologi, der udgør en af membranbiologiens hjørnesten¹.

Hans Ussing blev indvalgt i Videnskabernes Selskab i 1955, i Akademiet for de Tekniske Videnskaber i 1961 og i følgende udenlandske selskaber: Honorary Member of The American Physiological Society (1959), Honorary Member of The Physiological Society, London (1966), Honorary Member of The American Academy of Arts and Sciences (1980), Fellow of The National Academy of Sciences of USA (1980), Foreign Member of the Royal Society, London (1983), Foreign Member of the Royal Irish Academy (2000). Han fik tildelt æresdoktorgraden ved universiteterne i Kiel (1965), Louvain (1966), Cambridge (1970) og Det lægevidenskabelige Fakultet i København (1981). Han modtog Anders Jahre Medical Prize (1964), Jens Rosenkjær Prisen (1964), The Amory Prize (1969), Alfred Benzon Prisen (1971), Ole Rømer Medaljen (1980), Novo Prisen (1982) og A. N. Richards Award (1998). Ussing var formand for dette Selskabs Naturvidenskabelige Klasse 1969-1975 og for Novos Fonds bestyrelse 1966-1985.

Hans Henriksen Ussing blev født 30. december 1911. Moderen var læreruddannet, og hans far, dr. phil. Henrik Ussing, var folke- minde- og stednavneforsker. Disputatsen handlede om de island- ske eddadigte, og han underviste i historie og dansk på Sorø Aka- demi, først som adjunkt, senere som lektor. Til trods for hjemmets stærke tradition inden for humaniora blev det fysik, kemi og biolo-

gi, der fangede drengens interesse, og både egne eksperimenter i kælderen i Akademiets Ministerbolig og iagttagelser i naturen kunne fylde hans fritid. Efter en matematisk studentereksamen i 1929 indskrev han sig i en alder af 17 år på Københavns Universitet, hvorfra han i 1934 med udmærkelse blev cand. mag. i naturhistorie og geografi. Efter en tid som videnskabelig assistent blev han i 1951 ekstraordinær professor i Zoofysiologi ved Københavns Universitets matematisk-naturvidenskabelige fakultet. Han var professor i biokemi samme sted fra 1958 til 1981.

Som student deltog Ussing om sommeren i 1933 som marinbiolog og hydrograf på Lauge Kochs treårs ekspedition til Østgrønland. Efter hjemkomsten fik han til opgave at beskrive og analysere ekspeditionens samlede materiale af dyreplankton. Et stort antal larver af copepoder, der udgjorde planktonets dominerende dyregruppe, lod sig imidlertid meget vanskeligt artsbestemme. Ussing fik nu den idé, at det måtte kunne gøres ved at fremstille arts-specifikke antistoffer og derefter udfælde individerne art for art. I 1934 henvendte han sig som ung cand. mag. til August Krogh for at søge rådgivning til at komme videre med sin brillante idé. Det havde Krogh imidlertid ingen indsigt i, og han henviste derfor Ussing til Seruminstittuttet. Men inden Ussing forlod laboratoriet på Juliane Mariesvej, viste Krogh ham et lille glas med 'tungt vand'. Krogh havde under en studie- og foredragstur i USA fået en milliliter af Harold C. Urey, der opdagede den tunge brintisotop og havde isoleret tungt vand. Den fantasi, Ussing havde udvist i sit forsøg på at løse problemet med copepodlarverne, gjorde, at Krogh tilbød ham en stilling, således at de sammen kunne planlægge forsøg med den dyrebare gave. Da Ussing på det tidspunkt stod uden stilling, accepterede han naturligvis dette uventede tilbud. Det betød imidlertid ikke, at han svigtede treårs ekspeditionen, hvis planktontræk kom til at danne grundlag for disputatsen: *The biology of some important plankton animals in the fjords of East Greenland*, der blev forsvaret i 1938. Ussing beskriver her de almindelige planktonarters forplantnings- og ernæringsforhold samt deres vertikale mængdeoptræden i relation til årstid, temperatur og salinitet. Dette er den første biologiske beskrivelse af et arktisk farvands zooplankton.

Kort tid før Ussing henvendte sig til August Krogh i 1934, havde Niels Bohr og Hevesy foreslået Krogh et samarbejde om isotopers

anvendelse i biologisk forskning. Ideen med at udnytte radioaktive isotoper som sporstoffer var Hevesys. Han havde overbevisende demonstreret metodens muligheder i 1923, hvor han anvendte radioaktivt bly til at følge omsætningen af bly i planter. Kroghs interesse for anvendelse af isotoper skyldtes bl.a., at han så en mulighed for at genoptage et spørgsmål, som fysiologen Christian Bohr havde gjort opmærksom på knap 40 år tidligere: om transport af molekyler gennem biologiske membraner kan drives af kræfter, der hidrører fra cellernes energiomsætning. Med anvendelse af isotoper ville Krogh kunne undersøge membraners permeabilitet og følge hastigheden af cellers udveksling af molekyler under uforstyrrede forhold, hvor ændringer i koncentrationer og sammensætning ikke finder sted. I 1935 anvendte Krogh og Hevesy sammen med Hevesys medarbejder, Hofer, tungt vand til at måle frøskinds vandpermeabilitet. Deres eksperimenter viste, at permeabiliteten for tungt vand er uafhængig af retningen af fluxen af tungt vand, hvilket bekræftede formodningen om, at vand bevæger sig passivt, dvs. ved diffusion, gennem biologiske membraner. Til deres forundring var den osmotiske permeabilitet af ordinært vand imidlertid fem gange større end permeabiliteten af tungt vand. En tilfredsstillende forklaring kunne de ikke give, så de måtte nøjes med den deprimerende konklusion, at tungt vand ikke kunne bruges til permeabilitetsstudier. Sytten år senere tog Ussing dette problem op og løste det. Det vender jeg tilbage til.

Krogh kunne derfor ikke anbefale Ussing at gå videre med den tidligere så klare problemstilling om cellers vandpermeabilitet. Efter at have undersøgt forskellige muligheder for, hvorledes tungt vand så kunne anvendes i biologiske forsøg, valgte Ussing at prøve at indbygge deuterium i aminosyrer. Ville det lykkes, havde han fået en enestående mulighed for at undersøge, om proteiner omsættes i en organisme, der ikke er i vækst. Disse undersøgelser foregik med hjælp fra Carlsberglaboratoriet, der på det tidspunkt havde proteinkemikeren S. P. L. Sørensen som leder. Sørensen selv var ikke synderlig interesseret, men det var Kaj Linderstrøm-Lang, der diskuterede metoderne med Ussing. Det lykkedes Ussing at indbygge tung brint i α -aminosyrer ved at opvarme dem i svovlsyre. Han kunne nu vise, at i løbet af en tredages fodringsperiode indeholder rotteleverens proteiner deuterium-mærkede aminosyrer, svarende til at omkring 10% af aminosyrerne er blevet udskiftet.

Det tilsvarende tal for muskler var noget mindre, circa 2,5%. Resultatet blev publiceret i *Nature* i 1938, og det gav et vægtigt holdepunkt for, at organismens proteiner er under stadig opbygning og nedbrydning, således at de aminosyrer, der tilføres med føden, indbygges i nye proteinmolekyler, samtidig med at andre proteinmolekyler nedbrydes. Med sin nyudviklede metode og sine veltillæggende forsøg viste Ussing således, hvordan en isotop kunne give indsigt i den levende celledynamiske tilstand. Omsætningshastigheden blev forsøgt bestemt i et opfølgende arbejde, hvor det blev tilstræbt at holde konstant koncentration af D_2O i ekstracellulærvæsken. I afhandlingen diskuterer Ussing indgående, at den rette fortolkning af sådanne forsøg forudsætter, at man kan adskille de fysiske og kemiske kompartementer, som isotopen fordeler sig i, og måle den tidlige fordeling af de mærkede aminosyrer i disse kompartementer. Dette er naturligvis ikke muligt. Den monoeksponentielle optagelse af deuterium i forskellige organers proteinfraktioner blev derfor kun taget som retningsgivende for deres biologiske omsætningshastighed. Afhandlingens hovedkonklusion, at hæmoglobin og myosin omsættes betydeligt langsommere end leverens proteiner og muskelcellens øvrige proteiner, har siden vist sig holdbar. Nazisternes besættelse af Norsk Hydro standsede forsøgene med tungt vand i København. Ussing måtte derfor formulere nye problemstillinger, hvis undersøgelse ikke forudsatte adgang til deuterium-mærkede aminosyrer. I sine efterfølgende og – skulle det vise sig – afsluttende studier af aminosyre- og proteinomsætningen behandler Ussing et nyt perspektivrigt spørgsmål, som sandsynligvis blev rejst i samtaler med Poul Brandt Rehberg. Siden Rehbergs undersøgelser i midten af 1920'erne vidste man, at nyrens glomeruli hos et voksent menneske udfiltrerer omkring 180 liter væske i døgnet, som efterfølgende reabsorberes i nyretubuli, så den dannede mængde døgnurin normalt kun udgør $1-1\frac{1}{2}$ liter, dvs. under 1% af ultrafiltratets størrelse. Da ultrafiltrat og blodplasma har næsten samme koncentration af aminosyrer, og da disse normalt udskilles i beskeden mængde, måtte det videre antages, at aminosyrerne i meget betydeligt omfang bliver transporteret tilbage til blodplasma. Baseret på denne overvejelse stillede Ussing spørgsmålet, om de 20 aminosyrer transporteres af én og samme mekanisme eller gennem forskellige mekanismer. Han udviklede kemiske metoder til identifikation af glycin og få

andre aminosyrer og viste, at plasmakoncentrationen af glycin og nyrens udskillelse af glycin bliver kraftig forøget efter øget selektiv indtagelse af denne aminosyre. Udskillelsen af de andre undersøgte aminosyrer forblev på det lave niveau, der var blevet målt på fastende forsøgspersoner. De målte clearanceværdier og plasmakoncentrationer viste, at glycin ikke reabsorberes ved diffusion. Ussing kunne derfor konkludere, at forskellige aminosyrer reabsorberes via forskellige mekanismer. Dette er siden blevet bekræftet med anvendelse af andre metoder. Disse år blev også af andre grunde begivenhedsrige for Ussing, idet han giftede sig med Annemarie Fuchs. Sammen fik de børnene Kirsten og Niels Henrik.

Selv om Ussing og Krogh havde mange indbyrdes inspirerende diskussioner, bevægede deres forskning sig ad forskellige spor. Mens Ussing blev opslugt af de nævnte biokemiske problemstillinger, fastholdt Krogh sin interesse for biologiske membranners permeabilitet. For at belyse spørgsmålet om aktiv transport viste Krogh i 1937, at frøer og guldfisk i saltunderskud kan optage NaCl mod en koncentrationsgradient. Efterfølgende gav han nyt liv til debatten om, hvorvidt organismen investerer energi i at skabe og opretholde koncentrationsgradienter. Det var Kroghs arbejdshypotese [der efter grundige litteraturstudier blev publiceret i 1946], at koncentrationernes 'steady state' opretholdes ved, at en passiv transport balanceres af en modsatrettet aktiv transport. Krogh og Hevesy støttede derfor kraftigt Niels Bohrs ansøgning til Rockefeller Foundation om midler til bygning af en cyclotron på Blegdamsvej. Den ville blive Europas første og sætte Institut for Teoretisk Fysik i stand til at levere radioaktive isotoper af bl.a. natrium-, kalium- og klorioner, der ville være egnede til fysiologiske undersøgelser. Ansøgningen blev imødekommet, og kort tid efter indvielsen i 1938 kunne Hevesy publicere de første permeabilitetsundersøgelser med en radioaktiv isotop, hvor han fulgte fordelingen af $^{42}\text{K}^+$ mellem celler og blodplasma hos kaniner. Det ene af disse arbejder findes i Selskabets biologiske skrifter fra 1941.

I de følgende år tog Krogh den nye teknik i anvendelse, men planerne blev afbrudt, da han i 1944 måtte flygte til Sverige. Krogh opfordrede derfor Ussing til at skifte forskningsområde, så han kunne lede undersøgelserne. Ussing indvilligede, men har fortalt, at han var ked af at forlade sit felt, som han havde sikret en frugtbar udvikling. Krogh overlod Ussing et memorandum, som var ud-

arbejdet i forbindelse med en ansøgning til Rockefeller Foundation, og som beskriver anvendelsen af radioaktive isotoper i studier af membraners permeabilitet. Han foreslår her, at den store kaliumkoncentration i røde blodlegemer må bero på aktiv optagelse gennem cellemembranen, som burde undersøges med den nye teknik. Ussing fulgte ikke dette råd, men valgte at koncentrere sig om natriumionen, idet han forventede, at denne ion aktivt bliver transporteret ud af cellen. Mekanismen var foreslået af andre, og var af Dean malende døbt 'natriumpumpen'. Det eksperimentelle bevis for pumpens eksistens var imidlertid ikke gennemført. Dertil kom, at selve ideen om aktiv transport var kontroversiel. Da Ussing således søgte Carlsbergfondet om midler til sine undersøgelser af aktiv natriumtransport, kaldte dets formand, Niels Bjerrum, ham til sit kontor for at meddele, at Carlsbergfondet ville imødekomme ansøgningen, men det var i forventning om, at Ussing så selv kunne finde ud af, hvor han tog fejl.

Ussing kom til at stå over for langt større vanskeligheder, inden han som den første beviste aktiv transport af natriumioner i undersøgelser, der både bragte den kontroversielle diskussion til ophør og førte forskningen over på et nyt perspektivrigt spor. I de første forsøg studerede Ussing udveksling af natriumioner i frømuskel med $^{24}\text{Na}^+$ som sporstof. Sammen med Hilde Levi målte han udvaskningen fra cellerne af isotopen mod en koncentrations- og elektrisk spændingsgradient, der begge kunne skønnes, således at det omtrentlige termodynamiske arbejde lod sig beregne. Til Ussings overraskelse var den målte flux så stor, at udpumpning af natrium ville forbruge det meste af cellens energiproduktion. Dette usandsynlige fund valgte Ussing at se som et paradoks, hvis eliminering ville forudsætte indførelse af et nyt begreb, som han benævnte exchange-diffusion. Hermed mente han en membranmekanisme, der kobler influxen og outfluxen af natrium i forholdet 1:1. Da det termodynamiske arbejde er nul, kan udvekslingen foregå uden forbrug af stofskifteenergi. Siden er det vist, at exchange-diffusion er et vidt udbredt fænomen af stor fysiologisk betydning. Også andre ioner kan indgå i en tvungen vekselvirkning, og udveksling af forskellige ionpar beror på forskellige højt specialiserede proteiner i membranen. Det stod nu klart, at muskelvæv ikke var egnet til fortsatte undersøgelser. Ud over komplikationerne med exchange-diffusion kunne Ussing nu også indse, at med min-

dre både ionaktiviteter og den elektriske spændingsforskel over membranen er nøje kendte, ville han aldrig kunne gennemføre beviset for natriumpumpens eksistens. Ussings gruppe på Zoofysiologisk laboratorium bestod af Hilde Levi og Carl Christian Barker Jørgensen. I et arbejde fra 1946 anvendte de $^{24}\text{Na}^+$ og $^{38}\text{Cl}^-$, der viste, at axolotler, der ikke er bragt i saltunderskud (som i Kroghs frøforsøg), optager NaCl gennem skindet. Et isoleret skind ville derfor opfylde de strenge krav, der skulle stilles til fortsatte forsøg på at identificere transportmekanismer i en biologisk membran. Af praktiske grunde måtte Ussing vælge det isolerede frøskind, der blev hans foretrukne forsøgsobjekt gennem de næste 50 år.

Med det isolerede skind var kun de praktiske problemer løst. Teorien til tolkning af tracerfluxe var ikke udformet. Nernst-Planck-ligningen udgør et nyttigt udgangspunkt for en teoretisk behandling af membranfluxe. Den matematiske integration hæmmes imidlertid af, at man ikke kender variationen i membranen hverken af ionmobilitet, ionaktivitet eller elektrisk spænding. Som så ofte før tog Ussing ud til Linderstrøm-Lang på Carlsberglaboratoriet for at forelægge ham problemet. De enedes om hver for sig at finde en vej ud af vanskelighederne for derefter at genoptage diskussionen. Da de senere mødtes, havde de hver især fundet frem til en løsning, men de to løsninger så meget forskellige ud. Begge havde forudsat konstant mobilitet i membranen, men mens Linderstrøm-Lang havde antaget, at koncentrationsgradienten i membranen er lineær, havde Ussing antaget at spændingsgradienten er lineær. For en kompleks membran er ingen af antagelserne rimelige, og begge løsninger måtte derfor forkastes. Således hårdt presset fik Ussing ideen til at indføre begrebet unidirektionelle fluxe, der blev benævnt henholdsvis 'influx' og 'outflux'. Ved at analysere de to ovenfor nævnte matematiske løsninger indså han, at forholdet mellem disse nye størrelser (influx/outflux) kun ville afhænge af spændingsforskellen mellem de ydre væsker og deres ionaktiviteter. Ligningen, der i dag er kendt som Ussings flux-ratio ligning, blev udledt i en afhandling fra 1949 med den rammende titel: *The distinction by means of tracers between active transport and diffusion*. Ove Sten-Knudsen og Ussing viste senere, at fluxratio-ligningen har mere generel anvendelse, idet fluxratio for en ion, der følger én og kun én transportvej gennem en kompleks membran, er konstant, fra det tidspunkt tracerne tilsættes uafhængig af de

drivende kræfters natur. I denne udvidede beskrivelse udgør Ussings oprindelige ligning det specielle tilfælde, hvor isotopfluxene er stationære og kun beror på elektrodifusion.

Ussing viste tidligt, at forholdet mellem influxen og outfluxen af natriumioner er meget større end den værdi, der kunne beregnes med den nyudledte ligning for passiv transport, og at influxen af Na^+ er størst i skind med stor spændingsforskel, dvs. i modstrid med Ohms lov. I et arbejde med Levi og Valborg Koefoed-Johnsen viste Ussing efterfølgende, at kloridtransporten derimod følger den udledte lov for elektrodifusion.

I 1951 blev meget betydningsfulde undersøgelser gennemført i samarbejde med kemikeren Karl Zerahn. Under et studieophold i USA havde Ussing fået den ide, at man måtte kunne måle den aktive iontransport som en elektrisk strøm, hvis man med en ydre strømkilde bringer den elektriske spændingsforskel til nul. Skindet blev badet med fysiologisk saltopløsning på begge sider, således at alle ioner var i termodynamisk ligevægt. Det blev vist, at nettofluxen af natriumioner beregnet ud fra de målte unidirektionelle fluxe er identisk med den elektriske strøm, som skal tilføres skindet for at kortslutte spændingsforskellen. Denne strøm fik betegnelsen 'kortslutningsstrømmen', og teknikken har siden fået navnet 'Ussing-kammerteknikken'. Som det vil bemærkes, var forsøget så snedigt planlagt, at Ussing uden vaklen kunne fastslå, at den strømbærende natriumflux er drevet af fri energi hidrørende fra cellernes stofskifteprocesser. Ved at udnytte denne energi kan natriumionerne drives i retning bort fra deres termodynamiske ligevægtsfordeling. I fysiologien var natriumpumpen nu ikke mere en spekulativ mulighed, men en realitet. Pumpens biokemiske grundlag blev i 1957 opdaget af Jens Christian Skou.

Afhandlingen fra 1951 beskriver en elektrisk kredsløbsmodel af epitelet, som tilfredsstillende redegør for, hvorledes aktiv og passiv transport resulterer i optagelse af NaCl og opbygning af en elektrisk spændingsforskel. I efterfølgende permeabilitetsstudier fandt Ussing og Koefoed-Johnsen, at spændingsforskellen i præparater med ringe klorid-permeabilitet er summen af to diffusionspotentialer, hvilket er i strid med den elektriske kredsløbsmodel. Ussing har fortalt mig, at han så denne modstrid som et paradoks, der kun kunne løses, hvis han tænkte i nye baner. Dette resulterede i den berømte to-membranteori for NaCl -transport gennem en epi-

telcelle, hvor natriumpumpen er placeret i en K^+ -permeabel indermembran, og natriumkanalerne er placeret i cellens ydermembran. Uden yderligere antagelser kunne teorien redegøre for de målte ionfluxe, NaCl-optagelsen, den elektriske spændingsforskel, den store intracellulære K^+ -koncentration, den lille intracellulære Na^+ -koncentration og kortslutningsstrømmen. I de følgende år studerede Ussing bl.a. cellernes volumen under forskellige ydre påvirkninger. Han konstruerede et lille kammer, der kunne placeres på et mikroskopbord, således at epitelets højde kunne måles ved iagttagelse gennem et mikroskop forsynet med vandimmersionsobjektiv. Ussings forsøg viste, at cellevolumen er reguleret, og at de regulerende processer er lokaliseret i cellernes indadvendende membran.

I 1960 sammenfattede Ussing sine resultater i en omfattende monografi med titlen *The Alkali Metals in Biology*, hvortil også Poul Kruhøffer, Jørn Hess Thaysen og Niels A. Thorn bidrog med vægtige kapitler. Monografien blev hurtigt efterspurgt og studeret i mange fysiologiske og biomedicinske forskningsmiljøer i Europa og USA. To-membranteorien, Ussing-kammerteknikken og Ussings teoretiske behandling af tracerfluxe dominerede forskningen i de følgende årtier. For det første gav de mulighed for omfattende undersøgelser af transportfunktioner i andre epiteler, som f.eks. absorption af elektrolytter, vand og næringsstoffer i tarmen, reabsorption af det glomerulære filtrat i nyretubuli, regulering af urinvolumen og -sammensætning i nyrens samlerør og sekretion i eksokrine kirtler. For det andet stimulerede teorien detaljerede undersøgelser af cellulære virkningssteder for de hormoner og lægemidler, der regulerer organernes fysiologi. Denne periodes forskning i Danmark og udlandet udgør et helstøbt eksempel på, hvorledes et nyt paradigme kan få et komplekst forskningsområde til at blomstre op, hvor den nye erkendelse hurtigt omsættes i praktisk anvendelse. De mange resultater af disse for fysiologien travle og frugtbare år blev sammenfattet i trebindsværket *Membrane Transport in Biology* fra 1978 redigeret af Gerhard Giebisch, Dan Tosteson og Hans Ussing. Ussing skrev indledningskapitlet, og han er ene- eller medforfatter til andre kapitler.

I 1953 tog Ussing fat på det problem om cellemembraners vandpermeabilitet, som Krogh og Hevesy lod ligge i 1935. Ussings teoretiske behandling af vandfluxe gennem membranen tog ud-

gangspunkt i fluxratio-ligningen, der jo var udledt få år før, idet han i samme forsøg kunne bestemme nettoflux ved måling af volumenforskydninger og den ene unidirektionelle flux med tungt vand som tracer. Ussing viste, at både tidligere og nye eksperimenter tvangfrit kan fortolkes, hvis det antages, at vand bevæger sig gennem kanaler i membranen. Kort tid efter fulgte undersøgelser af konvektionsfluxe i frøskindet, hvor Ussing og Bernhard Andersen studerede, hvorledes den osmotiske vandtransport påvirker transporten af mindre organiske molekyler. Ussing gav transportmekanismen navnet 'solvent drag'. Opdagelsen af solvent drag i frøskind førte til påvisning af denne transportmekanisme i andre epitelceller, som f. eks. nyretubuli og tyndtarm. Inden for de seneste 10 år er det vist, at vandkanaler hører til biologiske membranners almindelige repertoire af transportsystemer.

Nærlæsning af afhandlingen fra 1953 vil vise, at Ussing også gjorde den overraskende iagttagelse, at frøskind transporterer vand *i fravær* af en osmotisk koncentrationsgradient. Lignende iagttagelser var tidligere gjort i forsøg med andre epitelceller. Han opdagede tillige, at denne særegne type vandtransport er betinget af aktiv transport af natriumioner. Klogt undlod han at foreslå en mekanisme for en eventuel kobling mellem de to fluxe. Problemet blev lagt væk, og i dag kan vi se, at tiden ikke var moden til et angreb. Undersøgelser på en række laboratorier i udlandet viste nogle år efter, at fænomenet er vidt udbredt. Det blev således bekræftet, at væske kan transporteres gennem epitelceller i fravær af ydre drivende kræfter for vand, såfremt en aktiv transport af natrium samtidig finder sted. Med forundring blev det konstateret, at den transporterede væske er i osmotisk ligevægt med den væske, der omgiver epitelcellen. Denne type af væsketransport benævnes derfor 'isoton transport'. Det øgede naturligvis interessen, at vigtige funktioner i kroppen er afhængig af dette ejendommelige fænomen, som f.eks. absorption af væske i tarmen, reabsorption af primærfiltratet i nyretubuli og sekretion i eksokrine kirtler. Den første brik til puslespillet tilførte Ussings eget laboratorium i 1964 med opdagelsen af paracellulær transport i epitelceller. Begrebet henviser til, at den struktur, der sammenholder to nabocellers apikale membraner, ikke er fuldstændig tæt, men reversibelt kan gøres permeabel for vand, elektrolytter og organiske neutrale molekyler. Dette banevejen for en type af modeller, hvor koblingen mellem aktiv

transport af natrium og passiv transport af vand antages at finde sted imellem cellerne. Den fremherskende opfattelse var imidlertid, at cellernes vandpermeabilitet er så stor, at den osmotiske trykforskel, der skal til for at drive vand gennem epitelet, er så beskedent, at selv de mest raffinerede teknikker vanskeligt kan afsløre den. Op igennem 1980'erne var der almindelig enighed om, at problemet dermed var løst: den drivende kraft kan vanskeligt måles, men dog beregnes.

Dette synspunkt ville Ussing ikke acceptere. »Vi må indse«, sagde han til mig, »at paradokset er, at vand transporteres passivt gennem epitelet, også når der hersker termodynamisk ligevægt«. Med dette udgangspunkt formulerede han sin Na^+ -recirkulationsteori for isoton transport. Kort beskrevet antager teorien, at de laterale Na^+/K^+ -pumper sikrer, at vand osmotisk trækkes ind i de laterale rum, og at væsken derfra ved en lille hydrostatisk trykforskel bevæger sig til indersiden. Dette er der i sig selv intet nyt i. Ussing pegede på som en logisk konsekvens af denne mekanisme, at den væske der løber ud fra de laterale rum, måtte være hyperton. Derfor kan isoton transport ikke opnås, medmindre natrium og de andre ioner bliver transporteret tilbage gennem cellerne til de laterale rum. Med henblik på at skønne størrelsen af Na^+ -recirkulationsfluxen udtænkte Ussing i 1991 et overordentlig elegant forsøg med tarmepitel, der blev udført af Signe Nedergaard. Forsøgene bekræftede eksistensen af recirkulationsfluxe. I disse år kom Ussing hyppigt til mig for at endevende problemerne og forsøge at klargøre grundlaget for den meget store recirkulationsflux, der synes at være nødvendig for isoton transport i tarmen. For at kunne overskue det formodede samspil mellem membranpermeabiliteter og fluxe af elektrolytter og vand valgte jeg at formulere den komplicerede teori i et matematisk ligningssæt. De første modeller er gennemarbejdet, og beregninger viser, at recirkulationsteorien smukt gør rede for den paradoksale isotone transport og på logisk måde forudsiger andre observationer, der heller ikke havde fundet en tilfredsstillende forklaring. Der ligger mange års eksperimentel forskning forude, før vi kan vurdere, om recirkulationsteorien har generel anvendelse. Men som så mange gange før vil også denne forskning blive præget af Ussings originale tankegang.

I en alder af 23 år kom Ussing til et af datidens stærkeste naturvidenskabelige miljøer, der i bestræbelse på at opnå indsigt i biolo-

giske cellers dynamiske tilstand målbevidst fik skabt økonomiske rammer for udvikling og anvendelse af radioaktive isotoper. Ussings metoder, eksperimentelle resultater og teoretiske begreber fik gennemgribende betydning for både biologi og lægevidenskab. Hans forskningsværk bærer sit klare vidnesbyrd om en eminent forsker og et utrætteligt menneske, der ustandselig havde blik for sit fags essentielle problemer. Ussings indsats kan i dag vurderes med samme målestok, som vi vurderer de videnskabsmænd, der satte ham på sporet af et af tidens vigtigste biologiske problemer.

Æret være hans minde.

Note

1. Efter Ussings død udkom to særnumre af videnskabelige tidsskrifter, *Hans H. Ussing Memorial Issue: Epithelial Membrane Transport* (Journal of Membrane Biology 184 (3), 2001) og *Epithelial Ion Transport – a Tribute to Hans H. Ussing* (Biochimica et Biophysica Acta 1566 (1-2), 2002) med inviterede bidrag fra kolleger og elever.

Summary of the Yearbook

260th season

Members

In the course of the Academic Year 2001-2002 the Academy lost the following members:

Danish members:

- Jes Peter Asmussen (humanities) (see page 10, 116)
- Elias Lunn Bredsdorff (humanities) (see page 13, 116)
- Frederik Julius Billeskov Jansen (humanities) (see page 23, 116)
- Ove Heymann Wandall Nathan (natural sciences) (see page 33, 126)
- Nils Schiørring (humanities) (see page 39, 118)
- Morten Simonsen (natural sciences) (see page 40, 126)
- Søren Sørensen (humanities) (see page 42, 121)

Foreign members:

- Derek H. R. Barton, Sir (natural sciences) (see page 48, 116)
- Heinz Bauer (natural sciences) (see page 48, 117)
- Håkon Flood (natural sciences) (see page 56, 121)
- Sven Gard (natural sciences) (see page 57, 116)
- Ilya Gershevitch (humanities) (see page 57, 117)
- David Glick (natural sciences) (see page 58, 116)
- Oliver R. Gurney (humanities) (see page 120)
- Haakon Kristian Haraldsen (natural sciences) (see page 59, 117)
- Oliver Howe Lowry (natural sciences) (see page 67, 116)
- Jul Låg (natural sciences) (see page 122)
- Hans Ramberg (natural sciences) (see page 122)
- Martin Schwarzschild (natural sciences) (see page 123)
- Herbert Stern (natural sciences) (see page 78, 116)
- Kaj Aage Gunnar Strand (natural sciences) (see page 120)
- Curt Teichert (natural sciences) (see page 80, 116)
- Homer A. Thompson (humanities) (see page 80, 117)

Meetings

The Academy met fourteen times in the course of the Academic Year 2001-2002 and the following papers were read:

27 September 2001

Eli Fischer-Jørgensen: Stress in 17th Century Danish. Compounds and Derivatives

The Swedish philologist Axel Kock has argued that in the 17th century Danish compounds much more often than now were stressed on the second member of the compound. Whether this is the case has been examined through a careful study of statements from contemporary grammarians and of the use of the words in poetry. A major problem has been the pronunciation of compound verbs, as both in the 17th century and until the middle of the 19th century they were used in poetry with the second member in a stressed position in the verse, e.g. »oplede«, »tilbede«, »oprandt«, »oplukt« (words that will be remembered from well-known hymns by many Danes), though none of the grammarians of the period specify that these verbs should deviate from the general rule of the first member being stressed.

Lia Kogarko: Genetic models of giant apatite and rare-metal deposits of the Kola Peninsula

The industrial consumption of rare metals is continuously increasing, especially in developed countries. The largest of the world deposits of Nb, REE, Zr, P, and radioactive elements are situated in layered peralkaline complexes of Greenland (Ilimaussaq) and the Kola Peninsula (Lovozero and Khibina). Kola alkaline intrusions hosting rare metal deposits were generated from a depleted mantle source ($^{87}\text{Sr}/^{86}\text{Sr}=0.7035$, $\epsilon_{\text{Nd}}=+4.5$) in spite of the tremendous enrichment of incompatible rare elements in these rocks. The enormous concentration of rare elements in the alkaline rocks of this region related to large-scale processes of mantle metasomatism confined to a very narrow time span (371-361 million years).

Thermometric studies of the primary microinclusions in ore minerals (eudialyte, loparite, apatite) indicate that they were formed during the magmatic stage of crystallisation.

The phase equilibria of the ore-bearing alkaline systems (loparite-nepheline-aegirine, eudialyte-nepheline, apatite-nepheline-diopside) show that the ore-bearing alkaline melts were saturated with respect to ore minerals, and the cotectic concentrations of P, Zr, Nb, REE can be used as geochemical indicators for rare metal prospecting.

The composition of the ore and rock-forming minerals changes systematically upward through the layering of the Lovozero massif. The main trend of loparite evolution is an increase in Na, Sr, Nb, and Th and a decrease in REE and Ti. The composition of the eudialyte also changes systematically upward through the latest Lovozero intrusion with an increase in Ti, Fe, and S and a decrease in Nb, Sr, Ba, Mn. The formation of the loparite, eudialyte, and apatite ores was the result of several factors, including the chemical evolution of alkaline magma and mechanical accumulation of the ore minerals as a result of steady state convection.

11 October 2001

Kai Larsen: In memory of Gunnar Seidenfaden

Helge Kragh: George Lemaître and the creation of the world

As a result of the big bang theory, the old philosophical and theological question concerning the creation of the universe (or the world) has become a scientific problem that physicists seek to solve. The development took its start with the cosmological theory suggested in 1931 by Georges Lemaître (1894-1966). Since then, cosmic creation has remained a crucial if controversial issue that has been central to the modern development of cosmology. Whereas the Catholic priest Lemaître refrained from speaking of true creation as a physical phenomenon, other physicists have shown less restraint. In the 1950s, the issue evolved into a heated debate, in particular because a few theologians and physicists used the big bang theory as an argument in favour of the Christian belief in creation. Taking as a starting point Lemaître's ideas, I deal with aspects of the still relevant debate into which philosophical and theological questions inevitably enter. The history of science and ideas cannot solve the problem (or perhaps the pseudo-problem) of the creation of the universe, yet it may well contribute to a more qualified discussion.

25 October 2001

Ole Fenger: The Two Frances. The distinction between written law and customary law in France – myth or reality?

Since the time of Louis Seize France has been a unity – in the French view. There was no question of »deux France«. In Roman times Gaul was no unity, neither was one to be found in Charlemagne's vast Frankish kingdom, but since the tripartition of his realm in 843 a French kingdom has traditionally been seen as one united and indivisible France. Nonetheless, French ethnogeographers have been discussing cultural divides within France, originating from the interaction of the natural and the cultivated landscape. It has been discussed to what extent the landscape has been affected by various factors like: agricultural technology, demographical conditions, central regulation, and what influence differences in language and sources of law have had through the ages. Stressing the legal matters, the paper examined the mapping during the last centuries of the various inner divides and their cultural significance.

Mogens Høgh Jensen: Chaos, Fractals and Turbulence: The Physics of Complex Systems

Classical physics was well advanced around 1900, and good descriptions had been obtained of the movement of, e.g., celestial bodies. Non-linear effects, however, made mathematical description difficult or, frequently, even impossible. After the dominance of quantum mechanics, classical physics was revived by a scientific revolution: the invention of the computer. Unsolved problems in classical physics were now solved – with the help of computers! From c. 1980 onwards, this made us realize that non-linear equations cannot be solved uniquely as a function of time. This phenomenon is called chaos and is a fundamental and very surprising aspect of non-linear systems. Chaos is widespread in nature, from a physical point of view, and is closely related to the so-called fractals that provide a geometrical description of chaos. It has been found that chaos and fractals are characterized by common fundamental properties which are present in a variety of systems, from boiling water to galaxy structure to biological systems. Modern research therefore aims at uniting these methods and concepts in the field called »complex systems«.

8 November 2001

*Jakob Leth Balling: In memory of Leif Grane**Ole G. Mouritsen: A magic bullet*

One of the key problems in the treatment of serious diseases like cancer and inflammation is that many potent drugs are very poisonous and may not only kill the diseased cells but also healthy ones. The term 'magic bullet' was coined by Paul Erlich, the father of modern medicinal chemistry, who at the beginning of the twentieth century envisioned the perfect drug as a 'bullet' that automatically targets and selectively kills the diseased cells without damaging healthy tissue.

Recent research of the physical properties of fats (lipids) has suggested that it may be possible to construct small fat bullets, so-called liposomes, that encapsulate and mask poisonous drugs. The liposomes can effectively invade the human immune system and carry the drug to the target. By using specific biophysical properties of the liposomes on the one hand and the peculiar patho-physiological and biochemical properties of e.g. cancer cells on the other hand, it is possible in an intelligent way to target the liposomes to the diseased cells and with a particular mechanism, involving certain enzymes, to open the liposomal carriers and unload the drug precisely where the drug is supposed to act.

22 November 2001

Björn Jonsson: Experiments with beams of radioactive isotopes: A fifty-year perspective 1951-2001

Studies of exotic nuclear species have boomed during the past decade owing to the fact that beams of rare nuclei accelerated to high energy have become available. The results, of a very fundamental nature, suggest fascinating solutions to problems in nuclear physics as well as nuclear astrophysics. The very advanced techniques available today are the result of a long series of scientific advances in the wake of the first experiment which was made right here, in Copenhagen.

The year was 1951 and the place was the Institute for Theoretical Physics at Copenhagen University (the present Niels Bohr Institute). Here Otto Koefoed-Hansen studied nuclear beta decay to

test Wolfgang Pauli's neutrino hypothesis. He realised that the number of available radioactive isotopes might be increased if short-lived nuclei were produced on an assembly line principle. With his colleague Karl-Ove Nielsen he made a decisive pilot experiment in which short-lived crypton isotopes were produced by connecting the Institute's cyclotron and isotope separator. That was the birth of the ISOL (Isotope Separator On Line) technique, and it paved the way for a remarkable technical and scientific development. The paper described some of the important milestones on the half a century long path from Copenhagen to a world-wide net of accelerator laboratories dedicated to the study of exotic nuclei. Also some of the research opportunities this will present in the coming decades were described.

Theodore Buttrey: Falsification of historical evidence: The Mexican and American gold bars

This is a study of certain 19th century western American gold coins and ingots, which have been appearing on the market for several decades. Because of a general American interest in the Far West they continue to sell at high prices; the largest collection belongs to the national museum, the Smithsonian Institution in Washington. They are in fact 20th century forgeries. Because of pressure from the dealers efforts to expose this fraud have received no support even from scholars who are aware of it.

6 December 2001

Knud Jespersen: In memory of Erling Ladewig Petersen

Ulla Wewer: The basement membrane in a cell's life and death

A critical question for a cell must be: »Am I going to live or die – and if I am to live, what am I going to do – become a stem cell, which can develop into anything, or an expert cell, e.g. a heart cell, a nerve cell – or should I perhaps sow my wild oats as a tumor cell, in other words become malignant.« In this life or death decision, the cells receive important information from their surroundings; we call these »survival signals« and »death signals«. As an example of the interaction between cells and their surroundings, the paper dealt with laminin, a protein that is located just outside the

cell in the so-called basement membrane. Disturbances in the laminin protein itself or in its interaction with cells can result in disease. Thus disturbances in the type of laminin that is present in the muscle basement membrane result in a very severe form of congenital muscular dystrophy in humans. Different animal models are used to examine the molecular mechanisms underlying what happens when muscle cells are misinformed and die. Finally, the paper touched on how accumulating information of this kind can form the basis for developing new treatment strategies.

24 January 2002

Erik Hviid Larsen: In memory of Hans Henriksen Ussing

Ditlev Tamm: The German occupation of Denmark 1940-45 as a fascination

In recent years there has been an ever increasing historical interest in themes from the German occupation of Denmark during WW II. Economic collaboration, Danish volunteers on the Eastern Front, liquidations of informers during the occupation, as well as the assessment of the official collaboration are themes that are discussed in the light of a new generation's not just accepting the answers given by an earlier generation of historians. In the paper the question was raised whether this new research into the history of Denmark during the war does in fact bring new knowledge, or whether it must rather be considered a moralizing and sentimental attitude that does not sufficiently take into consideration the realities during the occupation.

7 February 2002

Jan Philip Solovej: The Mathematics of Atoms

Mathematics is often celebrated as the language of all sciences. It is, however, a language spoken in many dialects. In particular, physical and chemical theories are often formulated as very complicated mathematical models. But physical and chemical theories are more than just mathematics. They normally contain aspects of both interpretation and phenomenology.

The theories often also contain assumptions that are not directly expressed in the mathematical formulation.

From a mathematical point of view, it is of interest to study the mathematical models from physics and chemistry as purely mathematical theories. This point of view often leads to surprising conclusions about physics and chemistry, but also about mathematics itself. Starting from the mathematical models describing atoms the paper gave a few examples of this, e.g. in connection with valence electrons, the spatial size of atoms, and stability of macroscopic matter.

Hans Peter Lund: Classicistic Elements in Literary Romanticism in France
French Literary Romanticism contains a number of classicistic elements rooted in European Antiquity and the Renaissance. The project presented aims at developing a theory which claims that literature in the era c.1800 – c.1850 contains a classicistic opposite to the new Modernity. In the first decennia, this classicistic trend was supported by actors of importance at universities, journals and in literature itself. So far, results of the project (on Chateaubriand, Gautier, Flaubert) point out that classicistic imagery occupies an important position in Romantic Dualism. A new definition of the romantic epoch, which takes this into account, will more than previously make Romanticism appear as a carrier of traditions.

21 February 2002

Peter Sigmund: In memory of Henning Højgaard Jensen

Fritz Saabye Pedersen: The Toledan Tables

The Toledan tables, the first set of astronomical tables that came into common use in the Latin Middle Ages, are assumed to be translations from Arabic tables collected in Toledo and Cordoba about AD 1080. The Arabic originals are lost. In the Latin West, tables like the present ones are attested from AD 1141, and between the late 12th century and about AD 1300 our tables are known from well over a hundred extant manuscripts, in versions that differ widely. During this period, they were used and imitated in almost all the Latin literature on computational astronomy. In themselves, they are a makeshift job; apart from the mean motion ta-

bles, which are original, they draw heavily on older works, mainly by al-Battani and al-Khwarizmi, which are mixed in different ways in the various versions.

The results of a recent investigation of the extant manuscripts were presented. It was discussed how the manuscript versions can be distinguished, to what extent they can be taken to reflect their Arabic originals, and how the tables can be exploited for information on the older Arabic works they draw on.

7 March 2002

Sten Ebbesen: Danish Philosophers from the 12th to the 17th centuries

The first account of all Danish philosophers from the Middle Ages appeared in 1977 when Jan Pinborg published a 12-page article entitled *Danmarks bidrag til skolastikken*, i.e. *Denmark's Contribution to Scholastic Philosophy*. Since then, the edition of the Danish medieval philosophers (*Corpus Philosophorum Danicorum Medii Aevi*) has been brought close to completion, and in late 2002 a book-length study of those philosophers is due to appear as vol. I of a *History of Danish Philosophy* by C.H. Koch and S. Ebbesen, of which Ebbesen has written volume I (the Middle Ages) and a part of volume II (logic and metaphysics in the 16th-17th centuries). The paper concentrated on new knowledge about the Danish scholastics acquired during the quarter of a century that has passed since Pinborg's brief survey, but there were also some remarks about Danish logicians of the 16th and 17th centuries.

Kim Guldstrand Larsen: Modelling and validation of embedded and communicated software

80% of all existing software is found hidden (embedded) in various everyday appliances such as TV sets and videos, microwave ovens, mobile telephones, and smart cards. In 1995 every Dane made daily use of about 25 such systems. An estimated 20% of the total cost involved in the development of modern means of transportation such as cars, trains, and aeroplanes is solely tied to the colossal volume of software that is a component of these systems. System errors can cause not only enormous financial consequences, but may also be actually life-threatening: Errors in the control software of safety systems found in aeroplanes, nuclear

power stations, warning systems, and medical apparatus may have disastrous repercussions. But how can a software engineer make sure that a constructed software system is absolutely flawless, so that throughout its life and in any imaginable situation the system will respond precisely as desired? The challenge to the researcher is to devise mathematical formalisms and methods that make it possible to model complex (often communicated) software systems and make a precise specification of the properties desired. The formalism chosen must besides permit the researcher to derive properties of the model in a simple manner, preferably so simple a manner that »even« a computer can make them. The paper emphasized how basic research in computer science, especially concerning algorithms, semantics, and logic, has recently played a decisive role in connection with developing and making effective such formalisms.

21 March 2002

Niels Peder Kristensen: A new order of insects

It is currently estimated that c. 1 million described extant insect species represent at most about one fifth of those actually present, and indeed new species are annually being described by the thousands. However, almost all are just variations on known themes: the number – c. 30 – of generally recognized orders has for more than 80 years not been augmented on the basis of newly discovered taxa. ('Orders' is a time-honoured term for one set of categories in the hierarchical biological system; dragonflies, earwigs and beetles are familiar examples of insect orders).

In 2001 two representatives – fortunately one of each sex – of an insect genus that seemed unplaceable in any known extant insect order were discovered in museum collections (belonging, respectively, to the Museum für Naturkunde in Berlin and Zoologiska Museet in Lund). These insects (originating from Namibia and Tanzania, respectively) have a certain superficial resemblance to mantises as well as to stick insects, but the anatomical investigations so far carried out (at the Zoological museum, Copenhagen) have provided no definitive answer to the question about their closest affinities. Very recently additional species of what appears to be the same group have been found in newly collected material

from Namibia. Expectedly, therefore, fresh material suited for refined structural investigations as well as for the study of molecular characters will soon become available.

Torben M. Andersen: Internationalisation and the Danish Welfare Model
International integration changes economic structures and has a potential influence on the structure of the welfare state. The most significant implications emerge from the increased integration of European product markets. Even though the labour force is not particularly mobile across boundaries, the mobility of jobs across countries is on the increase, thus among other things affecting the labour market. Consequently, this influences the feasibility of financing universal welfare schemes through overall taxation. Although the mobility of tax bases is not a significant direct threat, the distortion costs will increase, thereby putting pressure on the financing. Simultaneously, the necessity for initiatives to be taken by the welfare state may increase as a consequence of additionally volatile economic circumstances as well as increasing heterogeneity on the labour market. In a situation where demands on the welfare state are not diminishing, the economic political problem consists in adapting the financing.

4 April 2002

Olaf Paulson: Bridging the gap between science and the humanities in brain research

Even at the time of Hippocrates they were aware of the importance of the brain for our behaviour and our actions. It was known that an injury to one side of the brain resulted in paralyses of the extremities on the other side of the body, and if a lesion was in the left side of the brain, language disturbance might also occur. Consciousness and thoughts also originated from the brain. Descartes said »I think therefore I am«.

When the brain purposefully solves a task, we speak of activation of the brain. An important methodological breakthrough in the investigation of brain activation was made in the last half of the twentieth century. During activation of the brain, e.g. while we speak, perceive by the senses, or perform a movement, a significant increase takes place in the cerebral blood flow in the areas

with increased neuronal activity. During the last part of the twentieth century improved techniques have allowed us to map the brain function in a living human subject, resulting in a revolution in our understanding of the functioning of the human brain.

Thus, we have now obtained new methods allowing us to analyse complex brain functions including complex cognitive functions in neuropsychological research. The research has resulted in a bridge having been built between the humanities (psychology) and science (medical as well as mathematical-statistic science). This process is no longer in its early phase, a solid bridge is resting on sound foundations. Activation of the brain including analyses of cognitive functions was exemplified during the presentation.

Jørgen Steen Jensen: Norwegian and Danish coinage in the years around 1100

The planned return of Faroese historical monuments from the National Museum to the Faroe Islands has brought attention to the testimony of the treasure find from Sand (1863). This find, the only medieval treasure find in the Faroe Islands, is important in a further perspective because of the relatively substantial representation of rare Norwegian coins (18 out of 98). It has thus been of great importance for the study of Norwegian numismatics during Magnus Barfod (1093-1103).

As shown by Kolbjørn Skaare, Oslo, Magnus Barfod undertook a monetary reform early in his reign. Comparing an analysis of the stamps of the coins from the Sand find with a similar analysis of the find from Lundby Krat, Northern Jutland (1980), in which 69 out of 237 coins were Norwegian and also from the time of Magnus Barfod, it is seen that a surprising number of the dies have been used for the coins in this find as well. The most obvious conclusion is that the Norwegian output of coins must have been comparatively small, even though the coins – probably because of their high silver content – have travelled widely within the Nordic countries.

The Norwegian minting seems to have been concentrated at Trondheim (Nidaros – on the coins the name is given as Kaupang). In the paper it was compared to the similar Danish minting (Erik Ejegod), which seems to have been on a far larger scale.

The paper ended with reflections on the coincidences that de-

cide whether we possess sufficient source material to come to an understanding about a few rather singular phenomena.

18 April 2002

C. H. Koch: In memory of Mogens Blegvad

Andrew Jackson: Random Thoughts about Random Theories

For a variety of systems ranging from acoustic figures to the phase diagram of quantum chromodynamics, the statistical properties of the spectrum play an important role. Unfortunately, it is always difficult and sometimes impossible in principle to obtain this information by direct calculation.

It is thus important that many relevant spectral properties are universal and determined by generic symmetry considerations, which are independent of the details of individual theories. For this reason, relevant information can often be obtained by averaging over an ensemble of random theories having appropriate symmetry properties. These ideas, their relation to »chaos theory«, and their practical consequences were discussed.

2 May 2002

Henrik Enghoff: Cladogram based biogeography

Cladograms, i.e. hypothetical phylogenetic trees of different groups of living organisms, are becoming available in great numbers, especially after the advent of molecular methods in phylogenetic research. If the geographical distribution of the organisms in a cladogram is known, the cladogram may be used as the basis of various types of historical biogeographical analysis.

In taxon-biogeographical analysis the geographical distribution is regarded as information about the organisms. The analysis is aimed at identifying the most probable events responsible for the present-day distribution of the organisms.

In area-biogeographical analysis the organisms and their phylogenetic relationships are regarded as information about the geographical areas they inhabit. The analysis in this case is aimed at identifying the most probable historical relationships between the areas.

Taxon-bio-geographical analysis of a large number of groups of organisms may likewise be used as the basis of general hypotheses about historical relationships between geographical areas. The author of this paper took part in such a large-scale analysis of relationships between the large land-masses on the northern hemisphere, based upon cladograms of a large number of animal groups.

Lauge Olaf Nielsen: Peter Auriol's theological writings 1317-20

Peter Auriol, a member of the Franciscan Order, arrived in Paris in 1316 in order to finish his theological training. His official duties included lecturing on Peter Lombard's *Sentences*, the standard textbook in systematic theology, and participating in the public debates held by the Faculty of Theology. Auriol's contributions provoked and outraged several of the regent masters of theology who branded him an *ignoramus* and heretic. Notwithstanding the opposition in the faculty Auriol was awarded the theological doctorate in 1318, and for the next two years he served as regent master of theology. We know of Auriol's views and reasoning in philosophy and theology from his voluminous writings that reflect his Parisian lectures and debates. The transmission of the works in the medieval manuscripts is highly complicated as the single works are witnessed in several stages of their composition. This circumstance enables modern historians to trace the development of Auriol's thought much more closely than is usually the case with medieval thinkers.

Auriol adopted and developed a markedly critical stance vis-à-vis the realistic line of thinking that had evolved during the preceding century and was still dominant among his contemporaries; in Auriol's writings the beginnings of late-medieval nominalism are clearly visible, and his importance for the development of medieval thought was acknowledged by later generations.

Publications

During the Academic Year 2001-2002 the Academy has published the following books:

Oversigt over Selskabets Virksomhed 2000-2001
Annual Report. With an English summary. 2002.
276 pp., 5 obituaries . . . . . 100 DKK

Historisk-filosofiske Skrifter
(Historical-Philosophical Series)

24:1-4 *Fritz Saaby Pedersen:*

Toledan Tables, vol. 1. 2002. 323 pp. . . . . 400 DKK
Toledan Tables, vol. 2. 2002. 413 pp. . . . . 400 DKK
Toledan Tables, vol. 3. 2002. 501 pp. . . . . 400 DKK
Toledan Tables, vol. 4. 2002. 425 pp. . . . . 400 DKK
Toledan Tables, vol. 1-4. 2002. 1.662 pp. . . . 1.200 DKK

25 *Videnskab og Værdier. Den humanistiske udfordring.*
Beretning fra symposiet: 31.3.-2.4.
2000. Edited by *Kirsten Hastrup*. 2002.
288 pp. Fig. . . . . . 200 DKK

26 *The Nag Hammadi Texts in the History of Religion.*
Proceedings of the International
Conference at The Royal Danish Academy of
Sciences and Letters in Copenhagen, Septem-
ber 19-24, 1995. Edited by *Søren Giversen,*
Tage Petersen, and *Jørgen Podemann Sørensen.*
2002. 228 pp. . . . . 200 DKK

Historisk-filosofiske Meddelelser
(Historical-Philosophical Communications)

81 *Erling Ladewig Petersen:*
Magtstat og godsdrift. 2002. 480 pp. . . . . 336 DKK

- 85 *Fereydun Vahman & Garnik Asatryan:*
Notes on the Language and Ethnography of
the Zoroastrians of Yazd. 2002. 115 pp. . . . . 120 DKK

Biologiske Skrifter (Biological Series)

- 54 *Biodiversity Research in the Horn of Africa Region.*
Proceedings of the Third International
Symposium on the Flora of Ethiopia and
Eritrea at the Carlsberg Academy, Copen-
hagen, August 25-27, 1999. Edited by
Ib Friis and Olof Ryding. 2001. 439 pp. . . . . 500 DKK

Matematisk-fysiske Meddelelser
(Mathematical-Physical Series)

- 49 *Anders Hald:*
On the History of Series Expansions of
Frequency Functions and Sampling
Distributions, 1873-1944. 2002. 128 pp. . . . . 200 DKK
- 50 *U. Bernth, R. Brousse, R. Frei, H. Sørensen:*
The Origin of phonolites and trachytes from
the Col de Guéry area. Le Mont-Dore, Massif
Central, France. 2002. 64 pp. . . . . 100 DKK

Excerpts from the Academy Diary

Public Lectures:

In 2001-2002 ten lectures were held in the series »Current Research«.

The first public lecture under the auspices of the Academy was held on 4 October 1976, and so this activity celebrated its 25th anniversary in this season. The chairman of the organising committee, Ib Friis, has taken stock for the past 25 years of public lectures, concluding that over the years there has been a fair balance between scientific subjects as well as between lecturers from within the Academy and outside of it. The public lectures form an important part of the external activities of the Academy, and the com-

mittee will seek to continue the focus on new and exciting research results. (See p. 159ff.)

Funding

The running costs of the Academy have been provided in part by the Carlsberg Foundation, a grant from the Government, and other grants from various foundations. Furthermore, the Danish Research Councils allocate the means necessary to maintain Denmark's membership of various international unions.

We greatly appreciate this generous support (see accounts p. 149ff).

Reports from delegates to international organizations

UAI, Union Académique Internationale
General Assembly in Brussels 29 May – 2 June 2002

As delegates for the Royal Danish Academy, the undersigned Lise Hannestad and Birger Munk Olsen took part in this general assembly, which was held at the Royal Belgian Academy in Brussels. Delegates from 43 countries participated, and Bulgaria, the Ivory Coast, and Mali had sent observers.

Besides taking part in the plenary sessions of the general assembly and in the meetings of the 52 commissions of the union where publishing activities were discussed and evaluated, the delegates of the Academy performed the following special functions: Lise Hannestad was reporter for *Antiquités phéniciennes et puniques*, and Birger Munk Olsen was reporter for *Monumenta Musicae Byzantinae* for which the Academy is responsible, and was elected a member of the general assembly's Commission des affaires internes.

The final meeting of the general assembly adopted a number of amendments to the regulations, which had last been revised in 1955. Among other things, two new forms of membership were introduced, corresponding members and associate members. The former category comprises academies that have not previously been members and applies for a maximum of eight years, after which a corresponding member either has to leave the union or become a full member with the consequent financial obligations.

On this occasion South Africa, Madagascar, Paraguay, Peru, and Uruguay were adopted as corresponding members. The latter category comprises academies or scientific societies of an international character and made it possible for Académie Internationale d'Histoire des Sciences to become a member. Finally a number of new projects were thoroughly debated, and several of them were unanimously approved and adopted into the research programme of the UAI.

Lise Hannestad

Birger Munk Olsen

ICSU, International Council for Science

The Danish national committee for ICSU meets once a year in March, on which occasion the national committees of the individual international unions make brief reports, and issues of common interest are debated. At the moment the crucial problem for the ICSU national committee is a national rather than an international concern, which began at the end of 2001, when two research councils, STVF (the Danish Technical Research Council) and SSVF (the Danish Medical Research Council), refused to grant means for the 2002 subscriptions to a number of international unions sponsored by the Academy. The research councils in question had compared the Academy's very formal subscription applications with applications for research projects and had not considered the Academy's applications adequate. SNF (the Danish Natural Sciences Research Council) and SHF (the Danish Research Council for Humanities) approved the subscription applications in their fields without comment. Two more detailed applications to STVF and SSVF resulted in a rejection on the part of SSVF, which did not find that the application deserved support. The present writer took up the matter with the Danish Research Agency in a letter of 7 February 2002, pointing out that the union memberships, which began in 1919, were not scientific research projects, but elements of a general Danish policy for international scientific cooperation. Our appeal was discussed in a meeting of the chairmen of the research councils and gained support (we hear). Shortly afterwards STVF granted the subscriptions, while SSVF did not and (we learn) does not intend to do so. At the moment of writing the research agency has not replied to our

appeal. Instead, the present writer has taken up the matter with the Minister for Science, Technology, and Innovation, asking for clarification of the policy relating to Danish membership of the international scientific unions. This was done in a letter of 5 August 2002 to the Minister. There has been no reply from the Minister. If the SSVF attitude rubs off on the other research councils, withdrawal from a number of arbitrary unions can rapidly become a fact – an unfortunate situation that definitely requires a political stand on the issue.

Ole Hansen

ESF, European Science Foundation

The strategy plan for 2002-2006, also available on the Internet, was completed and published (http://www.esf.org/medias/section_5/18/ESFplan20022006.pdf).

Besides, one of the principal topics for debate was the relationship between the ESF and the EU, including the potential role of the ESF in connection with the establishment of a European research council.

Evaluations have been made of the EMRC (Medical Sciences), LESC (Life Environmental and Earth Sciences), and the PESC (Physical and Engineering Sciences). These evaluations were made by the Royal Society of London.

Three new member countries have been admitted to the ESF: Bulgaria, Cyprus and Luxembourg.

The chairman of the SCSS (Social Sciences), Robert Eriksson (Sweden), was replaced by Christopher Whealan (Ireland).

The two new types of programmes/conferences, viz. EUROCORES and Forward Looks, have come into use. The following EUROCORES have now been started: Man, Language, and the Languages (SCH), Euromargins, Earth Sciences Study of Passive Continental Margins (LESC), Controlled Clinical Trials (EMRC), and Self-Organized Nanostructures (PESC).

The first Forward Looks Conference – *Cultural Diversity, Collective Identity and Political Participation* – has been held.

Gretty Mirdal

HENVISNINGER

Fundatser:

Niels Bohr Legatet, Oversigt 1945-46, s. 39-40.

Mag.art. Marcus Lorenzens Legat, Oversigt 1946-47, s. 41-43.

Professor Knud Sands Legat, Oversigt 1969-70, s. 53-56; forretningsorden, s. 65-68.

Selskabets Bidragsfond, Oversigt 1974-75, s. 56-69.

Julie von Müllens Fond + tillæg, Oversigt 1985-86, s. 159-161.

Arne og Doris Truelsens Legat, Oversigt 1985-86, s. 162.

Aksel Tovborg Jensens Legat, Oversigt 1985-86, s. 163-65.

Inge Lehmanns Legat af 1983, Oversigt 1985-86, s. 165-68.

Grundforskningsfonden, Oversigt 1985-86, s. 169-71. Ny fundats, Oversigt 1998-2000, s. 167-169.

Lillian og Dan Finks Fond, Oversigt 1986-87, s. 120-22.

Beslutninger vedr. Niels Bohr Legatet, Oversigt 1955-56, s. 50; 1962-63, s. 61; 1964-65, s. 75; 1965-66, s. 64-65.

Fundatstillæg 1955 for Grosserer A. Collstrops Hjem for en dansk videnskabsmand, Oversigt 1954-55, s. 41-42; 1965-66, s. 62; 1972-73, s. 64-65.

Præambel til en ny fundats og en ny fundats for Grosserer A. Collstrops Fond, Oversigt 1994-95, s. 117, 1996-1997, s. 131-133.

Ny fundats for Grosserer A. Collstrops Fond, Oversigt 1996-97, s. 131ff.

Tillæg 1965 vedr. J.P. Suhrs & Søns Legat, Oversigt 1964-65, s. 75-76.

Fundats for Ole Rømer Fondet, Oversigt 1990-91, s. 131.

Selskabets Vedtægter, Forretningsorden, legatbestemmelser, særpubl. 1989, s. 1-40. Ændringer, Oversigt 1995-96, s. 122, Oversigt 1996-97, s. 126-30.

Selskabets bytteforbindelser, Oversigt 1978-79, s. 227-255.

SAG- OG NAVNEFORTEGNELSE

- Acta Zoologica, medlemmer, s. 97; beretning, s. 186.
- Akademi, Det Kinesiske, orientering om udvekslingsaftale, s. 129.
- Aktuelt fra forskningen, Selskabets offentlige foredrag, s. 124, 134, 159ff, 308.
- Anciennitet, indenlandske medlemmer efter indvalgsår, s. 86.
- ANDERSEN, NIELS SMEDEGAARD, tilfornordnet til bestyrelsen for Carlsberg Laboratorium, s. 91.
- ANDERSEN, TORBEN M., giver meddelelse, s. 130, 303; medlem af bestyrelsen for Danmarks Grundforskningsfond, s. 94.
- ARCTANDER, PETER, indvalgt i Selskabet, s. 10, 133.
- †ASMUSSEN, JES PETER, s. 10, 116, 293.
- BALLING, JAKOB LETH, taler mindeord om LEIF GRANE, s. 121, 229.
- BARNDORFF-NIELSEN, OLE, se Humboldt-Prisen.
- †BARTON, DEREK H. R., sir, s. 48, 116, 293.
- †BAUER, HEINZ, s. 48, 117, 293.
- BERG, CHRISTIAN, vicepræsident og formand for den naturvidenskabelige klasse, s. 7, 89; medlem af bestyrelsen for Selskabets Bidragsfond, s. 91; fm. for bestyrelsen for Emil Herborgs Legat, s. 92; medlem af Selskabets Symposiestyregruppe, s. 90.
- BERGSAGEL, JOHN, fm. for MMB, se denne.
- Bibliotekar, Selskabets, s. 89; se også FINN OVE HVIDBERG-HANSEN.
- Bidragsfond, Selskabets, s. 91, 124, 137; aflæggelse af regnskab og beretning, s. 135, 137; valg til, s. 136.
- Bjerrum-Brøndsted-Lang forelæsning, s. 144.
- BLEGVAD, MOGENS, mindeord om, s. 134, 215, 305; se også CARL HENRIK KOCH.
- Boggaver modtaget, s. 125, 127, 136.
- Bohr Arkivet, Niels, bestyrelsesmedlem valgt af Selskabet, s. 93.
- Bohr Legatet, Niels; bestyrelse, s. 91; beretning, s. 137.
- BOHR, TOMAS, indvalgt i Selskabet, s. 13, 132.
- BORGGAARD, OLE, professor, dr.agro., ICSU-repræsentant for IUSS, se denne.
- †BREDSORFF, ELIAS LUNN, s. 13, 116, 293.
- BRUUS, HENRIK, lektor, lic.scient, ICSU-repræsentant for IUPAR, se denne.
- Budget, s. 153.
- BUTTREY, THEODOR, giver meddelelse, s. 122, 298.
- CAA, Corpus Antiquitatum Americanensium, nationalkomiteen for, s. 99; beretning, s. 193.
- Caix-Legatet (under Dronning Margrethes og Prins Henriks Fond); s. 91; uddelinger, s. 137.
- CANFIELD, DONALD E., indvalgt i Selskabet, s. 52, 133.
- Carlsberg Akademis bolig, s. 129, 131, 135.
- Carlsbergfondet, direktionens sammensætning, s. 90; bevilling til Selskabet, s. 123, 309; regnskabsaflæggelse, s. 135; valg til, s. 123, 125; ny kvæstor, s. 123; ekstra bevilling, s. 133.

- Carlsbergfondets syriske ekspeditioner, kommission for, s. 91; beretning, s. 184.
- Carlsberg Laboratorium, tilfornordede, s. 91.
- Carlsbergs Mindelegat; s. 91; se også JENS PEDER DAHL.
- Carlsbergs Mindelegats Forskerpris i kemi, s. 91; se også POVL KROGSGAARD-LARSEN.
- CASAFA, Interunion Commission on the Application of Science to Agriculture, Forestry and Aquaculture, s. 113.
- CHRISTENSEN-DALSGAARD, JØRGEN, valgt til bestyrelsen for Niels Bohr Arkivet, s. 93; valgt til bestyrelsen for legatet Ole Rømer Medaillen, s. 94.
- CHRISTIANSEN, JETTE, museumsinspektør, fm. for CVA, se denne.
- CIOMS, nationalkomiteen for medicinsk videnskab, s. 115, 213.
- Classenske Fideicommiss, Det, beretning og regnskab, s. 142.
- CLG, Corpus Lexicographorum Graecorum, kommissionen for, s. 96; beretning, s. 183.
- CODATA, Committee on Data for Science and Technology, s. 113.
- Collstrops Fond, Grosserer A., bestyrelse, s. 91, beretning, s. 137.
- COSPAR, nationalkomiteen for rumforskning, s. 100, 101, 197.
- COSTED, Committee on Science and Technology in Developing Countries, s. 113.
- CTS, Committee on the teaching of Science, s. 114.
- CVA, Corpus Vasorum Antiquorum, nationalkomiteen for, s. 98, 191.
- CVITANOVIĆ, PREDRAG, overflyttet til udenlandsk medlem, s. 54, 132.
- DAHL, JENS PEDER, fm. for bestyrelsen for Knud Sands Legat, s. 93; medlem af bestyrelsen for Carlsbergs Mindelegat for Brygger Jacobsen, s. 91.
- Danmarks Akvarium, s. 97.
- Danmarks Forskningsråd, s. 94.
- Danmarks Grundforskningsfond, s. 94.
- Danmarks Radios Programråd, s. 90, 186.
- Danske Institut i Rom, Det, s. 94; se også JENS ERIK SKYDSGAARD.
- Dansk Selskab for Romantikstudier, afholdelse af seminar, s. 143.
- EBBESEN, STEN, giver meddelelse, s. 128, 301.
- ENGHOFF, HENRIK, giver meddelelse, s. 134, 305.
- ESF, European Science Foundation, s. 95; beretning, s. 181, 311; se også GRETTE MIRDAL.
- Etymologicum Genuinum, se CLG.
- Excerpts from the Academy Diary, s. 308.
- FEIDENHANS'L, ROBERT, afdelingschef, lic.scient., ICSU-repræsentant for IUCr, se denne.
- FENCHEL, TOM, Selskabets kasserer, s. 7, 89; medlem af Selskabets Symposiestyregruppe, s. 90; fm. for Grosserer A. Collstrops Fond, s. 91.
- FENGER, OLE, giver meddelelse, s. 119, 295.
- FHA, Fontes Historiae Africanae, nationalkomiteen for, s. 99; beretning, s. 194.
- Finks Fond, Lillian og Dan, bestyrelse, s. 92, beretning, s. 138.
- FISCHER-JØRGENSEN, ELI, giver meddelelse, s. 117, 294.
- †FLOOD, HÅKON, s. 56, 121, 293.

- Forkortelser, s. 6.
 Forskeruddannelsesrådet, s. 95.
 Forskerværelser, s. 143.
 Forskningsministeren, afholdt reception, s. 143.
 Forskningsministeriet, bevilgende myndighed m.v., s. 124.
 Forskningspolitiske Udvalg, Selskabets, s. 89; valg til, s. 129; beretning, s. 181.
 Forskningsstyrelsen, s. 133.
 FRANDSEN, AASE, lektor, dr.scient., ICSU-repræsentant for IBRO, se denne.
 Frederiksborg Museets bestyrelse, valgt af Selskabet, s. 90.
 FRIIS, Ib, fm. for Udvalget for udadrettet virksomhed i Danmark, s. 90, 125, 134, 159ff, 308; ICSU-repræsentant for IUBS, se denne.
 FRIIS-JENSEN, KARSTEN, fm. for TLL, Thesaurus Linguae Latinae, s. 96, 184.
 Funding, s. 309.
 Fædrelandets Historie, Det Kongelige Danske Selskab til, afholder møder, s. 144.
 GAMMELTOFT, STEEN, professor, dr.med., ICSU-repræsentant for IUBMB, se denne.
 †GARD, SVEN, s. 57, 116, 293.
 †GERSHEVITCH, ILYA, s. 57, 117, 293.
 GETHER, ULRIK, indvalgt i Selskabet, s. 19, 133.
 GELFER-JØRGENSEN, MIRJAM, overbibliotekar, dr.phil., fm. for JAI, se denne.
 GÍSLASON, GÍSLI MAR, indvalgt i Selskabet, s. 58, 133.
 †GLICK, DAVID, s. 58, 116, 293.
 GREGERSEN, SØREN, statsseismolog, dr.scient., fm. for bestyrelsen for Inge Lehmanns Legat, s. 92; ICSU-repræsentant for IUGG, se denne.
 Grundforskningsfonden, bestyrelsen for, s. 92; beretning, s. 140.
 GRÜNER, PIA, sekretariatschef, s. 7.
 †GURNEY, OLIVER R., s. 120, 293.
 HAMMER, CLAUD, ICSU-repræsentant for IGBP, se denne.
 Handels- og Søfartsmuseet, Kronborg, s. 96.
 HANNESTAD, LISE, delegeret til UAI, se denne.
 HANSEN, AKSEL WALLØE, lektor, lic.scient., ICSU-repræsentant for WCRP, se denne.
 HANSEN, HARALD, docent, dr.scient., ICSU-repræsentant for IUNS, se denne.
 HANSEN, MOGENS HERMAN, fm. for Selskabets Symposiestyregruppe, s. 90; fm. for kommissionen for CLG, se denne.
 HANSEN, OLE, Selskabets sekretær, s. 7, 89, 156-159; fm. for ICSU-nationalkomiteen, s. 100; for bestyrelsen for Aksel Tovborg Jensens Legat, s. 92; for bestyrelsen for Mag.art. Marcus Lorenzens Legat, s. 93.
 HANSEN, PETER ALLAN, se Hesybios.
 †HARALDSEN, HAAKON KRISTIAN, s. 59, 117, 293.
 HARNUNG, SVEN, lektor, ICSU-repræsentant for IUPAC, se denne.
 HASTRUP, KIRSTEN, ICSU-repræsentant for IUAES, se denne.
 HAU, LENE, indvalgt i Selskabet, s. 60, 133; overdrager the Samuel Friedman Rescue Award til Selskabets varetægt, s. 157.

- HEIN, JOTUN, indvalgt i Selskabet, s. 60, 133.
 Henvisninger, s. 312.
 Herborgs Legat, Emil, s. 92; valg til, s. 136; beretning, s. 140; se også CHRISTIAN BERG.
 Hesychios, s. 184; se også CLG.
 Hielmstjerne-Rosencroneske Stiftelse, Den, s. 140.
 HINDSGAUL, OLE, professor, beboer af Carlsberg Akademis bolig, s. 135.
 HOPKINS, MICHAEL J., indvalgt i Selskabet, s. 60, 133.
 Humboldt-Prisen, s. 147.
 HVIDBERG-HANSEN, FINN OVE, Selskabets bibliotekar, s. 89; fm. for Selskabets Bidragsfond, s. 91, 136.
 HØEG, PER, seniorforsker, lic.scient., ICSU-repræsentant for URSI, se denne.
 IAEG, nationalkomiteen for ingeniørgeologi, s. 101, 114.
 IAU, nationalkomiteen for astronomi, s. 100, 101, 197.
 IBRO, nationalkomiteen for hjerneforskning, s. 100, 102, 197.
 ICSU, International Council for Science, s. 100, 120, 129, 196, 310.
 IGBP, nationalkomiteen for geosfære-biosfæreprogrammet, s. 100, 102, 198.
 IGU, nationalkomiteen for geografi, s. 100, 103, 198; valg til, s. 125.
 ILP, Det internationale Litosfæreprogram, s. 100, 104, 199.
 IMA, International Mineralogy Association, s. 104, 114, 205.
 IMU, nationalkomiteen for matematik, s. 100, 104, 199.
 INQUA, nationalkomiteen for kvartærgeologi, s. 100, 104, 199; valg til, s. 133.
 Institut for Fysik og Astronomi, AU, afholdelse af symposium, s. 143.
 International repræsentation, s. 144.
 IUAES, nationalkomiteen for antropologi, s. 100, 105.
 IUBMB, nationalkomiteen for biokemi og molekylærbiologi, s. 100, 105, 200; valg til, s. 133.
 IUBS, nationalkomiteen for biologi, s. 100, 105, 202.
 IUCr, nationalkomiteen for krystallografi, s. 100, 106, 202.
 IUGG, nationalkomiteen for geodæsi og geofysik, s. 100, 106, 203; valg til, s. 122, 127.
 IUGS, nationalkomiteen for geologi, s. 100, 107, 204; valg til, s. 125.
 IUHPS, nationalkomiteen for videnskabshistorie, s. 100, 107, 205; valg til, s. 129.
 IUIS, nationalkomiteen for immunologi, s. 100, 108, 206.
 IUMS, nationalkomiteen for mikrobiologi, s. 100, 108, 206; valg til, s. 133.
 IUNS, nationalkomiteen for ernærings- og levnedsmiddelforskning, s. 100, 108, 206.
 IUPAB, nationalkomiteen for teoretisk og anvendt biofysik, s. 100, 109, 207; valg til, s. 129.
 IUPAC, nationalkomiteen for teoretisk og anvendt kemi, s. 100, 109.
 IUPAP, nationalkomiteen for teoretisk og anvendt fysik, s. 100, 110, 207.
 IUPHAR, nationalkomiteen for farmakologi, s. 100, 110, 208.
 IUPS, nationalkomiteen for fysiologi, s. 100, 110, 209.

- IUSS, nationalkomiteen for jordbundsvidenskab, s. 100, 111, 209.
- IUTAM, nationalkomiteen for teoretisk og anvendt mekanik, s. 100, 111, 209; valg til, s. 133.
- IUTOX, nationalkomiteen for toksikologi, se IUPHAR.
- JACKSON, ANDREW D., giver meddelelse, s. 134, 305.
- JAI, Jewish Art Index, nationalkomiteen for, s. 99.
- †JANSEN, FREDERIK JULIUS BILLESKOV, s. 23, 116, 293.
- JENSEN, HENNING HØJGAARD, mindeord om, s. 127, 241, 300; se også PETER SIGMUND.
- JENSEN, JØRGEN P., tilforordnet til bestyrelsen for Carlsberg Laboratorium, s. 91.
- JENSEN, JØRGEN STEEN, giver meddelelse, s. 132, 304; fm. for SNG, se denne.
- JENSEN, MOGENS HØGH, giver meddelelse, s. 120, 296.
- JESPERSEN, KNUD, taler mindeord om ERLING LADEWIG PETERSEN, s. 123, 253, 298; fm. for Kommissionen til undersøgelse af de i dansk privateje bevarede kilder til dansk historie, s. 95; medlem af Kulturministeriets Privatarkivudvalg, s. 96.
- JOHANSEN, FLEMMING, mag.art., fm for ThesCra, se denne.
- JOHANSEN, SØREN, overflyttet til indenlandsk medlem, s. 24, 132.
- JOHANSEN, OLE, afdelingsleder, mag.scient., se IMA.
- JONASSON, SVEN EVERT, indvalgt i Selskabet, s. 63, 133.
- JONSON, BJÖRN, giver meddelelse, s. 122, 297.
- Kassekommission, Selskabets, s. 7, 89; se også NIELS PEDER KRISTENSEN.
- Kasserer, Selskabets, s. 89; se også TOM FENCHEL.
- Kemisk Institut, DTU, afholder symposium, s. 144.
- KIELLAND-BRANDT, MORTEN, valgt af Selskabet til bestyrelsen for Kaj Linderstrøm-Langs Guldmedaillefond, s. 93.
- KJÆR, INGEBORG, sekretær, s. 7.
- Klasseformand, humanistisk, s. 89; se også CARL HENRIK KOCH.
- Klasseformand, naturvidenskabelig, s. 89, s. 132; se også CHRISTIAN BERG.
- Klasser møder, s. 118 (n), s. 120 (n), s. 123 (h), 124 (n), 125 (n), 127 (n, h), 128 (h), 129 (n), 131 (n), 132 (n), 134 (n,h).
- KNUDE, JENS, lektor, dr.scient., ICSU-repræsentant for IAU, se denne.
- KOCH, CARL HENRIK, klasseformand for den humanistiske klasse, s. 7, 89; taler mindeord om Mogens Blegvad, s. 134, 215, 305.
- KOGARKO, LIA, giver meddelelse, s. 117, 294.
- Kommissionen for Carlsbergfondets syriske ekspeditioner, s. 91, 184.
- Kommissionen for registrering af litterære kilder til dansk historie, s. 96, 183.
- Kommissionen til udforskning af Danmarks ældste landbrug og de samtidige naturforhold, s. 95.
- Kommissionen til udforskning af landbrugsredskabernes og agerstrukturerne historie, s. 95; beretning, s. 182.
- Kommissionen til undersøgelse af de i dansk privateje bevarede kilder til dansk historie, 96, 183; se også KNUD JESPERSEN.

- KRAGH, HELGE, giver meddelelse, s. 119, 295; ICSU-repræsentant for IUHPS, se denne.
- KRISTENSEN, NIELS PEDER, fm. for kassekommissionen, s. 7, 89; aflægger regnskab, s. 135; giver meddelelse, s. 130, 302; se også *Acta Zoologica*.
- KRISTENSEN, REINHARDT MØBJERG, indvalgt i Selskabet, s. 27, 133.
- KROGSGAARD-LARSEN, POVL, indtrådt i priskomiteen for Carlsbergs Mindelegats forskerpris i kemi, s. 91.
- LARSEN, BIRGER, seniorforsker, mag.scient., ICSU-repræsentant for SCOR, se denne.
- LARSEN, BODIL KJÆR, køkkenleder, s. 7.
- LARSEN, CHRISTIAN, cand.mag., tildeles Ørnborgs Legat, s. 143, 156.
- LARSEN, ERIK HVIID, taler mindeord om HANS H. USSING, s. 124, 279, 299; ICSU-repræsentant for IUPS, se denne.
- LARSEN, KAI, taler mindeord om Gunnar Seidenfaden, s. 119, 267, 295.
- LARSEN, KIM GULDSTRAND, giver meddelelse, s. 128, 301.
- Legater og fonde, s. 91, 137ff.
- Lehmans Legat, Inge, s. 92; beretning, s. 141; se også SØREN GREGERSEN.
- Linderstrøm-Langs Guldmedaillefond, Kaj, s. 93.
- †LOWRY, OLIVER HOWE, s. 67, 116, 293.
- Lorenzens Legat, Mag.art. Marcus, bestyrelsen for, s. 93; uddelinger, s. 142; valg, s. 131; se også OLE HANSEN.
- LUND, HANS PETER, giver meddelelse, s. 126, 300.
- LUNDGREEN-NIELSEN, FLEMMING, Selskabets redaktør, s. 7, 89, 135.
- †LÅG, JUL, s. 122, 293.
- MADSEN, JES, indvalgt i Selskabet, s. 30, 132.
- MAES, JØRGEN, kontorfuldmægtig, s. 7.
- MANN, MATTHIAS, indvalgt i Selskabet, s. 68, 133.
- MATTHIESSEN, CHRISTIAN WICHMANN, ICSU-repræsentant for IGU, se denne.
- MATTHIESSEN, POUL CHRISTIAN, formand for Carlsbergfondets direktion, s. 90.
- Medlemsindvalg, s. 125, 127, 132f.
- Medlemsmøder, s. 116, 143.
- Meetings of the fellows of the Academy, s. 293ff.
- MICHELSSEN, AXEL, medlem af Carlsbergfondets direktion, s. 90.
- Mindesmærkeselskabet, afholder møder, s. 144.
- MIRDAL, GRETTE MIZRAHI, fm. for Selskabets ESF-udvalg, se dette.
- MMB, Monumenta Musicae Byzantinae, nationalkomiteen for, s. 98; beretning, s. 191.
- MOHR, JAN GUNNAR FAYE, overflyttet til udenlandsk medlem, s. 70, 132.
- MORTENSEN, PEDER, fm. for kommissionen for Carlsbergfondets syriske ekspeditioner, s. 91, 184.
- MOURITSEN, OLE G., giver meddelelse, s. 121, 297; fm. for Selskabets Forskningspolitiske Udvalg, s. 90, 129; ICSU-repræsentant for IUPAB, se denne.
- MULVANY, MICHAEL, professor, dr.med., ICSU-repræsentant for IUPHAR/IUTOX, se disse.

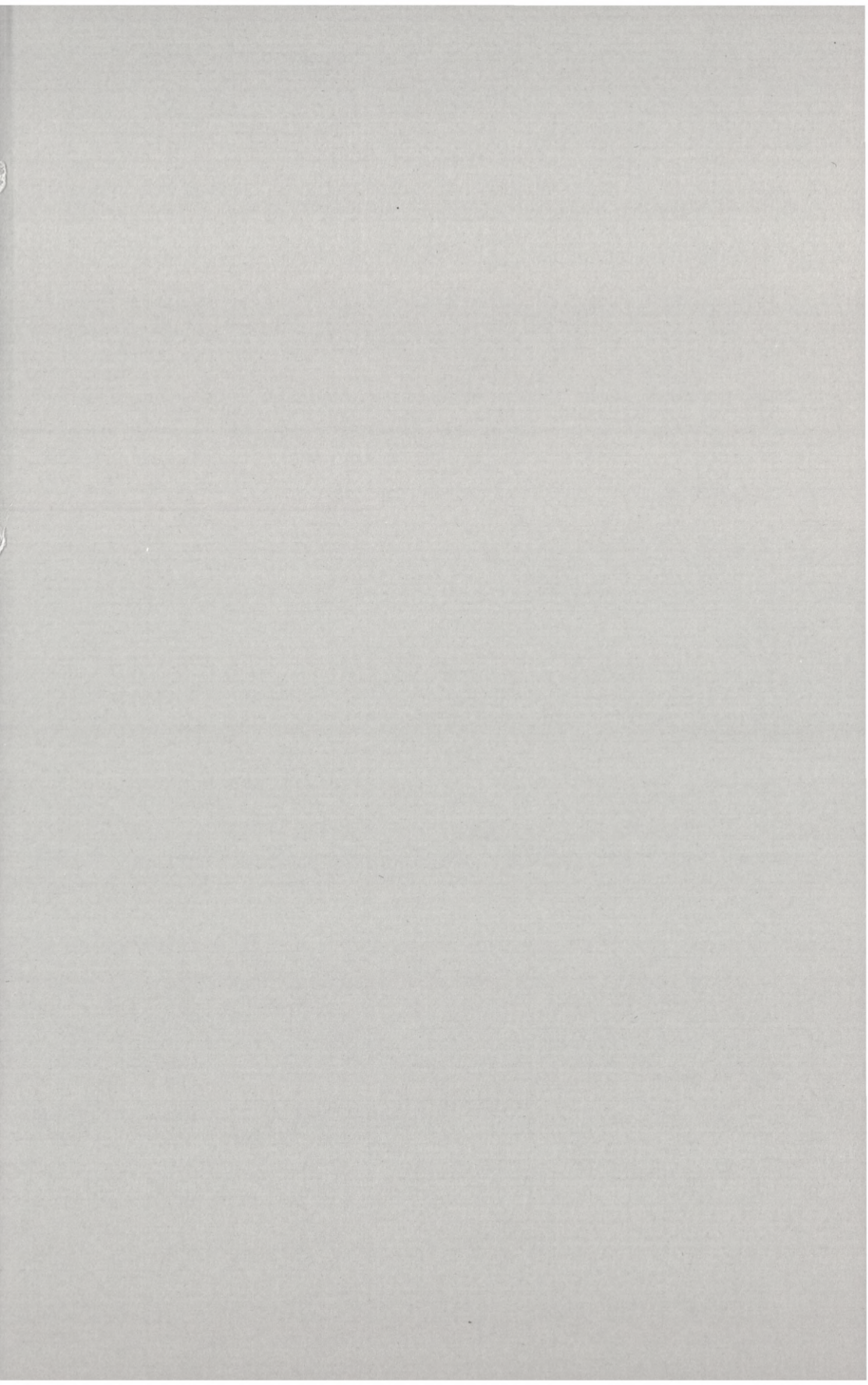

- Müllens Fond, Julie von, s. 93; uddelinger, s. 142.
 Møder i Selskabets lokaler, s. 143.
 †NATHAN, OVE HEYMAN WANDALL, s. 33, 126, 293.
 NGML, Novum Glossarium Mediae Latinitatis, nationalkomiteen for, s. 98, 191; valg til, s. 129.
 NIELSEN, BJARNE LETH, cand.scient., ICSU-repræsentant for IUGS, se denne.
 NIELSEN, CLAUS, lektor, dr.phil., chefredaktør for Acta Zoologica, se dette.
 NIELSEN, ERLAND KOLDING, direktør, cand.phil., se Kommissionen for registrering af litterære kilder til dansk historie.
 NIELSEN, LAUGE OLAF, giver meddelelse, s. 135, 306.
 NIELSEN, NIELS CHR., indvalgt i Selskabet, s. 34, 133.
 NISSEN, POUL ERIK, fm. for Ole Rømer Fondet, s. 93.
 NOE-NYGAARD, NANNA, udpeget til Programrådet for TV 2, s. 90.
 Nordisk Akademimøde, afholdes, s. 144.
 Nytårskur hos HM Dronningen, s. 121.
 Offentlige foredrag, s. 159ff; se også Udvalget for udadrettet virksomhed i Danmark.
 OLHOFF, NIELS, professor, dr.techn., ICSU-repræsentant for IUTAM, se denne.
 OLSEN, BIRGER MUNK, præsident, s. 7, 89, 117-135, 147, 156-159; fm. for Niels Bohr Legatet, s. 91; fm. for nationalkomiteen for UAI, s. 98; international repræsentation, s. 144; se også NGML.
 OLSSON, LENNART, fm. for bestyrelsen for Grundforskningsfonden, s. 92.
 Panum Institutet afholder symposium, s. 144.
 PAULSON, OLAF, giver meddelelse, s. 131, 303.
 PÉCSELI, HANS, se Physica Scripta.
 PEDERSEN, FRITZ SAABY, giver meddelelse, s. 128, 300.
 PEDERSEN, GERT KJÆRGÅRD, beboer af legatbolig, Knud Sands Legat, s. 93; ICSU-repræsentant for IMU, se denne.
 Personalialia, s. 147.
 PETERSEN, ERLING LADEWIG, mindeord om, s. 123, 253, 298; se også KNUD JESPERSEN.
 PETERSEN, KAJ STRAND, seniorforsker, ICSU-repræsentant for INQUA, se denne.
 Physica Scripta, Styrelsen for, s. 97; beretning, s. 184.
 POSAMENTIER, HENRY W., indvalgt i Selskabet, s. 73, 133.
 Privatarkivudvalget, s. 96; se også KNUD JESPERSEN.
 Prisuddelinger, s. 147.
 Programrådet for Danmarks Radio, s. 90, 136; beretning s. 186.
 Programrådet for TV 2, s. 90, 136.
 Præsident, s. 7, 89; se også BIRGER MUNK OLSEN.
 Præsidiemøder, s. 143, 156.
 Præsidium, s. 7, 89.
 Publikationer, udgivne og optagne, s. 118, 120, 125, 129, 145, 307.
 †RAMBERG, HANS, s. 122, 293.
 Redaktør, Selskabets, genvalgt, s. 135; se FLEMMING LUNDGREEN-NIELSEN.

- Regnskab, Selskabets, s. 149.
 Revisorer, Selskabets, s. 89, 135.
 Revisorsuppleanter, s. 89, 135.
 Risø, Forskningscenter, afholder OECD-symposium, s. 143.
 Royal Society of Edinburgh, valg til, s. 147f.
 Rømer Fondet, Ole, s. 93; beretning, s. 143.
 Rømer Medaillen, Ole, s. 94
 Samtidshistorisk Forskning, Selskabet for, afholder symposium, s. 144.
 Sands Legat, Knud, s. 94.
 SATIR, BIRGIT HEGNER, har doneret midler til VS-Symposiet: Cloned Embryos in Reproduction and Therapy, s. 133, 157.
 †SCHJØRRING, NILS, s. 39, 118, 293.
 SCHJELLERUP, INGE, seniorforsker, fil.dr., fm. for CAA, se denne.
 SCHLICHTKRULL, HENRIK, indvalgt i Selskabet, s. 39, 132.
 SCHOU, JENS SØLVER, professor, dr. med., fm. for CIOMS, se denne.
 †SCHWARZSCHILD, MARTIN, s. 123, 293.
 SCOR, dansk nationalråd for havforskning, s. 100, 112, 210.
 SCOSTEP, se COSPAR.
 SEIDENFADEN, GUNNAR, mindeord om, s. 119, 267; se også KAI LARSEN.
 Sekretariat, s. 7.
 Sekretær, Selskabets, se OLE HANSEN.
 Selskabets sommerudflugt, s. 127, 188.
 SIGMUND, PETER, mindeord om HENNING HØJGAARD JENSEN, s. 127, 241, 300.
 †SIMONSEN, MORTEN, s. 40, 126, 293.
 SKYDSGAARD, JENS-ERIK, valgt til bestyrelsen for Det Danske Institut i Rom, s. 94.
 SNG, Sylloge Nummorum Graecorum, nationalkomiteen for, s. 99; beretning, s. 194; valg til, s. 129.
 SOLOVEJ, JAN PHILIP, giver meddelelse, s. 126, 299.
 Statens Forskningsråd, s. 94, 125, 127, 133, 309.
 STAUNING, PETER, civilingeniør, ICSU-repræsentant for COSPAR, se denne.
 STAVNSHØJ, BJARNE, overassistent, s. 7.
 STEENSGAARD, NIELS, fm. for Lillian og Dan Finks Fond, s. 92; se også FHA.
 STEMMERIK, LARS, indvalgt i Selskabet, s. 40, 132.
 †STERN, HERBERT, s. 78, 116, 293.
 †STRAND, KAJ AAGE GUNNAR, s. 120, 293.
 STRID, ARNE, overflyttet til udenlandsk medlem, s. 78, 132.
 Summary, s. 293.
 SUNDQVIST, BO U. R., indvalgt i Selskabet, s. 79, 133.
 SVEJGAARD, ARNE, ICSU-repræsentant for IUIS, se denne.
 Symposier, Selskabets, s. 133, 143, 144.
 Symposiestyregruppe, Selskabets, s. 90; se også MOGENS HERMAN HANSEN.
 SØRENSEN, HENNING, medlem af præsidiet, s. 7, 148.
 †SØRENSEN, SØREN, s. 42, 121, 293.
 TAMM, DITLEV, giver meddelelse, s. 124, 299.
 †TEICHERT, CURT, s. 80, 116, 293.

- ThesCra, Thesaurus Cultus et Rituum Antiquorum, nationalkomiteen for, s. 99; beretning, s. 195.
- †THOMPSON, HOMER A., s. 80, 117, 293.
- THOMSEN, NIELS, udpeget af Selskabet til Programrådet for DR, s. 90, 136, 186.
- THYBO, HANS, ICSU-repræsentant for ILP, se denne.
- TLL, Thesaurus Linguae Latinae, s. 96, 184; valg til, s. 124.
- Tovborg Jensens Legat, Aksel, 92, 140; se også OLE HANSEN.
- UAI, Union Académique Internationale, s. 98, 190, 309.
- Udvalget for udadrettet virksomhed i Danmark, s. 90; planer for foredrag, s. 124, 134; beretning, s. 125, 159, 308; valg til, s. 136.
- URSI, nationalkomiteen for radiovidenskab, s. 100, 112, 211; valg til, s. 133.
- USAs ambassadør, s. 143.
- USSING, HANS HENRIKSEN, mindeord om, s. 124, 279, 299; se også ERIK HVIID LARSEN.
- VEILE, JENS OTTO, direktør, kvæstor i Carlsbergfondet, s. 123.
- WCRP, nationalkomiteen for klimaforskning, s. 100, 113, 212; valg til, s. 133.
- WENGEL, JESPER, indvalgt i Selskabet, s. 44, 132.
- WEWER, ULLA, giver meddelelse, s. 123, 298.
- ZAHLE, HENRIK, fm. for Julie von Müllens Fond, s. 93.
- Æresdoktorer, s. 147.
- Øresundstoldregnskaberne, Udvalget vedr. evt. udgivelse af, s. 96.
- Ørnborgs Legat, opslået ledigt, s. 118; uddelt, s. 143, 156; se også cand.mag. CHRISTIAN LARSEN.
- AARESTRUP, FRANK, lic.med.vet., ICSU-repræsentant for IUMS, se denne.

UDGIVNE PUBLIKATIONER 2001-2002

Priser ekskl. moms/Prices excl. VAT

Vol.		DKK
	<i>Oversigt over Selskabets Virksomhed 2000-2001</i> Annual Report. With an English summary. 2002. 276 s., 5 portrætter	100, -
<i>Historisk-filosofiske Skrifter</i>		
24:1-4	FRITZ SAABY PEDERSEN: <i>The Toledan Tables</i> , vol. 1. 2002. 323 pp. .... <i>The Toledan Tables</i> , vol. 2. 2002. 413 pp. .... <i>The Toledan Tables</i> , vol. 3. 2002. 501 pp. .... <i>The Toledan Tables</i> , vol. 4. 2002. 425 pp. .... <i>The Toledan Tables</i> , vol. 1-4. 2002. 1.662 pp.	400, - 400, - 400, - 400, - 1.200, -
25	<i>Videnskab og Værdier. Den humanistiske udfordring.</i> Beretning fra symposiet: 31.3.-2.4.2000. Edited by <i>Kirsten Hastrup</i> . 2002. 288 pp. Ill.	200, -
26	<i>The Nag Hammadi Texts in the History of Religion.</i> Proceedings of the International Conference at The Royal Danish Academy of Sciences and Letters in Copenhagen, September 19-24, 1995. Edited by <i>Søren Giversen, Tage Petersen,</i> and <i>Jørgen Podemann Sørensen</i> . 2002. 228 pp.	200, -
<i>Historisk-filosofiske Meddelelser</i>		
81	ERLING LADEWIG PETERSEN: <i>Magtstat og godsdrift</i> . 2002. 480 pp.	336, -
85	FEREYDUN VAHMAN & GARNIK ASATRIAN: <i>Notes on the Language and Ethnography of the Zoroastrians of Yazd.</i> 2002. 115 pp.	120, -
<i>Biologiske Skrifter</i>		
54	<i>Biodiversity Research in the Horn of Africa Region.</i> Proceedings of the Third International Symposium on the Flora of Ethiopia and Eritrea at the Carlsberg Academy, Copenhagen, August 25-27, 1999. Edited by <i>Ib Friis</i> and <i>Olof Ryding</i> . 2001. 439 pp.	500, -
<i>Matematisk-fysiske Meddelelser</i>		
49	ANDERS HALD: <i>On the History of Series Expansions of Frequency Functions and Sampling Distributions, 1873-1944</i> . 2002. 128 pp.	200, -
50	U. BERNTH, R. BROUSSE, R. FREI, H. SØRENSEN: <i>The Origin of phonolites and trachytes from the Col de Guéry area.</i> <i>Le Mont-Dore, Massif Central, France</i> . 2002. 64 pp.	100, -

Pris 100 kr.

Printed in Denmark by Special-Trykkeriet Viborg a-s

ISSN 0368-7201. ISBN 87-7876-333-9